

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 328

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

61 metai

2018 m. gruodžio 21 d.

Turinys

I Teisėkūros procedūra priimami aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ⁽¹⁾ 1
- ★ 2018 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/2000, kuriuo dėl pakartotinio įsipareigojimo skirti likusias sumas, numatytas Tarybos sprendimų (ES) 2015/1523 ir (ES) 2015/1601 įgyvendinimui paremti, arba dėl tų sumų skyrimo kitiems veiksams pagal nacionalines programas iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 516/2014 78

DIREKTYVOS

- ★ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ⁽¹⁾ 82
- ★ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2002, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo ⁽¹⁾ 210

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE.

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2018/1999

2018 m. gruodžio 11 d.

dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį ir 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) šiame reglamente nustatomas teisinis pagrindas, reikalingas patikimam, įtraukiam, ekonomiškai efektyviam, skaidriam ir nuspėjamam energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymui (toliau – valdymo mechanizmas), kuriuo užtikrinama, kad Sąjunga ir jos valstybės narės, dėdamos viena kitą papildančias, darnias ir plataus užmojo pastangas, įgyvendintų 2030 m. ir ilgalaikius energetikos sąjungos tikslus ir uždavinius, vadovaujantis 2015 m. Paryžiaus susitarimu dėl klimato kaitos, priimtu per 21-ąją Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferenciją (toliau – Paryžiaus susitarimas), ir padaroma, kad administracinės procedūros nebūtų pernelyg sudėtingos;
- (2) energetikos sąjunga turėtų apimti penkis aspektus: energetinį saugumą, energijos vidaus rinką, energijos vartojimo efektyvumą, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą ir mokslinius tyrimus, inovacijas ir konkurencingumą;
- (3) atsparios energetikos sąjungos, kurios esmę sudaro plataus užmojo klimato politika, tikslas – užtikrinti, kad Sąjungos vartotojams, įskaitant namų ūkius ir įmones, energija būtų įperkama ir tiekama laikantis saugios, tvarios ir konkurencingos energetikos principų, ir skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas pritraukiant investicijų, o tam reikia iš esmės pertvarkyti Europos energetikos sistemą. Toks pertvarkymas taip pat yra glaudžiai susijęs su poreikiu išsaugoti, apsaugoti ir pagerinti aplinkos kokybę ir skatinti apdairų ir racionalų gamtos išteklių

⁽¹⁾ OL C 246, 2017 7 28, p. 34.

⁽²⁾ OL C 342, 2017 10 12, p. 111.

⁽³⁾ 2018 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimas.

naudojimą, visų pirma skatinant efektyviai vartoti energiją ir ją taupyti ir plėtojant naujų ir atsinaujinančiųjų išteklių formų energetiką. Tą tikslą galima pasiekti tik taikant suderintas priemones: Sąjungos, regioniniu, nacionaliniu ir vietos lygmenimis derinant teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimamus aktus;

- (4) sukūrus visapusiškai veikiančią ir atsparią energetikos sąjungą, Sąjunga taptų pirmaujančiu regionu inovacijų, investicijų, ekonomikos augimo ir socialinio bei ekonominio vystymosi srityse ir parodytų gerą pavyzdį, kaip plataus užmojo siekiai švelninti klimato kaitą yra glaudžiai susiejami su priemonėmis, kuriomis siekiama skatinti inovacijas, investicijas ir ekonomikos augimą;
- (5) rengdama šį reglamentą, Komisija parengė ir patvirtino kelias energetikos sektoriaus politikos iniciatyvas, visų pirma susijusias su atsinaujinančiųjų išteklių energija, energijos vartojimo efektyvumu, įskaitant pastatų energinį naudingumą, ir rinkos modeliu. Tos iniciatyvos sudaro priemonių rinkinį, kurio bendra tema – principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, Sąjungos pirmavimas pasaulyje atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje ir sąžininga politika vartotojų atžvilgiu, be kita ko, kovojant su energijos nepriteklumi ir skatinant sąžiningą konkurenciją vidaus rinkoje;
- (6) savo 2014 m. spalio 23 ir 24 d. išvadose Europos Vadovų Taryba pritarė Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos strategijai, kuri grindžiama keturiais pagrindiniais Sąjungos lygmens tikslais: tikslu visuose ekonomikos sektoriuose išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekį sumažinti bent 40 %, orientaciniu tikslu energijos vartojimo efektyvumą padidinti bent 27 % (šis tikslas turi būti peržiūrėtas iki 2020 m., siekiant efektyvumą padidinti 30 %), tikslu užtikrinti, kad bent 27 % Sąjungoje suvartojamos energijos sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija, ir tikslu sujungti bent 15 % elektros energijos tinklų. Europos Vadovų Taryba nurodė, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas yra privalomas Sąjungos lygmeniu ir bus pasiektas valstybių narių įnašais, vadovaujantis poreikiu kolektyviai pasiekti Sąjungos tikslą. Naujoje Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/28/EB ⁽¹⁾ redakcijoje nustatytas naujas privalomas Sąjungos 2030 m. tikslas bent 32 % energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių, įskaitant nuostatą dėl peržiūros iki 2023 m., siekiant padidinti Sąjungos lygmens tikslą. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES ⁽²⁾ pakeitimuose nustatytas Sąjungos lygmens tikslas iki 2030 m. bent 32,5 % pagerinti energijos vartojimo efektyvumą, įskaitant nuostatą dėl peržiūros, siekiant padidinti Sąjungos lygmens tikslus;
- (7) privalomas tikslas iki 2030 m. Sąjungos viduje visų ekonomikos sektorių išmetamą ŠESD kiekį sumažinti bent 40 %, palyginti su 1990 m., buvo oficialiai patvirtintas per 2015 m. kovo 6 d. Aplinkos tarybos posėdį kaip tikslas, kurio Sąjunga ir jos valstybės narės siekia imdamosi numatomų nacionaliniu lygmeniu nustatytų įpareigojančių veiksmų, kad būtų įgyvendintas Paryžiaus susitarimas. Paryžiaus susitarimą Sąjunga ratifikavo 2016 m. spalio 5 d. ⁽³⁾ ir jis įsigaliojo 2016 m. lapkričio 4 d. Juo pakeičiamas požiūris, kurio laikytasi pagal 1997 m. Kioto protokolą; tą protokolą Sąjunga patvirtino Tarybos sprendimu 2002/358/EB ⁽⁴⁾, ir jis po 2020 m. nebebus taikomas. Reikėtų atitinkamai atnaujinti Sąjungos išmetamo ir šalinamo teršalų kiekio stebėjimo ir ataskaitų teikimo sistemą;
- (8) Paryžiaus susitarimu padidinti pasauliniai klimato kaitos švelninimo užmojai ir nustatomas ilgalaikis tikslas, vadovaujantis tikslu užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas riboti temperatūros padidėjimą 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu;
- (9) siekiant Paryžiaus susitarime nustatytų su temperatūra susijusių tikslų, Sąjunga turėtų siekti, kad kuo anksčiau būtų užtikrintas iš įvairių šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo teršalų kiekio ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio balansas, o vėliau atitinkamai atvejais būtų pašalinama daugiau teršalų negu išmetama;
- (10) klimato sistemoje bendra ŠESD koncentracija atmosferoje priklauso nuo bendro per tam tikrą laiką dėl žmogaus veiklos išmetamo teršalų kiekio. Komisija turėtų išnagrinėti įvairius Sąjungos įnašo, siekiant įvykdyti ilgalaikius uždavinius, scenarijus, be kita ko, scenarijų, pagal kurį Sąjungoje iki 2050 m. būtų pasiekta, kad nebebūtų išmetama ŠESD, o po 2050 m. – pašalinama daugiau teršalų negu išmetama, ir tų scenarijų poveikį likusiam

⁽¹⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

⁽²⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

⁽³⁾ 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 282, 2016 10 19, p. 1).

⁽⁴⁾ 2002 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas 2002/358/EB dėl Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo patvirtinimo Europos bendrijos vardu ir bendro jame numatytų įsipareigojimų vykdymo (OL L 130, 2002 5 15, p. 1).

pasauliniam ir Sąjungos anglies dioksido biudžetui. Komisija turėtų parengti analizę, skirtą Sąjungos ilgalaikiai strategijai dėl Sąjungos įnašo siekiant Paryžiaus susitarimo įsipareigojimų išlaikyti vidutinę temperatūrą pasaulyje pakilimą gerokai žemiau 2 °C virš ikipramoninio lygio ir dėti pastangas apriboti šį temperatūros pakilimą 1,5 °C virš ikipramoninio lygio, įskaitant skirtingus scenarijus, be kita ko, scenarijų, pagal kurį Sąjungoje iki 2050 m. būtų pasiekta, kad nebebūtų išmetama ŠESD, o po 2050 m. – pašalinama daugiau teršalų negu išmetama, ir jų poveikį pasauliniam ir Sąjungos anglies dioksido biudžetui;

- (11) nors Sąjunga įsipareigojo iki 2030 m. pasiekti plataus užmojo tikslus sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, klimato kaitos grėsmė yra pasaulinio masto problema. Todėl Sąjunga ir jos valstybės narės turėtų bendradarbiauti su savo tarptautiniais partneriais, siekdamos užtikrinti, kad visos šalys siektų plataus užmojo tikslų, atitinkančių ilgalaikius Paryžiaus susitarimo tikslus;
- (12) 2014 m. spalio 23 ir 24 d. išvadose Europos Vadovų Taryba taip pat susitarė, kad turėtų būti sukurtas patikimas ir skaidrus valdymo mechanizmas, kuris nesudarytų bereikalingos administracinės naštos, suteiktų valstybėms narėms pakankamai lankstumo galimybių ir padėtų užtikrinti, kad Sąjunga pasiektų savo energetikos politikos tikslus, visapusiškai gerbiant valstybių narių laisvę nustatyti savo energijos rūšių derinį. Ji pabrėžė, kad toks valdymo mechanizmas turėtų būti grindžiamas esamais komponentais, pvz., nacionalinėmis klimato programomis, nacionaliniais atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo planais, taip pat būtinybe racionalizuoti ir suderinti atskirus planavimo ir ataskaitų teikimo aspektus. Ji taip pat sutarė sustiprinti vartotojų vaidmenį ir teises, padidinti skaidrumą ir nuspėjamumą investuotojams, *inter alia*, sistemingai stebint pagrindinius rodiklius, kad energija būtų įperkama ir tiekama laikantis saugios, tvarios ir konkurencingos energetikos principų, ir sudaryti palankesnes sąlygas koordinuoti nacionalinę klimato ir energetikos politiką ir skatinti regioninį valstybių narių bendradarbiavimą;
- (13) 2015 m. vasario 25 d. komunikate dėl atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategijos Komisija nurodo, jog, siekiant užtikrinti, kad visais su energetika susijusiais Sąjungos, regionų, valstybių ir vietos lygmens veiksmais būtų prisidedama prie energetikos sąjungos uždavinių įgyvendinimo, reikalingas integruotas valdymo mechanizmas: taip praplečiama 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijoje nustatyta valdymo taikymo sritis – į ją įtraukiami visi penki energetikos sąjungos aspektai;
- (14) 2015 m. lapkričio 18 d. komunikate dėl energetikos sąjungos padėties Komisija taip pat nurodė, kad integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai, apimančys visus penkis energetikos sąjungos aspektus, yra būtina strategiškesnio energetikos ir klimato politikos planavimo priemonė. Į tą komunikatą įtrauktos valstybės narės skirtos Komisijos gairės dėl integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų yra pagrindas, kuriuo remdamosi valstybės narės galėjo pradėti rengti 2021–2030 m. laikotarpio nacionalinius planus, ir jose nustatyti pagrindiniai valdymo mechanizmo ramsčiai. Be to, komunikate nurodyta, kad toks valdymas turėtų būti įtvirtintas teisės aktais;
- (15) 2015 m. lapkričio 26 d. išvadose dėl energetikos sąjungos valdymo sistemos Taryba pripažino, kad energetikos sąjungos valdymas bus esminė efektyvaus ir veiksmingo energetikos sąjungos kūrimo ir jos uždavinių įgyvendinimo priemonė. Taryba pabrėžė, kad valdymo mechanizmas turėtų būti grindžiamas klimato ir energetikos politikos įgyvendinimo strateginio planavimo ir ataskaitų teikimo integravimo ir subjektų, kurie Sąjungos, regionų ir valstybių lygmenimis atsakingi už energetikos ir klimato politiką, veiksmų koordinavimo principais. Taryba taip pat pabrėžė, kad valdymo mechanizmas turėtų padėti užtikrinti sutartų 2030 m. energetikos ir klimato tikslų įgyvendinimą ir stebėti bendrą Sąjungos pažangą penkiais energetikos sąjungos aspektais įgyvendinant politikos uždavinius;
- (16) 2015 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucijoje „Europos energetikos sąjungos kūrimas“ raginama, kad energetikos sąjungos valdymo mechanizmas būtų plataus užmojo, patikimas, skaidrus, demokratiškas ir visapusiškai įtraukiantis Europos Parlamentą ir užtikrintų 2030 m. klimato ir energetikos politikos tikslų įgyvendinimą;
- (17) Europos Vadovų Taryba ne kartą pabrėžė, jog būtina skubiai imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų pasiektas minimalus 10 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslas. 2014 m. spalio 23 ir 24 d. išvadose Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad Komisija, padedama valstybių narių, imsis skubių priemonių, kad kuo skubiau ir ne vėliau kaip 2020 m. būtų pasiektas minimalus 10 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslas, bent tų valstybių narių, kurios dar nepasiekė minimalaus integracijos į energijos vidaus rinką lygio, atžvilgiu. 2017 m. lapkričio 23 d. Komisijos komunikate dėl Europos energetikos tinklų stiprinimo įvertinta pažanga siekiant 10 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslo ir pasiūlyta būdų, kaip įgyvendinti 15 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslą 2030 m.;

- (18) todėl pagrindinis valdymo mechanizmo uždavinys turėtų būti sudaryti sąlygas įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius ir, visų pirma, pasiekti 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslus, susijusius su išmetamo ŠESD kiekio mažinimu, atsinaujinančiųjų išteklių energija ir energijos vartojimo efektyvumu. Tie uždaviniai ir tikslai grindžiami Sąjungos energetikos politika ir poreikiu išsaugoti, apsaugoti ir pagerinti aplinkos kokybę ir skatinti apdairų ir racionalų gamtos išteklių naudojimą, kaip numatyta ES Sutartyse. Nė vienas iš tų neatsiejamai susijusių uždavinių negali būti laikomas antraeiliu kito atžvilgiu. Taigi šis reglamentas susijęs su sektorių teisės aktais, kuriais įgyvendinami 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslai. Valstybėms narėms reikalinga galimybė lanksčiai rinktis politikos priemones, kurios geriausiai atitinka jų nacionalinius energijos rūšių derinius ir prioritetus, tačiau tas lankstumas turėtų būti suderinamas su tolesne rinkos integracija, didesne konkurencija, klimato ir energetikos politikos uždavinių įgyvendinimu ir laipsnišku perėjimu prie darnios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos;
- (19) kad būtų užtikrintas socialiniu požiūriu priimtinas ir teisingas perėjimas prie darnios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, reikia, kad keistųsi investicijų, tiek viešųjų, tiek privačiųjų, tendencijos ir visose politikos srityse būtų taikomos paskatos, nepamirštant piliečių ir regionų, kuriems perėjimas prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos galėtų turėti neigiamų padarinių. Norint sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, reikia didinti Europos ekonomikos efektyvumą ir inovatyvumą, ir šiais veiksmais visų pirma turėtų būti siekiama kurti tvarias darbo vietas, be kita ko, aukštųjų technologijų sektoriuose, ir gerinti oro kokybę ir visuomenės sveikatą;
- (20) atsižvelgiant į Paryžiaus susitarime nustatytus tarptautinius įsipareigojimus, valstybės narės turėtų teikti ataskaitas apie veiksmus, kurių imasi siekdamas atsisakyti energijos subsidijų, visų pirma, iškastiniam kurui. Teikdamos ataskaitas, valstybės narės gali remtis esamomis tarptautiniu mastu naudojamomis iškastinio kuro subsidijų apibrėžtimis;
- (21) kadangi ŠESD ir oro teršalai daugiausia išmetami iš įprastų šaltinių, įgyvendinant politiką, kuria siekiama mažinti ŠESD kiekį, galima sykiu užtikrinti geresnę visuomenės sveikatą ir oro kokybę, ypač miestų teritorijose, ir ši nauda galėtų atsvirti artimiausiu laikotarpiu patiriamas ŠESD mažinimo sąnaudas. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/2284 ⁽¹⁾ teikiama duomenys yra svarbi informacija, kuria remiantis vedama ŠESD apskaita ir rengiami nacionaliniai planai, todėl reikėtų pripažinti, jog svarbu, kad pagal Direktyvą (ES) 2016/2284 teikiama ir į ŠESD apskaitą įtraukiami duomenys būtų nuoseklūs;
- (22) įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 525/2013 ⁽²⁾ įgyta patirtis parodė, kad reikia užtikrinti ataskaitų teikimo pagal tą reglamentą ir kitas teises priemones, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ⁽³⁾, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 166/2006 ⁽⁴⁾, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1099/2008 ⁽⁵⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 517/2014 ⁽⁶⁾, sinergiją ir derėjimą. Norint užtikrinti teikiamų išmetamo teršalų kiekio ataskaitų kokybę, labai svarbu, kad teikiant išmetamo ŠESD kiekio ataskaitas būtų naudojami nuoseklūs duomenys;
- (23) atsižvelgiant į Komisijos tvirtą įsipareigojimą užtikrinti geresnį reglamentavimą, nuosekliai laikantis mokslinių tyrimų, inovacijų ir investicijų skatinimo politikos, valdymo mechanizmas turėtų padėti gerokai sumažinti valstybėms narėms, atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, Komisijai ir kitoms Sąjungos institucijoms tenkančią administracinę naštą ir administracinių procedūrų sudėtingumą. Ji taip pat turėtų padėti užtikrinti Sąjungos ir nacionalinių lygmenimis įgyvendinamos politikos ir priemonių derėjimą ir tinkamumą, siekiant, pertvarkius energetikos sistemą, pereiti prie darnios ir mažai ŠESD į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos;

⁽¹⁾ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

⁽²⁾ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

⁽³⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

⁽⁴⁾ 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 166/2006 dėl Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro sukūrimo ir iš dalies keičiantis Tarybos direktyvas 91/689/EEB ir 96/61/EB (OL L 33, 2006 2 4, p. 1).

⁽⁵⁾ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (OL L 304, 2008 11 14, p. 1).

⁽⁶⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 517/2014 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 842/2006 (OL L 150, 2014 5 20, p. 195).

- (24) energetikos sąjungos tikslai ir uždaviniai turėtų būti įgyvendinami derinant Sąjungos iniciatyvas ir integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nustatytą darnią nacionalinę politiką. Naudingos, pokyčius nacionaliniu lygmeniu paskatinusios priemonės – Sąjungos sektorių teisės aktuose nustatyti su energetika ir klimatu susiję planavimo reikalavimai. Kadangi jie buvo nustatyti skirtingu metu, atsirado dubliavimosi ir nepakankamai dėmesio skirta skirtingų politikos sričių sinergijai ir sąveikai, o nuo to nukentėjo ekonominis efektyvumas. Todėl šiuo metu klimato ir energetikos srityse atskirai atliekama planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo veikla turėtų būti kuo labiau racionalizuota ir integruota;
- (25) integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai turėtų apimti dešimties metų laikotarpį ir juose turėtų būti pateikiama esamos energetikos sistemos ir politikos apžvalga. Šiuose analize grįstuose planuose turėtų būti nustatyti su kiekvienu iš penkių energetikos sąjungos aspektų susiję nacionaliniai uždaviniai ir atitinkama politika bei priemonės tiems uždaviniams įgyvendinti. Integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, apimančiuose pirmąjį 2021–2030 m. laikotarpį, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energijos vartojimo efektyvumo ir elektros energijos tinklų sujungimo tikslams. Valstybės narės turėtų siekti užtikrinti, kad integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai derėtų su Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais ir padėtų jų siekti. Savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose valstybės narės gali remtis esamomis nacionalinėmis strategijomis arba planais. Pirmam integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projektui ir galutiniam planui parengti nustatomas skirtingas terminas, palyginti su tais terminais, kurie bus nustatyti vėlesniems planams, siekiant suteikti valstybėms narėms pakankamai laiko jų pirmiems planams parengti po to, kai bus priimtas šis reglamentas. Vis dėlto, valstybės narės raginamos pateikti savo pirmus nacionalinių integruotų energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus kuo anksčiau 2018 m., kad pakaktų laiko tinkamai pasirengti, visų pirma ruošiantis skatinamajam dialogui, kuris bus surengtas 2018 m. pagal Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (toliau – UNFCCC) šalių konferencijos Sprendimą 1/CP.21;
- (26) savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose valstybės narės turėtų įvertinti, kiek namų ūkių patiria energijos nepriteklį, atsižvelgiant į būtinas vidaus energetines paslaugas, kurių reikia, kad atitinkamomis nacionalinėmis sąlygomis būtų užtikrintas būtiniausias pragyvenimo lygis, esamą socialinę politiką ir kitą atitinkamą kryptį politiką, taip pat Komisijos orientacines gaires dėl svarbių rodiklių (įskaitant geografinį pasiskirstymą), grindžiamų bendru požiūriu į energijos nepriteklį. Jei valstybė narė nustato, kad joje yra daug energijos nepriteklį patiriančių namų ūkių, ji į savo planą turėtų įtraukti nacionalinį orientacinį energijos nepritekliaus mažinimo tikslą;
- (27) siekiant užtikrinti, kad visi integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai būtų pakankamai išsamūs ir būtų galima lengviau juos palyginti bei apibendrinti jų duomenis, turėtų būti nustatytas privalomas integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų šablonas, sykiu užtikrinant pakankamai lankstumo galimybių valstybėms narėms, kad nacionaliniuose planuose pateikiama informacija atspindėtų nacionalinius prioritetus ir ypatumus;
- (28) įgyvendinant energetikos ir klimato politiką ir priemones daromas poveikis aplinkai. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visuomenė galėtų veiksmingai dalyvauti ankstyvame etape ir su ja būtų konsultuojamasi rengiant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, kai taikytina, pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB ⁽¹⁾ ir 1998 m. birželio 25 d. Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (toliau – UNECE) konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimančioms sprendimams ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Orhuso konvencija) nuostatas. Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad į integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų plano rengimą būtų įtraukti socialiniai partneriai, ir siekti, kad joms vykdant savo pareigas, susijusias su viešosiomis konsultacijomis, taikomos administracinės procedūros nebūtų pernelyg sudėtingos;
- (29) vykdydamos viešąsias konsultacijas ir vadovaudamosi Orhuso konvencija, valstybės narės turėtų siekti užtikrinti lygiateisį dalyvavimą, kad visuomenė būtų informuojama pranešimais visuomenei ar kitomis atitinkamomis priemonėmis, pvz., elektroninėje erdvėje, kad visuomenė galėtų susipažinti su visais atitinkamais dokumentais ir kad būtų taikoma praktinė su visuomenės dalyvavimu susijusi tvarka;
- (30) kiekviena valstybė narė turėtų įvesti nuolatinį daugiapakopį dialogą energetikos klausimais, suburiančią vietos valdžios institucijas, pilietinės visuomenės organizacijas, verslo bendruomenę, investuotojus ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, kad jie galėtų aptarti įvairias numatytas energetikos ir klimato politikos

⁽¹⁾ 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30).

galimybes. Vykdamas tą dialogą, turėtų būti galima aptarti valstybės narės integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, taip pat jos ilgalaikę strategiją. Dialogas gali vykti pasinaudojant bet kokia nacionaline struktūra, pvz., interneto svetaine, viešųjų konsultacijų platforma ar kita interaktyvia komunikacijos priemone;

- (31) kad būtų užtikrintas veiksmingas energetikos sąjungos uždavinių įgyvendinimas ekonomiškai optimaliu būdu, labai svarbus regioninis bendradarbiavimas. Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas tokiam valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimui. Valstybės narės turėtų būti suteikta galimybė teikti pastabas dėl dar nebaigtų rengti kitų valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų, kad būtų išvengta nederėjimo ir galimo neigiamo poveikio kitoms valstybės narėms ir būtų užtikrintas kolektyvinis bendrų uždavinių įgyvendinimas. Regioninis bendradarbiavimas rengiant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, priimant galutinius planus ir juos įgyvendinant turėtų būti esminis veiksnys, skatinantis gerinti priemonių veiksmingumą ir efektyvumą ir didinti rinkos integraciją ir energetinį saugumą;
- (32) bendradarbiaudamos pagal šį reglamentą, valstybės narės turėtų atsižvelgti į esamus regioninio bendradarbiavimo forumus, tokius kaip Baltijos energijos rinkos jungčių planas (BEMIP), Vidurio ir Pietryčių Europos dujų tinklų sujungiamumo (CESEC) iniciatyva, Vidurio ir Vakarų regiono energijos rinka (CWREM), Šiaurės jūrų šalių jėginių tinklo jūroje iniciatyva (NSCOGI), Penkiašalis energetikos forumas, grupė Pietų ir Vakarų Europos tinklų jungiamųjų linijų klausimais ir Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių partnerystė. Valstybės narės raginamos numatyti bendradarbiavimą su Energijos bendrijos pasirašiusiomis šalimis, trečiosiomis valstybėmis, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės, ir, kai taikytina, su kitomis atitinkamomis trečiosiomis valstybėmis. Be to, Komisija, siekdama skatinti rinkos integraciją, ekonomiškai efektyvią politiką, veiksmingą bendradarbiavimą, partnerystes ir konsultacijas, gali nustatyti tolesnes regioninio bendradarbiavimo galimybes, apimančias vieną ar daugiau iš penkių energetikos sąjungos aspektų pagal šį reglamentą ir ilgalaikę viziją, paremtą esamomis rinkos sąlygomis;
- (33) Komisija gali pradėti diskusijas su atitinkamomis trečiosiomis valstybėmis, siekdama išnagrinėti galimybes joms taikyti šiame reglamente nustatytas nuostatas, visų pirma tas, kurios susijusios su regioniniu bendradarbiavimu;
- (34) siekiant užtikrinti nacionalinės politikos ir priemonių skaidrumą bei nuspėjamumą ir taip užtikrinti tikrumą dėl investicijų, integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai turėtų būti stabilūs. Tačiau, kad valstybės narės turėtų galimybę prisitaikyti prie reikšmingai pasikeitusių aplinkybių, nacionaliniai planai kartą per dešimties metų laikotarpį, kurį jie apima, turėtų būti atnaujinti. 2021–2030 m. laikotarpio planus valstybės narės turėtų atnaujinti ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d. Uždaviniai, tikslai ir įnašai turėtų būti keičiami tik siekiant atsižvelgti į didesnę visuminio užmojo, visų pirma susijusio su 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslais, mastą. Atnaujindamos planus, valstybės narės turėtų stengtis sušvelninti bet kokią neigiamą poveikį aplinkai, kuris paaiškėja rengiant integruotas ataskaitas;
- (35) siekiant prisidėti prie ekonomikos pertvarkos, darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir platesnių darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, taip pat pradėti tinkamai ir ekonomiškai efektyviai įgyvendinti Paryžiaus susitarime nustatytą ilgalaikį tikslą, labai svarbios yra ilgalaikės stabilios išmetamo ŠESD kiekio mažinimo strategijos. Be to, Paryžiaus susitarimo šalys raginamos iki 2020 m. pateikti savo ilgalaikes, į amžiaus vidurį orientuotas vystymosi išmetant mažai ŠESD strategijas. Atsižvelgdama į tai, 2018 m. kovo 22 d. Europos Vadovų Taryba paprašė Komisijos iki 2019 m. pirmo ketvirčio pateikti pasiūlymą dėl ilgalaikės Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo strategijos, vadovaujantis Paryžiaus susitarimu ir atsižvelgiant į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus;
- (36) valstybės narės turėtų parengti ilgalaikes strategijas, numatydamos veiksmus bent 30 metų, kurie padėtų įgyvendinti valstybių narių įsipareigojimus, atitinkančius UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą, ir atsižvelgdamos į Paryžiaus susitarimo tikslą užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad jis neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir ilgalaikio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ir absorbentais pašalinamo kiekio didinimo visuose sektoriuose siekius, atsižvelgiant į Sąjungos tikslą. Valstybės narės turėtų rengti savo ilgalaikes strategijas atvirai ir skaidriai, taip pat turėtų užtikrinti veiksmingas galimybes visuomenei dalyvauti jų rengimo procese. Jų integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai ir ilgalaikės strategijos turėtų derėti tarpusavyje;
- (37) žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) sektorius labai priklauso nuo klimato kaitos ir ji jam daro didelį neigiamą poveikį. Šis sektorius taip pat turi didžiulį potencialą užtikrinti ilgalaikę naudą klimatui ir labai prisidėti prie ilgalaikių Sąjungos ir tarptautinių klimato politikos tikslų įgyvendinimo. Jis prie klimato kaitos švelninimo gali prisidėti keliais būdais, visų pirma mažindamas teršalų kiekį ir išlaikydamas

bei plėsdamas absorbentus ir anglies sankaupas, taip pat teikdamas biologines medžiagas, kuriomis galima pakeisti iškastinį kurą arba anglingas medžiagas. Labai svarbios ilgalaikės strategijos, pagrindžiančios tvarias investicijas, kuriomis siekiama didinti efektyvią anglies dioksido sekvestraciją, darnų išteklių valdymą ir ilgalaikį anglies absorbentų stabilumą ir prisitaikymą;

- (38) plėtojant tolesnes energetikos tinklų jungtis svarbu visapusiškai įvertinti sąnaudas ir naudą, įskaitant visą techninį, socialinį ir ekonominį poveikį ir poveikį aplinkai, kaip reikalaujama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 347/2013 ⁽¹⁾, ir atsižvelgti į teigiamą jungčių išorinį poveikį, pvz., atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą, tiekimo saugumą ir didesnę konkurenciją vidaus rinkoje;
- (39) kaip ir planavimo reikalavimai, daugelis Sąjungos energetikos ir klimato sektorių teisės aktuose nustatytų ataskaitų teikimo reikalavimų yra naudingi skatinant pokyčius nacionaliniu lygmeniu ir papildyti rinkos reformas, tačiau jie buvo nustatyti skirtingu metu, todėl atsirado dubliavimosi ir neekonomiškumo, taip pat nepakankamai dėmesio skirta skirtingų politikos sričių, pvz., išmetamo ŠESD kiekio mažinimo, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, efektyvaus energijos vartojimo efektyvumo ir rinkos integracijos, sinergijai ir sąveikai. Siekiant tinkamai suderinti poreikį užtikrinti deramą tolesnį integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų įgyvendinimą ir poreikį sumažinti administracinių procedūrų sudėtingumą, valstybės narės turėtų kas dvejus metus rengti planų įgyvendinimo pažangos ir kitų energetikos sistemos pokyčių ataskaitas. Tačiau kai kurias ataskaitas, visų pirma tas, kurios teikiamos laikantis UNFCCC ir Sąjungos teisės aktuose nustatytų klimato srities ataskaitų teikimo reikalavimų, vis dar reikėtų teikti kasmet;
- (40) į valstybių narių integruotas nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas turėtų būti įtraukti integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų šablone nustatyti elementai. Atsižvelgiant į techninį integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų pobūdį ir tai, kad pirmosios pažangos ataskaitos turi būti pateiktos 2023 m., turėtų būti priimti įgyvendinimo aktai, kuriuose nustatomas išsamus tų ataskaitų šablonas. Pažangos ataskaitos turėtų būti rengiamos siekiant užtikrinti skaidrumą Sąjungos, kitų valstybių narių, regionų ir vietos valdžios institucijų, rinkos dalyvių, įskaitant vartotojus, kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir plačiosios visuomenės atžvilgiu. Jos turėtų apimti visus penkis energetikos sąjungos aspektus, o pirmojo laikotarpio ataskaitoje daug dėmesio taip pat turėtų būti skirta sritims, kuriose nustatyti 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslai;
- (41) pagal UNFCCC reikalaujama, kad Sąjunga ir jos valstybės narės, naudodamos palyginamą metodiką, dėl kurios susitarė šalių konferencija, sudarytų, reguliariai atnaujintų, skelbtų ir šalių konferencijai pateiktų iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio nacionalinės apskaitos ataskaitas. ŠESD apskaita yra labai svarbi, siekiant sudaryti sąlygas stebėti priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo įgyvendinimą ir įvertinti, kaip laikomasi klimato srities teisės akto, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/842 ⁽²⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/841 ⁽³⁾;
- (42) UNFCCC šalių konferencijos sprendime Nr. 1/CP.16 reikalaujama, kad būtų nustatytos nacionalinės priemonės, skirtos iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamam ir absorbentais pašalinamam visų ŠESD kiekiui apskaiciuoti. Šiuo reglamentu turėtų būti sudarytos sąlygos nustatyti tas nacionalines priemones;
- (43) Reglamento (ES) Nr. 525/2013 įgyvendinimo patirtis parodė, kaip svarbu, kad informacija būtų skaidri, tiksli, nuosekli, išsami ir palyginama. Atsižvelgiant į tą patirtį, šiuo reglamentu reikėtų užtikrinti, kad valstybės narės naudotų patikimus ir nuoseklius visų penkių aspektų duomenis ir prielaidas, viešai skelbtų išsamią informaciją, susijusią su prielaidomis, parametrais ir metodikomis, kuriais buvo naudotasi rengiant galutinius scenarijus ir prognozes, atsižvelgdamos į statistinių skaičiavimų apribojimus, neskelbtinus komercinius duomenis ir atitiktį

⁽¹⁾ 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 (OL L 115, 2013 4 25, p. 39).

⁽²⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi išpareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi išpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

⁽³⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

duomenų apsaugos taisyklėms, ir teiktų ataskaitas apie savo politiką, priemones ir prognozes kaip pagrindinę pažangos ataskaitų dalį. Tose ataskaitose pateikiama informacija turėtų būti esminis įrodymas, kad išipareigojimai pagal Reglamentą (ES) 2018/842 vykdomi laiku. Siekiant toliau didinti informacijos, kuri būtina priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo pažangai sekti, patikimumą, labai turėtų padėti Sąjungos ir valstybių narių lygmens sistemų naudojimas ir nuolatinis tobulinimas, taip pat geresnės ataskaitų teikimo gairės;

- (44) šiuo reglamentu turėtų būti užtikrinta, kad valstybės narės teiktų pritaikymo prie klimato kaitos ir finansinės, technologinės ir pajėgumų stiprinimo paramos teikimo besivystančioms šalims ataskaitas – taip būtų palengvintas Sąjungos išipareigojimų pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą vykdymas. Be to, informacija apie nacionalinius pritaikymo prie klimato kaitos veiksmus – visų pirma pritaikymo prie tokio neigiamo klimato kaitos poveikio, kuris susijęs su Sąjungos energijos tiekimo saugumu, pvz., aušinamojo vandens elektrinėms ir biomasės energijai gaminti turėjimas – ir informacija apie paramą, susijusi su energetikos sąjungos išorės aspektu, yra svarbi rengiant integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus;
- (45) Paryžiaus susitarime dar kartą patvirtinama, kad jo šalys veiksmų klimato kaitos problemai spręsti imasi gerbdamos, skatindamos ir atsižvelgdamos į savo atitinkamus išipareigojimus užtikrinti žmogaus teises ir lyčių lygybę. Todėl valstybės narės turėtų tinkamai integruoti žmogaus teisių ir lyčių lygybės aspektus į savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir ilgalaikes strategijas. Savo kas dvejus metus teikiamose pažangos ataskaitose jos turėtų informuoti, kaip įgyvendinant jų integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus prisidedama prie žmogaus teisių ir lyčių lygybės propagavimo;
- (46) siekiant sumažinti valstybėms narėms ir Komisijai tenkančią administracinę naštą, Komisija turėtų sukurti internetinę platformą (elektroninę platformą), kuri palengvintų komunikaciją, skatintų bendradarbiavimą ir sudarytų palankesnes sąlygas visuomenei susipažinti su informacija. Tai turėtų padėti pateikti ataskaitas laiku ir padėti užtikrinti didesnę nacionalinių ataskaitų teikimo skaidrumą. Elektroninė platforma turėtų papildyti esamas, pvz., Europos aplinkos agentūros, Eurostato ir Jungtinių tyrimų centro, naudojamas ataskaitų teikimo procedūras, duomenų bazes ir elektronines priemones ir patirtį, įgytą taikant Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą, turėtų būti jomis grindžiama ir jomis naudotis;
- (47) Komisija turėtų užtikrinti, kad nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai būtų viešai prieinami internete. Elektroninę platformą, kai tik ji pradės veikti, Komisija turėtų naudoti tam, kad joje būtų skelbiami ir viešai prieinami galutiniai integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai, atnaujinti planai, ilgalaikės strategijos ir kita atitinkama valstybių narių pateikta ataskaitų informacija. Kol elektroninė platforma neparengta, Komisija naudosis savo interneto svetainėmis, kad sudarytų sąlygas visuomenei internetu susipažinti su galutiniais integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais;
- (48) vykdant nacionalinius planavimo ir ataskaitų teikimo įpareigojimus Komisijai teiktini valstybių narių duomenys ir informacija neturėtų dubliuoti duomenų ir statistikos, kurie pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009 ⁽¹⁾ tuo pačiu formatu, koku jie teikiami vykdant šiame reglamente nustatytus planavimo ir ataskaitų teikimo įpareigojimus, jau pateikti Eurostatui, jeigu tas pačias jų vertes vis dar galima gauti iš Komisijos (Eurostato). Integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose pateikti duomenys ir prognozės turėtų būti pagrįsti ir derėti su Eurostato duomenimis (jei jie turimi ir tinka laiko atžvilgiu) ir metodais, naudojamais pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 teikiant Europos statistinius duomenis;
- (49) siekiant kolektyviai įvykdyti energetikos sąjungos strategijos uždavinius, visų pirma sukurti visapusiškai veikiančią ir atsparią energetikos sąjungą, svarbu, kad Komisija įvertintų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus, integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir, remdamasi pažangos ataskaitomis, jų įgyvendinimą. Pirmuoju dešimties metų laikotarpiu visų pirma turi būti siekiama Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslų ir užtikrinti nacionaliniai įnašai siekiant šių tikslų. Toks vertinimas turėtų būti atliekamas kas dvejus metus, o kasmet jį atlikti reikėtų tik tada, kai būtina, ir jo suvestinė turėtų būti pateikiama Komisijos rengiamose energetikos sąjungos būklės ataskaitose;
- (50) deramai paisydami Komisijos teisės į iniciatyvą, įprastos teisėkūros procedūros ir institucinės galių pusiausvyros, Europos Parlamentas ir Taryba kasmet turėtų aptarti pasiektą energetikos sąjungos pažangą visais energetikos ir klimato politikos aspektais;

⁽¹⁾ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

- (51) Komisija turėtų įvertinti bendrą integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų politikos ir priemonių poveikį Sąjungos klimato ir energetikos politikos priemonių veikimui, visų pirma išnagrinėti papildomų Sąjungos politikos ir priemonių poreikį, atsižvelgdama į būtinybę didinti išmetamo ŠESD kiekio mažinimo apimtį ir pašalinamą ŠESD kiekį Sąjungoje pagal Paryžiaus susitarimo įsipareigojimus;
- (52) aviacija daro didelį poveikį pasaulio klimatui, nes išmetamas CO₂ ir kiti teršalai, įskaitant išmetamus azoto oksidus, ir aktyvuojami mechanizmai, pvz., dažnesnis plunksninių debesų susidarymas. Atsižvelgiant į sparčiai gilėjančias mokslines to poveikio žinias, Reglamente (ES) Nr. 525/2013 jau numatytas atnaujintas aviacijos poveikio pasaulio klimatui, kurį daro ne išmetamas CO₂, vertinimas. Šiuo atveju naudojamas modeliavimas turėtų būti pritaikomas atsižvelgiant į mokslo pažangą. Remdamasi savo atliktais tokio poveikio vertinimais, Komisija ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d. turėtų pateikti atnaujintą aviacijos poveikio, kurį daro ne išmetamas CO₂, analizę ir, jei tikslinga, prie jos pridėti pasiūlymą, kaip būtų geriausia tą poveikį mažinti;
- (53) pagal dabartines UNFCCC ataskaitų dėl ŠESD teikimo gaires išmetamo metano kiekio apskaičiavimas ir ataskaitų teikimas grindžiamas visuotinio atšilimo potencialu (VAP), susijusiu su 100 metų perspektyva. Atsižvelgiant į tai, kad metanas gali labai didinti visuotinį atšilimą ir atmosferoje išlieka palyginti trumpai, todėl daro didelį poveikį klimatui trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu, Komisija turėtų išnagrinėti poveikį, kurį turėtų politika ir priemonės, įgyvendinamos siekiant sumažinti trumpalaikį ir vidutinio laikotarpio trukmės išmetamų metano teršalų poveikį Sąjungos išmetamam ŠESD kiekiui. Komisija turėtų išnagrinėti politikos galimybes sparčiai spręsti išmetamų metano teršalų problemą ir turėtų pateikti Sąjungos strateginį metano planą kaip integruotą Sąjungos ilgalaikę strategiją;
- (54) kad būtų užtikrintas valstybių narių ir Sąjungos įgyvendinamos politikos ir energetikos sąjungos uždavinių derėjimas, turėtų nuolat vykti Komisijos ir valstybių narių dialogas, taip pat, jei tikslinga, valstybių narių tarpusavio dialogas. Atitinkamai Komisija turėtų teikti valstybėms narėms rekomendacijas, įskaitant rekomendacijas dėl integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų užmojo lygio, pateiktų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų politikos ir priemonių tolesnio įgyvendinimo ir kitos nacionalinės politikos ir priemonių, kurios svarbios kuriant energetikos sąjungą. Nors rekomendacijos nėra privalomos, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 288 straipsnyje, valstybės narės vis dėlto turėtų deramai atsižvelgti į tokias rekomendacijas ir vėlesnėse pažangos ataskaitose paaiškinti, kaip tai buvo padaryta. Komisijos atliekamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos vertinimas turi būti grindžiamas objektyviais kriterijais. Jei Komisija teiks rekomendaciją dėl valstybės narės nacionalinio plano projekto, ji turėtų tai padaryti kuo greičiau, atsižvelgdama į tai, kad, viena vertus, Komisija turės susumuoti tam tikrus kiekybinius suplanuotus visų valstybių narių įnašus, kad įvertintų užmojų Sąjungos lygmeniu, ir kad, antra vertus, reikia suteikti pakankamai laiko atitinkamai valstybei narei, kad ji deramai atsižvelgtų į Komisijos rekomendacijas prieš priimdama galutinį savo nacionalinį planą ir būtų išvengta rizikos, kad valstybės narės nacionalinis planas bus teikiamas pavėluotai;
- (55) ekonomiškai efektyvi atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtra yra vienas iš pagrindinių objektyvių kriterijų vertinant valstybių narių įnašus. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtos sąnaudų struktūra yra sudėtinga ir valstybėse narėse labai skiriasi. Ji apima ne tik paramos schemų sąnaudas, bet ir, *inter alia*, įrenginių prijungimo, atsarginių sistemų, sistemos saugumo užtikrinimo sąnaudas ir sąnaudas, kurios patiriamos siekiant laikytis aplinkosaugos reikalavimų. Taigi, lyginant valstybes nares pagal tą kriterijų, turėtų būti įtrauktos visos su plėtra susijusios sąnaudos nepriklausomai nuo to, kas jas padengia – valstybė narė, galutiniai vartotojai ar projektų plėtotojai. Komisijos rekomendacijos dėl valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos užmojų turėtų būti pagrįstos šime reglamente nustatyta formule, grindžiama objektyviais kriterijais. Taigi, valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos užmojų vertinimas turėtų parodyti atitinkamas valstybių narių įdėtas pastangas, sykiu atsižvelgiant į svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai. Vertinimas taip pat turėtų apimti duomenis iš nepriklausomų kiekybinių ar kokybinių duomenų šaltinių;
- (56) jei integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose arba atnaujintuose planuose nustatyto užmojo lygio nepakaktų, kad būtų kolektyviai įvykdyti energetikos sąjungos uždaviniai ir, visų pirma, būtų pirmuoju laikotarpiu pasiekti 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslai, Komisija turėtų imtis Sąjungos lygmens priemonių kolektyviniam tų uždavinių ir tikslų įgyvendinimui užtikrinti (ir taip panaikinti bet kokių užmojų atotrūkį). Jei siekiant įgyvendinti tuos uždavinius ir tikslus Sąjungos daromos pažangos neužtektų, Komisija turėtų ne tik teikti rekomendacijas, bet ir pasiūlyti Sąjungos lygmens

priemonių ir naudotis savo įgaliojimais arba papildomų priemonių turėtų imtis valstybės narės, siekiant užtikrinti šių uždavinių ir tikslų įgyvendinimą (ir taip panaikinti rezultatų atotrūkį). Imantis tokių priemonių turėtų būti atsižvelgiama ir į ankstyvas pastangas, kurias valstybės narės dėjo siekiant atsinaujinančiųjų išteklių energijos 2030 m. tikslo, 2020 m. arba anksčiau užtikrinusios didesnę energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių procentinę dalį, nei numatyta pagal jų nacionalinį privalomą tikslą, padariusios ankstyvą pažangą siekiant nacionalinio privalomo 2020 m. tikslo arba įgyvendinusios savo įnašą siekiant Sąjungos privalomo tikslo užtikrinti, kad 2030 m. bent 32 % energijos sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje tokios priemonės gali apimti ir valstybių narių savanoriškus finansinius įnašus į Komisijos administruojamą Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, kuriuo naudojantis būtų prisidedama prie ekonomiškai efektyviausių atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų visoje Sąjungoje, taip sudarant valstybėms narėms galimybę prisidėti prie Sąjungos tikslo pasiekimo mažiausiomis galimomis sąnaudomis. Nustatant laikotarpio nuo 2021 m. bazinę atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, reikėtų remtis valstybių narių 2020 m. nacionaliniais atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslais, kuriais turėtų būti vadovaujamasi visą laikotarpį. Energijos vartojimo efektyvumo srityje papildomomis priemonėmis visų pirma gali būti siekiama gerinti gaminių, pastatų ir transporto sektoriaus energijos vartojimo efektyvumą;

- (57) nustatydamos 2021–2030 m. nacionalinę orientacinę trajektoriją valstybės narės atspirties tašku turėtų laikyti savo 2020 m. nacionalinius atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2018/2001 ⁽¹⁾ I priede, nebent valstybė narė savanoriškai nuspręstų nusistatyti aukštesnį atspirties tašką. Be to, jos turėtų nustatyti šio laikotarpio privalomą bazinę procentinę dalį, kurią turi sudaryti atsinaujinančiųjų išteklių energija, kuri numatyta ir Direktyvoje (ES) 2018/2001. Atitinkamai to laikotarpio kiekvienos valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, turėtų būti ne mažesnė nei jos bazinė procentinė dalis;
- (58) jei valstybė narė, vertinant vienų metų laikotarpį, neužtikrina savo bazinės procentinės dalies, ji per vienus metus imasi papildomų priemonių, kad panaikintų atotrūkį nuo bazinės procentinės dalies scenarijaus. Jei valstybė narė veiksmingai ėmėsi tokių būtinų priemonių ir įvykdė įpareigojimą panaikinti atotrūkį, turėtų būti laikoma, kad ji laikėsi privalomų bazinės procentinės dalies scenarijaus reikalavimų ir reikalavimų pagal šį reglamentą ir Direktyvą (ES) 2018/2001 nuo laikotarpio, per kurį atotrūkis susidarė, pradžios;
- (59) siekiant užtikrinti, kad valstybės narės ir Komisija galėtų vykdyti tinkamą stebėseną ir imtis ankstyvų taisomųjų veiksmų, ir siekiant išvengti naudojimosi kitų pasiekimais efekto, pagal visų valstybių narių orientacines trajektorijas (ir atitinkamai Sąjungos orientacinę trajektoriją) 2022 m., 2025 m. ir 2027 m. turėtų būti pasiektos bent minimalios užtikrintos bendro atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo padidėjimo, numatyto 2030 metams, procentinės dalys, kaip išdėstyta šiame reglamente. Tai, ar šie atskaitos taškai pasiekti, 2022 m., 2025 m. ir 2027 m. Komisija įvertins remdamasi, *inter alia*, valstybių narių integruotomis nacionalinėmis energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitomis, kurias valstybės narės turėtų pateikti. Savo atskaitos taško nepasiekusios valstybės narės turėtų kitoje pažangos ataskaitoje paaiškinti, kaip panaikins atotrūkį. Jei nepasiekti Sąjungos orientaciniai atskaitos taškai, valstybės narės, kurios nepasiekė savo atskaitos taško, turėtų pašalinti atotrūkį įgyvendindamos papildomas priemones;
- (60) Sąjunga ir valstybės narės turėtų dėti visas pastangas, kad pateiktų naujausią informaciją apie savo išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį. Šis reglamentas turėtų suteikti galimybę tokius įverčius parengti per kuo trumpesnę laiką, naudojantis statistine ir kita informacija, pvz., tam tikrais atvejais – Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 377/2014 ⁽²⁾ įsteigtos programos „Copernicus“ ir kitų palydovinių sistemų pateiktais duomenimis, renkamais iš kosmoso;
- (61) pagal Reglamentą (ES) 2018/842 turėtų būti toliau laikomasi Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 406/2009/EB ⁽³⁾ nustatyto požiūrio taikyti metinį išipareigojimų ciklą. Pagal tą požiūrį, kad būtų galima įvertinti atitiktį ir prireikus taikyti taisomąsias priemones, reikia išsamiai peržiūrėti valstybių narių ŠESD apskaitą. Sąjungos lygmeniu atlikti valstybių narių ŠESD apskaitos peržiūrą būtina siekiant užtikrinti patikimą, nuoseklų, skaidrų ir laiku atliekamą atitikties Reglamentui (ES) 2018/842 vertinimą;

⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 82).

⁽²⁾ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 377/2014, kuriuo nustatoma programa „Copernicus“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 911/2010 (OL L 122, 2014 4 24, p. 44).

⁽³⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti išipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas (OL L 140, 2009 6 5, p. 136).

- (62) valstybės narės ir Komisija turėtų užtikrinti glaudų bendradarbiavimą visais klausimais, susijusiais su energetikos sąjungos įgyvendinimu, o Europos Parlamentas turėtų aktyviai įsitraukti į su šiuo reglamentu susijusių klausimų nagrinėjimą. Komisija turėtų atitinkamai padėti valstybėms narėms įgyvendinti šį reglamentą, visų pirma padėti parengti integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir sustiprinti su tuo susijusius pajėgumus, be kita ko, panaudodama Komisijos turimų modeliavimo pajėgumų vidinius išteklius ir, kai taikytina, išorės ekspertų žinias;
- (63) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad jų integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose būtų atsižvelgiama į naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas vykdant Europos semestrą;
- (64) valstybės narės turėtų taikyti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, o tai reiškia, kad, prieš atliekant bet kokią planavimą energetikos srityje ir priimant su politika ir investicijomis susijusius sprendimus, apsvaustoma, ar numatomos planavimo, politikos ir investicijų priemonės gali būti iš dalies ar visiškai pakeistos ekonomiškai efektyviomis, techniniu, ekonominiu ir aplinkosaugos požiūriais patikimomis alternatyviomis energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis, sykiu užtikrinant, kad būtų pasiekti atitinkamų sprendimų tikslai. Visų pirma tai apima požiūrį į energijos vartojimo efektyvumą kaip į esminį elementą ir pagrindinį kriterijų ateityje priimant investicijų sprendimus dėl energetikos infrastruktūros Sąjungoje. Tokios ekonomiškai efektyvios alternatyvos apima priemones, kuriomis užtikrinamas didesnis energijos poreikio ir energijos tiekimo efektyvumas, visų pirma galutinių vartotojų suvartojamo energijos kiekio mažinimo ekonomiškai efektyviu būdu priemonės, apkrovos atsako iniciatyvas ir efektyvesnę energijos konversiją, perdavimą ir paskirstymą. Valstybės narės taip pat turėtų skatinti ir regionų bei vietos valdžios institucijas, taip pat privatųjį sektorių plačiau taikyti tą principą;
- (65) Europos aplinkos agentūra, kai taikytina ir laikydamasi savo metinės darbo programos, turėtų padėti Komisijai atlikti vertinimą, vykdyti stebėjamą ir rengti ataskaitas;
- (66) siekiant iš dalies pakeisti bendrąją integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų sistemą (šabloną), šabloną priderinti prie Sąjungos energetikos ir klimato politikos strategijos pakeitimų, kurie tiesiogiai ir konkrečiai siejasi su Sąjungos veiksmais pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą, atsižvelgti į visuotinio atšilimo potencialo pokyčius ir tarptautiniu mastu suderintas apskaitos gaires, nustatyti Sąjungos apskaitos sistemai taikytinus esminius reikalavimus ir sukurti registrus, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus turėtų gauti tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams turėtų būti sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose. Atliekant parengiamąjį darbą prireikus turėtų būti atsižvelgiama ir į sprendimus, priimtus pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą;
- (67) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, visų pirma dėl integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų, dėl integruotų ataskaitų dėl nacionalinių prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų, finansinės ir technologinės paramos besivystančioms valstybėms ir pajamų iš aukcionų teikimo, dėl metinės tarpinės ŠESD apskaitos ataskaitos, ŠESD apskaitos ataskaitos ir į apskaitą įtraukto išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio duomenų, dėl Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmo, nacionalinių apskaitos sistemų, dėl apskaitos ataskaitų peržiūros, dėl Sąjungos ir nacionalinių sistemų politikos, priemonių ir prognozių ir ŠESD politikos, priemonių ir prognozių ataskaitų, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011⁽²⁾;
- (68) kad Komisija galėtų vykdyti šiame reglamente nustatytus įgyvendinimo įgaliojimus, jai vykdant savo užduotis pagal šį reglamentą turėtų padėti Klimato kaitos komitetas, kuris pakeičia pagal Sprendimo 93/389/EEB 8 straipsnį, Sprendimo 280/2004/EB 9 straipsnį ir Reglamento (ES) 525/2013 26 straipsnį įsteigtą Klimato kaitos komitetą, ir Energetikos sąjungos komitetą. Siekiant užtikrinti politikos derėjimą ir kuo didesnę sektorių sinergiją, į abiejų komitetų posėdžius, kai įgyvendinamas šis reglamentas, turėtų būti kviečiami tiek klimato, tiek energetikos ekspertai;

⁽¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (69) 2024 m. ir po to kas penkerius metus Komisija turėtų atlikti šio reglamento įgyvendinimo peržiūrą ir, siekdama užtikrinti, kad jis būtų tinkamai įgyvendintas ir būtų įvykdyti jame nustatyti uždaviniai, pateikti atitinkamus pasiūlymus jį iš dalies pakeisti. Atliekant tą peržiūrą reikėtų atsižvelgti į pasikeitusias aplinkybes ir pasinaudoti pagal Paryžiaus susitarimą atliekamo visuotinės padėties vertinimo rezultatais;
- (70) siekiant racionalizuoti ir integruoti pagrindinius planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo aspektus, į šį reglamentą turėtų būti įtraukti ir juo iš dalies pakeisti, kitu tekstu pakeisti ir panaikinti tam tikri šiuo metu Sąjungos energetikos ir klimato sektorių teisėkūros procedūra priimamuose aktuose nustatyti planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo įpareigojimai. Todėl turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti šie teisėkūros procedūra priimami aktai:
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB ⁽¹⁾,
 - Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB ⁽²⁾,
 - Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB ⁽³⁾,
 - Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 663/2009 ⁽⁴⁾,
 - Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 ⁽⁵⁾,
 - Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB ⁽⁶⁾,
 - Tarybos direktyva 2009/119/EB ⁽⁷⁾,
 - Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES ⁽⁸⁾,
 - Direktyva 2012/27/ES,
 - Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/30/ES ⁽⁹⁾,
 - Tarybos direktyva (ES) 2015/652 ⁽¹⁰⁾;
- (71) siekiant nuoseklumo ir teisinio tikrumo, nė viena šio reglamento nuostata turėtų nedrausti taikyti nukrypti leidžiančių nuostatų pagal atitinkamus Sąjungos sektorių teisės aktus elektros energijos ir pasirengimo valdyti elektros energijos sektoriaus riziką srityje;
- (72) į šį reglamentą taip pat turėtų būti įtrauktos visos Reglamento (ES) Nr. 525/2013 nuostatos. Todėl nuo 2021 m. sausio 1 d. Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 turėtų būti panaikintas. Tačiau, siekiant užtikrinti, kad Sprendimas Nr. 406/2009/EB būtų toliau įgyvendinamas pagal Reglamentą (ES) Nr. 525/2013 ir kad tam tikri su Kioto protokolo įgyvendinimu susiję aspektai ir toliau būtų įtvirtinti teisės aktuose, būtina, kad tam tikros nuostatos būtų toliau taikomos ir po tos datos;
- (73) kadangi šio reglamento tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

⁽¹⁾ 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų (OL L 164, 1994 6 30, p. 3).

⁽²⁾ 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/12/EEB (OL L 350, 1998 12 28, p. 58).

⁽³⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

⁽⁴⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 663/2009, kuriuo nustatoma Bendrijos finansinės paramos teikimo projektams energetikos srityje siekiant padėti atgaivinti ekonomiką programa (OL L 200, 2009 7 31, p. 31).

⁽⁵⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005 (OL L 211, 2009 8 14, p. 36).

⁽⁶⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).

⁽⁷⁾ 2009 m. rugsėjo 14 d. Tarybos direktyva 2009/119/EB, kuria valstybės narės įpareigojamos išlaikyti privalomąsias žalios naftos ir (arba) naftos produktų atsargas (OL L 265, 2009 10 9, p. 9).

⁽⁸⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

⁽⁹⁾ 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/30/ES dėl naftos ir dujų operacijų jūroje saugos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2004/35/EB (OL L 178, 2013 6 28, p. 66).

⁽¹⁰⁾ 2015 m. balandžio 20 d. Tarybos direktyva (ES) 2015/652, kuria nustatomi skaičiavimo metodai ir atskaitomybės reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės (OL L 107, 2015 4 25, p. 26).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomas valdymo mechanizmas, siekiant:

- a) įgyvendinti strategijas ir priemones, skirtas tam, kad būtų pasiekti energetikos sąjungos tikslai ir įvykdyti jos uždaviniai, įvykdyti ilgalaikiai Sąjungos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio išipareigojimai, atitinkantys Paryžiaus susitarimą, ir pirmuoju dešimties metų laikotarpiu nuo 2021 iki 2030 m. visų pirma būtų pasiekti Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslai;
- b) skatinti valstybių narių bendradarbiavimą, be kita ko, regioniniu lygmeniu, kai taikytina, skirtą energetikos sąjungos uždaviniams įvykdyti ir jos tikslams pasiekti;
- c) užtikrinti, kad Sąjunga ir jos valstybės narės UNFCCC ir Paryžiaus susitarimo sekretoriui laiku teiktų skaidrias, tikslias, nuoseklias, palyginamas ir išsamias ataskaitas;
- d) padėti užtikrinti didesnę reglamentavimo tikrumą ir didesnę tikrumą investuotojams, taip pat padėti visapusiškai pasinaudoti ekonominio vystymosi, investicijų skatinimo, darbo vietų kūrimo ir socialinės sanglaudos galimybėmis.

Valdymo mechanizmas grindžiamas ilgalaikėmis strategijomis, integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, apimančiais dešimties metų laikotarpius, pradedant laikotarpiu nuo 2021 iki 2030 m., atitinkamomis valstybių narių rengiamomis integruotomis nacionalinėmis energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitomis ir Komisijos vykdomo integruoto stebėjimo priemonėmis. Valdymo mechanizmas užtikrina veiksmingas visuomenės galimybes dalyvauti tų nacionalinių planų ir tų ilgalaikių strategijų rengimo procese. Jis apima struktūruotą, skaidrų ir kartotinį Komisijos ir valstybių narių sąveikos procesą, vykdomą siekiant priimti galutinius integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir juos įgyvendinti, įskaitant regioninį bendradarbiavimą, ir atitinkamus Komisijos veiksmus.

2. Šis reglamentas taikomas glaudžiai tarpusavyje susijusiems ir vienas kitą papildantiems penkiems energetikos sąjungos aspektams:

- a) energetiniam saugumui;
- b) energijos vidaus rinkai;
- c) energijos vartojimo efektyvumui;
- d) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui ir
- e) moksliniams tyrimams, inovacijoms ir konkurencingumui.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Vartojamos šios terminų apibrėžtys:

- 1) politika ir priemonės – visos priemonės, kuriomis siekiama įvykdyti integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų uždavinius ir (arba) UNFCCC 4 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose nustatytus išipareigojimus. Jos gali apimti ir priemones, kurių pagrindinis tikslas nėra riboti ar mažinti išmetamą ŠESD kiekį arba pakeisti energetikos sistemą;
- 2) esama politika ir priemonės – įgyvendinama politika ir priemonės ir priimta politika ir priemonės;
- 3) įgyvendinama politika ir priemonės – politika ir priemonės, kurios integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ar integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos pateikimo dieną atitinka vieną ar kelias iš šių sąlygų: galioja tiesiogiai taikomi Sąjungos teisės aktai arba nacionalinės teisės aktai, sudaryta viena ar kelios savanoriškos sutartys, paskirti finansiniai ištekliai, sutelkti žmogiškieji ištekliai;

- 4) priimta politika ir priemonės – politika ir priemonės, dėl kurių oficialus vyriausybės sprendimas priimtas iki integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ar integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos pateikimo dienos ir aiškiai išsipareigota jas įgyvendinti;
- 5) planuojama politika ir priemonės – svarstoma galima politika ir priemonės, kurios tikriausiai bus priimtos ir įgyvendinamos po integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ar integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos pateikimo dienos;
- 6) politikos, priemonių ir prognozių sistema – institucinių, teisinių ir procedūrinių priemonių sistema, įdiegta siekiant teikti politikos, priemonių ir prognozių ataskaitas, susijusias su iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamais ir absorbentais pašalinamais ŠESD kiekiais ir su energetikos sistema, kaip, *inter alia*, to reikalaujama pagal 39 straipsnį;
- 7) prognozės – iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio arba energetikos sistemos plėtros prognozės, į kurias įtraukiami bent ketverių iš eilės būsimų metų, kurių paskutinis skaitmuo yra 0 arba 5 ir kurie eina iškart po ataskaitinių metų, kiekybiniai įverčiai;
- 8) prognozės netaikant priemonių – prognozės, susijusios su iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamu ir absorbentais pašalinamu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu, neįtraukiant poveikio, kurį daro visa politika ir priemonės, kurios planuojamos, priimamos ir įgyvendinamos nuo metų, pasirinktų kaip atitinkamos prognozės ataskaitos taškas;
- 9) prognozės taikant priemones – iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozės, į kurias įtraukiamas priimtos ir įgyvendinamos politikos ir priemonių poveikis ŠESD kiekio mažinimui arba energetikos sistemos plėtrai;
- 10) prognozės taikant papildomas priemones – iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio arba energetikos sistemos plėtros prognozės, į kurias įtraukiamas priimtos ir įgyvendinamos klimato kaitos švelninimo arba energetikos politikos ir priemonių poveikis, taip pat tuo tikslu planuojamos politikos ir priemonių poveikis ŠESD kiekio mažinimui;
- 11) Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslai – Sąjungos lygmens privalomas tikslas iki 2030 m. visuose ekonomikos sektoriuose išmetamą ŠESD kiekį, palyginti su 1990 m. kiekiu, sumažinti bent 40 %, Sąjungos lygmens privalomas tikslas užtikrinti, kad 2030 m. bent 32 % Sąjungoje suvartojamos energijos būtų gauta iš atsinaujinančiųjų išteklių, Sąjungos lygmens pagrindinis tikslas iki 2030 m. energijos vartojimo efektyvumą padidinti bent 32,5 %, tikslas iki 2030 m. sujungti 15 % elektros energijos tinklų ir kiti vėlesni tokio pobūdžio tikslai, kuriuos pasiekti iki 2030 m. susitarė Europos Vadovų Taryba arba Europos Parlamentas ir Taryba;
- 12) nacionalinė apskaitos sistema – valstybėje narėje įdiegta institucinių, teisinių ir procedūrinių priemonių sistema, skirta iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamam ir absorbentais pašalinamam ŠESD kiekiui įvertinti, apskaitos informacijai teikti ir saugoti;
- 13) rodiklis – kiekybinis arba kokybinis rodiklis arba kintamasis, padedantis geriau suprasti įgyvendinimo pažangą;
- 14) pagrindiniai rodikliai – Komisijos pasiūlyti pažangos, susijusios su penkiais energetikos sąjungos aspektais, vertinimo rodikliai;
- 15) techninės pataisos – nacionalinėje ŠESD apskaitos ataskaitoje pateiktų įverčių tikslinimas per peržiūrą, kuri atliekama pagal 38 straipsnį, kai pateikti apskaitos duomenys yra neišsamūs arba parengti nesilaikant atitinkamų tarptautinių ar Sąjungos taisyklių arba gairių ir kai šiais patikslintais duomenimis ketinama pakeisti pateiktus pirminius įverčius;
- 16) kokybės užtikrinimas – numatyta peržiūros procedūrų sistema, kuria užtikrinama, kad būtų laikomasi duomenų kokybės tikslų ir kad būtų pateikiami kuo geresni įverčiai ir informacija, siekiant padidinti kokybės kontrolės programos veiksmingumą ir padėti valstybėms narėms;
- 17) kokybės kontrolė – kaupiamos informacijos ir įverčių kokybei įvertinti ir kontroliuoti skirta standartinių techninių veiksmų sistema, kuria siekiama užtikrinti duomenų vientisumą, tikslumą ir išsamumą, nustatyti ir taisyti klaidas, nustatyti ir šalinti trūkumus, dokumentuoti ir archyvuoti duomenis bei kitą naudojamą medžiagą ir registruoti visą kokybės užtikrinimo veiklą;

- 18) principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ – atliekant planavimą energetikos srityje ir priimant su politika ir investicijomis susijusius sprendimus pirmenybės teikimas alternatyvioms ekonomiškai efektyvioms energijos vartojimo efektyvumo priemonėms, kuriomis užtikrinamas didesnis energijos poreikio ir energijos tiekimo efektyvumas, visų pirma galutinių vartotojų suvartojamo energijos kiekio mažinimo ekonomiškai efektyviu būdu priemonėms, apkrovos atsako iniciatyvoms ir efektyvesnei energijos konversijai, perdavimui ir paskirstymui, sykiu užtikrinant, kad būtų pasiekti tų sprendimų tikslai;
- 19) SET planas – Strateginis energetikos technologijų planas, nustatytas 2015 m. rugsėjo 15 d. Komisijos komunikate „Siekis parengti integruotą strateginį energetikos technologijų (SET) planą: Europos energetikos sistemos pertvarkos spartinimas“;
- 20) ankstyvosios pastangos – tai:
 - a) pagal galimo atotrūkio tarp Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo ir kolektyvinių valstybių narių įnašų vertinimą nustatyti valstybės narės veiksmai, užtikrinantys atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, viršijančią nacionalinę privalomą 2020 m. tikslą, nustatytą Direktyvos (ES) 2018/2001 I priede, arba valstybės narės veiksmai, užtikrinantys ankstyvą pažangą siekiant nacionalinio privalomo 2020 m. tikslo,
 - b) pagal Komisijos rekomendacijas, remiantis pagal 29 straipsnio 1 dalies b punktą atliekamu vertinimu atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje, nustatyti valstybės narės veiksmai, kuriais anksti užtikrintas valstybės įnašas siekiant Sąjungos 2030 m. privalomo tikslo bent 32 % energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių, įvertinus tos valstybės nacionalinius atsinaujinančiųjų išteklių energijos atskaitos taškus;
- 21) regioninis bendradarbiavimas – dviejų ar daugiau valstybių narių, sudariusių partnerystę, apimančią bent vieną arba kelis iš penkių energetikos sąjungos aspektų, bendradarbiavimas;
- 22) atsinaujinančių išteklių energija arba atsinaujinančioji energija – atsinaujinančių išteklių energija arba atsinaujinančioji energija, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 1 punkte;
- 23) bendras galutinis energijos suvartojimas – bendras galutinis energijos suvartojimas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 4 punkte;
- 24) paramos schema – paramos schema, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 5 punkte;
- 25) techninis pertvarkymas – techninis pertvarkymas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 10 punkte;
- 26) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrija – atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrija, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 16 punkte;
- 27) centralizuotas šilumos tiekimas ar centralizuotas vėsumos tiekimas – centralizuotas šilumos tiekimas ar centralizuotas vėsumos tiekimas, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 19 punkte;
- 28) atliekos – atliekos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 23 punkte;
- 29) biomasė – biomasė, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 24 punkte;
- 30) žemės ūkio biomasė – žemės ūkio biomasė, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 25 punkte;
- 31) miško biomasė – miško biomasė, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 26 punkte;
- 32) biomasės kuras – biomasės kuras, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 27 punkte;
- 33) biodujos – biodujos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 28 punkte;
- 34) skystieji bioproduktai – skystieji bioproduktai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 32 punkte;
- 35) biodegalai – biodegalai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 33 punkte;
- 36) pažangieji biodegalai – pažangieji biodegalai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 34 punkte;
- 37) atliekinis iškastinis kuras – atliekinis iškastinis kuras, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 35 punkte;
- 38) krakmolingi augalai – krakmolingi augalai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 39 punkte;
- 39) maistiniai ir pašariniai augalai – maistiniai ir pašariniai augalai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 40 punkte;

- 40) lignoceliuliozės medžiagos – lignoceliuliozės medžiagos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 41 punkte;
- 41) liekanos – liekanos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/2001 2 straipsnio 43 punkte;
- 42) pirminės energijos vartojimas – pirminės energijos vartojimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 2 punkte;
- 43) galutinės energijos vartojimas – galutinės energijos vartojimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 3 punkte;
- 44) energijos vartojimo efektyvumas – energijos vartojimo efektyvumas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 4 punkte;
- 45) sutaupyta energija – sutaupyta energija, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 5 punkte;
- 46) energijos vartojimo efektyvumo didinimas – energijos vartojimo efektyvumo didinimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 6 punkte;
- 47) energetinė paslauga – energetinė paslauga, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 7 punkte;
- 48) bendras naudingasis patalpų plotas – bendras naudingasis patalpų plotas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 10 punkte;
- 49) energijos naudojimo vadybos sistema – energijos naudojimo vadybos sistema, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 11 punkte;
- 50) įpareigotoji šalis – įpareigotoji šalis, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 14 punkte;
- 51) įgyvendinančioji valdžios institucija – įgyvendinančioji valdžios institucija, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 17 punkte;
- 52) atskiri veiksmai – atskiri veiksmai, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 19 punkte;
- 53) energijos skirstytojas – energijos skirstytojas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 20 punkte;
- 54) skirstymo sistemos operatorius – skirstymo sistemos operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/72/EB 2 straipsnio 6 punkte ir Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 6 punkte;
- 55) mažmeninės prekybos energija įmonė – mažmeninės prekybos energija įmonė, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 22 punkte;
- 56) energetinių paslaugų teikėjas – energetinių paslaugų teikėjas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 24 punkte;
- 57) sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo – sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 27 punkte;
- 58) kogeneracija – kogeneracija, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 30 punkte;
- 59) pastatas – pastatas, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 1 punkte;
- 60) beveik nulinės energijos pastatas – beveik nulinės energijos pastatas, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 2 punkte;
- 61) šilumos siurblys – šilumos siurblys, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 18 punkte;
- 62) iškastinis kuras – neatsinaujinantys anglies turintys energijos šaltiniai, kaip antai kietasis kuras, gamtinės dujos ir nafta.

2 SKYRIUS

Integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai

3 straipsnis

Integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai

1. Ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d., po to ne vėliau kaip 2029 m. sausio 1 d. ir po to kas dešimt metų kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą. Planą turi sudaryti elementai, nurodyti šio straipsnio 2 dalyje ir I priede. Pirmasis planas turi apimti 2021–2030 m. laikotarpį, atsižvelgiant į ilgesnio laikotarpio perspektyvą. Vėlesni planai turi apimti dešimties metų laikotarpius, prasidedančius iš karto po ankstesnio plano laikotarpio pabaigos.

2. Integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą sudaro šios pagrindinės dalys:
- a) integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano rengimo proceso apžvalga, sudaryta iš santraukos, viešų konsultacijų, suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo ir konsultacijų rezultatų aprašymo, taip pat regioninio bendradarbiavimo su kitomis valstybėmis narėmis rengiant planą aprašymo, kaip nustatyta 10, 11 ir 12 straipsniuose ir I priedo 1 dalies A skirsnio 1 punkte;
 - b) nacionalinių uždavinių, tikslų ir įnašų, susijusių su energetikos sąjungos aspektais, išdėstytais 4 straipsnyje ir I priede, apibūdinimas;
 - c) su b punkte nurodytais atitinkamais uždaviniais, tikslais ir įnašais susijusios numatytos politikos ir priemonių apibūdinimas, taip pat bendra investicijų, reikalingų atitinkamiems uždaviniams įgyvendinti, tikslams pasiekti ir įnašams užtikrinti, apžvalga;
 - d) penkių energetikos sąjungos aspektų esamos padėties apibūdinimas, be kita ko, atsižvelgiant į energetikos sistemą ir išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį, taip pat į prognozes, susijusias su b punkte nurodytais uždaviniais, jau esamos politikos ir priemonių atveju;
 - e) kai taikytina, su reguliavimu susijusių ir nesusijusių kliūčių ir trukdžių, kylančių įgyvendinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslus, uždavinius ar įnašus, aprašymas;
 - f) planuojamos politikos ir priemonių, taikomų siekiant įvykdyti b punkte nurodytus uždavinius, poveikio vertinimas, įskaitant jų derėjimą su ilgalaikiais išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslais pagal Paryžiaus susitarimą ir ilgalaikėmis strategijomis, nurodytomis 15 straipsnyje;
 - g) bendras planuojamos politikos ir priemonių poveikio konkurencingumui, susijusiam su penkiais energetikos sąjungos aspektais, vertinimas;
 - h) pagal šio reglamento III priede nustatytus reikalavimus parengtas ir tame priede nustatytą struktūrą atitinkantis priedas, kuriame pateikiama valstybės narės metodika ir politikos priemonės, taikomos siekiant įvykdyti energijos taupymo reikalavimą pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnį ir jos V priedą.
3. Kai tai susiję su integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, valstybės narės:
- a) užtikrina, kad administravimo sudėtingumas ir išlaidos visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams nebūtų pernelyg dideli;
 - b) atsižvelgia į penkių energetikos sąjungos aspektų sąsajas, visų pirma į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“;
 - c) remiasi patikimais ir nuosekliais visų penkių aspektų, kai taikytina, duomenimis ir prielaidomis;
 - d) įvertina, kiek namų ūkių patiria energijos nepriteklį, atsižvelgdamos į būtinas vidaus energetines paslaugas, kurių reikia, kad būtų užtikrintas būtinasis pragyvenimo lygis atitinkamomis nacionalinėmis sąlygomis, esamą socialinę politiką bei kitas atitinkamas politikos priemones ir Komisijos parengtas orientacines atitinkamų energijos nepritekliaus rodiklių gaires.
- Jei atlikus vertinimą pagal pirmos pastraipos d punktą, remiantis patikrinamais duomenimis, paaiškėja, kad valstybėje narėje yra daug energijos nepriteklį patiriančių namų ūkių, valstybė narė į savo planą įtraukia nacionalinį orientacinį energijos nepritekliaus mažinimo uždavinį. Atitinkamos valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose išdėsto energijos nepritekliaus mažinimo politiką ir priemones, jei tokių yra, įskaitant socialinės politikos priemones ir kitas atitinkamas nacionalines programas.
4. Kiekviena valstybė narė pagal šį straipsnį Komisijai pateiktą savo integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą skelbia viešai.
5. Komisijai pagal 43 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami I priedo 1 dalies A skirsnio 2.1.1 ir 3.1.1 punktai, B skirsnio 4.1 ir 4.2.1 punktai ir 2 dalies 3 punktas, siekiant juos priderinti prie Sąjungos energetikos ir klimato politikos strategijos pakeitimų, kurie tiesiogiai ir konkrečiai siejasi su Sąjungos įnašais pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą.

4 straipsnis

Nacionaliniai uždaviniai, tikslai ir įnašai, susiję su penkiais energetikos sąjungos aspektais

Kiekviena valstybė narė savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustato šiuos pagrindinius uždavinius, tikslus ir įnašus, nurodytus I priedo A skirsnio 2 punkte:

- a) susijusius su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu:
 - 1) susijusius su išmetamu ir pašalinamu ŠESD kiekiu, padedant siekti visuose Sąjungos ekonomikos sektoriuose išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslo;
 - i) valstybės narės privalomą nacionalinį ŠESD kiekio mažinimo tikslą ir privalomas nacionalines metines ribines vertes pagal Reglamentą (ES) 2018/842;

- ii) valstybės narės įsipareigojimus pagal Reglamentą (ES) 2018/841;
- iii) kai taikytina, siekiant įgyvendinti energetikos sąjungos tikslus ir uždavinius ir vykdyti ilgalaikius Sąjungos su išmetamu ŠESD kiekiu susijusius įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą, kitus uždavinius ir tikslus, įskaitant sektorių tikslus ir prisitaikymo prie klimato kaitos tikslus.

2) susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių energija:

siekiant įgyvendinti Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnyje nurodytą Sąjungos 2030 m. privalomą tikslą pasiekti, kad bent 32 % energijos būtų gaunama iš atsinaujinančiųjų išteklių – valstybės narės įnašą siekiant šio tikslo, t. y. valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį, kurią turi sudaryti atsinaujinančiųjų išteklių energija 2030 m., ir orientacinę to įnašo trajektoriją nuo 2021 m. Iki 2022 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti pasiektas bent 18 % bendro procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, padidėjimo atskaitos taškas, atsižvelgiant į tos valstybės narės privalomą 2020 m. nacionalinį tikslą ir jos įnašą siekiant 2030 m. tikslo. Iki 2025 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti pasiektas bent 43 % bendro procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, padidėjimo atskaitos taškas, atsižvelgiant į tos valstybės narės privalomą 2020 m. nacionalinį tikslą ir jos įnašą siekiant 2030 m. tikslo. Iki 2027 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti pasiektas bent 65 % bendro procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, padidėjimo atskaitos taškas, atsižvelgiant į tos valstybės narės privalomą 2020 m. nacionalinį tikslą ir jos įnašą siekiant 2030 m. tikslo.

Iki 2030 m. pagal šią orientacinę trajektoriją turi būti užtikrintas bent planuotas valstybės narės įnašas. Jei valstybė narė tikisi viršyti savo privalomą nacionalinį 2020 m. tikslą, jos orientacinė trajektorija gali prasidėti tame lygyje, kurį numatoma pasiekti. Drauge sudėjus rezultatus pagal valstybių narių orientacines trajektorijas turi būti pasiekti Sąjungos atskaitos taškai 2022 m., 2025 m. ir 2027 m. ir Sąjungos privalomas tikslas 2030 m. bent 32 % energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių. Atskirai nuo savo įnašo siekiant šio Sąjungos tikslo ir šio reglamento tikslais sudaromos savo orientacinės trajektorijos valstybė narė turi teisę nurodyti platesnio užmojo tikslus nacionalinės politikos tikslais;

b) susijusius su energijos vartojimo efektyvumu:

- 1) suvartojamu pirminės arba galutinės energijos kiekiu, sutaupytu pirminės ar galutinės energijos kiekiu ar energijos suvartojimo intensyvumu grindžiamą orientacinį nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo didinimo įnašą siekiant Sąjungos tikslų energijos vartojimo efektyvumą iki 2030 m. padidinti bent 32,5 %, kaip nurodyta Direktyvos 2012/27/ES 1 straipsnio 1 dalyje ir 3 straipsnio 5 dalyje.

Valstybės narės nurodo savo įnašą pateikdamos absoliutųjį pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo lygį 2020 m. ir absoliutųjį pirminės energijos suvartojimo ir galutinės energijos suvartojimo lygį 2030 m., taip pat šio įnašo orientacinę trajektoriją nuo 2021 m. Jos paaiškina taikytą metodiką ir naudotus perskaičiavimo koeficientus;

- 2) suminių bendrą galutinį energijos, kurią planuojama sutaupyti 2021–2030 m., kiekį pagal 7 straipsnio 1 dalies b punktą dėl energijos taupymo įpareigojimų pagal Direktyvą 2012/27/ES;
- 3) orientacinius ilgalaikės nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų ūkio renovacijos strategijos tarpinius siekinius, veiksmų gaires, kuriose vidaus mastu nustatyti išmatuojami pažangos rodikliai, įrodymais pagrįstą numatomos sutaupyti energijos ir platesnio masto naudos įvertinimą ir įnašus siekiant Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų pagal Direktyvą 2012/27/ES, kaip nurodyta Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnyje;
- 4) visą pastatų, kurie bus renovuoti, patalpų plotą arba lygiavertį 2021–2030 m. metinį sutaupomos energijos kiekį pagal Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnį dėl pavyzdinio viešųjų organizacijų pastatų vaidmens;

c) susijusius su energetiniu saugumu:

- 1) nacionalinius uždavinius, susijusius su:

- energijos šaltinių ir tiekimo iš trečiųjų valstybių įvairinimu, kuriuo gali būti siekiama sumažinti priklausomybę nuo energijos importo,
- nacionalinės energetikos sistemos lankstumo didinimu ir
- energijos šaltinio tiekimo apribojimo arba nutraukimo problemų sprendimu, siekiant gerinti regioninių ir nacionalinių energetikos sistemų atsparumą, įskaitant terminus, iki kurių uždaviniai turėtų būti įvykdyti;

d) susijusius su energijos vidaus rinka:

- 1) elektros energijos tinklų sujungimo mastą, kurį valstybė narė siekia užtikrinti iki 2030 m., atsižvelgiant į tikslą iki 2030 m. užtikrinti bent 15 % elektros energijos tinklų sujungimą ir strategiją, kurioje nurodytas mastas nuo 2021 m., nustatytas glaudžiai bendradarbiaujant su poveikį patiriančiomis valstybėmis narėmis, taip pat atsižvelgiant į tikslą iki 2020 m. užtikrinti bent 10 % tinklų sujungimą ir veiksmų skubumo rodiklius, remiantis kainų skirtumu didmeninėje rinkoje, nominaliu jungiamųjų linijų pralaidumu lyginant su apkrova piko metu ir įrengtuoju atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumu, kaip nustatyta I priedo 1 dalies A skirsnio 2.4.1 punkte. Turi būti atlikta kiekvienos naujos jungties socialinių ir ekonominių ir aplinkos apsaugos srities sąnaudų ir naudos analizė; jungtis įdiegiama tik tuo atveju, jeigu galima nauda yra didesnė už sąnaudas;
- 2) pagrindinius nacionalinius elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūros projektus ir, kai taikytina, jos modernizavimo projektus, kuriuos būtina įgyvendinti, kad būtų įvykdyti su penkiais energetikos sąjungos aspektais susiję uždaviniai ir tikslai;
- 3) su kitais energijos vidaus rinkos aspektais susijusius nacionalinius uždavinius, tokius kaip: sistemos lankstumo didinimas, visų pirma taikant politiką ir priemones, susijusias su rinka grindžiamu kainų nustatymu pagal taikytinus teisės aktus, rinkų integravimas ir susiejimas, kuriuo siekiama didinti apyvartinį turimų jungiamųjų linijų pajėgumą, pažangieji tinklai, telkimas, apkrovos atsakas, kaupimas, paskirstytoji gamyba, skirstymo, perskirstymo ir tiekimo apribojimo mechanizmai, kainų signalų realiuoju laiku priemonės, įskaitant terminus, iki kurių tie uždaviniai turėtų būti įvykdyti, ir kitus uždavinius, susijusius su energijos vidaus rinka, kaip nurodyta I priedo 1 dalies A skirsnio 2.4.3 punkte;

e) susijusius su moksliniais tyrimais, inovacijomis ir konkurencingumu:

- 1) nacionalinius viešųjų ir, kai taikytina, privačiųjų mokslinių tyrimų ir inovacijų, susijusių su energetikos sąjunga, uždavinius ir finansavimo tikslus, įskaitant, kai taikytina, terminus, iki kurių tie uždaviniai turėtų būti įvykdyti, atspindint energetikos sąjungos strategijos ir, kai taikytina, SET plano prioritetus. Nustatydama savo uždavinius, tikslus ir įnašus, valstybė narė gali remtis esamomis nacionalinėmis strategijomis arba planais, kurie yra suderinti su Sąjungos teisės aktais;
- 2) nacionalinius 2050 m. uždavinius (jeigu jie nustatyti), susijusius su švarios energijos technologijų skatinimu.

5 straipsnis

Valstybių narių įnašo nustatymas atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje

1. Savo įnaše, kurį 2030 m. ir paskutiniaisiais vėlesnių nacionalinių planų laikotarpių metais sudarys iš atsinaujinančiųjų išteklių gauta bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, pagal 4 straipsnio a) punkto 2) papunktį, kiekviena valstybė narė atsižvelgia į:

- a) priemones, numatytas Direktyvoje (ES) 2018/2001;
- b) priemones, priimtas norint pasiekti energijos vartojimo efektyvumo tikslą, patvirtintą pagal Direktyvą 2012/27/ES;
- c) visas kitas esamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo skatinimo priemones valstybėje narėje ir, kai taikytina, Sąjungos lygmeniu;
- d) nacionalinį privalomą 2020 m. tikslą užtikrinti, kad tam tikrą bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį sudarytų atsinaujinančiųjų išteklių energija, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 I priede;
- e) visas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai, tokias kaip:
 - i) tolygus plėtos pasiskirstymas Sąjungoje,
 - ii) ekonominės sąlygos ir potencialas, įskaitant BVP vienam gyventojui,
 - iii) ekonomiškai efektyvios atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtos galimybės,
 - iv) geografinės, aplinkos ir gamtinės kliūtys, įskaitant nesujungtų zonų ir regionų kliūtis,
 - v) valstybių narių sujungimo elektros energijos linijomis mastas,
 - vi) kitos svarbios aplinkybės, visų pirma ankstyvosios pastangos.

Pagal pirmos pastraipos e punktą kiekviena valstybė narė gali savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nurodyti, į kokias svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai, ji atsižvelgė.

2. Valstybės narės kolektyviai užtikrina, kad, sudėjus jų įnašus, 2030 m. Sąjungoje bent 32 % bendrojo galutinio energijos suvartojimo kiekio būtų pagaminama iš atsinaujinančiųjų išteklių.

6 straipsnis

Valstybių narių įnašo nustatymas energijos vartojimo efektyvumo srityje

1. Savo orientaciniame nacionaliniame energijos vartojimo efektyvumo įnaše 2030 m. ir paskutiniams vėlesnių nacionalinių planų laikotarpių metams pagal 4 straipsnio b punkto 1 papunktį, kiekviena valstybė narė atsižvelgia į tai, kad per pirmąjį dešimties metų laikotarpį 2020 m. Sąjungoje turi būti suvartojama ne daugiau kaip 1 483 mln. tne pirminės energijos arba ne daugiau kaip 1 086 mln. tne galutinės energijos, o 2030 m. – ne daugiau kaip 1 273 mln. tne pirminės energijos ir (arba) ne daugiau kaip 956 mln. tne galutinės energijos, vadovaujantis Sąjungos 2030 m. pagrindiniais tikslais, nurodytais Direktyvos 2012/27/ES 3 straipsnyje.

Be to, kiekviena valstybė narė atsižvelgia į:

- a) priemonės, numatytas Direktyvoje 2012/27/ES;
 - b) kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones valstybėje narėje ir Sąjungos lygmeniu.
2. Savo 1 dalyje nurodytame įnaše kiekviena valstybė narė gali atsižvelgti į nacionalines aplinkybes, turinčias įtakos pirminės ir galutinės energijos suvartojimui, tokias kaip:
- a) dar neišnaudotas ekonomišką energijos taupymo potencialas,
 - b) bendrojo vidaus produkto raida ir prognozė,
 - c) energijos importo ir eksporto pokyčiai,
 - d) energijos rūšių derinio pokyčiai, anglies dioksido surinkimo ir saugojimo raida, ir
 - e) ankstyvieji veiksmai.

Atsižvelgiant į pirmą pastraipą, kiekviena valstybė narė savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nurodo, į kokias svarbias aplinkybes, turinčias įtakos pirmoje pastraipoje nurodytam pirminės ir galutinės energijos suvartojimui, jei tokių buvo, ji atsižvelgė.

7 straipsnis

Nacionalinė politika ir priemonės, susijusios su kiekvienu iš penkių energetikos sąjungos aspektų

Vadovaudamosi I priedu, valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose apibūdina pagrindinę esamą ir planuojamą politiką ir priemones, kuriomis siekiama įgyvendinti visų pirma nacionaliniame plane užsibrėžtus uždavinius, įskaitant, kai taikytina, numatytas regioninio bendradarbiavimo ir tinkamo finansavimo nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis užtikrinimo priemones, įskaitant Sąjungos programų ir priemonių panaudojimą.

Valstybės narės pateikia bendrą investicijų, reikalingų norint įvykdyti nacionaliniame plane nustatytus uždavinius, pasiekti jo tikslus ir užtikrinti jame nustatytus įnašus, apžvalgą ir bendrą tų investicijų šaltinių vertinimą.

8 straipsnis

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų analitinis pagrindas

1. Laikydamosi I priede nustatyto formato ir struktūros, valstybės narės apibūdina esamą kiekvieno iš penkių energetikos sąjungos aspektų, įskaitant energetikos sistemą ir išmetamą ir pašalinamą ŠESD kiekį, padėtį integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano pateikimo metu arba remiantis naujausia turima informacija. Valstybės narės taip pat sudaro ir apibūdina kiekvienam iš penkių energetikos sąjungos aspektų skirtas bent to plano trukmės laikotarpio prognozes, parengtas remiantis esama politika ir priemonėmis. Kai taikytina ir įmanoma, valstybės narės stengiasi apibūdinti papildomas ilgesnio laikotarpio (viršijančio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano trukmės laikotarpį) penkių aspektų perspektyvas.

2. Valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, remdamosi pačių atliktu nacionalinio ir, kai taikytina, regioninio masto vertinimu, apibūdina:
 - a) planuojamos politikos ir priemonių (arba priemonių grupių) poveikį energetikos sistemos plėtrai ir išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui plano trukmės laikotarpiu ir dešimties metų laikotarpiu po paskutinių plano taikymo metų, be kita ko, palygindamos jį su prognozėmis, kaip nurodyta 1 dalyje, parengtomis remiantis esama politika ir priemonėmis (arba priemonių grupėmis);
 - b) 7 straipsnyje nurodytos ir I priede detaliau apibūdintos planuojamos politikos ir priemonių (arba priemonių grupių) poveikį makroekonomikai ir tiek, kiek įmanoma, sveikatai, aplinkai, igūdžiams ir visuomenei pirmuoju dešimties metų laikotarpiu bent iki 2030 m., be kita ko, palygindamos jį su šio straipsnio 1 dalyje nurodytomis prognozėmis, parengtomis remiantis esama politika ir priemonėmis (arba priemonių grupėmis). Tam poveikiui įvertinti taikoma metodika skelbiama viešai;
 - c) esamos ir planuojamos politikos ir priemonių arba priemonių grupių sąveiką politikos aspekto srityje, taip pat esamos ir planuojamos politikos ir priemonių arba priemonių grupių sąveiką skirtingų aspektų srityse pirmuoju dešimties metų laikotarpiu bent iki 2030 m. Energijos tiekimo saugumo, infrastruktūros ir rinkos integracijos prognozės turi būti susietos su patikimais energijos vartojimo efektyvumo scenarijais;
 - d) būdą, kuriuo esama politika ir priemonės ir planuojama politika ir priemonės bus pritrauktos jų įgyvendinimui reikalingos investicijos.
3. Valstybės narės viešai skelbia išsamią informaciją, susijusią su prielaidomis, parametrais ir metodikomis, kuriais buvo naudotasi rengiant galutinius scenarijus ir prognozes, atsižvelgdamos į statistinių skaičiavimų apribojimus, neskelbtinus komercinius duomenis ir atitiktį duomenų apsaugos taisyklėms.

9 straipsnis

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektai

1. Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d., po to ne vėliau kaip 2028 m. sausio 1 d. ir po to kas dešimt metų kiekviena valstybė narė parengia ir Komisijai pateikia integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projektą pagal 3 straipsnio 1 dalį ir I priedą.
2. Vadovaudamasi 34 straipsniu, Komisija įvertina integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus ir ne vėliau kaip likus šešioms mėnesiams iki tų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų pateikimo termino valstybės narėms gali pateikti konkrečiai šaliai skirtų rekomendacijų. Tose rekomendacijose gali būti visų pirma aptariama:
 - a) tikslų, uždavinių ir įnašų užmojo lygis siekiant kolektyviai įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius ir visų pirma pasiekti Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslus, taip pat tos valstybės narės siekiamas elektros energijos tinklų sujungimo mastas 2030 m., kaip nurodyta 4 straipsnio d punkte, tinkamai atsižvelgiant į atitinkamos valstybės narės integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekte nurodytas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai ir energijos suvartojimui, taip pat tinklų sujungimo veiksmų skubumo rodiklius, nustatytus I priedo 1 dalies A skirsnio 2.4.1 punkte;
 - b) politika ir priemonės, susijusios su valstybių narių ir Sąjungos lygmens uždaviniais, ir kita politika ir priemonės, kurios gali būti svarbios tarpvalstybiniu mastu;
 - c) papildoma politika ir priemonės, kurių gali prireikti siekiant įvykdyti integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus;
 - d) esamos politikos ir priemonių ir planuojamos politikos ir priemonių, įtrauktų į integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą sąveika vieno energetikos sąjungos aspekto srityje ir skirtingų aspektų srityse ir jų derėjimas.
3. Kiekviena valstybė narė, priimdama savo integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, deramai atsižvelgia į visas Komisijos rekomendacijas. Jei atitinkama valstybė narė neatsižvelgia į rekomendaciją ar kurią nors esminę jos dalį, ji pateikia savo motyvus ir paskelbia juos viešai.
4. Rengdamos 10 straipsnyje nurodytas viešas konsultacijas, kiekviena valstybė narė viešai skelbia savo integruoto nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų plano projektą.

10 straipsnis

Viešos konsultacijos

Nedarant poveikio jokiems kitiems Sąjungos teisės reikalavimams, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad visuomenei būtų iš anksto užtikrinamos veiksmingos galimybės dalyvauti 2021–2030 m. laikotarpio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto rengimo procese, galutinio plano rengimo procese, likus gerokai laiko iki jo priėmimo dienos, ir 15 straipsnyje nurodytų ilgalaikių strategijų rengimo procese. Kiekviena valstybė narė prie Komisijai pateikiamų šių dokumentų prideda visuomenės nuomonės arba preliminarios nuomonės santrauką. Kai taikoma Direktyva 2001/42/EB, laikoma, kad pagal tą direktyvą rengiamų konsultacijų dėl projektų pakanka šiame reglamente nustatytam įpareigojimui konsultuotis su visuomene įvykdyti.

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad visuomenė būtų informuojama. Kiekviena valstybė narė nustato pagrįstus terminus, kurių laikantis visuomenei suteikiama pakankamai laiko gauti informaciją, dalyvauti procese ir išreikšti savo nuomonę.

Igyvendindama šį straipsnį, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad administravimas nebūtų pernelyg sudėtingas.

11 straipsnis

Daugiapakopis dialogas klimato ir energetikos klausimais

Kiekviena valstybė narė, laikydamosi nacionalinių taisyklių, įveda daugiapakopį dialogą klimato ir energetikos klausimais, kuriame gali aktyviai dalyvauti, aptarti įvairius numatytus energetikos ir klimato srities politikos scenarijus, įskaitant ilgalaikes priemones, ir stebėti pažangą vietos valdžios institucijos, pilietinės visuomenės organizacijos, verslo bendruomenė, investuotojai ir kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai bei plačioji visuomenė, nebent ji jau turi struktūrą, kuria naudojamosi šiuo tikslu. Vykdam tą dialogą, galima aptarti integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus.

12 straipsnis

Regioninis bendradarbiavimas

1. Valstybės narės, siekdamos efektyviai pasiekti savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane užsibrėžtus tikslus, įvykdyti jame nustatytus uždavinius, tikslus ir užtikrinti jame numatytą įnašą, bendradarbiauja tarpusavyje, atsižvelgdamos į visas esamas ir galimas regioninio bendradarbiavimo formas.

2. Likus gerokai laiko iki 2021–2030 m. laikotarpio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto pateikimo Komisijai pagal 9 straipsnio 1 dalį dienos ir likus gerokai laiko iki galutinio plano priėmimo dienos, kai rengiamas galutinis planas, kiekviena valstybė narė nustato regioninio bendradarbiavimo galimybes ir konsultuojasi su kaimyninėmis valstybėmis narėmis, įskaitant konsultacijas regioninio bendradarbiavimo forumuose. Jei tikslinga, ta valstybė narė gali konsultuotis su kitomis valstybėmis narėmis arba trečiosiomis valstybėmis, kurios pareiškia, kad yra suinteresuotos. Salų valstybės narės, kurios neturi energetikos tinklų jungčių su kitomis valstybėmis narėmis, tokias konsultacijas vykdo su tomis kaimyninėmis valstybėmis narėmis, su kuriomis jos turi jūrų sienas. Valstybės narės, su kuriomis konsultuojamasi, turėtų būti skirtas pagrįstas laikotarpis sureaguoti. Kiekviena valstybė narė savo 2021–2030 m. laikotarpio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekte, taip pat galutiniame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane pateikia bent laikinuosius tokių regioninių konsultacijų rezultatus ir, be kita ko, nurodo, kaip atsižvelgė į valstybių narių ar trečiųjų valstybių, su kuriomis konsultuotasi, pastabas, jei taikytina.

3. Valstybės narės gali savanoriškai drauge rengti dalį savo integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ir pažangos ataskaitų, be kita ko, regioninio bendradarbiavimo forumuose. Jeigu jos tai daro, vietoj atitinkamų jų integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ir pažangos ataskaitos dalių pateikiami konsultacijų rezultatai. Dviejų ar daugiau valstybių narių prašymu Komisija padeda vykdyti tą procesą.

4. Kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos rinkos integracijai ir ekonomiškai efektyviai politikai bei priemonėms, valstybės narės per laikotarpį nuo jų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų pateikimo termino iki galutinių planų pateikimo termino atitinkamuose regioninio bendradarbiavimo forumuose pateikia atitinkamas savo integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto dalis, siekdamos priimti galutinį planą. Prireikus Komisija sudaro palankesnes sąlygas tokiam valstybių narių bendradarbiavimui ir tarpusavio konsultacijoms ir, jeigu nustato gaudesnio regioninio bendradarbiavimo galimybių, gali pateikti orientacines gaires valstybės narėms, siekdamas palengvinti ir užtikrinti efektyvų bendradarbiavimo ir konsultacijų procesą.

5. Valstybės narės savo galutiniame integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane atsižvelgia į kitų valstybių narių pagal 2 ir 3 dalis pateiktas pastabas ir tuose planuose paaiškina, kaip į šias pastabas buvo atsižvelgta.
6. 1 dalyje nurodytais tikslais valstybės narės toliau bendradarbiauja regionų lygmeniu, jei taikytina, regioninio bendradarbiavimo forumuose, įgyvendindamos savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose numatytą atitinkamą politiką ir priemones.
7. Valstybės narės taip pat gali numatyti galimybes bendradarbiauti su Energijos bendrijos pasirašiusiomis šalimis ir trečiosiomis valstybėmis, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės.
8. Kai taikomos Direktyvos 2001/42/EB nuostatos, laikoma, kad surengus tarpvalstybines konsultacijas dėl projekto pagal tos direktyvos 7 straipsnį yra įvykdomos regioninio bendradarbiavimo pareigos pagal šį reglamentą, jeigu įvykdyti šio straipsnio reikalavimai.

13 straipsnis

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų vertinimas

Remdamasi pagal 3 straipsnį pateiktais integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais ir pagal 14 straipsnį pateiktais atnaujintais planais, Komisija visų pirma įvertina, ar:

- a) tikslai, uždaviniai ir įnašai yra pakankami siekiant kolektyviai įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius, o ypač Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslus per pirmąjį dešimtį metų laikotarpį;
- b) planai atitinka 3–12 straipsnių reikalavimus ir ar valstybės narės deramai atsižvelgė į Komisijos rekomendacijas, pateiktas pagal 34 straipsnį.

14 straipsnis

Integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimas

1. Ne vėliau kaip 2023 m. birželio 30 d., po to ne vėliau kaip 2033 m. sausio 1 d. ir po to kas dešimt metų kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia paskutinio pateikto integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano atnaujinimo projektą arba Komisijai pateikia pateisinamas priežastis, kodėl plano nereikia atnaujinti.
2. Ne vėliau kaip 2024 m. birželio 30 d., po to ne vėliau kaip 2034 m. sausio 1 d. ir po to kas dešimt metų kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia atnaujintą paskutinį pateiktą integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, nebent yra pateikusi priežastis, kodėl plano atnaujinti nereikia.
3. 2 dalyje nurodytame atnaujintame plane kiekviena valstybė narė koreguoja savo nacionalinį tikslą, uždavinį ar įnašą, susijusį su bet kuriuo iš kiekybinių Sąjungos tikslų, uždavinių ar įnašų, nustatytų 4 straipsnio a punkto 1 papunktyje, kad būtų atspindėtas didesnis užmojis, nei tas, kuris buvo nustatytas jos paskutiniame pateiktame integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane. 2 dalyje nurodytame atnaujintame plane kiekviena valstybė narė koreguoja savo nacionalinį tikslą, uždavinį ar įnašą, susijusį su bet kuriuo iš kiekybinių Sąjungos tikslų, uždavinių ar įnašų, nustatytų 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje ir b punkte, tik tam, kad būtų atspindėtas toks pat arba didesnis užmojis, nei tas, kuris buvo nustatytas jos paskutiniame pateiktame integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane.
4. Atnaujindamos savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, valstybės narės stengiasi sušvelninti bet kokią neigiamą poveikį aplinkai, išaiškęsui teikiant integruotas ataskaitas pagal 17–25 straipsnius.
5. Savo atnaujintuose planuose, nurodytuose 2 dalyje, valstybės narės atsižvelgia į naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas vykdant Europos semestrą, ir iš Paryžiaus susitarimo kylančius įpareigojimus.
6. Atnaujintų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų rengimui ir vertinimui taikoma 9 straipsnio 2 dalyje bei 10 ir 12 straipsniuose nustatyta tvarka.

7. Šis straipsnis nedaro poveikio valstybių narių teisei bet kuriuo metu iš dalies keisti ir pritaikyti savo nacionalinę politiką, išdėstytą arba nurodytą jų integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, jeigu tokie pakeitimai ir pritaikymai įtraukiami į integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą.

3 SKYRIUS

Ilgalaikės strategijos

15 straipsnis

Ilgalaikės strategijos

1. Ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d., po to ne vėliau kaip 2029 m. sausio 1 d. ir po to kas dešimt metų kiekviena valstybė narė parengia ir Komisijai pateikia savo ilgalaikę bent 30 metų perspektyvos strategiją. Tas strategijas valstybės narės turėtų atnaujinti, jei reikia, kas penkerius metus.

2. Atsižvelgiant į tikslą įvykdyti 3 dalyje nurodytus visuminius klimato srities uždavinius, Komisija iki 2019 m. balandžio 1 d. priima pasiūlymą dėl ilgalaikės Sąjungos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo strategijos, atitinkančios Paryžiaus susitarimą, atsižvelgiant į valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus. Šioje dalyje nurodyta ilgalaikė strategija apima analizę, į kurią įtraukiami bent:

- a) įvairūs Sąjungos įnašo siekiant 3 dalyje nustatytų uždavinių scenarijai, be kita ko, scenarijus, pagal kurį Sąjungoje iki 2050 m. būtų pasiekta, kad nebebūtų išmetama ŠESD, o po 2050 m. – pašalinama daugiau teršalų negu išmetama;
- b) a punkte nurodytų scenarijų pasekmės likusiam pasauliniam ir Sąjungos anglies dioksido biudžetui, siekiant pagrįsti informacija diskusijas apie išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ekonomiškumą, efektyvumą ir teisingumą.

3. Valstybių narių ir Sąjungos ilgalaikės strategijos turi padėti:

- a) įvykdyti pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą prisiimtus Sąjungos ir valstybių narių įsipareigojimus mažinti dėl žmogaus veiklos išmetamą ŠESD kiekį, didinti absorbentais pašalinamą šių dujų kiekį ir skatinti anglies dioksido sekvestraciją;
- b) vykdyti Paryžiaus susitarimo uždavinį užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad jis nevirsytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu;
- c) siekti ilgainiui sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir didinti absorbentais pašalinamą šių dujų kiekį visuose sektoriuose, pagal Sąjungos uždavinį pagal Tarpyvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) reikalavimus ekonomišku būdu sumažinti Sąjungos išmetamą ŠESD kiekį ir didinti absorbentais pašalinamą šių dujų kiekį, siekiant Paryžiaus susitarime nustatytų su temperatūra susijusių tikslų, kad Sąjungoje būtų kuo greičiau užtikrintas įvairių šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo teršalų kiekio ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio balansas, o vėliau atitinkamai atvejais būtų pašalinama daugiau teršalų negu išmetama;
- d) sukurti labai efektyviu energijos vartojimu ir atsinaujinančiais ištekliais pagrįstą energetikos sistemą Sąjungoje.

4. Valstybių narių ilgalaikės strategijos turėtų apimti IV priede nurodytus elementus. Be to, valstybių narių ir Sąjungos ilgalaikės strategijos turi apimti:

- a) viso išmetamo ŠESD kiekio sumažinimą ir absorbentais pašalinamo jų kiekio padidinimą;
- b) išmetamo kiekio sumažinimą ir pašalinamo kiekio padidinimą atskiruose sektoriuose, įskaitant elektros energijos, pramonės, transporto, šildymo ir vėsinimo, pastatų (gyvenamųjų ir paslaugų sektoriaus), žemės ūkio, atliekų ir žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) sektorius;
- c) numatomą perėjimo prie mažai ŠESD išmetančios ekonomikos pažangą, įskaitant taršos ŠESD intensyvumą, taršos CO₂ intensyvumą, susietą su bendruoju vidaus produktu, atitinkamas numatomas ilgalaikes investicijas ir susijusių mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų strategijas;
- d) kiek įmanoma, tikėtiną socialinį ir ekonominį priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo priemonių poveikį, įskaitant, be kita ko, aspektus, susijusius su makroekonominio ir socialiniu vystymusi, rizikomis ir nauda sveikatai ir aplinkos apsauga;
- e) sąsajas su kitais ilgalaikiais nacionaliniais uždaviniais, planais ir kita politika, priemonėmis ir investicijomis.

5. Komisijai pagal 43 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas IV priedas, siekiant pakoreguoti tą priedą pagal Sąjungos ilgalaikės strategijos arba Sąjungos klimato ir energetikos politikos strategijos pakeitimus, tiesiogiai ir konkrečiai susijusius su atitinkamais sprendimais, priimamais pagal UNFCCC ir visų pirma Paryžiaus susitarimą.
6. Integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai turi derėti su šiame straipsnyje nurodytomis ilgalaikėmis strategijomis.
7. Valstybės narės ir Komisija nedelsdamos informuoja visuomenę ir viešai skelbia atitinkamas ilgalaikes strategijas ir visus jų atnaujinimus, be kita ko, pasinaudojamos 28 straipsnyje nurodyta elektroninė platforma. Valstybės narės ir Komisija viešai skelbia atitinkamus galutinių rezultatų duomenis, atsižvelgdamos į neskelbtinus komercinius duomenis ir atitiktą duomenų apsaugos taisyklėms.
8. Komisija padeda valstybėms narėms rengti ilgalaikes strategijas teikdama informaciją apie turimas mokslines žinias, sudarydama sąlygas keistis žiniomis ir gerąja patirtimi, įskaitant, kai taikytina, gaires valstybėms narėms, kuriomis jos gali pasinaudoti rengdamos ir įgyvendindamos savo strategijas.
9. Komisija įvertina, ar ilgalaikės nacionalinės strategijos yra tinkamos siekiant kolektyviai įgyvendinti 1 straipsnyje nustatytus energetikos sąjungos uždavinius ir tikslus, ir pateikia informaciją apie dar esamą kolektyvinį atotrūkį.

16 straipsnis

Strateginis metano planas

Atsižvelgiant į tai, kad metanas gali labai didinti visuotinį atšilimą ir atmosferoje išlieka palyginti trumpai, Komisija išnagrinėja poveikį, kurį turėtų politika ir priemonės, įgyvendinamos siekiant sumažinti trumpalaikį ir vidutinio laikotarpio trukmės išmetamų metano teršalų poveikį Sąjungos išmetamam ŠESD kiekiui. Atsižvelgdama į žiedinės ekonomikos tikslus, kai taikytina, Komisija išnagrinėja politikos galimybes sparčiai spręsti išmetamų metano teršalų problemą ir pateikia Sąjungos strateginį metano planą kaip integruotą 15 straipsnyje nurodytos Sąjungos ilgalaikės strategijos dalį.

4 SKYRIUS

Ataskaitų teikimas

1 skirsnis

Kas dvejus metus teikiamos pažangos ataskaitos ir tolesni veiksmai

17 straipsnis

Integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos

1. Nedarant poveikio 26 straipsnio taikymui, ne vėliau kaip 2023 m. kovo 15 d. ir po to kas dvejus metus kiekviena valstybė narė informuoja Komisiją apie savo integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano įgyvendinimo padėtį, pateikdama integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą, apimančią visus penkis energetikos sąjungos aspektus.
2. Integruotoje nacionalinėje energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitoje pateikiama informacija apie šiuos elementus:
 - a) informacija apie padarytą pažangą siekiant integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytų tikslų, uždavinių ir įnašų, taip pat apie pažangą finansuojant ir įgyvendinant tuo tikslu būtiną politiką ir priemones, įskaitant faktinių investicijų, palyginti su pradinėmis prielaidomis, apžvalgą;
 - b) jei taikytina, informacija apie pažangą įvedant 11 straipsnyje nurodytą dialogą;
 - c) 20–25 straipsniuose nurodyta informacija ir, kai taikytina, informacija apie politikos ir priemonių atnaujinimą pagal tuos straipsnius;
 - d) informacija apie prisitaikymą prie klimato kaitos pagal 4 straipsnio a punkto 1 papunktį;
 - e) kiek įmanoma, kiekybinis politikos ir priemonių, nurodytų integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane, poveikio oro kokybei ir išmetamam oro teršalų kiekiui įvertinimas.

Sąjunga ir valstybės narės UNFCCC sekretoriui teikia kas dvejus metus rengiamas ataskaitas pagal UNFCCC šalių konferencijos sprendimą 2/CP.17 ir nacionalinius pranešimus pagal UNFCCC 12 straipsnį.

3. Integruota nacionalinė energetikos ir klimato srities pažangos ataskaita taip pat apima informaciją, pateikiamą 26 straipsnio 3 dalyje nurodytose metinėse ataskaitose, ir informaciją apie politiką bei priemones ir iš įvairių šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ŠESD kiekio bei absorbentais pašalinamo kiekio prognozes, pateiktas ataskaitose, nurodytose 18 straipsnyje.

4. Komisija, padedama 44 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto Energetikos sąjungos komiteto, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytos informacijos struktūrą, formatą, techninius duomenis ir teikimo tvarką.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. 2 dalies c punkte nurodytos informacijos teikimo ir atnaujinimo dažnumas ir apimtis nustatomi atsižvelgiant į poreikį užtikrinti pakankamą tikrumą investuotojams.

6. Jei Komisija yra pateikusi rekomendaciją pagal 32 straipsnio 1 arba 2 dalį, atitinkama valstybė narė į savo integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą įtraukia informaciją apie priimtą arba ketinamą priimti ir įgyvendinti politiką ir priemones, kuriomis atsižvelgiama į tas rekomendacijas. Jei taikytina, tokia informacija turi apimti išsamų įgyvendinimo tvarkaraštį.

Jei atitinkama valstybė narė nusprendžia neatsižvelgti į rekomendaciją ar kurią nors esminę jos dalį, ji pateikia pagrindimą.

7. Pagal šį straipsnį Komisijai pateiktas ataskaitas valstybės narės skelbia viešai.

18 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl ŠESD politikos bei priemonių ir prognozių teikimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. kovo 15 d. ir po to kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie:

- a) savo nacionalinę politiką ir priemones arba priemonių grupę, nurodytas VI priede, ir
- b) iš įvairių šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ŠESD kiekio ir absorbentais pašalinamo kiekio nacionalines prognozes pagal dujas arba dujų grupes (angliavandeniliai ir perfluorangliavandeniliai), nurodytas V priedo 2 dalyje. Nacionalinėse prognozėse atsižvelgiama į Sąjungos lygmeniu priimtą politiką bei priemones ir į jas įtraukiama VII priede nurodyta informacija.

2. Valstybės narės pateikia naujausias turimas prognozes. Jei valstybė narė kas dvejus metus iki kovo 15 d. nepateikia išsamių prognozių įverčių ir Komisija nustato, kad ta valstybė narė negali užpildyti įverčių spragų, nustatytų taikant Komisijos kokybės užtikrinimo ar kokybės kontrolės procedūras, Komisija, konsultuodamasi su ta valstybe nare, gali parengti Sąjungos prognozėms sudaryti reikalingus įverčius.

3. Apie esminius pagal 1 dalį pateiktos informacijos pakeitimus per pirmus ataskaitinio laikotarpio metus valstybės narės praneša Komisijai iki metų, einančių po ankstesnės ataskaitos pateikimo, kovo 15 d.

4. Valstybės narės elektroniniu būdu viešai paskelbia savo nacionalines prognozes, nurodytas 1 dalyje, ir nacionalinės politikos ir priemonių, kurias taikant įgyvendinama su išmetamo ŠESD kiekio ribojimu susijusi Sąjungos politika, sąnaudų ir poveikio vertinimą, taip pat susijusias pagrindžiamąsias technines ataskaitas. Tose prognozėse ir vertinimuose turėtų būti pateikiami taikytų modelių ir metodinių principų aprašai, apibrėžtys ir pamatinės prielaidos.

19 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl nacionalinių prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų, finansinės ir technologinės paramos besivystančioms valstybėms ir pajamų iš aukcionų teikimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. kovo 15 d. ir po to kas dvejus metus valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie savo nacionalinius prisitaikymo prie klimato kaitos planus ir strategijas, nurodydamos savo įgyvendinamus ir planuojamus veiksmus, kuriais palengvinamas prisitaikymas prie klimato kaitos, įskaitant VIII priedo 1 dalyje nurodytą informaciją, laikydamosi pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą sutartų ataskaitų teikimo reikalavimų.

2. Ne vėliau kaip 2021 m. liepos 31 d. ir po to kasmet (X metai) valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie pajamų, kurias valstybė narė gavo aukcione pardavusi apyvartinius taršos leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 1 dalį ir 3d straipsnio 1 arba 2 dalį, panaudojimą, įskaitant VIII priedo 3 dalyje nurodytą informaciją.
3. Ne vėliau kaip 2021 m. rugsėjo 30 d. ir po to kasmet (X metai) valstybės narės pateikia Komisijai informaciją apie paramą besivystančioms šalims, įskaitant VIII priedo 2 dalyje nurodytą informaciją, laikydamosi pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą sutartų atitinkamų ataskaitų teikimo reikalavimų.
4. Pagal šį straipsnį Komisijai pateiktas ataskaitas valstybės narės skelbia viešai, išskyrus VIII priedo 2 dalies b punkte nurodytą informaciją.
5. Komisija, padedama 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato pagal šį straipsnį valstybių narių teikiamos informacijos struktūrą, formatą ir teikimo tvarką.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

20 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos teikimas

Valstybės narės į integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia šią informaciją:

a) informaciją apie tai, kaip įgyvendinamos šios trajektorijos ir uždaviniai:

- 1) orientacinė nacionalinė visuminės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, trajektorija nuo 2021 iki 2030 m.;
- 2) numatytos sektorių galutinio energijos suvartojimo procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, trajektorijos nuo 2021 iki 2030 m. elektros energijos, šildymo ir vėsinimo ir transporto sektoriuose;
- 3) numatytos trajektorijos pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologiją, siekiant užtikrinti visuminę ir atskirų sektorių atsinaujinančiųjų išteklių energijos trajektorijas nuo 2021 iki 2030 m., įskaitant numatomą bendrąją galutinę energijos suvartojimą, išreikštą mln. tne (pagal technologiją ir pagal sektorių), ir bendrą planuojamą įrengtąjį pajėgumą, išreikštą MW (pagal technologiją ir pagal sektorių);
- 4) bioenergetikos paklausos, suskirstytos pagal šildymo, elektros energijos ir transporto sektorius, ir biomasės pasiūlos, suskirstytos pagal žaliavą ir kilmę (skiriant vidaus gamybą ir importą), trajektorijos. Jei biomasė gaunama iš miško, pateikiamas jos šaltinio ir poveikio LULUCF absorbentams vertinimas;
- 5) kai taikytina, kitos nacionalinės trajektorijos ir uždaviniai, įskaitant ilgalaikius ir sektorių uždavinius (pavyzdžiui, biodegalų, iš biomasės netiekiant šilumos pagamintos elektros energijos dalį, centralizuotam šilumos tiekimui naudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą pastatuose, atsinaujinančiųjų išteklių energiją, pagaminamą miestų, atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrųjų ir pasigaminamą vartotojų, naudojant iš nuotekų valymo gautą dumblą pasigaminamą energiją;

b) informaciją apie tai, kaip įgyvendinama ši politika ir priemonės:

- 1) priimta, įgyvendinama ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant siekiama užtikrinti nacionalinį įnašą siekiant privalomo Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo, nurodyto šio reglamento 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje, įskaitant konkrečioms sektoriams ir technologijoms skirtas priemones. Taip pat atliekama speciali Direktyvos (ES) 2018/2001 23–28 straipsniuose nustatytų įgyvendinimo priemonių peržiūra;
- 2) specialios regioninio bendradarbiavimo priemonės (jei tokių esama);
- 3) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, specialios finansinės paramos priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą siekiant skatinti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją elektros energijos, šildymo ir vėsinimo ir transporto sektoriuose;
- 4) kai taikytina, parama iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamos elektros energijos sektoriui, kurią valstybės narės turi teikti pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 6 straipsnio 4 dalį;
- 5) specialios priemonės, siekiant vykdyti Direktyvos (ES) 2018/2001 15–18 straipsniuose nustatytus reikalavimus;
- 6) kai taikytina, specialios priemonės, taikomos siekiant įvertinti būtiną pajėgumą, dėl kurio gali būti ribojamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas, didinti jo skaidrumą ir mažinti tokio pajėgumo poreikį;

- 7) politikos ir priemonių pagal sąlygų sudarymo sistemą, kurią valstybės narės turi įdiegti pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 21 straipsnio 6 dalį ir 22 straipsnio 5 dalį, siekiant skatinti ir sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti pasigaminamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, santrauka;
 - 8) priemonės, kuriomis skatinama naudoti energiją iš biomasės, visų pirma kaupti biomasės išteklius atsižvelgiant į galimybę jos (be kita ko, tausios biomasės) gauti, ir priemonės, kuriomis užtikrinamas biomasės gamybos ir naudojimo tausumas;
 - 9) taikomos priemonės, kuriomis siekiama didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį šildymo ir vėsavimo ir transporto sektoriuose;
 - 10) politika ir priemonės, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos sudaryti elektros energijos pirkimo sutartis;
- c) informaciją, nustatytą IX priedo 1 dalyje.

21 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl energijos vartojimo efektyvumo teikimas

Valstybės narės į integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia šią informaciją:

- a) informaciją apie taip, kaip įgyvendinamos šios nacionalinės trajektorijos, uždaviniai ir tikslai:
- 1) per metus suvartojamo pirminės ir galutinės energijos kiekio 2021–2030 m. orientacinė trajektorija, rodanti nacionalinį energijos taupymo įnašą siekiant Sąjungos 2030 m. tikslo, įskaitant taikytą metodiką;
 - 2) orientaciniai ilgalaikės nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų ūkio renovacijos strategijos tarpiniai siekiniai ir įnašai siekiant Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų pagal Direktyvą 2012/27/ES, kaip nurodyta Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnyje;
 - 3) kai taikytina, atnaujinti kiti nacionaliniame plane nustatyti nacionaliniai uždaviniai;
- b) informaciją apie tai, kaip įgyvendinama ši politika ir priemonės:
- 1) įgyvendinama, priimta ir planuojama politika, priemonės ir programos, kad būtų užtikrintas orientacinis nacionalinis įnašas siekiant 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo ir vykdant kitus 6 straipsnyje nurodytus uždavinius, įskaitant planuojamus pastatų energinio naudingumo didinimo veiksmus ir priemones (taip pat ir finansines), priemones, kuriomis išnaudojamas dujų ir elektros energijos infrastruktūros potencialas efektyviai vartoti energiją, ir kitas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones;
 - 2) kai taikytina, rinkos priemonės, kuriomis kuriamos energijos vartojimo efektyvumo didinimo paskatos, įskaitant energijos mokesčius, rinkliavas, taršos leidimus ir kt.;
 - 3) nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema ir alternatyvios priemonės pagal Direktyvos 2012/27/ES 7a ir 7b straipsnius ir vadovaujantis šio reglamento III priedu;
 - 4) ilgalaikės renovacijos strategijos pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį;
 - 5) politika ir priemonės, kuriomis viešajame sektoriuje populiarinamos energetinės paslaugos, ir priemonės, kuriomis šalinamos su reguliavimu susijusios ir nesusijusios kliūtys, trukdančios naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais;
 - 6) kai taikytina, regioninis bendradarbiavimas energijos vartojimo efektyvumo srityje;
 - 7) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, nacionaliniu lygmeniu energijos vartojimo efektyvumo srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, kai taikytina;
- c) informaciją, nustatytą IX priedo 2 dalyje.

22 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl energetinio saugumo teikimas

Valstybės narės į integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją apie tai, kaip įgyvendinami:

- a) nacionaliniai energijos šaltinių ir tiekimo įvairinimo uždaviniai;
- b) kai taikytina, nacionaliniai priklausomybės nuo energijos importo iš trečiųjų valstybių mažinimo uždaviniai;

- c) nacionaliniai uždaviniai stiprinti gebėjimą spręsti energijos šaltinio tiekimo apribojimo arba nutraukimo problemas, įskaitant dujas ir elektros energiją;
- d) nacionaliniai uždaviniai, susiję su nacionalinės energetikos sistemos lankstumo didinimu, visų pirma panaudojant vidaus energijos šaltinius, apkrovos atsako ir energijos kaupimo priemones;
- e) įgyvendinama, priimta ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant siekiama įvykdyti a–d punktuose nurodytus uždavinius;
- f) regioninis bendradarbiavimas įgyvendinant a–d punktuose nurodytus uždavinius ir politiką;
- g) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, nacionaliniu lygmeniu šioje srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, kai taikytina.

23 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl energijos vidaus rinkos teikimas

1. Valstybės narės į savo integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją apie tai, kaip įgyvendinami šie uždaviniai ir priemonės:
 - a) elektros energijos tinklų sujungimo mastas, kurį valstybė narė siekia užtikrinti iki 2030 m., atsižvelgiant į tikslą iki 2030 m. užtikrinti bent 15 % elektros energijos tinklų sujungimą, ir I priedo 1 dalies A skirsnio 2.4.1 punkte nustatyti rodikliai, taip pat priemonės, taikomos siekiant įgyvendinti šio masto užtikrinimo strategiją, įskaitant priemones, susijusias su leidimų išdavimu;
 - b) pagrindiniai elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūros projektai, kurie yra būtini, kad būtų įvykdyti uždaviniai ir pasiekti tikslai pagal penkis energetikos sąjungos aspektus;
 - c) kai taikytina, numatyti pagrindiniai infrastruktūros projektai, išskyrus bendro intereso projektus, įskaitant infrastruktūros projektus, kuriuose dalyvauja trečiosios valstybės, ir, kiek įmanoma, bendras jų derėjimo ir įnašo siekiant energetikos sąjungos bendrųjų ir konkrečių tikslų vertinimas;
 - d) su kitais energijos vidaus rinkos aspektais (pavyzdžiui, sistemos lankstumo didinimo, rinkų integravimo ir susiejimo, kuriuo siekiama didinti apyvartinį turimų jungiamųjų linijų pajėgumą, pažangiųjų tinklų, telkimo, apkrovos atsako, kaupimo, paskirstytosios gamybos, skirstymo, perskirstymo ir tiekimo apribojimo mechanizmų, kainų signalų realiuoju laiku priemonėmis) susiję nacionaliniai uždaviniai;
 - e) kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai ir priemonės, susiję su nediskriminacine atsinaujinančiųjų išteklių energijos įtrauktimi, apkrovos atsaku ir kaupimu, be kita ko, telkimo priemonėmis, visose energijos rinkose;
 - f) kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai ir priemonės, susiję su vartotojų dalyvavimo energetikos sistemos veikloje ir energijos gamybos savoms reikmėms bei naujų technologijų, įskaitant pažangiuosius skaitiklius, naudos vartotojams užtikrinimu;
 - g) priemonės, susijusios su elektros energijos sistemos adekvatumo užtikrinimu;
 - h) įgyvendinama, priimta ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant siekiama įvykdyti a–g punktuose nurodytus uždavinius;
 - i) regioninis bendradarbiavimas įgyvendinant a–h punktuose nurodytus uždavinius ir politiką;
 - j) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui, nacionaliniu lygmeniu energijos vidaus rinkos srityje, įskaitant elektros energijos tinklų sujungimo tikslą, naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, kai taikytina;
 - k) priemonės, kuriomis didinamas energetikos sistemos lankstumas, susijęs su atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba, įskaitant einamosios paros rinkų susiejimo ir tarpvalstybinio balansavimo rinkų plėtros priemones.
2. Pagal 1 dalį valstybių narių teikiama informacija turi derėti su nacionalinės reguliavimo institucijos teikiama ataskaita, nurodyta Direktyvos 2009/72/EB 37 straipsnio 1 dalies e punkte ir Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies e punkte, ir, kai tikslinga, turi būti ja grindžiama.

24 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl energijos nepritekliaus teikimas

Kai taikoma 3 straipsnio 3 dalies d punkto antra pastraipa, atitinkama valstybė narė į savo integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą įtraukia:

- a) informaciją apie pažangą siekiant įvykdyti nacionalinį orientacinį uždavinį sumažinti energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių ir

- b) kiekybinę informaciją apie energijos nepriteklių patiriančių namų ūkių skaičių ir, kai turima, informaciją apie energijos nepritekliaus problemai spręsti skirtą politiką ir priemones.

Pagal šį straipsnį valstybių narių pateiktus duomenis Komisija perduoda Europos energijos nepritekliaus observatorijai.

25 straipsnis

Integruotų ataskaitų dėl mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo teikimas

Valstybės narės į savo integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas įtraukia informaciją apie tai, kaip įgyvendinami šie uždaviniai ir priemonės:

- a) kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai ir politika, kuriais SET plano uždaviniai ir politika įgyvendinami nacionalinėmis aplinkybėmis;
- b) nacionaliniai uždaviniai, susiję su visomis viešojo ir, kai taikytina, privačiojo sektoriaus lėšomis, skiriamomis švarios energijos technologijų moksliniams tyrimams ir inovacijoms finansuoti, technologijų sąnaudomis ir veiksmingumo didinimu;
- c) kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, apimančys ilgalaikius tikslus iki 2050 m. įdiegti technologijas, kuriomis sumažinama pramonės sektorių, kuriuose suvartojama daug energijos ir išmetama daug anglies dioksido, priklausomybė nuo iškastinio kuro, ir, kai taikytina, technologijas, skirtas su tuo susijusio anglies dioksido transportavimo, naudojimo ir saugojimo infrastruktūrai;
- d) nacionaliniai uždaviniai palaipsniui atsisakyti energijos subsidijų, visų pirma iškastiniam kurui;
- e) įgyvendinama, priimta ir planuojama politika ir priemonės, kurias taikant siekiama įvykdyti b ir c punktuose nurodytus uždavinius;
- f) bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis narėmis įgyvendinant b–d punktuose nurodytus uždavinius ir politiką, įskaitant politikos ir priemonių koordinavimą atsižvelgiant į SET planą, pvz., mokslinių tyrimų programų ir bendrų programų derinimą;
- g) kai taikytina, nacionaliniu lygmeniu šioje srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą.

2 skirsnis

Metinių ataskaitų teikimas

26 straipsnis

Metinių ataskaitų teikimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. kovo 15 d. ir po to kasmet (X metai) valstybės narės pateikia Komisijai:

- a) informaciją, nurodytą Direktyvos 2009/119/EB 6 straipsnio 2 dalyje;
- b) informaciją, nurodytą Direktyvos 2013/30/ES IX priedo 3 punkte, vadovaujantis tos direktyvos 25 straipsniu.

2. Ne vėliau kaip 2021 m. liepos 31 d. ir po to kasmet (X metai) valstybės narės teikia Komisijai X-1 metų tarpinės ŠESD apskaitos ataskaitą.

Taikydama šią dalį, Komisija, remdamasi valstybių narių pateiktais tarpinės ŠESD apskaitos duomenimis arba, jei valstybė narė iki tos datos savo apskaitos duomenų nepateikė, pačios atliktais skaičiavimais, kasmet sudaro Sąjungos tarpinės ŠESD apskaitos ataskaitą. Komisija kasmet iki rugsėjo 30 d. šią informaciją paskelbia viešai.

3. Pradedant nuo 2023 m., iki kiekvienų metų (X metai) sausio 15 d. valstybės narės nustato ir Komisijai pateikia preliminarinius, o iki kovo 15 d. – galutinius ŠESD apskaitos duomenis, įskaitant ŠESD ir apskaitos informaciją, nurodytą V priede. Į galutinių ŠESD apskaitos duomenų ataskaitą įtraukiama ir išsami naujausia nacionalinės apskaitos ataskaita. Gavusi ataskaitas, Komisija per tris mėnesius 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytam Klimato kaitos komitetui pateikia V priedo 1 dalies n punkte nurodytą informaciją.

4. Iki kiekvienų metų balandžio 15 d. valstybės narės nacionalinės apskaitos duomenis, apimančius Komisijai pagal 3 dalį pateiktą informaciją apie galutinius ŠESD apskaitos duomenis, pateikia UNFCCC sekretariatui. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija kasmet surenka Sąjungos ŠESD apskaitos duomenis, parengia Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą ir iki balandžio 15 d. pateikia juos UNFCCC sekretariatui.

5. 2027 m. ir 2032 m. atitinkamai iki sausio 15 d. ir iki kovo 15 d. valstybės narės pateikia Komisijai atitinkamai preliminarinius ir galutinius nacionalinės apskaitos duomenis, parengtus savo LULUCF apskaitai, kuriais remiantis rengiamos atitikties ataskaitos pagal Reglamento (ES) 2018/841 14 straipsnį.

6. Komisijai pagal 43 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais:

- a) iš dalies keičiama V priedo 2 dalis, į ŠESD sąrašą įtraukiant arba iš jos išbraukiant chemines medžiagas, vadovaujantis atitinkamais UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtais sprendimais;
- b) papildomas šis reglamentas patvirtinant visuotinio atšilimo potencialo vertes ir nustatant apskaitos gaires, taikytinas vadovaujantis atitinkamais UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtais sprendimais.

7. Komisija, padedama 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato valstybių narių pagal šio straipsnio 2 dalį teikiamų tarpinės ŠESD apskaitos duomenų, pagal šio straipsnio 3 dalį teikiamų ŠESD apskaitos duomenų ir pagal Reglamento (ES) 2018/841 5 ir 14 straipsnius teikiamų į apskaitą įtraukto išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio duomenų struktūrą, techninius elementus, formatą ir teikimo tvarką.

Siūlydama šiuos įgyvendinimo aktus, Komisija atsižvelgia į tos informacijos stebėjimo ir teikimo tvarkaraščius pagal UNFCCC arba Paryžiaus susitarimą ir atitinkamus UNFCCC ar Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus, siekdama užtikrinti, kad Sąjunga, kaip UNFCCC ir Paryžiaus susitarimo šalis, laikytųsi savo informacijos teikimo įsipareigojimų. Tuose įgyvendinimo aktuose taip pat nurodomi Komisijos ir valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo rengiant Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą terminai.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

27 straipsnis

Ataskaitų dėl 2020 m. tikslų teikimas

Ne vėliau kaip 2022 m. balandžio 30 d. kiekviena valstybė narė Komisijai praneša apie 2020 m. savo nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo tikslo, nustatyto pagal Direktyvos 2012/27/ES 3 straipsnio 1 dalį, įgyvendinimą, pateikdama šio reglamento IX priedo 2 dalyje nurodytą informaciją, ir apie 2020 m. nacionalinių bendrųjų atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies planinių rodiklių, kaip nustatyta Direktyvos 2009/28/EB I priedo redakcijoje, kuri galios 2020 m. gruodžio 31 d., įgyvendinimą, pateikdama šią informaciją:

- a) atskirų sektorių (elektros energijos, šildymo ir vėsinimo, transporto) atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį ir visuminę atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį 2020 m.;
- b) informaciją apie priemones, kurių imtasi siekiant 2020 m. nacionalinių atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslų, įskaitant priemones, susijusias su paramos schemomis, kilmės garantijomis ir administracinių procedūrų supaprastinimu;
- c) transporto sektoriuje suvartojamo energijos kiekio procentinę dalį, kurią sudaro iš biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų iš javų ir kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų, gauta energija;
- d) transporto sektoriuje suvartojamo energijos kiekio procentinę dalį, kurią sudaro iš transportui skirtų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš Direktyvos 2009/28/EB redakcijos, kuri galios 2020 m. gruodžio 31 d., IX priedo A dalyje išvardytų žaliavų ir kitų degalų, gauta energija.

3 skirsnis

Ataskaitų teikimo platforma

28 straipsnis

Elektroninė platforma

1. Komisija sukuria internetinę platformą (toliau – elektroninė platforma), kad Komisija ir valstybės narės galėtų lengviau komunikuoti tarpusavyje, būtų skatinamas valstybių narių bendradarbiavimas ir supaprastintos visuomenės galimybės gauti informaciją.

2. Elektroninei platformai pradėjus veikti, valstybės narės naudodamosi ja teikia Komisijai šiame skyriuje nurodytas ataskaitas.

3. Elektroninė platforma turi pradėti veikti iki 2020 m. sausio 1 d. Komisija naudoja elektronine platforma, siekdama supaprastinti visuomenės galimybes internetu susipažinti su šiame skyriuje nurodytomis ataskaitomis, galutiniais integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, atnaujintais planais ir 15 straipsnyje nurodytomis ilgalaikėmis strategijomis, atsižvelgdama į neskelbtinus komercinius duomenis ir atitiktį duomenų apsaugos taisyklėms.

5 SKYRIUS

Suvestinis pažangos ir politinių priemonių siekiant užtikrinti Sąjungos tikslų įgyvendinimą vertinimas. Komisijos atliekamas stebėjimas

29 straipsnis

Pažangos vertinimas

1. Ne vėliau kaip 2021 m. spalio 31 d. ir po to kas dvejus metus Komisija, visų pirma remdamasi integruotomis nacionalinėmis energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitomis, kita pagal šį reglamentą pateikta informacija, rodikliais ir Europos statistika bei duomenimis, jei tokių turima, įvertina:

- a) pažangą, Sąjungos mastu padarytą siekiant įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius, įskaitant Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslus pirmuoju dešimties metų laikotarpiu, visų pirma siekiant išvengti bet kokio atotrūkio nuo Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslų;
- b) pažangą, kurią kiekviena valstybė narė padarė siekdama savo tikslų, vykdydama savo uždavinius, užtikrindama savo įnašus ir įgyvendindama savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytą politiką ir priemones;
- c) remdamasi valstybių narių pagal 26 straipsnį pateiktais išmetamo teršalų kiekio duomenimis, bendrą aviacijos poveikį pasaulio klimatui, įskaitant poveikį, kurį daro ne CO₂, o kiti išmetami teršalai, ar jų padarinius, ir atitinkamais atvejais tą vertinimą patobulina remdamasi mokslo pasiekimais ir oro eismo duomenimis;
- d) bendrą integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų politikos ir priemonių poveikį Sąjungos klimato ir energetikos politikos priemonių veikimui;
- e) bendrą į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus įtrauktos politikos ir priemonių poveikį Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ES ATLPS) veikimui ir taršos leidimų pasiūlos ir paklausos balansui Europos anglies dioksido rinkoje.

2. Atlikdama 1 dalyje nurodytą atsinaujinančiųjų išteklių energijos srities vertinimą, Komisija įvertina pažangą, padarytą siekiant tam tikrą Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių, laikantis Sąjungos orientacinės trajektorijos, pagal kurią 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energija turėtų sudaryti 20 %, 2022 m. turėtų būti pasiektas bent 18 % bendro iš atsinaujinančiųjų išteklių gautos energijos procentinės dalies didinimo, atsižvelgiant į Sąjungos 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą ir Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą, atskaitos taškas, 2025 m. šis atskaitos taškas turėtų būti 43 %, o 2027 m. – 65 %, ir 2030 m. turėtų būti pasiektas Sąjungos 2030 m. tikslas bent 32 % energijos gauti iš atsinaujinančiųjų išteklių.

3. Atlikdama 1 dalyje nurodytą energijos vartojimo efektyvumo srities vertinimą, Komisija įvertina pažangą, padarytą kolektyviai siekiant pagal Direktyvos 2012/27/ES 3 straipsnio 5 dalį užtikrinti, kad 2030 m. Sąjungos mastu būtų suvartojama ne daugiau kaip 1 273 mln. tne pirminės energijos ir 956 mln. tne galutinės energijos.

Atlikdama vertinimą, Komisija:

- a) išnagrinėja, ar pasiektas Sąjungos tarpinis siekinys 2020 m. suvartoti ne daugiau kaip 1 483 mln. tne pirminės energijos ir 1 086 mln. tne galutinės energijos;
 - b) įvertina, ar valstybių narių pažanga rodo, kad visoje Sąjungoje einama tinkama linkme siekiant pirmoje pastraipoje nurodyto 2030 m. energijos suvartojimo lygio, atsižvelgdama į informacijos, kurią valstybės narės pateikė savo integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose, vertinimą;
 - c) naudoja būsimų energijos vartojimo Sąjungoje ir atskirose šalyse tendencijų modeliavimo ir kitos papildomos analizės rezultatais;
 - d) deramai atsižvelgia į valstybių narių integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nurodytas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos pirminės ir galutinės energijos suvartojimui, pagal 6 straipsnio 2 dalį.
4. Atlikdama 1 dalyje nurodytą energijos vidaus rinkos srities vertinimą, Komisija įvertina pažangą, padarytą siekiant elektros energijos tinklų sujungimo masto, kurį valstybė narė ketina pasiekti 2030 m.

5. Ne vėliau kaip 2021 m. spalio 31 d. ir po to kasmet Komisija, visų pirma remdamasi pagal šį reglamentą pateikta informacija, įvertina, ar Sąjunga ir jos valstybės narės padarė pakankamą pažangą vykdydamos:
- a) įsipareigojimus pagal UNFCCC 4 straipsnį ir Paryžiaus susitarimo 3 straipsnį, išdėstytus UNFCCC šalių konferencijos arba UNFCCC šalių konferencijos, kuri yra ir Paryžiaus susitarimo šalių susirinkimas, priimtuose sprendimuose;
 - b) Reglamento (ES) 2018/842 4 straipsnyje ir Reglamento (ES) 2018/841 4 straipsnyje nustatytus įsipareigojimus;
 - c) uždavinius, nustatytus integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane siekiant įgyvendinti energetikos sąjungos uždavinius, o pirmuoju dešimties metų laikotarpiu – 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslus.
6. Atlikdama vertinimą, Komisija turėtų atsižvelgti į naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas vykdančią Europos semestrą.
7. Komisija pagal šį straipsnį atlikto vertinimo ataskaitą įtraukia į energetikos sąjungos būklės ataskaitą, nurodytą 35 straipsnyje.

30 straipsnis

Neatitiktys pagrindiniams energetikos sąjungos uždaviniams ir tikslams, nustatytiems pagal Reglamentą (ES) 2018/842

1. Remdamasi pagal 29 straipsnį atlikto vertinimo, Komisija valstybei narei, kurios politikos pokyčiai neatitinka pagrindinių energetikos sąjungos uždavinių, pateikia rekomendacijų pagal 34 straipsnį.
2. Kai tik gauna tą informaciją, valstybė narė, kuri ketina pasinaudoti lankstumo priemonėmis pagal Reglamento (ES) 2018/842 7 straipsnį, į integruotą nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą įtraukia numatomo naudojimo apimtį, taip pat planuojamą politiką ir priemones, kuriomis siekiama įvykdyti reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2018/841 4 straipsnyje, laikotarpiu nuo 2021 iki 2030 m.

31 straipsnis

Reagavimas į nepakankamus integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų užmojus

1. Jei, remdamasi savo atlikto integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų vertinimu pagal 9 straipsnį arba atnaujintų galutinių planų projektų vertinimu pagal 14 straipsnį, kartotiniame sąveikos procese Komisija padaro išvadą, kad valstybių narių tikslai, uždaviniai ir įnašai yra nepakankami, kad kolektyviai būtų įvykdyti energetikos sąjungos uždaviniai, visų pirma pirmojo dešimties metų laikotarpio Sąjungos privalomas 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas ir Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslas, ji pateikia su Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslu susijusias rekomendacijas ir gali pateikti su kitais energetikos sąjungos uždaviniais susijusias rekomendacijas valstybėms narėms, kurių įnašus ji laiko nepakankamais, kad jos padidintų savo užmojus, siekiant užtikrinti pakankamo lygio kolektyvinį užmojų.
2. Jei kolektyvinių valstybių narių įnašų atotrūkis nuo Sąjungos 2030 m. tikslo pasireiškia atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje, Komisija savo vertinimą grindžia formule, nustatyta II priede, remdamasi 5 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos e punkto i–v papunkčiuose nurodytais kriterijais, ir tinkamai atsižvelgdama į valstybės narės pagal 5 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytas svarbias aplinkybes, turinčias įtakos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrai.

Jei nacionalinių įnašų, drauge juos sudėjus, atotrūkis nuo Sąjungos 2030 m. tikslo pasireiškia energijos vartojimo efektyvumo srityje, Komisija visų pirma įvertina 6 straipsnio 2 dalyje nurodytas svarbias aplinkybes, valstybių narių integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose pateiktą informaciją, būsimų energijos vartojimo tendencijų modeliavimo rezultatus ir atitinkamais atvejais kitą papildomą analizę.

Nedarant poveikio kitoms šio straipsnio nuostatomis ir turint vienintelį tikslą įvertinti, ar pasireiškia kolektyvinių valstybių narių įnašų atotrūkis nuo Sąjungos 2030 m. tikslo, Komisija, atlikdama savo vertinimą, daro prielaidą apie nacionalinio integruoto energetikos ir klimato srities veiksmų plano projekto pagal 9 straipsnio 1 dalį nepateikusių valstybių narių nacionalinį įnašą.

Darydama prielaidą apie atsinaujinančiųjų išteklių energiją, Komisija atsižvelgia į valstybės narės privalomą nacionalinį 2020 m. tikslą, nustatytą Direktyvos (ES) 2018/2001 I priede, atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros modeliavimo rezultatus ir šio reglamento II priede nustatytos formulės taikymo rezultatus. Darydama prielaidą apie energijos vartojimo efektyvumą, Komisija atsižvelgia į būsimų energijos vartojimo tendencijų modeliavimo rezultatus ir atitinkamais atvejais kitą papildomą analizę.

Atlikdama atsinaujinančiųjų išteklių energijos įnašų vertinimą pagal II priede nustatytą formulę, Komisija atsižvelgia į bet kokią galimą neigiamą poveikį tiekimo saugumui ir tinklo stabilumui mažose ar izoliuotuose energetikos sistemose arba valstybių narių sistemose, kurioms sinchroninės zonos pokyčiai gali turėti svarbių pasekmių.

Atlikdama energijos vartojimo efektyvumo įnašų vertinimą, Komisija atsižvelgia į galimą poveikį elektros energijos sistemos veikimui ir tinklo stabilumui valstybėse narėse, kurioms sinchroninės zonos pokyčiai gali turėti svarbių pasekmių.

3. Jei, remdamasi integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų ir atnaujintų planų vertinimu pagal 14 straipsnį, Komisija padaro išvadą, kad integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose arba atnaujintuose integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nustatyti tikslai, uždaviniai, ir įnašai yra nepakankami, kad kolektyviai būtų įvykdyti energetikos sąjungos uždaviniai ir visų pirma pirmojo dešimties metų laikotarpio Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslai, ji siūlo priemones ir naudoja savo įgaliojimus Sąjungos lygmeniu, siekdama užtikrinti kolektyvinių tų tikslų ir uždavinių įgyvendinimą. Nustatant tokias atsinaujinančiųjų išteklių energijos priemones, atsižvelgiama į valstybių narių integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose ir atnaujintuose planuose nustatytą įnašą siekiant Sąjungos 2030 m. tikslo užmojį.

32 straipsnis

Reagavimas į nepakankamą pažangą įgyvendinant Sąjungos energetikos ir klimato politikos tikslus ir uždavinius

1. Jei Komisija, remdamasi savo vertinimu pagal 29 straipsnio 1 dalies b punktą, padaro išvadą, kad valstybė narė daro nepakankamą pažangą siekdama savo integruotame nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatytų tikslų, vykdydama jame nustatytus uždavinius ir užtikrindama savo įnašą, siekdama savo nustatytą atsinaujinančiųjų išteklių energijos atskaitos taškų arba įgyvendindama plane nustatytą politiką ir priemones, ji tai valstybei narei pateikia rekomendacijų pagal 34 straipsnį.

Pateikdama rekomendacijas dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos, Komisija atsižvelgia į 5 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje numatytas valstybės narės nurodytas svarbias aplinkybes. Komisija taip pat atsižvelgia į atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus, dėl kurių priimtas galutinis investicijų sprendimas, jeigu tie projektai bus įgyvendinti 2021–2030 m. laikotarpiu ir turės didelės įtakos valstybės narės nacionaliniam įnašui.

Pateikdama rekomendacijas dėl energijos vartojimo efektyvumo, Komisija atsižvelgia į 6 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytus objektyvius kriterijus ir valstybės narės pagal 6 straipsnio 2 dalį nurodytas svarbias nacionalines aplinkybes.

2. Jei Komisija, remdamasi suvestiniu valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų vertinimu pagal 29 straipsnio 1 dalies a punktą ir atitinkamais atvejais kitais informacijos šaltiniais, padaro išvadą, kad esama rizikos, jog Sąjunga neįgyvendins energetikos sąjungos uždavinių ir visų pirma pirmuoju dešimties metų laikotarpiu nepasieks Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos tikslų, ji, norėdama sumažinti tokią riziką, gali visoms valstybėms narėms pateikti rekomendacijų pagal 34 straipsnį.

Vertindama atsinaujinančiųjų išteklių energijos padėtį, Komisija įvertina, ar 3 dalyje numatytų nacionalinių priemonių pakanka Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslams pasiekti. Jeigu nacionalinės priemonės nepakankamos, Komisija, neskaitant tų rekomendacijų, atitinkamais atvejais papildomai siūlo priemones ir naudoja savo įgaliojimus Sąjungos lygmeniu, siekdama visų pirma užtikrinti, kad būtų pasiektas Sąjungos 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslas.

Energijos vartojimo efektyvumo srityje Komisija, neskaitant tų rekomendacijų, atitinkamais atvejais papildomai siūlo priemones ir naudoja savo įgaliojimus Sąjungos lygmeniu, siekdama visų pirma užtikrinti, kad būtų pasiektas Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslas.

Energijos vartojimo efektyvumo srityje tokiomis papildomomis priemonėmis gali būti visų pirma didinamas energijos vartojimo efektyvumas:

- a) gaminių – pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB ⁽¹⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369 ⁽²⁾,
- b) pastatų – pagal direktyvas 2010/31/ES ir 2012/27/ES bei
- c) transporto sektoriuje.

3. Jei Komisija, remdamasi atsinaujinančiųjų išteklių energijos padėties vertinimu pagal 29 straipsnio 1 ir 2 dalis, padaro išvadą, kad vienas ar daugiau 29 straipsnio 2 dalyje nurodytos Sąjungos orientacinės trajektorijos 2022, 2025 ir 2027 m. atskaitos taškų nepasiekti, valstybės narės, kurios nepasiekė vieno ar daugiau 4 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų 2022, 2025 ir 2027 m. nacionalinių atskaitos taškų, užtikrina, kad, siekiant panaikinti atotrūkį nuo nacionalinio atskaitos taško, per metus nuo Komisijos vertinimo gavimo dienos būtų įgyvendintos papildomos priemonės, tokios kaip:

- a) nacionalinės atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros didinimo priemonės,
- b) atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies šildymo ir vėsinimo sektoriuje, nustatytos Direktyvos (ES) 2018/2001 23 straipsnio 1 dalyje, koregavimas,
- c) atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies transporto sektoriuje, nustatytos Direktyvos (ES) 2018/2001 25 straipsnio 1 dalyje, koregavimas,
- d) savanoriška finansinė įmoka į Sąjungos lygmeniu sukurtą Komisijos tiesiogiai ar netiesiogiai administruojamą Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, padedantį įgyvendinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus, kaip nustatyta 33 straipsnyje,
- e) bendradarbiavimo mechanizmų, nustatytų Direktyvoje (ES) 2018/2001, panaudojimas.

Imantis tokių priemonių, atsižvelgiama į Komisijos argumentus, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje. Atitinkamos valstybės narės įtraukia tas priemones į savo integruotą nacionalinę energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitą.

4. Nuo 2021 m. sausio 1 d. kiekvienos valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, negali būti mažesnė nei bazinė procentinė dalis, lygi jos 2020 m. privalomam nacionaliniam visuminiam atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies tikslui, nustatytam Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnio 4 dalyje. Jei valstybė narė, vertinant vienerių metų laikotarpį, neužtikrina savo bazinės procentinės dalies, ji per vienerius metus imasi papildomų priemonių, pvz., nurodytų šio straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a–e punktuose, kurios būtų pakankamos atotrūkiui panaikinti per vienerius metus.

Laikoma, kad valstybės narės, įvykdžiusios įpareigojimą panaikinti atotrūkį nuo bazinės procentinės dalies, laikėsi įpareigojimų, nustatytų šios dalies pirmos pastraipos pirmame sakinyje ir Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnio 4 dalyje, visą laikotarpį, per kurį atotrūkis susidarė.

Taikant šio straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos d punktą, valstybės narės gali pasinaudoti savo pajamomis, gautomis pardavus apyvartinius taršos leidimus pagal Direktyvą 2003/87/EB.

5. Jei valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis nesiekia vieno ar daugiau 2022, 2025 ir 2027 m. nacionalinių atskaitos taškų, nurodytų 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje, ta valstybė narė į savo kitą integruotą ataskaitą, pateikiamą Komisijai pagal 17 straipsnį, įtraukia paaiškinimą, kaip ji panaikins atotrūkį nuo nacionalinių atskaitos taškų.

6. Jei Komisija, nedarant poveikio kitoms šio straipsnio 2 dalies trečios pastraipoje nurodytoms Sąjungos lygmens priemonėms, remdamasi 2022, 2025 ir 2027 m. atliekamu energijos vartojimo efektyvumo vertinimu pagal 29 straipsnio 1 ir 3 dalis, padaro išvadą, kad pažanga kolektyviai siekiant 29 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų yra nepakankama, ji papildomai siūlo priemones ir naudoja savo įgaliojimus Sąjungos lygmeniu, neskaitant Direktyvoje 2010/31/ES ir Direktyvoje 2012/27/ES nustatytų priemonių ir įgaliojimų, siekdama užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslai.

7. Kiekviena šio straipsnio 3 dalyje nurodyta atitinkama valstybė narė savo kitoje 17 straipsnyje nurodytoje pažangos ataskaitoje išdėsto papildomas įgyvendintas, priimtas ir planuojamas priemones.

⁽¹⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

⁽²⁾ 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).

8. Jei Komisija, remdamasi savo 2025 m. atliekamu tinklų sujungimo vertinimu pagal 29 straipsnio 1 ir 4 dalis, nusprendžia, kad pažanga nėra pakankama, ji bendradarbiauja su atitinkamomis valstybėmis narėmis iki 2026 m., kad būtų sprendžiamas susidariusios padėties klausimas.

33 straipsnis

Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmas

1. Iki 2021 m. sausio 1 d. Komisija sukuria 32 straipsnio 3 dalies d punkte nurodytą Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, kad būtų teikiama parama naujiems atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams Sąjungoje, siekiant panaikinti atotrūkį Sąjungos orientacinėje trajektorijoje. Parama gali būti teikiama, *inter alia*, kaip priemoka, mokama papildomai prie rinkos kainų, ir ji skiriama projektams, kurių atveju siūloma mažiausia kaina ar priemoka.

2. Nedarant poveikio šio straipsnio 1 dalies taikymui, finansavimo mechanizmas prisideda prie sąlygų sudarymo sistemos pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnio 4 dalį, siekiant remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtrą visoje Sąjungoje nepriklausomai nuo atotrūkio pagal Sąjungos orientacinę trajektoriją. Tuo tikslu:

- a) 32 straipsnyje nurodytos valstybių narių įmokos gali būti papildytos lėšomis iš kitų šaltinių, pvz., Sąjungos fondų, privačiojo sektoriaus įnašais ar papildomomis valstybių narių įmokomis, siekiant prisidėti prie Sąjungos tikslo įgyvendinimo;
- b) pagal finansavimo mechanizmą galima, *inter alia*, teikti paramą mažų palūkanų paskolomis, dotacijomis arba jų deriniu ir galima remti, *inter alia*, bendrus valstybių narių projektus pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 9 straipsnį ar tos direktyvos 11 straipsnyje nurodytą valstybių narių dalyvavimą bendruose projektuose su trečiosiomis šalimis.

3. Valstybės narės pasilieka teisę nuspręsti, ar jos leidžia jų teritorijoje esantiems įrenginiams pasinaudoti finansavimo mechanizmo teikiama parama, ir jeigu taip, kokiomis sąlygomis.

4. Komisija, padedama 44 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto Energetikos sąjungos komiteto, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose išdėstomos būtinos nuostatos dėl finansavimo mechanizmo sukūrimo ir veikimo, visų pirma:

- a) didžiausio priemokos dydžio kiekvieno pasiūlymo atveju apskaičiavimo metodikos;
- b) taikytinos konkurso tvarkos, įskaitant įgyvendinimo sąlygas ir susijusias sankcijas;
- c) valstybių narių įmokų ir įmokas mokančių valstybių narių gaunamos statistinės naudos apskaičiavimo metodikos;
- d) minimaliųjų valstybių narių dalyvavimo reikalavimų, atsižvelgiant į poreikį užtikrinti tiek mechanizmo tęstinumą, garantuojant pakankamą valstybių narių įmokų mokėjimo trukmę, tiek kuo didesnę valstybių narių dalyvavimo lankstumą;
- e) nuostatos dėl priimančiųjų valstybių narių dalyvavimo ir (arba) jų teikiamo patvirtinimo užtikrinimo ir prireikus nuostatos dėl papildomų sistemos sąnaudų mokesčių.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Kiekvienais metais atsinaujinančiųjų išteklių energija, pagaminta įrenginiuose, kurie finansuojami pagal finansavimo mechanizmą, statistiškai paskirstoma dalyvaujančioms valstybėms narėms, atsižvelgiant į jų santykinę įmoką. Iš kitų šaltinių, kurie nėra valstybių narių įmokos, finansuojami projektai, remiami pagal šį finansavimo mechanizmą, neįtraukiami apskaičiuojant valstybių narių nacionalinius įnašus, o įskaitomi nustatant, kaip įgyvendinamas Sąjungos privalomas tikslas, pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnio 1 dalį.

34 straipsnis

Komisijos rekomendacijos valstybėms narėms

1. Komisija, siekdama užtikrinti, kad būtų pasiekti energetikos sąjungos tikslai, atitinkamais atvejais pateikia valstybėms narėms rekomendacijų. Komisija nedelsdama paskelbia tokias rekomendacijas viešai.

2. Kai šiame reglamente daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomi šie principai:
- a) atitinkama valstybė narė deramai atsižvelgia į rekomendaciją, laikydamosi valstybių narių tarpusavio ir Sąjungos ir valstybių narių tarpusavio solidarumo principo;
 - b) valstybė narė savo kitų metų, einančių po metų, kuriais buvo pateiktos rekomendacijos, integruotoje nacionalinėje energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitoje išdėsto, kaip ji deramai atsižvelgė į rekomendaciją. Jeigu atitinkama valstybė narė nusprendžia neatsižvelgti į rekomendaciją ar kurią nors esminę jos dalį, ji pateikia pagrindimą;
 - c) rekomendacijos turėtų papildyti naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas vykdant Europos semestrą.

35 straipsnis

Energetikos sąjungos būklės ataskaita

1. Kasmet iki spalio 31 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia energetikos sąjungos būklės ataskaitą.
2. Energetikos sąjungos būklės ataskaita apima:
 - a) pagal 29 straipsnį atliktą vertinimą;
 - b) kai taikytina, rekomendacijas pagal 34 straipsnį;
 - c) anglies dioksido rinkos, nurodytos Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 5 dalyje, veikimo ataskaitą, įskaitant informaciją apie tos direktyvos taikymą pagal jos 21 straipsnio dalį;
 - d) pradedant nuo 2023 m. kas dvejus metus teikiamą Sąjungos bioenergijos tvarumo ataskaitą, apimančią X priede nurodytą informaciją;
 - e) kas dvejus metus teikiamą ataskaitą dėl savanoriškų schemų, dėl kurių Komisija priėmė sprendimą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 4 dalį, apimančią šio reglamento XI priede nurodytą informaciją;
 - f) Direktyvos 2009/72/EB taikymo bendros pažangos ataskaitą;
 - g) Direktyvos 2009/73/EB taikymo bendros pažangos ataskaitą pagal tos direktyvos 52 straipsnį;
 - h) energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų ir alternatyvių politikos priemonių, nurodytų Direktyvos 2012/27/ES 7a ir 7b straipsniuose, bendros taikymo pažangos ataskaitą;
 - i) kas dvejus metus teikiamą nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų ūkio renovacijos, laikantis veiksmų gairių, nustatytų ilgalaikėse renovacijos strategijose, kurias kiekviena valstybė narė priima pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį, bendros pažangos ataskaitą;
 - j) kas ketverius metus teikiamą valstybių narių beveik nulinės energijos pastatų skaičiaus didėjimo pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnio 5 dalį bendros pažangos ataskaitą;
 - k) valstybių narių bendros pažangos kuriant išbaigtą ir veikiančią energijos rinką ataskaitą;
 - l) faktinę degalų kokybę įvairiose valstybėse narėse ir geografinę degalų, kuriuose didžiausias sieros kiekis neviršija 10 mg/kg, naudojimo teritoriją, siekiant pateikti degalų kokybės duomenų įvairiose valstybėse narėse, pateiktų pagal Direktyvą 98/70/EB, apžvalgą;
 - m) pažangos ataskaitą dėl konkurencingumo;
 - n) valstybių narių pažangą siekiant palaipsniui atsisakyti energijos subsidijų, visų pirma iškastiniams kuroi;
 - o) kitus energetikos sąjungos įgyvendinimui svarbius klausimus, įskaitant viešojo ir privatačiojo sektorių paramą;
 - p) iki 2019 m. spalio 31 d. ir po to kas ketverius metus atliekamą Direktyvos 2009/31/EB įgyvendinimo vertinimą.

36 straipsnis

Valdymo mechanizmo stebėjimas

Vertindama energetikos sąjungos būklę, kaip nurodyta 35 straipsnyje, Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų įgyvendinimą. Europos Parlamentas ir Taryba kasmet aptaria energetikos sąjungos pažangą visais energetikos ir klimato politikos aspektais.

6 SKYRIUS

Sąjungos ir nacionalinės išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio apskaitos sistemos

37 straipsnis

Sąjungos ir nacionalinės apskaitos sistemos

1. Iki 2021 m. sausio 1 d. valstybės narės sukuria, veda ir nuolat tobulina nacionalines apskaitos sistemas, kurių paskirtis – įvertinti atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamą ir absorbentais pašalinamą V priedo 2 dalyje nurodytą ŠESD kiekį, taip pat užtikrina ŠESD apskaitos duomenų parengimą laiku, skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą.
 2. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos už apskaitą atsakingos institucijos galėtų susipažinti su šio reglamento XII priede nurodyta informacija, naudotusi ataskaitų teikimo sistemomis, įdiegtomis pagal Reglamento (ES) Nr. 517/2014 20 straipsnį, kad būtų galima patobulinti nacionalinėje ŠESD apskaitoje pateikiamo fluorintų dujų kiekio skaičiavimą, ir galėtų atlikti metines atitikties patikras, nurodytas šio reglamento V priedo 1 dalies i ir j punktuose.
 3. Šiuo straipsniu sukurama Sąjungos apskaitos sistema, siekiant užtikrinti nacionalinės apskaitos duomenų parengimą laiku, skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą, atsižvelgiant į Sąjungos ŠESD apskaitą. Komisija tvarko, prižiūri ir nuolat tobulina tą sistemą, o tai apima šiuos veiksmus: kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės programų sudarymą, kokybės tikslų nustatymą, apskaitos kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės plano rengimą, Sąjungos apskaitos ataskaitai sudaryti reikalingų išmetamo teršalų kiekio įverčių apskaičiavimo procedūras pagal šio straipsnio 5 dalį ir 38 straipsnyje nurodytas peržiūras.
 4. Komisija atlieka pradinę preliminarinių ŠESD apskaitos duomenų, kuriuos valstybės narės turi pateikti pagal 26 straipsnio 3 dalį, tikslumo patikrą. Tos patikros rezultatus valstybės narės ji perduoda per šešias savaites po pateikimo termino. Valstybės narės iki kovo 15 d. pateikia atsakymus į visus svarbius pradinėje patikroje iškeltus klausimus ir sykiu pateikia X-2 metų galutinę apskaitos ataskaitą.
 5. Jeigu valstybė narė iki kovo 15 d. nepateikia apskaitos duomenų, reikalingų Sąjungos apskaitos ataskaitai sudaryti, Komisija, konsultuodamasi ir glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkama valstybe nare, gali parengti įverčius valstybės narės pateiktiems duomenims papildyti. Tuo tikslu Komisija naudoja nacionalinėms ŠESD apskaitos ataskaitoms taikytinomis rengimo gairėmis.
 6. Komisija, padedama 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, reglamentuojančios su nacionalinėmis apskaitos sistemomis susijusios informacijos struktūrą, formatą ir teikimo tvarką, ir nacionalinių apskaitos sistemų sukūrimo, vedimo ir veikimo reikalavimai.
- Siūlydama tokius įgyvendinimo aktus, Komisija atsižvelgia į atitinkamus UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus.
- Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
7. Komisija pagal 43 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas ir nustatomos taisyklės dėl Sąjungos apskaitos sistemos sukūrimo, vedimo ir veikimo reikalavimų. Siūlydama tokius deleguotuosius aktus, Komisija atsižvelgia į atitinkamus UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus.

38 straipsnis

Apskaitos ataskaitų peržiūra

1. Kad galėtų stebėti, kaip valstybės narės mažina arba riboja išmetamą ŠESD kiekį pagal Reglamento (ES) 2018/842 4, 9 ir 10 straipsnius, mažina išmetamų teršalų ir didina absorbentais pašalinamų teršalų kiekį pagal Reglamento (ES) 2018/841 4 ir 14 straipsnius ir vykdo visus kitus Sąjungos teisės aktuose nustatytus išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ar ribojimo tikslus, Komisija 2027 ir 2032 m. atlieka išsamią nacionalinių apskaitų duomenų, kuriuos valstybės narės pateikė pagal šio reglamento 26 straipsnio 4 dalį, peržiūrą. Tame procese visapusiškai dalyvauja valstybės narės.
2. 1 dalyje nurodyta išsami peržiūra apima:
 - a) patikras, kuriomis siekiama patikrinti pateiktos informacijos skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą;

- b) patikras, kuriomis siekiama nustatyti atvejus, kai apskaitos duomenys parengti nesilaikant UNFCCC rekomendacinių dokumentų arba Sąjungos taisyklių;
 - c) patikras, kuriomis siekiama nustatyti atvejus, kai žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės apskaita atliekama nesilaikant UNFCCC rekomendacinių dokumentų arba Sąjungos taisyklių;
 - d) atitinkamais atvejais būtinų atitinkamų techninių pataisų apskaičiavimą konsultuojantis su valstybėmis narėmis.
3. Komisija, padedama 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas išsamios peržiūros, įskaitant šio straipsnio 2 dalyje nustatytas užduotis, tvarkaraštis ir atlikimo tvarka ir užtikrinamas tinkamas konsultavimasis su valstybėmis narėmis dėl peržiūros išvadų.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriame, remiantis kiekvienos valstybės narės apskaitos duomenimis, užbaigus jų peržiūrą, nustatomas bendras atitinkamais metais išmetamas teršalų kiekis, suskirstytas į išmetamų teršalų duomenis atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2018/842 9 straipsnį ir išmetamų teršalų duomenis, nurodytus šio reglamento V priedo 1 dalies c punkte, ir nustatomas bendras išmetamas kiekis ir bendras pašalinamas kiekis atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2018/841 4 straipsnį.
5. Kiekvienos valstybės narės duomenys, įregistruoti pagal Reglamento (ES) 2018/841 15 straipsnį sukurtuose registruose praėjus keturiems mėnesiams po įgyvendinimo akto, priimto pagal šio straipsnio 4 dalį, paskelbimo dienos, įskaitant tokių duomenų pakeitimus dėl to, kad ta valstybė narė naudoja lankstumo priemonėmis pagal Reglamento (ES) 2018/841 11 straipsnį, naudojami atitikties Reglamento (ES) 2018/841 4 straipsniui patikrai atlikti.
6. Kiekvienos valstybės narės duomenys, įregistruoti pagal Reglamento (ES) 2018/842 12 straipsnį sukurtuose registruose praėjus dviem mėnesiams po to, kai buvo atlikta šio straipsnio 5 dalyje nurodyta atitikties Reglamentui (ES) 2018/841 patikra, naudojami atitikties patikrai pagal Reglamento (ES) 2018/842 9 straipsnį 2021 ir 2026 m. atlikti. Atitikties patikra pagal Reglamento (ES) 2018/842 9 straipsnį kiekvienais 2022–2025 m. ir 2027–2030 m. laikotarpių metais atliekama praėjus vienam mėnesiui po ankstesnių metų atitikties patikros termino. Patikra apima tokių duomenų pasikeitimus dėl to, kad ta valstybė narė naudoja lankstumo priemonėmis pagal Reglamento (ES) 2018/842 5, 6 ir 7 straipsnius.

39 straipsnis

Sąjungos ir nacionalinės politikos, priemonių ir prognozių sistemos

1. Iki 2021 m. sausio 1 d. valstybės narės ir Komisija pradeda naudoti atitinkamai nacionalines ir Sąjungos politikos ir priemonių ataskaitų ir iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozių ataskaitų teikimo sistemas, jas veda ir nuolat tobulina. Tos sistemos apima atitinkamas valstybėse narėse ir Sąjungoje nustatytas institucines, teisine ir procedūrinę politikos vertinimo ir iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozių rengimo priemones.
2. Valstybės narės ir Komisija siekia užtikrinti, kad pateikiama 18 straipsnyje nurodyta informacija apie politiką ir priemones, taip pat iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio prognozių informacija, įskaitant informaciją apie duomenų, metodų ir modelių naudojimą ir taikymą, kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės veiklos įgyvendinimą bei jautrumo analizę, būtų pateikiama laiku ir būtų skaidri, tiksli, nuosekli, palyginama ir išsami.
3. Komisija, padedama 44 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto Klimato kaitos komiteto, priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma informacijos apie nacionalines ir Sąjungos politikos, priemonių ir prognozių sistemas struktūra, formatai ir teikimo tvarka pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis ir 18 straipsnį.

Siūlydama tokius įgyvendinimo aktus, Komisija atsižvelgia į susijusius UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtus sprendimus, įskaitant informacijos teikimo reikalavimus, dėl kurių susitarta tarptautiniu mastu, ir į tos informacijos stebėjimo ir teikimo tvarkaraščius.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 44 straipsnio 6 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

40 straipsnis

Registrų sukūrimas ir tvarkymas

1. Sąjunga ir valstybės narės sukuria ir prižiūri registrus, siekdamos vykdyti tikslią apskaitą, susijusią su nacionaliniu lygmeniu nustatytais įpareigojančiais veiksmais pagal Paryžiaus susitarimo 4 straipsnio 13 dalį ir tarptautiniu lygiu perduotais švelninimo rezultatais pagal to susitarimo 6 straipsnį.
2. Sąjunga ir valstybės narės gali tvarkyti savo registrus kaip bendrą sistemą drauge su kuria nors viena arba daugiau kitų valstybių narių.
3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų registrų duomenys pateikiami pagal Direktyvos 2003/87/EB 20 straipsnį paskirtam vyriausiajam administratoriui.
4. Komisija pagal 43 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas, sukuriant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus registrus, kad Sąjungos ir valstybių narių registrais būtų užtikrintas reikiamas techninis atitinkamų UNFCCC arba Paryžiaus susitarimo organų priimtų sprendimų įgyvendinimas, vadovaujantis šio straipsnio 1 dalimi.

7 SKYRIUS

Bendradarbiavimas ir parama

41 straipsnis

Valstybių narių ir Sąjungos bendradarbiavimas

1. Valstybės narės ir Sąjunga visapusiškai bendradarbiauja ir koordinuoja savo veiksmus vykdydamos šiame reglamente nustatytus įpareigojimus, visų pirma susijusius su:
 - a) integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų rengimu, tvirtinimu, pateikimu ir vertinimu pagal 9–13 straipsnius;
 - b) 17 straipsnyje nurodytų integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitų ir 26 straipsnyje nurodytų metinių ataskaitų rengimu, tvirtinimu, pateikimu ir vertinimu;
 - c) Komisijos rekomendacijų teikimu ir jų įgyvendinimu pagal 9 straipsnio 2 ir 3 dalis, 17 straipsnio 6 dalį, 30 straipsnio 1 dalį, 31 straipsnio 1 dalį ir 32 straipsnio 1 ir 2 dalis;
 - d) Sąjungos ŠESD apskaitos duomenų rinkimu ir Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitos parengimu pagal 26 straipsnio 4 dalį;
 - e) Sąjungos nacionalinio pranešimo pagal UNFCCC 12 straipsnį rengimu ir kas dvejus metus teikiamos Sąjungos ataskaitos pagal UNFCCC organų priimtą Sprendimą 2/CP.17 arba vėlesnius atitinkamus sprendimus rengimu;
 - f) peržiūros ir atitikties užtikrinimo procedūromis pagal UNFCCC ir Paryžiaus susitarimą, laikantis taikomų sprendimų pagal UNFCCC, taip pat su 38 straipsnyje nurodyta Sąjungos procedūra, kurią taikant atliekama valstybių narių ŠESD apskaitos ataskaitų peržiūra;
 - g) patikslinimais, padarytais atlikus 38 straipsnyje nurodytą peržiūrą, arba kitais UNFCCC sekretariatui pateiktų ar teiktinų apskaitos duomenų ir apskaitos ataskaitų pakeitimais;
 - h) Sąjungos tarpinės ŠESD apskaitos duomenų rinkimu pagal 26 straipsnio 2 dalį.
2. Komisija valstybėms narėms paprašius gali joms teikti techninę pagalbą, susijusią su šiame reglamente nustatytais įpareigojimais.

42 straipsnis

Europos aplinkos agentūros vaidmuo

Europos aplinkos agentūra, vadovaudamasi savo metine darbo programa, padeda Komisijai vykdyti veiklą, susijusią su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir energijos vartojimo efektyvumo aspektais, siekiant laikytis 15–21, 26, 28, 29, 35, 37, 38, 39 ir 41 straipsnių. Prireikus ji padeda:

- a) kaupti valstybių narių teikiamą informaciją apie politiką, priemones ir prognozes;
- b) vykdyti valstybių narių pateiktos informacijos apie prognozes, politiką ir priemones kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės procedūras;

- c) rengti valstybių narių nepateiktų duomenų apie prognozes įverčius arba papildyti Komisijos turimus įverčius;
- d) kaupti energetikos sąjungos būklės ataskaitai, kurią rengia ir Europos Parlamentui bei Tarybai teikia Komisija, reikalingus duomenis, kai juos galima paimti iš Europos statistikos ir jie atitinka laikotarpį;
- e) platinti pagal šį reglamentą surinktą informaciją, be kita ko, tvarkyti ir atnaujinti valstybių narių klimato kaitos švelninimo politikos ir priemonių duomenų bazę ir Europos prisitaikymo prie klimato kaitos platformą, susijusią su klimato kaitos poveikiu, pažeidžiamumu klimato kaitos atžvilgiu ir prisitaikymu prie klimato kaitos;
- f) vykdyti Sąjungos ŠESD apskaitos rengimo kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės procedūras;
- g) kaupti Sąjungos ŠESD apskaitos duomenis ir parengti Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą;
- h) rengti nacionalinėje ŠESD apskaitoje nepateiktų duomenų įverčius;
- i) atlikti 38 straipsnyje nurodytą peržiūrą;
- j) kaupti Sąjungos tarpinės ŠESD apskaitos duomenis.

8 SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos

43 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 3 straipsnio 5 dalyje, 15 straipsnio 5 dalyje, 26 straipsnio 6 dalyje, 37 straipsnio 7 dalyje ir 40 straipsnio 4 dalyje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2018 m. gruodžio 24 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą. Deleguotieji igaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trim mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 3 straipsnio 5 dalyje, 15 straipsnio 5 dalyje, 26 straipsnio 6 dalyje, 37 straipsnio 7 dalyje ir 40 straipsnio 4 dalyje nurodytus igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą, Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 3 straipsnio 5 dalį, 15 straipsnio 5 dalį, 26 straipsnio 6 dalį, 37 straipsnio 7 dalį ir 40 straipsnio 4 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

44 straipsnis

Komitetai

1. Komisijai padeda:
 - a) Klimato kaitos komitetas. Jis padeda įgyvendinti 19 straipsnio 5 dalyje, 26 straipsnio 7 dalyje, 37 straipsnio 6 dalyje, 38 straipsnio 3 dalyje ir 39 straipsnio 3 dalyje nustatytas nuostatas, ir
 - b) Energetikos sąjungos komitetas. Jis padeda įgyvendinti 17 straipsnio 4 dalyje ir 33 straipsnio 4 dalyje nustatytas nuostatas.

2. Tie komitetai – tai komitetai, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
3. Šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas Klimato kaitos komitetas pakeičia komitetą, įsteigtą pagal Reglamento (ES) Nr. 525/2013 26 straipsnį.
4. Jei kuris nors iš 1 dalyje nurodytų komitetų svarsto horizontaliuosius klausimus ir bendrus veiksmus, jis atitinkamai informuoja kitą 1 dalyje nurodytą komitetą, siekdamas užtikrinti politikos priemonių nuoseklumą ir kuo didesnę sektorių sinergiją.
5. Kiekviena valstybė narė skiria savo atstovą (-us) į Klimato kaitos komitetą ir Energetikos sąjungos komitetą. Kiekvieno komiteto atstovai kviečiami į kito komiteto posėdžius.
6. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

45 straipsnis

Peržiūra

Per šešis mėnesius nuo kiekvieno bendros pažangos įvertinimo, kurį atlikti susitarta pagal Paryžiaus susitarimo 14 straipsnį, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl šio reglamento veikimo, jo įnašo į energetikos sąjungos valdymą, jo įnašo siekiant ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų, pažangos siekiant 2030 m. klimato ir energetikos politikos tikslų, įgyvendinant papildomus energetikos sąjungos uždavinius ir šiame reglamente nustatytų planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo nuostatų derėjimo su kitais Sąjungos teisės aktais ar su UNFCCC ir Paryžiaus susitarimu susijusiais sprendimais. Kai tikslinga, prie Komisijos ataskaitų gali būti pridedami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

46 straipsnis

Direktyvos 94/22/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 94/22/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 8 straipsnio 2 dalis išbraukiama;
- 2) 9 straipsnis išbraukiamas.

47 straipsnis

Direktyvos 98/70/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 98/70/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 7a straipsnis iš dalies keičiamas taip:
 - a) 1 dalies trečios pastraipos a punktas pakeičiamas taip:

„a) bendrą patiektų kiekvienos rūšies degalų ar energijos kiekį ir“;
 - b) 2 dalies įžanginė dalis pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės reikalauja, kad tiekėjai kuo laipsniškiau iki 2020 m. gruodžio 31 d. iki 10 % sumažintų tiekiamų degalų ir energijos gyvavimo ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energijos vienetui, palyginti su Tarybos direktyvos (ES) 2015/652 II priede nustatytu kuro standartiniu baziniu lygiu. Mažinama taip:“;
- 2) 8 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Komisija užtikrina, kad pagal 3 dalį pateikta informacija būtų prieinama nedelsiant ir atitinkamomis priemonėmis.“

48 straipsnis

Direktyvos 2009/31/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 2009/31/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 27 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„Valstybės narės kas ketverius metus pateikia Komisijai šios direktyvos įgyvendinimo ataskaitą, įskaitant 25 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą registrą. Pirmoji ataskaita Komisijai turi būti nusiųsta ne vėliau kaip 2011 m. birželio 30 d. Ataskaita rengiama remiantis klausimynu arba gairėmis, kuriuos Komisija patvirtina priimdama

įgyvendinimo aktus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 30 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Tas klausimynas arba gairės valstybėms narėms nusiunčiami likus ne mažiau kaip šešiams mėnesiams iki ataskaitos pateikimo termino.“;

- 2) 38 straipsnio 1 dalis išbraukiama.

49 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 663/2009 daliniai pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 663/2009 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 27 straipsnio 1 ir 3 dalys išbraukiamos;
- 2) 28 straipsnis išbraukiamas.

50 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 715/2009 dalinis pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 715/2009 29 straipsnis išbraukiamas.

51 straipsnis

Direktyvos 2009/73/EB daliniai pakeitimai

Direktyva 2009/73/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 5 straipsnis išbraukiamas;
- 2) 52 straipsnis pakeičiamas taip:

„52 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Komisija stebi ir peržiūri šios direktyvos taikymą ir kaip Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 (*) 35 straipsnyje nurodytos energetikos sąjungos būklės ataskaitos priedą pateikia bendros pažangos ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

(*) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).“

52 straipsnis

Tarybos direktyvos 2009/119/EB dalinis pakeitimas

Direktyvos 2009/119/EB 6 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Iki kiekvienų metų kovo 15 d. kiekviena valstybė narė Komisijai pateikia 1 dalyje nurodytą paskutinės prieš tai einančių kalendorinių metų dienos atsargų registro suvestinę kopiją, kurioje nurodomi bent į registrą įtrauktų privalomųjų atsargų, kurios yra toje valstybėje narėje, kiekiai ir pobūdis.“

53 straipsnis

Direktyvos 2010/31/ES daliniai pakeitimai

Direktyva 2010/31/ES iš dalies keičiama taip:

1) 2a straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies įžanginė dalis pakeičiama taip:

„1. Kiekviena valstybė narė nustato ilgalaikę renovacijos strategiją, kuria būtų remiama nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų ūkio renovacija, užtikrinant, kad pastatų ūkyje energija būtų vartojama ypač efektyviai ir kad jis iki 2050 m. taptų nepriklausomas nuo iškastinio kuro, sudarant palankesnes sąlygas ekonomiškai efektyviam esamų pastatų pertvarkymui į beveik nulinės energijos pastatus. Į kiekvieną ilgalaikę renovacijos strategiją įtraukiama:“;

b) papildoma šia dalimi:

„8. Kiekvienos valstybės narės ilgalaikė renovacijos strategija pateikiama Komisijai kaip valstybės galutinio integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 (*) 3 straipsnyje, dalis. Nukrypstant nuo to reglamento 3 straipsnio 1 dalies, pirmą ilgalaikę renovacijos strategiją pagal šio straipsnio 1 dalį pateikiama Komisijai ne vėliau kaip 2020 m. kovo 10 d.

(*) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).“;

2) 5 straipsnio 2 dalies antros pastraipos sakinyje „Šią ataskaitą galima įtraukti į Direktyvos 2006/32/EB 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planus“ išbraukiamas;

3) 9 straipsnio 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Teikdama Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnyje nurodytą energetikos sąjungos būklės ataskaitą Komisija kas ketverius metus Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia valstybių narių padarytos pažangos didinant beveik nulinės energijos pastatų skaičių ataskaitą. Remdamasi šia pateikta informacija, Komisija prireikus parengia veiksmų planą ir pagal Reglamento (ES) 2018/1999 34 straipsnį siūlo rekomendacijas ir priemones, siekiant didinti tokių pastatų skaičių, ir skatina pasinaudoti ekonomiškai efektyvaus esamų pastatų transformavimo į beveik nulinės energijos pastatus geriausios praktikos pavyzdžiais.“;

4) 10 straipsnio 2 ir 3 dalys išbraukiamos;

5) 14 straipsnio 3 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Tokia ataskaita pateikiama Komisijai kaip valstybės narės integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnyje, dalis.“;

6) 15 straipsnio 3 dalies trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Tokia ataskaita pateikiama Komisijai kaip valstybės narės integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano, nurodyto Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnyje, dalis.“

54 straipsnis

Direktyvos 2012/27/ES daliniai pakeitimai

Direktyva 2012/27/ES iš dalies keičiama taip:

1) 4 straipsnis išbraukiamas;

2) 18 straipsnio 1 dalies e punktas išbraukiamas;

3) 24 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) 1, 3, 4 ir 11 dalys išbraukiamos;
- b) 2 dalis išbraukiama;

4) XIV priedas išbraukiamas.

55 straipsnis

Direktyvos 2013/30/ES dalinis pakeitimas

Direktyvos 2013/30/ES 25 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės, teikdamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1999 (*) 26 straipsnyje nurodytas metines ataskaitas, kasmet pateikia Komisijai IX priedo 3 punkte nurodytą informaciją.

(*) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).“

56 straipsnis

Direktyvos (ES) 2015/652 daliniai pakeitimai

Direktyva (ES) 2015/652 iš dalies keičiama taip:

1) 5 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Kasmet iki gruodžio 31 d. valstybės narės pateikia Komisijai atitinkamus prieš tai einančių kalendorinių metų duomenis, susijusius su atitiktimi Direktyvos 98/70/EB 7a straipsniui, kaip nustatyta šios direktyvos III priede.“;

2) I priedo 2 dalies 1 punkto h papunktis, 2, 3, 4 ir 7 punktai išbraukiami.

3) III priedas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 punktas pakeičiamas taip:

„1. Valstybės narės turi pateikti 3 punkte nurodytus duomenis. Tuos duomenis reikia pateikti apie visų rūšių degalus ir energiją, patiektus kiekvienos valstybės narės rinkai. Kai kelių rūšių biodegalai maišomi su iškastiniu kuru, turi būti pateikiami duomenys apie kiekvienos rūšies biodegalus.“;

b) 3 punkto e ir f papunkčiai išbraukiami;

4) IV priedas iš dalies keičiamas taip:

a) siekiant pateikiamų duomenų nuoseklumo, išbraukiamos šios informacijos teikimo formos:

- „Kilmė. Pavieniai tiekėjai“,
- „Kilmė. Jungtiniai tiekėjai“,
- „Pirkimo vieta“;

b) 8 ir 9 pastabos dėl formos išbraukiamos.

57 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 panaikinamas nuo 2021 m. sausio 1 d., atsižvelgiant į šio reglamento 58 straipsnio 1 dalyje nustatytas pereinamojo laikotarpio nuostatas, išskyrus Reglamento (ES) Nr. 525/2013 26 straipsnio 1 dalį, kuri panaikinama nuo 2018 m. gruodžio 24 d. Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal XIII priede pateiktą atitikties lentelę.

58 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Nukrypstant nuo šio reglamento 57 straipsnio, Reglamento (ES) Nr. 525/2013 7 straipsnis ir 17 straipsnio 1 dalies a ir d punktai toliau taikomi ataskaitoms, kuriose pateikiami pagal tuos straipsnius reikalaujami 2018, 2019 ir 2020 m. duomenys.

Reglamento (ES) Nr. 525/2013 11 straipsnio 3 dalis toliau taikoma Kioto protokolo antrajam įsipareigojimų laikotarpiui.

Reglamento (ES) Nr. 525/2013 19 straipsnis ir toliau taikomas peržiūrint 2018, 2019 ir 2020 m. ŠESD apskaitos duomenis.

Reglamento (ES) Nr. 525/2013 22 straipsnis toliau taikomas teikiant pagal tą straipsnį reikalaujamą ataskaitą.

Siekiant nuoseklumo ir teisinio tikrumo, nė viena šio reglamento nuostata nedraudžia taikyti nukrypti leidžiančių nuostatų pagal atitinkamus Sąjungos sektorių teisės aktus elektros energijos ir pasirengimo valdyti elektros energijos sektoriaus riziką srityje.

59 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

40 straipsnis, 53 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys, 54 straipsnio 3 dalies a punktas, 54 straipsnio 4 dalis ir 55 straipsnis taikomi nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2018 m. gruodžio 11 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
A. TAJANI

Tarybos vardu
Pirmininkė
J. BOGNER-STRAUSS

I PRIEDAS

BENDRIEJI INTEGRUOTO NACIONALINIO ENERGETIKOS IR KLIMATO SRITIES VEIKSMŲ PLANO PRINCIPAI**1 dalis**

Bendrieji principai

A SKIRSNIS. NACIONALINIS PLANAS

1. PLANO APŽVALGA IR RENGIMO PROCESAS

1.1. Santrauka

- i. Politinis, ekonominis, aplinkos apsaugos ir visuomeninis plano kontekstas
- ii. Strategija, susijusi su penkiais energetikos sąjungos aspektais
- iii. Pagrindinių plano uždavinių, politikos ir priemonių apžvalgos lentelė

1.2. Esamos politikos padėties apžvalga

- i. Su nacionaliniu planu susijęs nacionalinės ir Sąjungos energetikos sistemos ir politikos kontekstas
- ii. Esama energetikos ir klimato politika ir priemonės, susijusios su penkiais energetikos sąjungos aspektais
- iii. Pagrindiniai tarpvalstybinės reikšmės klausimai
- iv. Nacionalinės energetikos ir klimato politikos įgyvendinimo administracinė struktūra

1.3. Konsultacijos, nacionalinių ir Sąjungos subjektų dalyvavimas ir konsultacijų rezultatai

- i. Nacionalinio parlamento dalyvavimas
- ii. Vietinių ir regioninių valdžios institucijų dalyvavimas
- iii. Konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant socialinius partnerius, pilietinės visuomenės ir visos visuomenės įtraukimas
- iv. Konsultacijos su kitomis valstybėmis narėmis
- v. Kartotinis sąveikos su Komisija procesas

1.4. Regioninis bendradarbiavimas rengiant planą

- i. Su kitomis valstybėmis narėmis bendrai arba koordinuotai planuojami elementai
- ii. Paaiškinimas, kaip plane atsižvelgiama į regioninį bendradarbiavimą

2. NACIONALINIAI UŽDAVINIAI IR TIKSLAI

2.1. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektas

2.1.1. ŠESD išmetimas ir šalinimas ⁽¹⁾

- i. 4 straipsnio a punkto 1 papunktyje nurodyti elementai
- ii. Kai taikytina, kiti nacionaliniai uždaviniai ir tikslai, derantys su Paryžiaus susitarimu ir esamomis ilgalaikėmis strategijomis. Kai taikytina, siekiant padėti įvykdyti bendrus Sąjungos išmetamo ŠESD kiekio mažinimo įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą, kiti uždaviniai ir tikslai, įskaitant sektorių tikslus ir prisitaikymo prie klimato kaitos tikslus, jei tokie nustatyti.

2.1.2. Atsinaujinančiųjų išteklių energija

- i. 4 straipsnio apunkto 2 papunktyje nurodyti elementai

⁽¹⁾ Pagal 15 straipsnį turi būti užtikrinamas nuoseklumas pagal ilgalaikes strategijas.

-
- ii. Numatomos sektorių bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinės dalies, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, trajektorijos 2021–2030 m. elektros energijos, šildymo ir vėsinimo ir transporto sektoriuose
 - iii. Numatomos trajektorijos pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas, kurias valstybė narė planuoja taikyti, kad užtikrintų visuminę ir atskirų sektorių atsinaujinančiųjų išteklių energijos 2021–2030 m. trajektorijas, įskaitant numatomą bendrąją galutinį energijos suvartojimą pagal technologijas ir sektorius (mln. tne) ir bendrą planuojamą įrengtąją pajėgumą (atskirai nurodant naujai įrengtą pajėgumą ir modernizuotą pajėgumą) pagal technologijas ir sektorius (MW)
 - iv. Numatomos bioenergijos paklausos, suskirstytos pagal šildymo, elektros energijos ir transporto sektorius, ir biomasės pasiūlos, suskirstytos pagal žaliavą ir kilmę (vidaus gamybą ir importą), trajektorijos. Jei biomasė gaunama iš miško, jos šaltinio ir poveikio žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės absorbentams vertinimas
 - v. Kai taikytina, kitos nacionalinės trajektorijos ir uždaviniai, įskaitant tuos, kurie yra ilgalaikiai ir sektorių (pavyzdžiui, centralizuotam šilumos tiekimui naudojamos energijos procentinę dalį, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą pastatuose, miestų, energijos bendrųjų ir vartotojų pasigaminamą atsinaujinančiųjų išteklių energiją, naudojant iš nuotekų valymo gautą dumblą pasigaminamą energiją)
-

2.2. Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

- i. 4 straipsnio b punkte nurodyti elementai
 - ii. Orientaciniai 2030, 2040 ir 2050 m. tarpiniai siekiniai, vidaus mastu nustatyti išmatuojami pažangos rodikliai, įrodymais grindžiamas numatomo sutaupyti energijos kiekio ir platesnės naudos apskaičiavimas ir jų įnašas siekiant Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų, įtraukti į veiksmų gaires, nustatytas ilgalaikėse nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų ūkio renovacijos strategijose pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį
 - iii. Kai taikytina, kiti nacionaliniai uždaviniai, įskaitant ilgalaikius tikslus arba strategijas ir sektorių tikslus, ir nacionaliniai uždaviniai tokiose srityse kaip energijos vartojimo efektyvumas transporto sektoriuje ir šildymo bei vėsinimo sektoriuje
-

2.3. Energetinio saugumo aspektas

- i. 4 straipsnio c punkte nurodyti elementai
 - ii. Nacionaliniai uždaviniai, siekiant užtikrinti didesnę energijos šaltinių ir tiekimo iš trečiųjų valstybių įvairumą ir regioninių ir nacionalinių energetikos sistemų atsparumą
 - iii. Kai taikytina, nacionaliniai priklausomybės nuo energijos importo iš trečiųjų valstybių mažinimo uždaviniai, siekiant padidinti regioninių ir nacionalinių energetikos sistemų atsparumą
 - iv. Nacionaliniai uždaviniai, susiję su nacionalinės energetikos sistemos lankstumo didinimu, visų pirma panaudojant vidaus energijos šaltinius, apkrovos atsako ir energijos kaupimo priemones
-

2.4. Energijos vidaus rinkos aspektas

2.4.1. Elektros energijos tinklų sujungimo mastas

- i. Elektros energijos tinklų sujungimo mastas, kurį valstybė narė siekia užtikrinti 2030 m., atsižvelgdama į 2030 m. bent 15 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslą, ir strategija, kurioje mastas nuo 2021 m. nustatytas glaudžiai bendradarbiaujant su poveikį patiriančiomis valstybėmis narėmis, atsižvelgiant į 2020 m. 10 % tinklų sujungimo tikslą ir šiuos veiksmų skubumo rodiklius:
 - 1) kainų skirtumą didmeninėje rinkoje, viršijantį orientacinę 2 EUR/MWh ribą, tarp valstybių narių, regionų ar prekybos zonų;
 - 2) nominalų jungiamųjų linijų pralaidumą, kuris nesiekia 30 % apkrovos piko metu;
 - 3) nominalų jungiamųjų linijų pralaidumą, kuris nesiekia 30 % įrengtojo atsinaujinančiosios energijos gamybos pajėgumo.

Turi būti atlikta kiekvienos naujos jungties socialinių ir ekonominių ir aplinkos apsaugos sąnaudų ir naudos analizė; jungtis įdiegiama tik tuo atveju, jeigu galima nauda yra didesnė už sąnaudas

2.4.2. Energijos perdavimo infrastruktūra

- i. Pagrindiniai elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūros projektai ir, kai taikytina, jos modernizavimo projektai, kuriuos būtina įgyvendinti, kad būtų įvykdyti su penkiaais energetikos sąjungos strategijos aspektais susiję uždaviniai ir tikslai
- ii. Kai taikytina, numatyti pagrindiniai infrastruktūros projektai, išskyrus bendro intereso projektus ⁽¹⁾

2.4.3. Rinkų integravimas

- i. Su kitais energijos vidaus rinkos aspektais, pavyzdžiui, sistemos lankstumo didinimu, visų pirma skatinant konkurencingą kainų formavimą pagal atitinkamus sektorių teisės aktus, rinkų integravimu ir susiejimu, kuriuo siekiama padidinti apyvartinį esamų jungiamųjų linijų pajėgumą, pažangiaisiais tinklais, telkimu, apkrovos atsaku, kaupimu, paskirstytąja gamyba, skirstymo, perskirstymo ir tiekimo ribojimo mechanizmais, kainų signalų realiuoju laiku priemonėmis, susiję nacionaliniai uždaviniai, įskaitant terminus, iki kurių jie turi būti įvykdyti
- ii. Kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, susiję su nediskriminacine atsinaujinančiųjų išteklių energijos įtrauktimi, apkrovos atsaku ir kaupimu, be kita ko, telkimo priemonėmis, visose energijos rinkose, įskaitant terminus, iki kurių jie turi būti įvykdyti
- iii. Kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, susiję su vartotojų dalyvavimo energetikos sistemos veikloje ir energijos gamybos savoms reikmėms bei naujų technologijų, įskaitant pažangiuosius skaitiklius, naujos vartotojams užtikrinimu
- iv. Nacionaliniai uždaviniai, susiję su elektros energijos sistemos adekvatumo užtikrinimu, ir energetikos sistemos lankstumu atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos atžvilgiu, įskaitant terminus, iki kurių jie turi būti įvykdyti
- v. Kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, susiję su energijos vartotojų apsauga ir mažmeninio energetikos sektoriaus konkurencingumo gerinimu

2.4.4. Energijos nepriteklis

Kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, susiję su energijos nepriteklumi, įskaitant terminus, iki kurių jie turi būti įvykdyti

2.5. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektas

- i. Nacionaliniai viešųjų ir, kai taikytina, privačiųjų mokslinių tyrimų ir inovacijų, susijusių su energetikos sąjunga, uždaviniai ir finansavimo tikslai, įskaitant, jei tinkama, terminus, iki kurių tie uždaviniai turi būti įvykdyti
- ii. Kai taikytina, nacionaliniai 2050 m. švarios energijos technologijų skatinimo uždaviniai ir, kai taikytina, nacionaliniai uždaviniai, apimančys ilgalaikius tikslus (2050 m.) diegti mažo anglies dioksido kiekio technologijas, kuriomis, be kita ko, mažinama pramonės sektorių, kuriuose suvartojama daug energijos ir išmetama daug anglies dioksido, priklausomybė nuo iškastinio kuro, ir, kai taikytina, technologijas, skirtas anglies dioksido transportavimo ir saugojimo infrastruktūrai
- iii. Kai taikytina, nacionaliniai tikslai, susiję su konkurencingumu

3. POLITIKA IR PRIEMONĖS

3.1. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektas

3.1.1. ŠESD išmetimas ir šalinimas

- i. Politika ir priemonės, kuriomis siekiama 2.1.1 punkte nurodyto Reglamentu (ES) 2018/842 nustatyto tikslo, taip pat politika ir priemonės, kuriomis laikomasi Reglamentu (ES) 2018/841 reikalavimų, apimančios visus pagrindinius sektorius, kuriuose išmetamos ŠESD, ir sektorius, kuriuose turi būti gerinamas šalinimas, atsižvelgiant į ilgalaikę viziją ir tikslą sukurti mažataršę ekonomiką ir užtikrinti išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekių balansą pagal Paryžiaus susitarimą
- ii. Kai taikytina, regioninis bendradarbiavimas šioje srityje
- iii. Nedarant poveikio valstybės pagalbos taisyklių taikymui, nacionaliniu lygmeniu šioje srityje naudojamos finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, kai taikytina

⁽¹⁾ Pagal 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 347/2013 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 (OL L 115, 2013 4 25, p. 39).

3.1.2. Atsinaujinančiųjų išteklių energija

- i. Politika ir priemonės, kurias taikant užtikrinamas nacionalinis įnašas siekiant 2030 m. privalomo Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslo pagal numatytas trajektorijas, kaip nurodyta 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje, ir, kai taikytina ir nustatyta, šio priedo 2.1.2 punkte nurodyti elementai, įskaitant konkrečioms sektoriams ir technologijoms skirtas priemones ⁽¹⁾
- ii. Kai taikytina, konkrečios regioninio bendradarbiavimo priemonės, taip pat pasirinktinai galima nurodyti numatomą atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos perviršį, kurį galima perduoti kitoms valstybėms narėms, kad būtų užtikrintas 2.1.2 punkte nurodytas nacionalinis įnašas pagal numatytas trajektorijas
- iii. Kai taikytina, specialios finansinės paramos priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą, kuriomis elektros energijos, šildymo ir vėsinimo, taip pat transporto sektoriuose skatinama atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba ir vartojimas
- iv. Kai taikytina, paramos iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamos elektros energijos sektoriui, kurią valstybės narės turi teikti pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 6 straipsnio 4 dalį, vertinimas
- v. Specialios priemonės, siekiant įsteigti vieną ar kelis kontaktinius centrus, racionalizuoti administracines procedūras, teikti informaciją ir organizuoti mokymą, sudaryti palankesnes sąlygas sudaryti elektros energijos pirkimo sutartis.

Politikos ir priemonių pagal sąlygų sudarymo sistemą, kurią valstybės narės turi įdiegti pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 21 straipsnio 6 dalį ir 22 straipsnio 5 dalį, siekiant skatinti ir sudaryti sąlygas plėtoti pasigaminamos energijos vartojimą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, santrauka

- vi. Būtinumo statyti naują centralizuoto šilumos ir vėsinimo energijos, gaunamos iš atsinaujinančiųjų išteklių, infrastruktūrą vertinimas
- vii. Kai taikytina, specialios priemonės, siekiant skatinti naudoti biomasės energiją, visų pirma panaudojant naujus biomasės išteklius ir atsižvelgiant į:
 - galimybes gauti biomasės, įskaitant tausią biomasę: vidaus galimybes ir importą iš trečiųjų valstybių
 - kitokį biomasės naudojimą kituose (žemės ūkio ir miškininkystės) sektoriuose ir į biomasės gamybos ir naudojimo tausumo priemones

3.1.3. Kiti šio aspekto elementai

- i. Kai taikytina, nacionalinė politika ir priemonės, darančios įtaką ES ATLPS sektoriui, ir papildomumo bei poveikio ES ATLPS vertinimas
- ii. Politika ir priemonės, kuriomis siekiama kitų nacionalinių tikslų, kai taikytina
- iii. Politika ir priemonės, kuriomis siekiama mažataršio judumo (įskaitant transporto elektrifikavimą)
- iv. Kai taikytina, planuojama nacionalinė politika, tvarkaraščiai ir priemonės, kurie bus taikomi siekiant atsisakyti energijos subsidijų, visų pirma, išskatiniam kurui

3.2. Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

Planuojama politika, priemonės ir programos, kuriomis bus siekiama užtikrinti nacionalinę orientacinę 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo įnašą ir įgyvendinti kitus 2.2 punkte nurodytus uždavinius, įskaitant planuojamas priemones ir instrumentus (taip pat ir finansinius), siekiant didinti pastatų energinį naudingumą, visų pirma:

- i. energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos ir alternatyvios politikos priemonės pagal Direktyvos 2012/27/ES 7a ir 7b straipsnius ir 20 straipsnio 6 dalį, kurios rengiamos pagal šio reglamento III priedą
- ii. ilgalaikė paramos nacionalinio viešosios paskirties ir privačių gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų ūkio renovacijai strategija ⁽²⁾, įskaitant politiką, priemones ir veiksmus, kuriais skatinama ekonomiškai efektyvi esminė renovacija, ir politiką bei veiksmus, skirtus prasčiausio energinio naudingumo nacionalinio pastatų ūkio segmentams, pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį

⁽¹⁾ Planuodamos tas priemones valstybės narės turi atsižvelgti į esamų įrenginių eksploatavimo laikotarpio pabaigą ir modernizacijos galimybes.

⁽²⁾ Pagal Direktyvos 2010/31/ES 2a straipsnį.

- iii. politikos ir priemonių, kuriomis viešajame sektoriuje populiarinamos energetikos paslaugos, ir priemonių, kuriomis šalinamos su reguliavimu susijusios ir nesusijusios kliūtys, trukdančioms naudotis sutartimis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir kitais energijos vartojimo efektyvumo paslaugų modeliais ⁽¹⁾, aprašymas
- iv. kita planuojama politika, priemonės ir programos, kuriomis bus siekiama užtikrinti nacionalinį orientacinį 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo įnašą ir įgyvendinti kitus 2.2 punkte nurodytus uždavinius (pavyzdžiui, priemonės, kuriomis skatinamas pavyzdinis viešųjų organizacijų pastatų vaidmuo ir viešasis pirkinys vadovaujantis energijos vartojimo efektyvumo kriterijais, priemonės, kuriomis skatinamas energijos vartojimo auditas ir energijos vadybos sistemos ⁽²⁾, vartotojų informavimo bei mokymo priemonės ⁽³⁾ ir kitos energijos vartojimo efektyvumo priemonės ⁽⁴⁾)
- v. kai taikytina, politikos ir priemonių, kuriomis skatinamas vietinių energijos bendrųjų vaidmuo prisidedant prie i, ii, iii ir iv papunkčiuose nurodytos politikos ir priemonių įgyvendinimo, aprašymas
- vi. priemonių, kuriomis išnaudojamas dujų ir elektros energijos infrastruktūros energijos vartojimo efektyvumo potencialas ⁽⁵⁾, aprašymas
- vii. regioninis bendradarbiavimas šioje srityje, kai taikytina
- viii. šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą

3.3. Energetinio saugumo aspektas ⁽⁶⁾

- i. Politika ir priemonės, susijusios su 2.3 punkte išdėstytais elementais ⁽⁷⁾
- ii. Regioninis bendradarbiavimas šioje srityje
- iii. Kai taikytina, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą

3.4. Energijos vidaus rinkos aspektas ⁽⁸⁾

3.4.1. Elektros energijos infrastruktūra

- i. Politika ir priemonės, kuriomis siekiama tikslinio tinklų sujungimo masto, nustatyto 4 straipsnio d punkte
- ii. Regioninis bendradarbiavimas šioje srityje ⁽⁹⁾
- iii. Kai taikytina, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą

3.4.2. Energijos perdavimo infrastruktūra

- i. Politika ir priemonės, susijusios su 2.4.2 punkte išdėstytais elementais, įskaitant, kai taikytina, konkrečias bendro intereso projektų ir kitų esminių infrastruktūros projektų įgyvendinimo priemones
- ii. Regioninis bendradarbiavimas šioje srityje ⁽¹⁰⁾
- iii. Kai taikytina, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą

3.4.3. Rinkų integravimas

- i. Politika ir priemonės, susijusios su 2.4.3 punkte išdėstytais elementais

⁽¹⁾ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 18 straipsnį.

⁽²⁾ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 8 straipsnį.

⁽³⁾ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 12 ir 17 straipsnius.

⁽⁴⁾ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 19 straipsnį.

⁽⁵⁾ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 15 straipsnio 2 dalį.

⁽⁶⁾ Politika ir priemonės turi atitikti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.

⁽⁷⁾ Turi būti užtikrinamas derėjimas su prevencinių veiksmų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo planais pagal 2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010 (OL L 280, 2017 10 28, p. 1) ir pasirengimo valdyti riziką planais pagal Reglamentą (ES) 2018/2001 [žr. pasiūlymą COM(2016) 862 dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB].

⁽⁸⁾ Politika ir priemonės turi atitikti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.

⁽⁹⁾ Kitos (ne bendro intereso projektų) regioninės grupės, sukurtos pagal Reglamentą (ES) Nr. 347/2013.

⁽¹⁰⁾ Kitos (ne bendro intereso projektų) regioninės grupės, sukurtos pagal Reglamentą (ES) Nr. 347/2013.

- ii. Priemonės, kuriomis didinamas energetikos sistemos lankstumas energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių atžvilgiu, pvz., pažangiųjų tinklų, telkimo, apkrovos atsako, kaupimo, paskirstytosios gamybos, skirstymo, perskirstymo ir tiekimo ribojimo mechanizmų, kainų signalų realiuoju laiku priemonės, įskaitant einamosios paros rinkų susiejimo ir tarpvalstybinio balansavimo rinkų plėtros priemonės
- iii. Kai taikytina, priemonės, kuriomis užtikrinama nediskriminacinė atsinaujinančiųjų išteklių energijos įtrauktis, apkrovos atsakas ir kaupimas, be kita ko, telkimo priemonėmis, visose energijos rinkose
- iv. Politika ir priemonės, kuriomis apsaugomi vartotojai, ypač pažeidžiami ir, kai taikytina, energijos nepriteklių patiriantys vartotojai, ir gerinamas konkurencingumas bei užginčijimo teisės mažmeninėje energijos rinkoje
- v. Priemonių, kurių reikia, kad būtų galima taikyti ir plėtoti apkrovos atsaką, aprašymas, įskaitant su tarifais susijusias priemones, būtinas dinamiškai kainodarai ⁽¹⁾

3.4.4. Energijos nepriteklis

- i. Kai taikytina, politika ir priemonės, kuriomis siekiama įgyvendinti 2.4.4 punkte nurodytus uždavinius

3.5. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektas

- i. Politika ir priemonės, susijusios su 2.5 punkte išdėstytais elementais
- ii. Kai taikytina, bendradarbiavimas su kitomis valstybėmis narėmis šioje srityje, įskaitant, jei tikslinga, informaciją apie tai, kaip SET plano uždaviniai ir politika įgyvendinami nacionalinėmis aplinkybėmis
- iii. Kai taikytina, šios srities nacionalinio lygmens finansavimo priemonės, įskaitant Sąjungos paramą ir Sąjungos lėšų naudojimą

B SKIRSNIS. ANALITINIS PAGRINDAS ⁽²⁾

4. ESAMA PADĖTIS IR PROGNOZĖS TAIKANT ESAMĄ POLITIKĄ IR PRIEMONES ⁽³⁾ ⁽⁴⁾

4.1. Prognozuojama pagrindinių išorės veiksnių, nuo kurių priklauso energetikos sistemos ir išmetamo ŠESD kiekio pokyčiai, raida

- i. Makroekonominė prognozė (BVP ir gyventojų prieaugis)
- ii. Sektorių pokyčiai, kurie tikriausiai paveiks energetikos sistemą ir išmetamą ŠESD kiekį
- iii. Pasaulinės energetikos tendencijos, tarptautinės iškastinio kuro kainos, ES ATLPS anglies dioksido kaina
- iv. Technologijų kainų pokyčiai

4.2. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo aspektas

4.2.1. ŠESD išmetimas ir šalinimas

- i. Esamos ŠESD išmetimo ir šalinimo tendencijos atsižvelgiant į ES ATLPS, pastangų pasidalijimą, LU-LUCF sektorius, taip pat į įvairius energetikos sektorius
- ii. Sektorių pokyčių prognozės taikant esamą nacionalinę ir Sąjungos politiką ir priemones bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.)

⁽¹⁾ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 15 straipsnio 8 dalį.

⁽²⁾ Išsamų parametriją ir kintamųjų, kurie turi būti įrašomi plane į B skirsnį, sąrašą žr. 2 dalyje.

⁽³⁾ Esama padėtis – padėtis, apibūdinama nacionalinio plano pateikimo dienos duomenimis (arba naujausiais turimais duomenimis). Esama politika ir priemonės apima įgyvendinamą ir priimtą politiką ir priemones. Priimta politika ir priemonės – politika ir priemonės, dėl kurių oficialus vyriausybės sprendimas priimtas iki nacionalinio plano pateikimo dienos ir yra aiškiai įsipareigota jas įgyvendinti. Įgyvendinama politika ir priemonės – politika ir priemonės, kurios integruoto nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano ar integruotos nacionalinės energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitos pateikimo dieną atitinka vieną arba kelias iš šių sąlygų: galioja tiesiogiai taikytini Europos Sąjungos teisės aktai ar nacionalinės teisės aktai, yra sudaryta viena ar daugiau savanoriškų sutarčių, skirta finansinių išteklių ir skirta žmogiškųjų išteklių.

⁽⁴⁾ Išorės veiksnių pasirinkimas gali būti grindžiamas 2016 m. ES ataskaitos scenarijuje arba kituose vėlesniuose politikos scenarijuose padarytomis prielaidomis, susijusiomis su tais pačiais kintamaisiais. Be to, kai rengiamos nacionalinės prognozės taikant esamą politiką ir poveikio vertinimas, naudingas informacijos šaltinis gali būti 2016 m. ES ataskaitos scenarijuje ir vėlesniuose politikos scenarijuose pateikti konkrečių valstybių narių rezultatai.

4.2.2. Atsinaujinančiųjų išteklių energija

- i. Esama bendrojo galutinio energijos suvartojimo ir įvairiuose sektoriuose (šildymo ir vėsinimo, elektros energijos, transporto) suvartojamos energijos procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, taip pat dalis pagal technologiją kiekviename iš šių sektorių
 - ii. Orientacinės pokyčių prognozės taikant esamą politiką 2030 metams (atsižvelgiant į 2040 m. perspektyvas)
-

4.3. Energijos vartojimo efektyvumo aspektas

- i. Esamas pirminės ir galutinės energijos suvartojimas visuose ekonomikos sektoriuose ir kiekviename sektoriuje atskirai (įskaitant pramonės, būsto, paslaugų ir transporto sektorius)
 - ii. Didelio naudingumo kogeneracijos ir efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo esamos galimybės ⁽¹⁾
 - iii. Pirminės ir galutinės energijos suvartojimo kiekviename sektoriuje prognozės bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.) taikant esamą energijos vartojimo efektyvumo politiką, priemones ir programas, nurodytas 1.2 punkto ii papunktyje ⁽²⁾
 - iv. Sąnaudų atžvilgiu optimalūs minimalūs energinio naudingumo reikalavimai, nustatyti remiantis nacionaliniu skaičiavimu, pagal Direktyvos 2010/31/ES 5 straipsnį
-

4.4. Energetinio saugumo aspektas

- i. Esamas energijos rūšių derinys, vidaus energijos šaltiniai, priklausomybė nuo importo, įskaitant su tuo susijusią riziką
 - ii. Pokyčių prognozė taikant esamą politiką ir priemones bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.)
-

4.5. Energijos vidaus rinkos aspektas

4.5.1. Elektros energijos tinklų sujungimo mastas

- i. Esamas tinklų sujungimo mastas ir pagrindinės jungtys ⁽³⁾
- ii. Jungčių plėtros poreikio prognozės (įskaitant 2030 m.) ⁽⁴⁾

4.5.2. Energijos perdavimo infrastruktūra

- i. Esamos elektros energijos ir dujų perdavimo infrastruktūros pagrindinės charakteristikos ⁽⁵⁾
- ii. Tinklų plėtros poreikio prognozės bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.) ⁽⁶⁾

4.5.3. Elektros energijos ir dujų rinkos, energijos kainos

- i. Esama padėtis elektros energijos ir dujų rinkose, įskaitant energijos kainas
 - ii. Pokyčių prognozė taikant esamą politiką ir priemones bent iki 2040 m. (įskaitant 2030 m.)
-

4.6. Mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo aspektas

- i. Esama padėtis mažo anglies dioksido kiekio technologijų sektoriuje ir, kiek įmanoma, jo padėtis pasaulinėje rinkoje (ta analizė turi būti atlikta Sąjungos ar pasauliniu mastu)
 - ii. Esamas viešųjų ir, kai taikytina, privačiųjų išlaidų mokslinių tyrimų ir inovacijų mažo anglies dioksido kiekio technologijų srityje lygis, esamas patentų skaičius ir esamas tyrėjų skaičius
 - iii. Išskaidyti esami kainos elementai, sudarantys tris pagrindines kainos sudedamąsias dalis (energija, tinklas, mokesčiai / rinkliavos)
 - iv. Energijos subsidijų, įskaitant subsidijas iškastiniam kurui, aprašymas
-

⁽¹⁾ Pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 1 dalį.

⁽²⁾ Šia atskaitine įprastinės veiklos prognoze turi būti grindžiamas 2030 m. pirminės ir galutinės energijos suvartojimo tikslas, aprašytas 2.3 punkte, ir perskaičiavimo koeficientai.

⁽³⁾ Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtą esamos perdavimo infrastruktūros apžvalgą.

⁽⁴⁾ Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtus nacionalinius tinklų plėtros planus ir regioninius investicijų planus.

⁽⁵⁾ Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtą esamos perdavimo infrastruktūros apžvalgą.

⁽⁶⁾ Pagal perdavimo sistemos operatorių parengtus nacionalinius tinklų plėtros planus ir regioninius investicijų planus.

5. PLANUOJAMOS POLITIKOS IR PRIEMONIŲ POVEIKIO VERTINIMAS ⁽¹⁾

- 5.1. 3 skirsnyje aprašytos planuojamos politikos ir priemonių poveikis energetikos sistemai ir išmetamam ir pašalinamam ŠESD kiekiui, įskaitant palyginimą su prognozėmis taikant esamą politiką ir priemones (kaip aprašyta 4 skirsnyje)
- i. Prognozės, kaip, taikant planuojamą politiką ir priemones, energetikos sistema ir išmetamas ir pašalinamas ŠESD kiekis, taip pat, kai taikytina, išmetamas oro teršalų kiekis pagal Direktyvą (ES) 2016/2284 keisis bent per dešimtmetį po laikotarpio, kurį apima planas (įskaitant paskutiniuosius laikotarpio, kurį apima planas, metus)
 - ii. Įvairios politikos sąveikos (esamos politikos ir priemonių ir planuojamos politikos ir priemonių sąveikos politikos aspekto srityje ir esamos politikos ir priemonių ir planuojamos politikos ir priemonių sąveikos skirtingų aspektų srityse) bent iki paskutiniųjų laikotarpio, kurį apima planas, metų vertinimas, visų pirma siekiant įgyti tvirtas žinias apie energijos vartojimo efektyvumo ir energijos taupymo politikos poveikį energetikos sistemos dydžiui ir sumažinti nenaudingų investicijų į energijos tiekimą riziką
 - iii. Esamos politikos ir priemonių ir planuojamos politikos ir priemonių sąveikos, ir tos politikos ir priemonių ir Sąjungos klimato ir energetikos politikos priemonių vertinimas
-
- 5.2. 3 skirsnyje aprašyto planuojamos politikos ir priemonių poveikis (vertinant pagal sąnaudas ir naudą, taip pat pagal ekonominį efektyvumą) makroekonomikai ir, kiek įmanoma, sveikatos apsaugai, aplinkos apsaugai, užimtumui ir švietimui, igūdžiams ir socialiniam aspektui, įskaitant teisingo perėjimo aspektus, bent iki paskutinių laikotarpio, kurį apima planas, metų, įskaitant palyginimą su prognozėmis taikant esamą politiką ir priemones
-
- 5.3. Reikalingų investicijų apžvalga
- i. Esami investicijų srautai ir būsimų investicijų prielaidos, susijusios su planuojama politika ir priemonėmis
 - ii. Sektoriaus ar rinkos rizikos veiksniai arba kliūtys nacionaliniame arba regiono kontekste
 - iii. Papildomos viešosios finansinės paramos ar išteklių, skirtų ii punkte nustatytoms spragoms užpildyti, analizė
-
- 5.4. 3 skirsnyje aprašytos planuojamos politikos ir priemonių poveikis kitoms valstybėms narėms ir regioniniam bendradarbiavimui bent iki paskutinių laikotarpio, kurį apima planas, metų, įskaitant palyginimą su prognozėmis taikant esamą politiką ir priemones
- i. Poveikis energetikos sistemai regiono (vertinama kuo didesniu mastu) kaimyninėse ir kitose valstybėse narėse
 - ii. Poveikis energijos kainoms, komunalinių paslaugų ir energijos rinkų integravimui
 - iii. Kai taikytina, poveikis regioniniam bendradarbiavimui

2 dalis

Parametrų ir kintamųjų, kurie turi būti įrašomi į nacionalinio plano B skirsnį, sąrašas ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾

Šie parametrai, kintamieji, energijos balansai ir rodikliai pateikiami nacionalinių planų B skirsnyje „Analitinis pagrindas“ (jei naudojami):

1. Bendrieji parametrai ir kintamieji

1) Gyventojų skaičius [mln.]

⁽¹⁾ Planuojama politika ir priemonės – svarstoma galima politika ir priemonės, kurios tikriausiai bus priimtos ir įgyvendinamos po nacionalinio plano pateikimo dienos. Todėl, neskaitant įgyvendinamos ir priimtos politikos ir priemonių (prognozės taikant esamą politiką ir priemones), į prognozes, rengiamas pagal 5.1 punkto i papunktį, turi būti įtraukiama ir planuojama politika ir priemonės.

⁽²⁾ 2021–2030 m. plane: kiekvieno į sąrašą įrašyto parametro / kintamojo tendencijos 2005–2040 m. (2005–2050 m., kai taikytina), įskaitant 2030 m., penkerių metų intervalais pateikiamos ir 4, ir 5 skirsnyje. Nurodomi išorinės veiksnių prielaidomis grindžiami parametrai, palyginti su modeliavimo rezultatu.

⁽³⁾ Ataskaitų duomenys ir prognozės, kiek įmanoma, grindžiami ir derinami su Eurostato duomenimis ir metodika, taikoma rengiant Europos statistikos ataskaitas pagal atitinkamų sektorių teisės aktus, nes Europos statistika pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos yra pirminis statistinių duomenų, naudojamų ataskaitų ir stebėjimo tikslais, šaltinis.

⁽⁴⁾ Pastaba. Visos prognozės rengiamos remiantis pastoviosiomis kainomis (bazinėmis laikomos 2016 m. kainos).

⁽⁵⁾ Komisija rekomenduos bent pagrindinius prognozių parametrus, apimančius naftos, dujų ir anglių importo kainas, taip pat ES ATLPS anglies dioksido kainas.

- 2) BVP [mln. EUR]
 - 3) Sektorių (įskaitant pagrindinius pramonės, statybos, paslaugų ir žemės ūkio sektorius) bendroji pridėtinė vertė [mln. EUR]
 - 4) Namų ūkių skaičius [tūkst.]
 - 5) Namų ūkio dydis [gyventojai / namų ūkiai]
 - 6) Namų ūkių disponuojamosios pajamos [EUR]
 - 7) Keleivinio transporto kilometrų skaičius: visų rūšių transportas, t. y. kelių transporto (automobilių ir autobusų kilometrų skaičiai atskirai, jei įmanoma), geležinkelio, oro susisiekimo ir vidaus laivybos (jei taikytina) kilometrų skaičiai pateikiami atskirai [mln. keleivinio transporto kilometrų]
 - 8) Krovinio transporto tonkilometrai: visų rūšių transportas, išskyrus tarptautinę jūrų laivybą, t. y. kelių transporto, geležinkelio, oro susisiekimo, vidaus laivybos (vidaus vandenų ir nacionalinės jūrų laivybos) tonkilometrai pateikiami atskirai [mln. tkm]
 - 9) Tarptautinės naftos, dujų ir anglių kuro importo kainos [EUR/G] arba EUR/tne], remiantis Komisijos rekomendacijomis
 - 10) ES ATLPS anglies dioksido kaina [EUR už apyvartinį taršos leidimą], remiantis Komisijos rekomendacijomis
 - 11) Euro ir JAV dolerio (kai taikytina) kurso prielaidos [EUR / valiuta ir USD / valiuta]
 - 12) Šildymo dienolaipsnių skaičius
 - 13) Vėsinimo dienolaipsnių skaičius
 - 14) Modeliuojant darytos prielaidos apie pagrindinių svarbių technologijų kainas
2. Energijos balansai ir rodikliai
- 2.1. Energijos tiekimas
- 1) Vietinė gamyba pagal kuro rūšis (visų energijos produktų, gaminamų pakankamai dideliais kiekiais) [naftos ekvivalento kilotonomis, ktne]
 - 2) Grynas importas pagal kuro rūšis (įskaitant elektros energiją; grynas importas iš ES šalių ir grynas importas iš ne ES šalių nurodomi atskirai) [ktne]
 - 3) Priklausomybė nuo importo iš trečiųjų šalių [%]
 - 4) Pagrindiniai svarbiausių energijos nešiklių (įskaitant dujas ir elektros energiją) importo šaltiniai (valstybės)
 - 5) Bendrasis vidaus vartojimas pagal kuro rūšies šaltinius (įskaitant kietąjį kurą, visus energijos produktus: anglį, žalią naftą ir naftos produktus, gamtines dujas, branduolinę energiją, elektros energiją, antrinę šilumą, atsinaujinančiuosius išteklius, atliekas) [ktne]
- 2.2. Elektros energija ir šiluma
- 1) Bendras pagamintos elektros energijos kiekis [GWh]
 - 2) Bendras pagamintos elektros energijos kiekis pagal kuro rūšis (visų energijos produktų) [GWh]
 - 3) Viso pagaminto elektros energijos ir šilumos kiekio procentinė dalis, kurią sudaro kogeneracijos būdu pagamintas kiekis [%]
 - 4) Elektros energijos gamybos pajėgumas pagal šaltinius, įskaitant nurašomą pajėgumą ir naujas investicijas [MW]
 - 5) Šiluminėse jėgainėse pagaminta šiluma
 - 6) Kogeneracinėse elektrinėse pagaminta šiluma, įskaitant pramonės įmonių atliekinę šilumą
 - 7) Tarpvalstybinių dujų ir elektros energijos jungčių pajėgumas [elektros energijos jungčių pajėgumas apibrėžiamas pagal vykstančių diskusijų rezultatą remiantis 15 % tinklų sujungimo tikslu] ir prognozuojamas jo panaudojimo mastas
- 2.3. Transformavimo sektorius
- 1) Šiluminių jėgainių kuro sąnaudos (įskaitant kietąjį kurą, naftą, dujas) [ktne]
 - 2) Kitų konversijos procesų kuro sąnaudos [ktne]

2.4. Energijos suvartojimas

- 1) Pirminės ir galutinės energijos suvartojimas [ktne]
- 2) Galutinės energijos vartojimas pagal sektorius (įskaitant pramonės, būsto, paslaugų, žemės ūkio ir transporto (keleivinio ir krovininio transporto skaičius pateikti atskirai, jei galima)) [ktne]
- 3) Galutinės energijos suvartojimas pagal kuro rūšis (visus energijos produktus) [ktne]
- 4) Galutinis suvartojimas ne energetikos reikmėms [ktne]
- 5) Pirminės energijos vartojimo intensyvumas visuose ekonomikos sektoriuose (pirminės energijos suvartojimo ir BVP santykis) [tne/EUR]
- 6) Galutinės energijos vartojimo intensyvumas pagal sektorius (įskaitant pramonės, būsto, paslaugų ir transporto (keleivinio ir krovininio transporto skaičius pateikti atskirai, jei galima))

2.5. Kainos

- 1) Elektros energijos kainos pagal energiją vartojančių (būsto, pramonės, paslaugų) sektorių rūšis
- 2) Nacionalinės mažmeninės kuro kainos (įskaitant mokesčius, pagal šaltinius ir sektorius) [EUR/ktne]

2.6. Investicijos

Investicijų energijos transformavimo, tiekimo, perdavimo ir skirstymo sektoriuose kaštai

2.7. Atsinaujinančiųjų išteklių energija

- 1) Bendrasis galutinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas ir bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, pagal (elektros energijos, šildymo ir vėsinimo, transporto) sektorius ir technologijas
- 2) Pastatuose vykdoma elektros energijos ir šilumos gamyba iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių; pateikiami išskaidyti duomenys, jei turima, apie tai, kiek energijos pagamino fotovoltinės saulės energijos sistemos, saulės šilumos energijos sistemos, biomasės sistemos, šilumos siurbliai, geoterminės sistemos ir visos kitos decentralizuotos atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemos, kiek tokios energijos suvartota ir kiek atiduota į tinklą
- 3) Kai taikytina, kitos nacionalinės trajektorijos, įskaitant ilgalaikes ir sektorių trajektorijas, procentinė dalis, kurią sudaro maistinės kilmės biodegalai ir pažangieji biodegalai, centralizuoto šilumos tiekimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, taip pat atsinaujinančiųjų išteklių energija, kurią pagamino miestai ir energijos bendrijos.

3. Rodikliai, susiję su ŠESD išmetimu ir šalinimu

- 1) ŠESD išmetimas pagal politikos sektorius (ES ATLPS, pastangų pasidalijimas ir LULUCF)
- 2) ŠESD išmetimas pagal IPCC sektorius ir pagal dujų rūšis (kai taikytina, išskirti pagal ES ATLPS ir pastangų pasidalijimo sektorius) [tCO₂ekv.]
- 3) Visų ekonomikos sektorių taršos anglies dioksidu intensyvumas [tCO₂ekv./BVP]
- 4) CO₂ išmetimo rodikliai
 - a) ŠESD išmetimo intensyvumas nacionalinės elektros energijos ir šilumos gamybos srityje [tCO₂ekv./MWh]
 - b) ŠESD išmetimo intensyvumas galutinės energijos suvartojimo srityje pagal sektorius [tCO₂ekv./tne]
- 5) Kitų (ne CO₂) teršalų išmetimo parametrai
 - a) Ūkiniai gyvūnai: pieniniai galvijai [1 000 vnt.], nepieniniai galvijai [1 000 vnt.], avys [1 000 vnt.], kiaulės [1 000 vnt.], naminiai paukščiai [1 000 vnt.]
 - b) Iš sintetinių trąšų į dirvą patenkančio azoto kiekis [kt azoto]
 - c) Iš mėšlo į dirvą patenkančio azoto kiekis [kt azoto]
 - d) Azotą kaupiančių augalų sukaupto azoto kiekis [kt azoto]

- e) Iš augalų liekanų į dirvą grįžtančio azoto kiekis [kt azoto]
 - f) Dirbamų organinių dirvožemių plotas [hektarais]
 - g) Susidaręs kietųjų komunalinių atliekų kiekis
 - h) Į sąvartynus išvežamų kietųjų komunalinių atliekų kiekis
 - i) Viso sąvartynuose susidariusio CH_4 surinkta CH_4 dalis [%]
-

II PRIEDAS

NACIONALINIAI ĮNAŠAI SIEKIANČI UŽTIKRINTI, KAD 2030 M. TAM TIKRĄ BENDROJO GALUTINIO ENERGIJOS SUVARTOJIMO PROCENTINĘ DALĮ SUDARYTŲ ATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJA

1. Toliau nurodyta orientacinė formulė atitinka 5 straipsnio 1 dalies e punkto i–v papunkčiuose išvardytus objektyvius kriterijus, išreikštus procentiniais punktais:
 - a) valstybės narės nacionalinis privalomas 2020 m. tikslas, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 I priedo lentelės trečiame stulpelyje;
 - b) sutartinis įnašas (C_{Flat});
 - c) BVP vienam gyventojui grindžiamas įnašas (C_{GDP});
 - d) potencialu grindžiamas įnašas ($C_{\text{Potential}}$);
 - e) įnašas, nustatomas atsižvelgiant į valstybės narės tinklų sujungimo mastą (C_{Interco}).
2. C_{Flat} yra vienodo dydžio visoms valstybėms narėms. Visų valstybių narių C_{Flat} suma atitinka 30 % Sąjungos tikslų 2030 ir 2020 m. skirtumo.
3. C_{GDP} paskirstomas valstybėms narėms pagal Eurostato pateiktą BVP vienam gyventojui santykį su 2013–2017 m. laikotarpio Sąjungos vidurkiu, išreikštą perkamosios galios standartu. Kiekvienai valstybei narei šis santykis nustatomas atskirai ir negali viršyti 150 % Sąjungos vidurkio. Visų valstybių C_{GDP} suma atitinka 30 % Sąjungos tikslų 2030 ir 2020 m. skirtumo.
4. $C_{\text{Potential}}$ paskirstomas valstybėms narėms pagal skirtumą tarp valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies 2030 m., nurodytos scenarijuje PRIMES, ir jos nacionalinio privalomo 2020 m. tikslo. Visų valstybių $C_{\text{Potential}}$ suma atitinka 30 % Sąjungos tikslų 2030 ir 2020 m. skirtumo.
5. C_{Interco} paskirstomas valstybėms narėms pagal elektros energijos tinklų sujungimo masto santykį su 2017 m. Sąjungos vidurkiu, apskaičiuotą pagal grynąjį perdavimo pajėgumą, tenkantį visam įrengtajam gamybos pajėgumui. Kiekvienai valstybei narei šis sujungimo masto santykis nustatomas atskirai ir negali viršyti 150 % Sąjungos vidurkio. Visų valstybių C_{Interco} suma atitinka 10 % Sąjungos tikslų 2030 ir 2020 m. skirtumo.

III PRIEDAS

PRANEŠIMAS APIE VALSTYBIŲ NARIŲ PRIEMONES IR METODIKAS, KURIOMIS JOS ĮGYVENDINA DIREKTYVOS 2012/27/ES 7 STRAIPSNĮ

Pagal Direktyvos 2012/27/ES V priedo 5 punktą valstybės narės Komisijai praneša apie jų siūlomą išsamią metodiką, taikomą energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų ir tos direktyvos 7a, 7b straipsniuose ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų alternatyvių politikos priemonių tikslais.

1. Energijos kiekio, kurį reikia sutaupyti per visą 2021 m. sausio 1 d. – 2030 m. gruodžio 31 d. laikotarpį, apskaičiavimas, iš kurio būtų matyti, kaip atsižvelgiama į šiuos elementus:
 - a) metinį galutinį energijos suvartojimą, skaičiuojant pagal paskutinių trejų metų laikotarpio iki 2019 m. sausio 1 d. vidurkį, [ktne];
 - b) visą suminį galutinės energijos kiekį, kurį reikia sutaupyti [ktne], pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 1 dalies b punktą;
 - c) duomenis, naudojamus apskaičiuojant galutinį energijos suvartojimą, ir tokių duomenų šaltinius, įskaitant alternatyvių statistikos šaltinių (jei naudojami ne Eurostato duomenys) naudojimo ir visų gauto kiekio skirtumų pagrindimą;
2. Valstybės narės, kurios nusprendžia pasinaudoti bet kuria iš galimybių pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 2 dalį, taip pat informuoja apie energijos kiekio, kurį reikia sutaupyti per visą 2021 m. sausio 1 d. – 2030 m. gruodžio 31 d. laikotarpį, apskaičiavimą, iš kurio būtų matyti, kaip atsižvelgiama į šiuos elementus:
 - a) metinį sutaupytos energijos procentą;
 - b) apskaičiavimui naudotą bazinį kiekį ir į skaičiavimą neįtrauktą transporto sektoriuje visą ar iš dalies suvartojamą energiją [ktne];
 - c) apskaičiuotą suminį energijos, sutaupomos per visą 2021 m. sausio 1 d. – 2030 m. gruodžio 31 d. laikotarpį, kiekį (prieš taikant Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies b–g punktuose nurodytas galimybes) [ktne];
 - d) Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies b–g punktuose nurodytų galimybių taikymą:
 - i) Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytų rūšių pramoninės veiklos, neįtraukiamos į skaičiavimą pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies b punktą, galutinės energijos suvartojimą [ktne],
 - ii) pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies c punktą energijos transformavimo, skirstymo ir perdavimo sektoriuose, įskaitant efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą, sutaupomą energijos kiekį [ktne],
 - iii) pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies d punktą sutaupomą energijos kiekį [ktne], taikant atskirus naujus veiksmus, kurie įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir toliau turės poveikį 2020 ir tolesniais metais,
 - iv) pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies e punktą taikant politikos priemones sutaupomą energijos kiekį [ktne], jei gali būti įrodyta, kad taikant tas politikos priemones buvo vykdomi atskiri veiksmai nuo 2018 m. sausio 1 d. ir iki 2020 m. gruodžio 31 d., dėl kurių sutaupoma energijos po 2020 m. gruodžio 31 d.,
 - v) pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies f punktą ant pastatų arba pastatuose savo reikmėms pagamintos energijos kiekis [ktne], gautas taikant politikos priemones, kuriomis skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų naujas diegimas;
 - vi) pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies g punktą laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. sutaupytą energiją [ktne], kuri viršija reikalaujamą sutaupyti suminį energijos kiekį, valstybės narės įtraukia į laikotarpio nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. skaičiavimus,
 - e) suminį sutaupytos energijos kiekį (pritaikius Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies b–g punktuose nurodytas galimybes) [ktne].

3. Politikos priemonės, taikomos siekiant Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 1 dalyje nustatyto taupymo tikslo

3.1. Direktyvos 2012/27/ES 7a straipsnyje nurodytos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos:

- a) energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos aprašymas;
- b) suminis ir metinis numatomas sutaupyti kiekis ir įpareigojimų taikymo laikotarpio (-ių) trukmė;
- c) įpareigosios šalys ir jų pareigos;
- d) tiksliniai sektoriai;
- e) pagal priemones numatomi reikalavimus atitinkantys veiksmai;
- f) informacija apie šių Direktyvos 2012/27/ES nuostatų taikymą:
 - i) kai taikytina, konkretūs veiksmai, kiekis, kuris pagal 7 straipsnio 11 dalį bus sutaupyta energijos nepriteklių patiriančiuose namų ūkiuose,
 - ii) kiekis, kurį pagal 7a straipsnio 6 dalies a punktą sutaupys energetinių paslaugų teikėjai arba kitos trečiosios šalys,
 - iii) banko paslaugos ir skolinimasis pagal 7a straipsnio 6 dalies b punktą;
- g) kai taikytina, informacija apie prekybą sutaupyta energija.

3.2. Direktyvos 2012/27/ES 7b straipsnyje ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytos alternatyvios priemonės (išskyrus apmokestinimo priemones):

- a) politikos priemonės rūšis;
- b) trumpas politikos priemonės aprašymas, įskaitant kiekvienos politikos priemonės, apie kurią pranešta, modelio ypatybes;
- c) suminis ir metinis numatomas sutaupyti energijos kiekis pagal kiekvieną priemonę ir (arba) sutaupyta energijos kiekis, siejamas su bet kuriais tarpiniais laikotarpiais;
- d) įgyvendinančiosios valdžios institucijos, dalyvaujančiosios arba įgaliotosios šalys ir jų pareigos įgyvendinant politikos priemonę (-es);
- e) tiksliniai sektoriai;
- f) pagal priemones numatomi reikalavimus atitinkantys veiksmai;
- g) kai taikytina, specialios politikos priemonės arba atskiri energijos nepritekliaus problemos sprendimo veiksmai.

3.3. Informacija apie apmokestinimo priemones:

- a) trumpas apmokestinimo priemonės aprašymas;
- b) apmokestinimo priemonės taikymo trukmė;
- c) įgyvendinančioji valdžios institucija;
- d) suminis ir metinis numatomas sutaupyti kiekis pagal kiekvieną priemonę;
- e) tiksliniai sektoriai ir mokesčių mokėtojų segmentas;
- f) apskaičiavimo metodika, įskaitant tai, kokios rūšies kainų elastingumas naudojamas ir kaip jis buvo nustatytas, pagal Direktyvos 2012/27/ES V priedo 4 punktą.

4. Priemonių (išskyrus apmokestinimo priemones), apie kurias pranešama pagal Direktyvos 2012/27/ES 7a ir 7b straipsnius ir 20 straipsnio 6 dalį, apskaičiavimo metodika:

- a) Direktyvos 2012/27/ES V priedo 1 punkte nurodyti matavimo metodai;
- b) sutaupyto (pirminės arba galutinės) energijos kiekio išraiškos metodai;
- c) priemonių gyvavimo trukmė, koku tempu taupymo poveikis laikui bėgant mažėja ir metodas, kuriuo atsižvelgiama į energijos taupymo trukmę;
- d) glaustas skaičiavimo metodikos aprašymas, įskaitant tai, kaip užtikrinamas sutaupyto energijos kiekio papildomumas ir reikšmingumas ir kuri metodika bei kriterijai naudojami numanomam sutaupytam kiekiui ir moduluotam sutaupytam kiekiui apskaičiuoti;

- e) informacija apie galimą priemonių dubliavimąsi ir kokiais atskirais veiksmais išvengiama dvigubo sutaupyto energijos įskaičiavimo;
- f) kai taikytina, klimato skirtumai ir naudojami metodai.

5. Stebėjimas ir tikrinimas:

- a) glaustas stebėjimo ir tikrinimo sistemos ir tikrinimo proceso aprašymas;
 - b) už stebėjimo ir tikrinimo sistemą atsakinga įgyvendinančioji valdžios institucija ir pagrindinės jos pareigos, susijusios su energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema arba alternatyviomis priemonėmis;
 - c) stebėjimo ir tikrinimo nepriklausomumas nuo įpareigotųjų, dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių;
 - d) statistiškai reikšminga energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dalis, taip pat reprezentatyviajai imčiai apibrėžti ir sudaryti naudojamos proporcijos ir kriterijai;
 - e) įpareigotosioms šalims nustatyti ataskaitų teikimo įpareigojimai (kiekvienos įpareigosios šalies arba kiekvienos pakategorės įpareigotųjų šalių sutaupyta energijos kiekis ir bendras kiekis pagal sistemą);
 - f) pagal energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą ir alternatyvias priemones kasmet sutaupyto energijos kiekio paskelbimas;
 - g) informacija apie valstybės narės teisę, reglamentuojančią sankcijas, taikytinas už reikalavimų nesilaikymą;
 - h) informacija apie numatomas politikos priemones tuo atveju, kai pažanga nepakankama.
-

IV PRIEDAS

BENDRIEJI ILGALAIKIŲ STRATEGIJŲ PRINCIPAI**1. STRATEGIJŲ RENGIMO APŽVALGA IR PROCESAS**

- 1.1. Santrauka
- 1.2. Teisinis ir politinis kontekstas
- 1.3. Viešos konsultacijos

2. TURINYS**2.1. VISO IŠMETAMO ŠESD KIEKIO SUMAŽINIMAS IR ABSORBENTAIS PAŠALINAMO JŲ KIEKIO PADIDINIMAS**

- 2.1.1. Planuojamas išmetamo teršalų kiekio sumažinimas ir pašalinamo kiekio padidinimas iki 2050 m.
- 2.1.2. 2030 m. ir vėlesnio laikotarpio, kai turima, nacionalinis tikslas ir 2040 bei 2050 m. orientaciniai tarpiniai siekiniai
- 2.1.3. Pritaikymo politika ir priemonės

2.2. ATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJA

- 2.2.1 Kiek įmanoma, numatoma tikėtina galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudarys atsinaujinančiųjų išteklių energija 2050 m.

2.3. ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMAS

- 2.3.1. Kiek įmanoma, numatomas tikėtinas energijos suvartojimas 2050 m.

2.4. SU KONKREČIAIS SEKTORIAIS SUSIJĘS TURINYS**2.4.1. Energetikos sistema**

- 2.4.1.1. Numatoma ar tikėtina būsimo išmetamo teršalų kiekio kitimo trajektorija arba intervalas
- 2.4.1.2. Energijos vartojimo efektyvumo, paklausos lankstumo ir energijos suvartojimo pagrindinių veiksnių ir jų raidos nuo 2021 m. ir vėliau bendras aprašymas

2.4.2. Pramonė

- 2.4.2.1. Numatomas išmetamo teršalų kiekio sumažinimas pagal sektorius ir energijos poreikį
- 2.4.2.2. I priedo 1 dalies A skirsnio 2.1 punkte aprašytų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politikos, esamų planų ir priemonių bendra apžvalga

2.4.3. Transportas

- 2.4.3.1. Numatomas išmetamas teršalų kiekis ir energijos šaltiniai pagal transporto rūšį (pvz., automobiliai ir furgonai, sunkiosios kelių transporto priemonės, laivyba, aviacija, geležinkeliai)
- 2.4.3.2. Priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo galimybės

2.4.4. Žemės ūkis ir žemės naudojimas, žemės naudojimo keitimas ir miškininkystė (LULUCF)

- 2.4.4.1. Kiek įmanoma, numatomas išmetamas teršalų kiekis pagal šaltinius ŠESD rūšis
- 2.4.4.2. Numatytos išmetamo teršalų kiekio mažinimo galimybės
- 2.4.4.3. Sąsajos su žemės ūkio ir kaimo plėtros politika

3. FINANSAVIMAS

- 3.1. Numatomos reikiamos investicijos
- 3.2. Atitinkamų mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų politika ir priemonės

4. POVEIKIO VERTINIMAS SOCIALINIAIS IR EKONOMINIAIS ASPEKTAIS

5. PRIEDAI (prireikus)

5.1. Informacija apie modeliavimą (įskaitant prielaidas) ir (arba) analizę, rodiklius ir kt.

V PRIEDAS

ŠESD APSKAITOS INFORMACIJA

1 dalis

Į ataskaitas, nurodytas 26 straipsnio 3 dalyje, įtraukiama informacija:

- a) X-2 metais dėl žmogaus veiklos išmestas šio priedo 2 dalyje nurodytų ŠESD ir Reglamento (ES) 2018/842 2 straipsnio 1 dalyje nurodytų ŠESD kiekis;
- b) duomenys apie X-2 metais dėl žmogaus veiklos išmestus anglies monoksido (CO), sieros dioksido (SO₂), azoto oksidų (NO_x) ir lakiųjų organinių junginių kiekius, kurie atitiktų duomenis, pateiktus pagal Direktyvos (ES) 2016/2284 8 straipsnį;
- c) X-2 metais iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmestas ŠESD ir absorbentais pašalintas CO₂ kiekis LULUCF sektoriuje pagal šio priedo 3 dalyje nustatytą metodiką. Šie duomenys taip pat svarbūs teikiant reikalavimų laikymosi ataskaitą pagal Reglamento (ES) 2018/841 14 straipsnį;
- d) a, b ir c punktuose nurodytos informacijos apie laikotarpį nuo atitinkamų bazinių metų arba laikotarpio iki X-3 metų pasikeitimai ir jų priežastys;
- e) informacija apie X-2 metų rodiklius, kaip nustatyta šio priedo 4 dalyje;
- f) suvestinė informacija apie X-1 metais atliktus perleidimo sandorius pagal Reglamento (ES) 2018/842 5 straipsnį ir Reglamento (ES) 2018/841 12 ir 13 straipsnius;
- g) informacija apie veiksmus, kurių imtasi siekiant pagerinti apskaitos ataskaitos įverčius, visų pirma tose ataskaitos dalyse, kurios buvo taisomos arba dėl kurių buvo pateikta rekomendacijų po ekspertų atliktos peržiūros;
- h) X-2 metų patikrinto išmetamo teršalų kiekio, apie kurį pagal Direktyvą 2003/87/EB pranešė įrenginių operatoriai, faktinis arba apskaičiuotas priskyrimas nacionalinės ŠESD apskaitos taršos šaltinių kategorijoms ir to patikrinto išmetamo teršalų kiekio santykis su visu praneštu iš tų kategorijų šaltinių išmestu ŠESD kiekiu;
- i) kai taikytina, atliktų ŠESD apskaitos ataskaitose pateikto išmetamo teršalų kiekio atitikties patikrų X-2 metų rezultatai, nurodant patikrintą išmetamą teršalų kiekį, apie kurį pranešta pagal Direktyvą 2003/87/EB;
- j) kai taikytina, atliktų duomenų, taikytų įvertinant išmetamą teršalų kiekį ŠESD apskaitos ataskaitos rengimo tikslais, atitikties patikrų X-2 metų rezultatai, nurodant:
 - i) duomenis, naudotus pagal Direktyvą (ES) 2016/2284 rengiant oro teršalų apskaitos ataskaitas,
 - ii) duomenis, pateiktus pagal Reglamento (ES) Nr. 517/2014 19 straipsnio 1 dalį ir VII priedą,
 - iii) energetikos duomenis, pateiktus pagal Reglamento (EB) Nr. 1099/2008 4 straipsnį ir B priedą;
- k) nacionalinės apskaitos sistemos pakeitimų, jei esama, aprašas;
- l) nacionalinio registro pakeitimų, jei esama, aprašas;
- m) informacija apie kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės planus, bendrą neapibrėžtumo įvertinimą, bendrą išsamumo įvertinimą ir kitus nacionalinės ŠESD apskaitos ataskaitos elementus, reikalingus tam, kad būtų galima parengti Sąjungos ŠESD apskaitos ataskaitą;
- n) informacija apie valstybės narės ketinimą pasinaudoti Reglamento (ES) 2018/842 5 straipsnio 4 ir 5 dalyse ir 7 straipsnio 1 dalyje numatytomis lankstumo galimybėmis ir apie įplaukų panaudojimą pagal to reglamento 5 straipsnio 6 dalį.

Valstybė narė gali prašyti Komisijos leisti nukrypti nuo pirmos pastraipos c punkto, kad galėtų taikyti kitokią metodiką, nei nurodyta šio priedo 3 dalyje, jei reikalingas metodikos patobulinimas negali būti atliktas laiku, kad į jį būtų atsižvelgta 2021–2030 m. ŠESD apskaitoje, arba jei metodikos tobulinimo išlaidos būtų neproporcingai didelės, palyginti su tokios metodikos taikymo nauda siekiant pagerinti išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio apskaitos metodiką, nes išmetamas ir atitinkamų anglies absorbentų pašalinamas ŠESD kiekis yra nereikšmingas. Valstybės narės, norinčios pasinaudoti šia nukrypti leidžiančia nuostata, pateikia Komisijai pagrįstą prašymą iki 2020 m. gruodžio 31 d., nurodydamos terminą, iki kada turi būti patobulinta metodika, pasiūlyta alternatyvi metodika, arba abu minėti variantai, ir pateikdamos galimo poveikio apskaitos tikslumui vertinimą. Komisija gali paprašyti per nurodytą pagrįstą laikotarpį pateikti papildomos informacijos. Jei Komisija mano, kad prašymas pagrįstas, ji leidžia taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Jei Komisija prašymo nepatenkina, ji nurodo savo sprendimo priežastis.

2 dalis

Pateikiama informacija apie šias ŠESD:

anglies dioksidą (CO_2)

metaną (CH_4)

azoto oksidą (N_2O)

sieros heksafluoridą (SF_6)

azoto trifluoridą (NF_3)

hidrofluorangliavandenilius (HFC):

- HFC-23 CHF_3
- HFC-32 CH_2F_2
- HFC-41 CH_3F
- HFC-125 CHF_2CF_3
- HFC-134 CHF_2CHF_2
- HFC-134a CH_2FCF_3
- HFC-143 CH_2FCHF_2
- HFC-143a CH_3CF_3
- HFC-152 $\text{CH}_2\text{FCH}_2\text{F}$
- HFC-152a CH_3CHF_2
- HFC-161 $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{F}$
- HFC-227ea $\text{CF}_3\text{CHF}_2\text{CF}_3$
- HFC-236cb $\text{CF}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{F}$
- HFC-236ea $\text{CF}_3\text{CHFCHF}_2$
- HFC-236fa $\text{CF}_3\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-245fa $\text{CHF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-245ca $\text{CH}_2\text{FCF}_2\text{CHF}_2$
- HFC-365mfc $\text{CH}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-43-10mee $\text{CF}_3\text{CHFCH}_2\text{CF}_2\text{CF}_3$ arba ($\text{C}_5\text{H}_2\text{F}_{10}$)

perfluorangliavandenilius (PFC):

- PFC-14, perfluormetaną, CF_4
- PFC-116, perfluoretaną, C_2F_6
- PFC-218, perfluorpropaną, C_3F_8
- PFC-318, perfluorciklobutaną, $\text{c-C}_4\text{F}_8$
- perfluorciklopropaną $\text{c-C}_3\text{F}_6$
- PFC-3-1-10, perfluorbutaną, C_4F_{10}
- PFC-4-1-12, perfluorpentaną, C_5F_{12}
- PFC-5-1-14, perfluorheksaną, C_6F_{14}
- PFC-9-1-18, $\text{C}_{10}\text{F}_{18}$

3 dalis.**LULUCF stebėjimo ir ataskaitų teikimo metodikos**

Geografiniai detalūs žemės naudojimo paskirties keitimo duomenys pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinių ŠESD apskaitų.

1 lygio metodika pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinių ŠESD apskaitų.

Kiek tai susiję su išmetamomis ir pašalinamomis ŠESD anglies absorbente, kuriam tenka bent 25–30 % išmetamo ar pašalinamo ŠESD kiekio šaltinio ar absorbento kategorijoje, kuriam valstybės narės nacionalinėje apskaitos sistemoje teikiama pirmenybė, nes dėl apskaičiuoto absoliutaus išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio, išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio tendencijų arba išmetamo ir pašalinamo ŠESD kiekio neapibrėžties jis daro didelį poveikį šalies bendrajai ŠESD apskaitai – bent 2 lygio metodika pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinių ŠESD apskaitų.

Valstybės narės raginamos taikyti 3 lygio metodiką pagal 2006 m. IPCC gaires dėl nacionalinių ŠESD apskaitų.

4 dalis.

Apskaitos rodikliai

Rodiklio pavadinimas	Rodiklis
TRANSFORMACIJA B0	Konkretus viešojo tinklo ir savo reikmėms energiją gaminančių elektrinių išmestas CO ₂ kiekis, t/TJ Viešojo tinklo ir savo reikmėms energiją gaminančių šiluminių elektrinių išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš visų produktų – viešojo tinklo ir savo reikmėms gaminančių šiluminių elektrinių visos produkcijos, PJ
TRANSFORMACIJA E0	Konkretus savo reikmėms energiją gaminančių elektrinių išmestas CO ₂ kiekis, t/TJ Savo reikmėms energiją gaminančių elektrinių išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš savo reikmėms energiją gaminančių šiluminių elektrinių visų produktų, PJ
PRAMONĖ A1.1	Bendras taršos CO ₂ intensyvumas – geležies ir plieno pramonė, t/mln. EUR Visas juodosios metalurgijos išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš geležies ir plieno pramonės bendrosios pridėtinės vertės
PRAMONĖ A1.2	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – chemijos pramonė, t/mln. EUR Su energija susijęs chemijos pramonės išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš chemijos pramonės bendrosios pridėtinės vertės
PRAMONĖ A1.3	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonė, t/mln. EUR Su energija susijęs stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonės išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš stiklo, molinių dirbinių ir statybinių medžiagų pramonės bendrosios pridėtinės vertės
PRAMONĖ A1.4	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonė, t/mln. EUR Su energija susijęs maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonės išmestas CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš maisto, gėrimų ir tabako gaminių pramonės bendrosios pridėtinės vertės, mln. EUR (EC95)
PRAMONĖ A1.5	Su energija susijęs taršos CO ₂ intensyvumas – popieriaus ir spausdinimo pramonė, t/mln. EUR Su energija susijęs popieriaus ir spausdinimo pramonės išmesto CO ₂ kiekis (kt), padalytas iš popieriaus ir spausdinimo pramonės bendrosios pridėtinės vertės, mln. EUR (EC95)
NAMŲ ŪKIAI A0	Konkretus namų ūkių išmestas CO ₂ kiekis patalpoms šildyti, t/m ² Namų ūkių CO ₂ kiekis, išmestas vartojant energiją patalpoms šildyti, padalytas iš nuolat gyvenamų būstų ploto, mln. m ²
PASLAUGOS B0	Konkretus komercinio ir institucinio sektoriaus išmestas CO ₂ kiekis patalpoms šildyti, kg/m ² Komercinio ir institucinio sektoriaus CO ₂ kiekis, išmestas vartojant energiją patalpoms šildyti (kt), padalytas iš paslaugų pastatų patalpų ploto, mln. m ²
TRANSPORTAS B0	Konkretus su dyzelinu susijęs keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, g/100km
TRANSPORTAS B0	Konkretus su benzinu susijęs keleivinių automobilių išmestas CO ₂ kiekis, g/100km

VI PRIEDAS

INFORMACIJA APIE ŠESD IŠMETIMO POLITIKĄ IR PRIEMONES

Į ataskaitas, nurodytas 18 straipsnyje, įtraukiama informacija:

- a) ataskaitų apie politiką ir priemones arba priemonių grupes, taip pat dėl iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ŠESD kiekio ir absorbentais pašalinamo tokių dujų kiekio prognozių teikimo pagal 39 straipsnio 1 dalį nacionalinės sistemos aprašas arba informacija apie tos sistemos pakeitimus, jeigu toks aprašas jau buvo pateiktas;
- b) naujausia informacija, susijusi su ilgalaikėmis strategijomis, nurodytomis 15 straipsnyje, ir su tų strategijų įgyvendinimo pažanga;
- c) informacija apie nacionalinę politiką ir priemones arba priemonių grupes ir apie Sąjungos politikos ir priemonių arba priemonių grupių, kuriomis ribojamas ar mažinamas ŠESD išmetimas iš atskirų šaltinių ir gerinamas šalinimas absorbentais, įgyvendinimą, pateikiama pagal sektorius ir pagal V priedo 2 dalyje nurodytas dujas ar dujų grupes (hidrofluorangliavandeniliai ir perfluorangliavandeniliai). Pateikiant šią informaciją nurodoma taikoma ir atitinkama nacionalinė arba Sąjungos politika ir ta informacija apima:
 - i) politikos arba priemonės tikslą ir trumpą jos apibūdinimą;
 - ii) politikos priemonės rūšį;
 - iii) politikos ar priemonės arba priemonių grupės įgyvendinimo būklę;
 - iv) naudojamus per tam tikrą laiką padarytos pažangos stebėjimo ir vertinimo rodiklius;
 - v) kai taikytina, kiekybinius poveikio ŠESD išmetimui iš atskirų šaltinių ir šalinimui absorbentais įverčius, suskirstytus pagal:
 - atskirų politikos sričių ir priemonių arba jų grupių poveikio švelninant klimato kaitą *ex ante* vertinimo rezultatus. Įverčiai pateikiami ketverių iš eilės būsimų metų, kurių paskutinis skaitmuo yra 0 arba 5 ir kurie eina iš karto po ataskaitinių metų, sekai, atskirai nurodant išmetamus Direktyvoje 2003/87/EB, Reglamente (ES) 2018/842 ir Reglamente (ES) 2018/841 nurodytų ŠESD kiekius,
 - atskirų politikos sričių ir priemonių arba jų grupių poveikio švelninant klimato kaitą *ex post* vertinimo rezultatus, jei turima, atskirai nurodant išmetamus Direktyvoje 2003/87/EB, Reglamente (ES) 2018/842 ir Reglamente (ES) 2018/841 nurodytų ŠESD kiekius;
 - vi) turimas prognozuojamų politikos ir priemonių įgyvendinimo sąnaudų ir naudos sąmatas, taip pat faktinių politikos ir priemonių įgyvendinimo išlaidų ir naudos įverčius;
 - vii) visas esamas nuorodas į nacionalinės politikos ir priemonių sąnaudų ir poveikio vertinimus, į informaciją apie Sąjungos politiką ir priemones, kuriomis ribojamas ar mažinamas ŠESD išmetimas iš atskirų šaltinių ir gerinamas šalinimas absorbentais, ir į pagrindžiamąsias technines ataskaitas;
 - viii) vertinimą, kaip politika arba priemonėmis prisidedama prie ilgalaikės strategijos, nurodytos 15 straipsnyje, įgyvendinimo;
- d) informacija apie planuojamą papildomą nacionalinę politiką ir priemones arba priemonių grupes, numatytas siekiant išmetamą ŠESD kiekį apriboti dar labiau, nei reikalaujama pagal Reglamentu (ES) 2018/842 ir Reglamentu (ES) 2018/841 nustatytus įpareigojimus;
- e) informacija apie įvairios politikos ir priemonių arba priemonių grupių, apie kurias pranešta pagal c punktą, sąsajas ir apie tai, kaip ta politika ir priemonės arba priemonių grupės veikia įvairius prognozavimo scenarijus.

VII PRIEDAS

INFORMACIJA APIE IŠMETAMO ŠESD KIEKIO PROGNOZES

Į ataskaitas, nurodytas 18 straipsnyje, įtraukiama informacija:

- a) prognozės netaikant priemonių, kai turima, prognozės taikant priemones ir, kai turima, prognozės taikant papildomas priemones;
 - b) bendras prognozuojamas ŠESD kiekis ir atskirai įvertinti prognozuojami ŠESD kiekiai, išmesti iš taršos šaltinių, kuriems taikoma Direktyva 2003/87/EB ir Reglamentas (ES) 2018/842, ir iš atskirų šaltinių išmesto ŠESD kiekio ir absorbentais pašalinto tokių dujų kiekio prognozės pagal Reglamentą (ES) 2018/841;
 - c) pagal 18 straipsnio 1 dalies a punktą nustatytos politikos ir priemonių poveikis. Jeigu tokia politika arba priemonės neįtrauktos, tai turėtų būti aiškiai nurodyta ir paaiškinta;
 - d) prognozuojant atliktos jautrumo analizės rezultatai ir informacija apie naudotus modelius ir parametrus;
 - e) visos susijusios nuorodos į vertinimą ir technines ataskaitas, kuriomis grindžiamos 18 straipsnio 4 dalyje nurodytos prognozės.
-

VIII PRIEDAS

INFORMACIJA APIE NACIONALINIUS PRISITAIKYMO PRIE KLIMATO KAITOS VEIKSMUS, FINANSINĘ IR TECHNOLOGINĘ PARAMĄ BESIVYSTANČIOMS VALSTYBĖMS IR PAJAMAS IŠ AUKCIONŲ**1 dalis****Prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų ataskaitų teikimas**

Į ataskaitas, nurodytas 19 straipsnio 1 dalyje, įtraukiama informacija:

- a) pagrindiniai prisitaikymo prie klimato kaitos tikslai, uždaviniai ir institucinė struktūra;
- b) klimato kaitos prognozės, įskaitant ekstremalias oro sąlygas, klimato kaitos poveikis, pažeidžiamumas klimato kaitos atžvilgiu ir rizika bei didžiausi klimato kaitos pavojai;
- c) gebėjimas prisitaikyti prie klimato kaitos;
- d) prisitaikymo prie klimato kaitos planai ir strategijos;
- e) stebėjimo ir vertinimo sistema;
- f) padaryta įgyvendinimo pažanga, įskaitant gerąją patirtį ir valdymo pakeitimus.

2 dalis**Paramos, skiriamos besivystančioms valstybėms, ataskaitų teikimas**

Į ataskaitas, nurodytas 19 straipsnio 3 dalyje, įtraukiama informacija:

- a) informacija apie finansinę paramą, paskirtą ir X-1 metais suteiktą besivystančioms valstybėms, įskaitant:
 - i) kiekybinę informaciją apie viešuosius ir valstybės narės sutelktus finansinius išteklius. Informacija apie finansinius srautus turi būti grindžiama vadinamaisiais su klimato kaitos švelninimu susijusios paramos ir su prisitaikymu prie klimato kaitos susijusios paramos Rio rodikliais ir kitų stebėjimo sistemų, kurias sukūrė EBPO Paramos vystymuisi komitetas, duomenimis;
 - ii) kokybinę metodinę informaciją, paaiškinančią naudotą kiekybinės informacijos gavimo metodą, įskaitant paaiškinimą, kokia metodika duomenys išreikšti skaičiais, ir, kai taikytina, kitą informaciją apie naudotas skaičių, ypač susijusių su informacija apie sutelktus finansinius srautus, išvedimo apibrėžtis ir metodikas;
 - iii) turimą informaciją apie valstybių narių veiklą, susijusią su viešosiomis lėšomis finansuojamais technologijų perdavimo projektais ir pajėgumų stiprinimo projektais besivystančioms valstybėms pagal UNFCCC, įskaitant tai, ar įgyvendinant technologijų perdavimo arba pajėgumų stiprinimo projektą siekta sušvelninti klimato kaitos poveikį arba prie jo prisitaikyti, taip pat įskaitant paramą gaunančią valstybę, jei įmanoma, suteiktos paramos sumą ir perduotos technologijos arba pajėgumų stiprinimo projekto rūšį;
- b) turima X metų ir paskesnių metų informacija apie planuojamą paramos teikimą, įskaitant informaciją apie planuojamą veiklą, susijusią su viešosiomis lėšomis finansuojamais technologijų perdavimo projektais arba pajėgumų stiprinimo projektais besivystančioms valstybėms pagal UNFCCC, taip pat apie technologijas, kurios bus perduotos, ir pajėgumų stiprinimo projektus, įskaitant tai, ar įgyvendinant technologijų perdavimo arba pajėgumų stiprinimo projektą siekiama sušvelninti klimato kaitos poveikį arba prie jo prisitaikyti, taip pat įskaitant paramą gaunančią valstybę, jei įmanoma, suteiktos paramos sumą ir perduotos technologijos arba pajėgumų stiprinimo projekto rūšį.

3 dalis**Pajamų iš aukcionų ataskaitos**

Į ataskaitas, nurodytas 19 straipsnio 2 dalyje, įtraukiama informacija:

- a) informacija apie pajamų, valstybės narės gautų aukcionuose pardavus leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 10 straipsnio 1 dalį, panaudojamą X-1 metais, įskaitant informaciją apie tokias pajamas, kurios buvo panaudotos vienam ar daugiau tos direktyvos 10 straipsnio 3 dalyje nurodytų tikslų, arba tų pajamų vertės finansinį atitikmenį, taip pat veiksmus, kurių imtasi pagal tą straipsnį;

- b) informacija apie valstybės narės nustatytą visų pajamų, valstybės narės gautų aukcionuose pardavus aviacijai skirtus leidimus pagal Direktyvos 2003/87/EB 3d straipsnio 1 arba 2 dalį, panaudojimą, teikiama pagal tos direktyvos 3d straipsnio 4 dalį.

Pajamos iš aukcionų, kurios dar neišmokėtos tuo metu, kai valstybė narė pagal 19 straipsnio 2 dalį teikia ataskaitą Komisijai, suskaičiuojamos ir nurodomos paskesnių metų ataskaitose.

IX PRIEDAS

PAPILDOMI ATASKAITŲ TEIKIMO ĮPAREIGOJIMAI

1 dalis

Papildomi atsinaujinančiųjų išteklių energijos srities ataskaitų teikimo įpareigojimai

Jei nenurodyta kitaip, ši papildoma informacija įtraukiama pagal 20 straipsnio c punktą:

- a) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, dujų, šildymo ir vėsinimo energijos kilmės garantijų sistemos veikimas, kilmės garantijų išdavimo bei panaikinimo lygiai ir gaunamas metinis šalyje suvartojamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis, taip pat sistemos patikimumo ir apsaugos nuo sukčiavimo užtikrinimo priemonės;
- b) biodegalų, biodujų, ne biologinės kilmės atsinaujinančiųjų išteklių transporto degalų, perdirbtos anglies kuro ir elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų išteklių, kiekiai, sunaudoti transporto sektoriuje, ir, kai taikytina, su jais susijusio išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo rodikliai, atskirai nurodant kurą, pagamintą iš įvairių rūšių maistinių ir pašarinių augalų, ir kurą, pagamintą iš kiekvienos Direktyvos (ES) 2018/2001 IX priede nurodytos pradinės žaliavos;
- c) biomasės išteklių prieinamumo, kilmės ir naudojimo energijai gaminti pokyčiai;
- d) prekių kainos ir žemės naudojimo pokyčiai valstybėje narėje, susiję su padidėjusiu biomasės ir kitų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimu;
- e) numatomas energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių perviršis, kurį galima perduoti kitoms valstybėms narėms, kad jos laikytųsi Direktyvos (ES) 2018/2001 3 straipsnio 3 dalies ir užtikrintų šio reglamento 4 straipsnio a punkto 2 papunktyje nurodytus nacionalinius įnašus ir trajektorijas;
- f) kai taikytina, iki 2030 m. numatoma atsinaujinančiųjų išteklių energijos paklausa, kuri turės būti patenkinta ne vidaus gamybos pajėgumais, įskaitant biomasės pradinės žaliavos importą;
- g) iš Direktyvos (ES) 2018/2001 IX priede išvardytų pradinių žaliavų pagamintų biodegalų technologinė plėtra ir naudojimo plėtojimas;
- h) numatomas biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos ir naudojimo poveikis biologinei įvairovei, vandens ištekliams, vandens prieinamumui ir kokybei, dirvožemio ir oro kokybei valstybėje narėje, jei tokia informacija turima;
- i) pastebėti sukčiavimo atvejai biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro kilmės grandinėje;
- j) informacija apie tai, kaip apskaičiuojama biologiškai skaidžių atliekų dalis naudojant atliekas energijos gamybai ir kokių priemonių imtasi siekiant, kad tokie apskaičiavimai būtų tikslesni ir tikrinami;
- k) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminta elektra ir šiluma pastatuose, įskaitant išskaidytus duomenis apie tai, kiek energijos pagamino fotovoltinės saulės energijos sistemos, saulės šilumos energijos sistemos, biomasės sistemos, šilumos siurbliai, geoterminės sistemos ir visos kitos decentralizuotos atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemos, kiek tokios energijos suvartota ir kiek atiduota į tinklą;
- l) kai taikytina, centralizuoto šilumos tiekimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, taip pat atsinaujinančiųjų išteklių energija, kurią pagamino miestai ir energijos bendrijos;
- m) pirminis kietosios biomasės šaltinis (1 000 m³, išskyrus 1 dalies b punkto iii papunkčio informaciją, kuri bus pateikiama tonomis):
 - 1) energijai gaminti naudojama miško biomasė (vidaus gamyba ir importas):
 - a) energijai gaminti tiesiogiai naudojama pirminė miško biomasė:
 - i) kai taikytina, šakos ir medžių viršūnės (ataskaitos teikiamos savanoriškai);
 - ii) kai taikytina, kelmiai (ataskaitos teikiamos savanoriškai);
 - iii) apvalioji mediena (atskirai pramoninė apvalioji mediena ir malkinė mediena);
 - b) kai taikytina, energijai gaminti naudojami miško pramonės šalutiniai produktai:
 - i) kai taikytina, žievės;
 - ii) skiedros, pjuvenos ir kitos medienos dalelės;
 - iii) kai taikytina, juodasis šarmas ir žalia talo alyva;

- c) kai taikytina, energijai gaminti tiesiogiai naudojama vartotojo panaudota mediena;
- d) iš pradinės žaliavos, kuri į apskaitą neįrašyta pagal 1 dalies a, b arba c punktus, pagamintas apdorotas medienos kuras:
 - i) kai taikytina, medžio anglys;
 - ii) medžio granulės ir briketai;
- 2) kai taikytina, energijai gaminti naudojama žemės ūkio biomasė (vidaus gamyba, importas ir eksportas):
 - a) elektros energijai arba šilumai gaminti naudojami energetiniai augalai (įskaitant trumpos rotacijos želdinius);
 - b) elektros energijai arba šilumai gaminti naudojamos žemės ūkio produktų derliaus liekanos;
- 3) kai taikytina, energijai gaminti naudojama organinių atliekų biomasė (vidaus gamyba, importas ir eksportas):
 - a) pramonės atliekų organinė frakcija;
 - b) komunalinių atliekų organinė frakcija;
 - c) dumblo atliekos;
- n) galutinis kietosios biomasės energijos suvartojimas (toliau išvardytuose sektoriuose energijai gaminti naudojamos kietosios biomasės kiekis):
 - 1) energetikos sektoriuje:
 - a) elektros energija;
 - b) kogeneracija;
 - c) šiluma;
 - 2) pramonėje (suvartojama ir pasigaminama elektros energija, šiluma, kogeneracinė elektros energija ir šiluma);
 - 3) tiesioginis galutinis suvartojimas gyvenamuosiuose būstuose;
 - 4) kitur.

2 dalis

Papildomi energijos vartojimo efektyvumo srities ataskaitų teikimo įpareigojimai

Ši energijos vartojimo efektyvumo srities papildoma informacija įtraukiama pagal 21 straipsnio c punktą:

- a) svarbiausia su teisėkūra susijusi ir nesusijusi politika, priemonės, finansavimo priemonės ir programos, kurios 4 straipsnio b punkte nustatytiems uždaviniams įvykdyti įgyvendintos X-2 ir X-1 metais (X metai – metai, kuriais reikia pateikti ataskaitą), kad būtų skatinamos energetikos paslaugų rinkos, didinamas pastatų energinis naudingumas, naudojamosi efektyvaus energijos vartojimo galimybėmis dujų ir elektros energijos infrastruktūroje ir šildymo bei vėsinimo sektoriuose, gerinamas informavimas ir keliama kvalifikacija, taip pat kitos energijos vartojimo efektyvumo priemonės;
- b) taikant Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnį sutaupyta suminis energijos kiekis X-3 ir X-2 metais;
- c) energijos kiekis, sutaupyta taikant politikos priemones, skirtas energijos nepritekliui mažinti, pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 11 dalį;
- d) kai taikytina, energijos kiekis, sutaupyta pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnio 4 dalies c punktą;
- e) pažanga kiekviename sektoriuje ir priežastys, kodėl energijos suvartojimas galutinės energijos suvartojimo sektoriuose X-3 ir X-2 metais buvo stabilus arba didėjo;
- f) valstybių narių centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų pastatų, kurių bendras naudingasis patalpų plotas viršija 250 m², patalpų bendras plotas, kuris X-2 ir X-1 metų sausio 1 d. neatitiko Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų energinio naudingumo reikalavimų;
- g) Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodytas valstybės narės centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų patalpų bendras plotas, kuris X-3 ir X-2 metais buvo renovuotas, arba reikalavimus atitinkančiuose jų centrinės valdžios subjektams priklausančiuose ir jų naudojamuose pastatuose sutaupyta energijos kiekis, kaip nurodyta Direktyvos 2012/27/ES 5 straipsnio 6 dalyje;
- h) X-3 ir X-2 metais atliktų energijos vartojimo auditų skaičius. Be to, bendras didelių įmonių, kurioms taikoma Direktyvos 2012/27/ES 8 straipsnio 4 dalis, valstybės narės teritorijoje numatomas skaičius ir tose įmonėse X-3 ir X-2 metais atliktų energijos vartojimo auditų skaičius;

- i) elektros energijai taikomas nacionalinis pirminės energijos koeficientas ir pagrindimas, jei jis skiriasi nuo nustatytojo koeficiento, nurodyto Direktyvos 2012/27/ES IV priedo 3 išnašoje;
 - j) naujų ir renovuotų beveik nulinės energijos pastatų pagal Direktyvos 2010/31/ES 9 straipsnį skaičius ir bendrasis plotas X-2 ir X-1 metais, prireikus grindžiami statistine imtimi;
 - k) nuoroda į interneto svetainę, kurioje galima rasti Direktyvos 2012/27/ES 18 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytą energetinių paslaugų teikėjų sąrašą ar sąsają.
-

X PRIEDAS

SAJUNGOS BIOENERGIJOS TVARUMO ATASKAITA

ES bioenergijos tvarumo ataskaitoje energijos gamybos iš biomasės klausimais, kurią pagal 35 straipsnio 2 dalies d punktą Komisija turi kas dvejus metus pateikti sykiu su energetikos sąjungos būklės ataskaita, pateikiama bent ši informacija:

- a) įvairių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro santykinė nauda aplinkai ir sąnaudos, Sąjungos importo politikos poveikis šioms veiksnams, energetinio saugumo aspektai ir būdai suderinti vidaus produkciją ir importą;
- b) biomasės gamybos ir naudojimo poveikis tvarumui Sąjungoje ir trečiosiose valstybėse, įskaitant poveikį biologinei įvairovei;
- c) esamo ir prognozuojamo tausios biomasės prieinamumo ir paklausos duomenys ir analizė, įskaitant padidėjusios biomasės paklausos poveikį sektoriams, kuriuose biomasę naudojama;
- d) iš Direktyvos (ES) 2018/2001 IX priede išvardytų pradinių žaliavų pagamintų biodegalų technologinė plėtra ir naudojimo plėtojimas ir žaliavų prieinamumo bei išteklių konkurencijos įvertinimas atsižvelgiant į Direktyvoje 2008/98/EB nustatytus žiedinės ekonomikos ir atliekų hierarchijos principus;
- e) informacija apie turimus mokslinių tyrimų rezultatus, susijusius su netiesioginiu žemės paskirties keitimu, atsižvelgiant į visus gamybos būdus, tų rezultatų analizė ir vertinimas, ar galima sumažinti neapibrėžtumo intervalą, nustatytą analizėje, atliktoje apskaičiuojant dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo numatomą išmetamą kiekį, ir ar galima atsižvelgti į galimą Sąjungos politikos, pvz., aplinkos, klimato ir žemės ūkio srityse, poveikį;
- f) nacionalinės priemonės, kurių, laikydamosi Direktyvos (ES) 2018/2001 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytų tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio mažinimo kriterijų ir siekdamos apsaugoti dirvožemį, vandenį bei orą, ėmėsi trečiosios valstybės ir valstybės narės, kuriose yra svarbūs Sąjungoje vartojamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro šaltiniai, ir
- g) suvestinė informacija iš Direktyvos (ES) 2018/2001 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos duomenų bazės.

Teikdama ataskaitas apie išmetamą ŠESD kiekį, sumažintą naudojant biomasę, Komisija naudoja valstybių narių pagal šio reglamento IX priedo 1 dalies b punktą pateiktas vertes, įskaitant numatomo kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, preliminarines vidutines vertes ir susijusį intervalą, nustatytą remiantis jautrumo analize, kaip nustatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 VIII priede. Komisija viešai skelbia duomenis, susijusius su vidutiniu preliminariniu numatomu kiekiu, išmetamu dėl netiesioginio žemės paskirties keitimo, ir susijusiu intervalu, nustatytu remiantis jautrumo analize. Be to, Komisija įvertina, ar tiesioginio išmetamo kiekio sumažėjimo apskaičiavimas pasikeistų, jei taikant pakaitinį metodą būtų atsižvelgta į šalutinius produktus, ir jei pasikeistų, tai kaip.

XI PRIEDAS

SAVANORIŠKOS SCHEMOS, DĖL KURIŲ KOMISIJA PRIĖMĖ SPRENDIMĄ PAGAL DIREKTYVOS (ES) 2018/2001 30 STRAIPSNIO 4 DALĮ

Savanoriškų schemų, dėl kurių Komisija priėmė sprendimą pagal Direktyvos (ES) 2018/2001 30 straipsnio 4 dalį, ataskaitoje, kurią pagal šio reglamento 35 straipsnio 2 dalies e punktą Komisija turi kas dvejus metus pateikti sykiu su energetikos sąjungos būklės ataskaita, Komisija vertina bent:

- a) auditų nepriklausomumą, sąlygas ir dažnumą, tiek atsižvelgiant į tai, kas nurodyta schemos dokumentuose tuo metu, kai Komisija atitinkamą schemą patvirtino, tiek palyginti su pramonės šakos geriausia praktika;
- b) prieinamumą, patirtį ir skaidrumą taikant metodus, pagal kuriuos nustatomi reikalavimų nesilaikymo atvejai ir į juos reaguojama, ypač kaip reaguojama į tuos atvejus, kai schemos dalyviai padaro sunkius pažeidimus arba yra įtariami padarę sunkius pažeidimus;
- c) skaidrumą, ypač atsižvelgiant į schemos prieinamumą, vertimo į vartojamas valstybių ir regionų, kurie yra žaliavų kilmės šalys ir regionai, kalbas prieinamumą, galimybę susipažinti su sertifikuotų operatorių ir atitinkamų sertifikatų sąrašu ir audito ataskaitomis;
- d) suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą, ypač konsultavimąsi su čiabuvių ir vietos bendruomenėmis prieš priimančias sprendimus, kai rengiamos ir persvarstomos schemos, taip pat atliekant auditus, ir reagavimą, susijusį su jų įnašu;
- e) bendrą schemos patikimumą, ypač atsižvelgiant į taisykles dėl auditorių ir atitinkamų schemos institucijų akreditavimo, kvalifikacijos ir nepriklausomumo;
- f) kai taikytina, schemos atnaujinimą atsižvelgiant į rinką, žaliavų ir sertifikuotų biodegalų kiekį pagal kilmės valstybę ir rūšį, dalyvių skaičių;
- g) tai, ar sistemą, pagal kurią atsekami atitikties tvarumo kriterijams, kurie numatomi dalyviui (-iams) pagal schemą, įrodymai, yra patogiu naudoti ir ar ji yra veiksmingai įgyvendinama atsižvelgiant į sistemos paskirtį užkirsti kelią sukčiavimui, visų pirma nustatyti įtariamus sukčiavimo ir kitų pažeidimų atvejus, imtis su jais susijusių veiksmų bei tolesnių priemonių ir, kai taikytina, nustatytų sukčiavimo ar pažeidimų atvejų skaičių;
- h) subjektų galimybes gauti leidimą pripažinti ir stebėti sertifikavimo įstaigas;
- i) sertifikavimo įstaigų pripažinimo arba akreditavimo kriterijus;
- j) sertifikavimo įstaigų stebėjimo taisykles;
- k) būdus, kaip supaprastinti arba pagerinti geriausios praktikos skatinimą.

XII PRIEDAS

NACIONALINĖS APSKAITOS SISTEMOS

37 straipsnyje nurodytą informaciją sudaro:

- a) su veiklos rūšimis ir įrenginiais susiję duomenys ir metodai pagal Direktyvą 2003/87/EB, kad būtų galima parengti nacionalinę ŠESD apskaitą, siekiant užtikrinti pagal ES ATLPS pateiktų ŠESD išmetimo duomenų atitiktį nacionalinės ŠESD apskaitos duomenims;
 - b) duomenys, surinkti atitinkamuose fluorintų dujų išmetimo sektoriuose taikomo ataskaitų teikimo sistemose, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 517/2014 20 straipsnyje, kad būtų galima parengti nacionalinę ŠESD apskaitą;
 - c) teršalų išmetimo duomenys, pamatiniai duomenys ir metodai, apie kuriuos pranešta iš objektų pagal Reglamentą (EB) Nr. 166/2006, kad būtų galima parengti nacionalinę ŠESD apskaitą;
 - d) duomenys, pateikti pagal Reglamentą (EB) Nr. 1099/2008;
 - e) duomenys, surinkti žemės plotų geografinio atsekamumo sistemoje pagal įgyvendinamas Sąjungos ir valstybių narių programas ir atliekamus tyrimus, įskaitant Statistinių duomenų apie žemės dangą ir žemės naudojimą rinkimo sistemą LUCAS ir programą „Copernicus“.
-

XIII PRIEDAS

ATITIKTIES LENTELĖ

Reglamentas (ES) Nr. 525/2013	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnio 1 dalis
2 straipsnis	—
3 straipsnis	—
4 straipsnis	15 straipsnis
5 straipsnis	37 straipsnio 1 dalis, 37 straipsnio 2 dalis ir 37 straipsnio 6 dalis; XII priedas
6 straipsnis	37 straipsnio 3 dalis ir 37 straipsnio 7 dalis
7 straipsnis	26 straipsnio 3 dalis, 26 straipsnio 4 dalis, 26 straipsnio 6 dalis ir 26 straipsnio 7 dalis; V priedas
8 straipsnis	26 straipsnio 2 dalis ir 26 straipsnio 7 dalis
9 straipsnis	37 straipsnio 4 dalis ir 37 straipsnio 5 dalis
10 straipsnis	40 straipsnis
11 straipsnis	—
12 straipsnis	39 straipsnis
13 straipsnis	18 straipsnio 1 dalies a punktas, 18 straipsnio 3 dalis ir 18 straipsnio 4 dalis; VI priedas
14 straipsnis	18 straipsnio 1 dalies b punktas, 18 straipsnio 2 dalis, 18 straipsnio 3 dalis ir 18 straipsnio 4 dalis; VII priedas
15 straipsnis	19 straipsnio 1 dalis; VIII priedo 1 dalis
16 straipsnis	19 straipsnio 3 dalis ir VIII priedo 2 dalis
17 straipsnis	19 straipsnio 2 dalis, 19 straipsnio 4 dalis ir 19 straipsnio 5 dalis; VIII priedo 3 dalis
18 straipsnis	17 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
19 straipsnis	—
20 straipsnis	—
21 straipsnis	29 straipsnio 1 dalies c punktas, 29 straipsnio 5 dalis ir 29 straipsnio 7 dalis
22 straipsnis	—
23 straipsnis	41 straipsnio 1 dalies d punktas, 41 straipsnio 1 dalies e punktas, 41 straipsnio 1 dalies f punktas, 41 straipsnio 1 dalies g punktas ir 41 straipsnio 1 dalies h punktas
24 straipsnis	42 straipsnis
25 straipsnis	—
26 straipsnis	44 straipsnio 1 dalies a punktas, 44 straipsnio 2 dalis, 44 straipsnio 3 dalis ir 44 straipsnio 6 dalis
27 straipsnis	—
28 straipsnis	57 straipsnis
29 straipsnis	—

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) 2018/2000

2018 m. gruodžio 12 d.

kuriuo dėl pakartotinio išsipareigojimo skirti likusias sumas, numatytas Tarybos sprendimų (ES) 2015/1523 ir (ES) 2015/1601 įgyvendinimui paremti, arba dėl tų sumų skyrimo kitiems veiksams pagal nacionalines programas iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 516/2014

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalį ir į 79 straipsnio 2 ir 4 dalis,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) šio reglamento tikslas – suteikti galimybę pakartotinai išsipareigoti skirti likusias sumas, numatytas Tarybos sprendimų (ES) 2015/1523 ⁽²⁾ ir (ES) 2015/1601 ⁽³⁾ įgyvendinimui paremti, kaip numatyta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 516/2014 ⁽⁴⁾, arba tas sumas skirti kitiems veiksams pagal nacionalines programas, atsižvelgiant į Sąjungos prioritetus ir valstybių narių poreikius konkrečiose – prieglobsčio ir migracijos – srityse. Taip pat reikia užtikrinti, kad pakartotinai skirti lėšas būtų išsipareigojama arba lėšos būtų skiriamos skaidriai;
- (2) Komisija, siekdama padėti įgyvendinti Sprendimus (ES) 2015/1523 ir (ES) 2015/1601, išsipareigojo iš Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo skirti finansavimą valstybių narių nacionalinėms programoms. Sprendimas (ES) 2015/1601 buvo iš dalies pakeistas Tarybos sprendimu (ES) 2016/1754 ⁽⁵⁾. Tie sprendimai jau nebetaikomi;
- (3) dalis pagal sprendimus (ES) 2015/1523 ir (ES) 2015/1601 skirtų lėšų 2016 m. ir kai kuriais atvejais 2017 m. liko nepanaudota valstybių narių nacionalinių programų biudžetuose;
- (4) valstybės narės turėtų turėti galimybę likusias sumas toliau naudoti asmenų perkėlimui Europos Sąjungoje pakartotinai išsipareigojant jas skirti tam pačiam veiksmui pagal nacionalines programas. Valstybės narės turėtų pakartotinai išsipareigoti perkelti bent 20 proc. tų sumų pagal nacionalines programas vykdomiems veiksams ar jas perkelti, kad būtų galima perkelti tarptautinės apsaugos prašytojus ar asmenis, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, finansuoti tų asmenų perkėlimą į ES ar kitokį *ad hoc* priėmimą dėl humanitarinių priežasčių, taip pat finansuoti parengiamąsias priemones tarptautinės apsaugos prašytojų perkėlimui po jų atvykimo į Sąjungą, be kita ko, jūra, arba asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, perkėlimą. Tokios priemonės turėtų apimti tik tas priemones, kurios nurodytos Reglamento (ES) Nr. 516/2014 5 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a, b, e ir f punktuose;
- (5) valstybės narės tinkamai pagrįstais atvejais, kai patikslinamos valstybių narių nacionalinės programos, turėtų galėti panaudoti iki 80 proc. tų sumų sprendžiant kitus prieglobsčio ir migracijos srities uždavinius, laikantis Reglamento (ES) Nr. 516/2014. Valstybių narių poreikiai tose srityse tebėra dideli. Pakartotinai išsipareigoti skirti likusias sumas tam pačiam veiksmui arba jas perkelti kitiems veiksams pagal nacionalinę programą turėtų būti

⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. gruodžio 11 d. Tarybos sprendimas.

⁽²⁾ 2015 m. rugsėjo 14 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1523, kuriuo Italijos ir Graikijos labai nustatomos laikinosios priemonės tarptautinės apsaugos srityje (OL L 239, 2015 9 15, p. 146).

⁽³⁾ 2015 m. rugsėjo 22 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1601, kuriuo Italijos ir Graikijos labai nustatomos laikinosios priemonės tarptautinės apsaugos srityje (OL L 248, 2015 9 24, p. 80).

⁽⁴⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 516/2014, kuriuo įsteigiamas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas ir iš dalies keičiamas Tarybos sprendimas 2008/381/EB ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos sprendimai Nr. 573/2007/EB ir Nr. 575/2007/EB bei Tarybos sprendimas 2007/435/EB (OL L 150, 2014 5 20, p. 168).

⁽⁵⁾ 2016 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1754, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (ES) 2015/1601, kuriuo Italijos ir Graikijos labai nustatomos laikinosios priemonės tarptautinės apsaugos srityje (OL L 268, 2016 10 1, p. 82).

galima tik vieną kartą ir gavus Komisijos patvirtinimą. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad lėšos būtų skiriamos visiškai laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 ⁽¹⁾ nustatytų principų, ypač veiksmingumo ir skaidrumo principų;

- (6) siekiant suteikti daugiau lankstumo valstybėms narėms, vykdančioms asmenų perkėlimą, reikėtų išplėsti tikslinę asmenų, kuriuos galima perkelti, grupę ir padidinti valstybių narių, iš kurių asmenys perkeliama, skaičių, atsižvelgiant į specialiuosius nelydimų nepilnamečių ar kitų pažeidžiamų prašytojų poreikius ir konkrečių asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, šeimos narių padėtį. Išplėtus grupę ir padidinus skaičių reikėtų pakeisti specialias nuostatas dėl vienkartinių išmokų už asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, perkėlimą į Europos Sąjungą ir perkėlimą iš vienos valstybės narės į kitą;
- (7) valstybės narės ir Komisija turėtų turėti pakankamai laiko nacionalinėms programoms patikslinti, kad būtų atsižvelgta į atitinkamus pakeitimus, numatytus pagal šį reglamentą. Todėl likusioms sumoms, kurias išsipareigota skirti Sprendimų (ES) 2015/1523 ir (ES) 2015/1601 įgyvendinimui paremti, turėtų būti taikoma nuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 514/2014 ⁽²⁾ 50 straipsnio 1 dalies nukrypti leidžianti nuostata, kuria šešiais mėnesiais pratęsiamas išsipareigojimų panaikinimo terminas, siekiant užbaigti nacionalinių programų tikslinimo procedūrą, kaip nurodyta Reglamente (ES) Nr. 514/2014 14 straipsnyje;
- (8) valstybės narės prieš išsipareigojimų dėl tų sumų panaikinimą taip pat turėtų turėti pakankamai laiko panaudoti sumas, kurias pakartotinai išsipareigota skirti tam pačiam veiksmui arba kurios perkeltos kitiems veiksams. Todėl, kai Komisija patvirtina tokius pakartotinius išsipareigojimus skirti šias sumas arba sumų perkėlimą pagal nacionalines programas, turėtų būti laikoma, kad atitinkamas sumas išsipareigota skirti tais metais, kuriais patikslinama nacionalinė programa, kuria patvirtinamas atitinkamas pakartotinis išsipareigojimas ar perkėlimas;
- (9) Komisija turėtų Europos Parlamentui ir Tarybai kasmet teikti ataskaitą apie išteklių panaudojimą tarptautinės apsaugos prašytojų ir asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, perkėlimui, ypač tuomet, kai lėšos perkeliama kitiems veiksams pagal nacionalinę programą, kaip numatyta šiame reglamente;
- (10) šis reglamentas nedaro poveikio finansavimui pagal Reglamente (ES) Nr. 516/2014 17 straipsnį;
- (11) šio reglamento tikslai įgyvendinami nedarant poveikio vykdomoms deryboms dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 604/2013 ⁽³⁾ reformos;
- (12) pagal prie Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (13) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį ir 4a straipsnio 1 dalį, 2018 m. gruodžio 7 d. laišku Airija pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą;
- (14) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (15) atsižvelgiant į tai, jog būtina išvengti išsipareigojimų dėl likusių lėšų, kurias išsipareigota skirti Sprendimų (ES) 2015/1523 ir (ES) 2015/1601 įgyvendinimui paremti, panaikinimo šis reglamentas turėtų įsigaliooti jo paskelbimo *Europos Sąjungos Oficialiajame leidinyje* dieną;

⁽¹⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

⁽²⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 514/2014, kuriuo nustatomos Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo ir policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonės bendrosios nuostatos (OL L 150, 2014 5 20, p. 112).

⁽³⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013 6 29, p. 31).

- (16) iki 2018 m. pabaigos iš dalies nepakeitus Reglamento (ES) Nr. 516/2014, valstybės narės nebegalės pasinaudoti turimomis lėšomis pagal nacionalines programas, remiamas Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo lėšomis. Atsižvelgiant į tai, kad būtina skubiai iš dalies keisti Reglamentą (ES) Nr. 516/2014, būtina taikyti išimtį prie ES sutarties, SESV ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje nustatytam aštuonių savaičių laikotarpiui;
- (17) todėl Reglamentas (ES) Nr. 516/2014 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 516/2014 iš dalies keičiamas taip:

1) 18 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Ištekliai tarptautinės apsaugos prašytojų arba asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, perkėlimui“;

b) 1 dalyje žodžiai „asmenį, kuriam suteikta tarptautinė apsauga“ pakeičiami žodžiais „tarptautinės apsaugos prašytoją arba asmenį, kuriam suteikta tarptautinė apsauga“;

c) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos papildomos sumos pirmą kartą skiriamos valstybėms narėms atskirais finansavimo sprendimais, kuriais Reglamento (ES) Nr. 514/2014 14 straipsnyje nustatyta tvarka patvirtinamos jų nacionalinės programos, o vėliau finansavimo sprendimu, kuris turi būti pridėtas prie sprendimo, kuriuo patvirtinama jų nacionalinė programa. Pakartotinai išipareigoti skirti tas sumas tam pačiam veiksmui pagal nacionalinę programą arba tas sumas perkelti kitiems veiksams pagal nacionalinę programą galima tik tinkamai pagrįstais atvejais, nustatytais patikslinant atitinkamą nacionalinę programą. Suma gali būti pakartotinai išipareigota skirti arba perkelta tik vieną kartą. Komisija patvirtina pakartotinį išipareigojimą skirti lėšas arba jų perkėlimą pagal patikslintą nacionalinę programą.

Atsižvelgiant į sumas, skirtas pagal laikinas priemones, nustatytas Tarybos sprendimais (ES) 2015/1523 (*) ir (ES) 2015/1601 (**), siekiant padidinti solidarumą ir laikantis SESV 80 straipsnio, valstybės narės turėtų skirti bent 20 proc. tų sumų pagal nacionalines programas vykdomiems veiksams, kad būtų galima finansuoti tarptautinės apsaugos prašytojų ar asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, perkėlimą, perkėlimą į ES ar kitokią *ad hoc* priemonę dėl humanitarinių priežasčių, taip pat finansuoti parengiamąsias priemones tarptautinės apsaugos prašytojų perkėlimui po jų atvykimo į Sąjungą, be kita ko, jūra, arba asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, perkėlimą. Tokios priemonės neapima jokių sulaikymo priemonių. Tais atvejais, kai valstybė narė pakartotinai išipareigoja skirti išteklius ar perkelia išteklius, mažesnius už tą minimalų procentinį dydį, nėra galimybės perkelti skirtumo tarp pakartotinai išipareigtos skirti sumos ar perkeltos sumos ir minimalaus procentinio dydžio kitiems veiksams pagal nacionalinę programą.

(*) 2015 m. rugsėjo 14 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1523, kuriuo Italijos ir Graikijos labai nustatomos laikinosios priemonės tarptautinės apsaugos srityje (OL L 239, 2015 9 15, p. 146).

(**) 2015 m. rugsėjo 22 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1601, kuriuo Italijos ir Graikijos labai nustatomos laikinosios priemonės tarptautinės apsaugos srityje (OL L 248, 2015 9 24, p. 80).“;

d) įterpiamos šios dalys:

„3a. Taikant Reglamento (ES) Nr. 514/2014 50 straipsnio 1 dalį, kai sumos, skirtos pagal laikinas priemones, nustatytas sprendimais (ES) 2015/1523 ir (ES) 2015/1601, pakartotinai išipareigojamos skirti tam pačiam veiksmui pagal nacionalinę programą arba perkeliama kitiems veiksams pagal nacionalinę programą laikantis šio straipsnio 3 dalies, laikoma, kad išipareigota skirti atitinkamas sumas tais metais, kai patikslinama nacionalinė programa, kuria patvirtinamas atitinkamas pakartotinis išipareigojimas arba perkėlimas.

3b. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 514/2014 50 straipsnio 1 dalies, išipareigojimų dėl šio straipsnio 3a dalyje nurodytų sumų panaikinimo terminas pratęsiamas šešiais mėnesiais.

3c. Komisija kasmet pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie šio straipsnio taikymą.“;

e) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Siekiant iš tiesų įgyvendinti solidarumo ir atsakomybės pasidalijimo tarp valstybių narių tikslus, kaip nurodyta SESV 80 straipsnyje, neviršijant turimų išteklių, Komisijai pagal šio reglamento 26 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų tikslinama šio straipsnio 1 dalyje nurodyta vienkartinės išmokos suma, visų pirma atsižvelgiant į esamus infliacijos lygius, atitinkamus pokyčius tarptautinės apsaugos prašytojų ir asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, perkėlimo iš vienos valstybės narės į kitą, perkėlimui į Europos Sąjungą arba kitokiam *ad hoc* priėmimui dėl humanitarinių priežasčių srityje, taip pat veiksnus, kuriais galima optimizuoti finansinės paskatos, kurią suteikia vienkartinės išmokos sumos, naudojimą“;

2) 25 straipsnio pavadinimas ir įžanginės dalies žodžiai „asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga“ pakeičiami žodžiais „tarptautinės apsaugos prašytojų arba asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga“.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2018 m. gruodžio 12 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
A. TAJANI

Tarybos vardu
Pirmininkė
J. BOGNER-STRAUSS

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2018/2001

2018 m. gruodžio 11 d.

dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją

(nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB ⁽⁴⁾ buvo keletą kartų iš esmės keičiama ⁽⁵⁾. Kadangi tą direktyvą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;
- (2) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 194 straipsnio 1 dalį atsinaujinančiųjų išteklių energijos formų plėtojimo skatinimas yra vienas iš Sąjungos energetikos politikos tikslų. To tikslo siekiama šia direktyva. Didesnis atsinaujinančiųjų išteklių energijos arba atsinaujinančios energijos naudojimas yra svarbi priemonių, reikalingų sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir įvykdyti Sąjungos įsipareigojimą pagal 2015 m. Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos, dėl kurio susitarta 21-oje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje (toliau – Paryžiaus susitarimas), ir Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, įskaitant privalomą tikslą – iki 2030 m. Sąjungoje išmetamų teršalų kiekį sumažinti bent 40 %, palyginti su 1990 m. lygiu, rinkinio dalis. Sąjungos 2030 m. privalomas tikslas atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje ir valstybių narių įnašai siekiant to tikslo, įskaitant jų bazines procentines dalis, susijusias su jų 2020 m. nacionaliniais bendraisiais tikslais, yra vieni iš elementų, kurie yra itin svarbūs Sąjungos energetikos ir aplinkos politikos atžvilgiu. Kiti tokie elementai yra išdėstyti šioje direktyvoje nustatytoje sistemoje, pavyzdžiui, šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančiųjų išteklių plėtrai ir transporto degalų iš atsinaujinančiųjų išteklių plėtrai;
- (3) didesniai atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimui taip pat tenka svarbus vaidmuo skatinant energijos tiekimo saugumą, tvariąją energiją prieinamomis kainomis, technologijų plėtrą ir inovacijas, taip pat pirmavimą technologijų ir pramonės srityse, kartu teikiant naudą aplinkos apsaugos, socialinėje ir sveikatos apsaugos srityse, taip pat užtikrinant užimtumo bei regioninės plėtros galimybes, ypač kaimo ir atskirtose vietovėse, retai gyvenamuose regionuose ar teritorijose arba regionuose ar teritorijose, kuriuose vyksta dalinė deindustrializacija;

⁽¹⁾ OL C 246, 2017 7 28, p. 55.

⁽²⁾ OL C 342, 2017 10 12, p. 79.

⁽³⁾ 2018 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

⁽⁵⁾ Žr. XI priedo A dalį.

- (4) visų pirma, energijos suvartojimo sumažinimas, augantis technologijų tobulėjimas, paskatų plėsti viešojo transporto tinklą ir juo naudotis, energijos vartojimo efektyvumo technologijų naudojimas ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo elektros energijos sektoriuje, šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuose bei transporto sektoriuje skatinimas yra veiksmingos priemonės, kurias taikant kartu su energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis mažinamas Sąjungoje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir Sąjungos energetinė priklausomybė;
- (5) Direktyva 2009/28/EB nustatyta skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją reglamentavimo sistema, kurioje numatyti privalomi nacionaliniai tikslai dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies, kuriuos reikia pasiekti energijos vartojime ir transporto sektoriuje iki 2020 m. 2014 m. sausio 22 d. Komisijos komunikate „2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategija“ nustatyta būsimoji Sąjungos energetikos ir klimato politikos strategija ir skatinama laikytis bendros pozicijos, kaip tą politiką plėtoti po 2020 m. Komisija pasiūlė, kad Sąjungos 2030 m. tikslas, susijęs su Sąjungoje suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentine dalimi, būtų bent 27 %. Tą pasiūlymą Europos Vadovų Taryba patvirtino savo 2014 m. spalio 23–24 d. išvadose, ir jame nurodyta, kad valstybės narės turėtų galėti nustatyti savo didesnio užmojo nacionalinius tikslus, kad įgyvendintų savo suplanuotus įnašus siekiant Sąjungos 2030 m. tikslo ir juos viršytų;
- (6) Europos Parlamentas savo 2014 m. vasario 5 d. rezoliucijoje dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos ir 2016 m. birželio 23 d. rezoliucijoje dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo pažangos ataskaitos užsimojo dar plačiau nei Komisija savo pasiūlyme ar Europos Vadovų Taryba savo išvadose ir pabrėžė, kad atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimą ir pastaruoju metu sumažėjusias su atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijomis susijusias sąnaudas būtų pageidautina siekti dar didesnio užmojo tikslo;
- (7) todėl reikėtų atsižvelgti į Paryžiaus susitarime nustatytą užmojį ir technologinę plėtrą, įskaitant mažesnes investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energiją sąnaudas;
- (8) todėl yra tikslinga nustatyti, kad Sąjungos privalomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies tikslas būtų bent 32 %. Be to, Komisija turėtų vertinti, ar neturėtų būti nustatytas dar didesnis tikslas atsižvelgiant į labai sumažėjusias atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos sąnaudas, Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo arba į žymų energijos suvartojimo sumažėjimą Sąjungoje. Valstybės narės savo įnašą siekiant to tikslo turėtų nustatyti savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1999⁽¹⁾ nustatyto valdymo proceso;
- (9) nustačius privalomą Sąjungos 2030 m. tikslą atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje būtų toliau skatinama energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijų plėtra ir būtų užtikrintas tikrumas investuotojams. Tikslą nustačius Sąjungos lygmeniu, valstybės narės turėtų daugiau lankstumo savo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą siekti ekonomiškai efektyviausiu būdu, atsižvelgdamos į savo konkrečias aplinkybes, energijos rūšių derinį ir energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumus;
- (10) siekiant užtikrinti įgyvendinant Direktyvą 2009/28/EB pasiektų rezultatų konsolidavimą, nustatyti nacionaliniai 2020 m. tikslai turėtų atspindėti minimalius valstybių narių įnašus į naująją 2030 m. strategiją. Jokiomis aplinkybėmis nacionalinės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalys neturėtų būti mažesnės už tuos įnašus. Jei jos yra mažesnės, atitinkamos valstybės narės turėtų imtis tinkamų priemonių, kaip numatyta Reglamente (ES) 2018/1999, siekdamos užtikrinti, kad ta bazinė procentinė dalis būtų užtikrinta. Jeigu valstybė narė per 12 mėnesių laikotarpį neužtikrina savo bazinės procentinės dalies, ji turėtų per 12 mėnesių nuo to laikotarpio pabaigos imtis papildomų priemonių, kad užtikrintų tą bazinę procentinę dalį. Jeigu valstybė narė veiksmingai ėmėsi tokių papildomų priemonių ir įvykdė savo įsipareigojimą užtikrinti bazinę procentinę dalį, turėtų būti laikoma, kad ji laikosi privalomų bazinės procentinės dalies reikalavimų pagal šią direktyvą ir pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 visu aptariamu laikotarpiu. Todėl negali būti laikoma, kad atitinkama valstybė narė neįvykdė savo įsipareigojimo laikytis savo bazinės procentinės dalies tuo laikotarpiu, kai susidarė atotrūkis. Tiek 2020 m., tiek 2030 m. strategijomis siekiama Sąjungos aplinkos ir energetikos politikos tikslų;
- (11) valstybės narės turėtų imtis papildomų priemonių, jei atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis Sąjungos lygmeniu neatitinka Sąjungos trajektorijos, kurios laikantis būtų pasiektas bent 32 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalies tikslas. Pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 Komisija gali imtis Sąjungos lygmens

⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 94/22/EB, Direktyva 98/70/EB, Direktyva 2009/31/EB, Reglamentas (EB) Nr. 663/2009, Reglamentas (EB) Nr. 715/2009, Direktyva 2009/73/EB, Tarybos direktyva 2009/119/EB, Direktyva 2010/31/ES, Direktyva 2012/27/ES, Direktyva 2013/30/ES ir Tarybos direktyva (ES) 2015/652 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

priemonių, kad užtikrintų tikslo pasiekimą, jei Komisija, vertindama integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, pastebėtų užmojų atotrūkį. Jei Komisija, vertindama integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas, pastebėtų rezultatų atotrūkį, valstybės narės turėtų taikyti Reglamente (ES) 2018/1999 numatytas priemones, kad panaikintų tą atotrūkį;

- (12) skatinant valstybes nares prie Sąjungos tikslo prisidėti plataus užmojo įnašais, turėtų būti parengta finansinė sistema, kurios paskirtis – sudaryti palankesnes sąlygas, be kita ko, naudojant finansines priemones, tose valstybėse narėse investuoti į atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus;
- (13) Komisija, skirstydama lėšas, turėtų daugiausia dėmesio skirti atsinaujinančiųjų energijos išteklių projektų kapitalo sąnaudų mažinimui skirtų lėšų skyrimui, kadangi tokios sąnaudos turi reikšmingo poveikio atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų sąnaudoms ir tokių projektų konkurencingumui, taip pat esminės infrastruktūros, kuri būtina pažangesniam techniškai įmanomam ir ekonomiškai prieinamam atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimui, plėtrai, pavyzdžiui, perdavimo ir paskirstymo tinklo infrastruktūros, pažangiųjų tinklų ir tinklo jungčių plėtojimui;
- (14) Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas kompetentingoms nacionalinėms arba regioninėms institucijoms arba įstaigoms keistis geriausia patirtimi, pavyzdžiui, reguliariai rengiamuose susitikimuose siekiant nustatyti bendrą požiūrį į tai, kaip skatinti didesnę ekonomiškai efektyvių atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų įgyvendinimą. Komisija taip pat turėtų skatinti investicijas į naujas, lanksčias ir švarias technologijas ir nustatyti tinkamą skaidriais kriterijais ir patikimais rinkos kainos signalais grindžiamą strategiją, kaip suvaldyti technologijų, kurios neprideda prie išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo arba yra nepakankamai lanksčios, atsisakymą;
- (15) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1099/2008 ⁽¹⁾, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2001/77/EB ⁽²⁾ ir 2003/30/EB ⁽³⁾ bei Direktyvoje 2009/28/EB pateiktos įvairių atsinaujinančiųjų išteklių energijos rūšių apibrėžtys. Sąjungos energijos vidaus rinkos teisės aktuose bendrai nustatytos elektros energijos sektoriaus apibrėžtys. Aiškumo ir teisinio tikrumo sumetimais šioje direktyvoje tikslinga taikyti tas apibrėžtis;
- (16) įsitikinta, kad paramos schemos, skirtos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijai arba atsinaujinančiajai elektrai, yra veiksmingas būdas skatinti atsinaujinančiosios elektros panaudojimą. Jei ir kai valstybės narės nutaria taikyti paramos schemas, tokia parama turėtų būti teikiama tokia forma, kuri kuo mažiau iškreiptų elektros energijos rinkų veikimą. Tuo tikslu vis daugiau valstybių narių skiria paramą tokia forma, pagal kurią skiriamas priedas prie rinkos pajamų, ir įdiegia rinka grindžiamas sistemas, siekdamos nustatyti reikiamą paramos lygį. Kartu su veiksmais, kuriais siekiama pritaikyti rinką prie didėjančios atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies, tokia parama yra vienas iš svarbiausių elementų siekiant didesnio elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių integravimo į rinką, kartu atsižvelgiant į skirtingą mažų ir didelių gamintojų pajėgumą reaguoti į rinkos signalus;
- (17) mažos galios įrenginiai gali būti labai naudingi siekiant padidinti visuomenės pritarimą ir užtikrinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų diegimą, ypač vietos lygmeniu. Todėl, siekiant užtikrinti tokių mažos galios įrenginių įtraukimą, gali dar reikėti nustatyti konkrečias sąlygas, įskaitant fiksuotus supirkimo tarifus, kad būtų užtikrintas teigiamas sąnaudų ir naudos santykis, laikantis Sąjungos teisės aktų, susijusių su elektros energijos rinka. Mažos galios įrenginių apibrėžtis tokios paramos gavimo tikslais yra svarbi norint užtikrinti teisinį tikrumą investuotojams. Mažos galios įrenginių apibrėžtys pateikiamos valstybės pagalbos taisyklėse;
- (18) pagal SESV 108 straipsnį Komisija turi išimtinę kompetenciją vertinti valstybės pagalbos priemones, kurias valstybės narės gali taikyti atsinaujinančiųjų išteklių energijos panaudojimui, suderinamumą su vidaus rinka. Tas vertinimas atliekamas remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalimi ir laikantis atitinkamų nuostatų ir gairių, kurias tuo tikslu gali priimti Komisija. Šia direktyva nedaromas poveikis Komisijos išimtinai kompetencijai, suteiktai pagal SESV;
- (19) elektros energija iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių turėtų būti panaudojama kuo mažesne kaina vartotojams ir mokesčių mokėtojams. Kurdamos paramos schemas ir skirdamos paramą, valstybės narės turėtų siekti kuo labiau

⁽¹⁾ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (OL L 304, 2008 11 14, p. 1).

⁽²⁾ 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje (OL L 283, 2001 10 27, p. 33).

⁽³⁾ 2003 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/30/EB dėl skatinimo naudoti biokurą ir kitą atsinaujinantį kurą transporte (OL L 123, 2003 5 17, p. 42).

sumažinti visas sistemos panaudojimo sąnaudas kartu mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro, siekiant mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos iki 2050 m. tikslo. Pasitvirtino, kad rinka grindžiami mechanizmai, pavyzdžiui, konkurso procedūros, gali veiksmingai sumažinti paramos sąnaudas konkurencingose rinkose daugeliu atvejų. Tačiau konkrečiomis aplinkybėmis konkurso procedūros nebūtinai gali užtikrinti efektyvų kainos nustatymą. Todėl gali reikėti apsvarstyti galimybę taikyti subalansuotas išimtis siekiant užtikrinti ekonominį efektyvumą ir sumažinti bendras paramos sąnaudas. Visų pirma valstybės narės turėtų būti leidžiama taikyti išimtis dėl konkurso procedūrų ir tiesioginės rinkodaros reikalavimo mažos galios įrenginių ir parodomųjų projektų atveju siekiant atsižvelgti į jų ribotesnius pajėgumus. Kadangi Komisija kiekvienu atveju atskirai vertina paramos atsinaujinančiųjų išteklių energijai suderinamumą su vidaus rinka, tokios išimtys turėtų atitikti atitinkamas ribas, išdėstytas naujausiose Komisijos valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairėse. 2014–2020 m. gairėse nustatytos ribos – 1 MW (ir 6 MW arba 6 gamybos vienetai vėjo energijos atveju) ir 500 kW (ir 3 MW arba 3 gamybos vienetai vėjo energijos atveju), kai kalbama apie išimtis atitinkamai konkurso procedūros ir tiesioginės rinkodaros atvejais. Siekiant padidinti konkurso procedūrų veiksmingumą, kad būtų sumažintos bendros paramos sąnaudos, konkurso procedūros nediskriminacinėmis sąlygomis iš esmės turėtų būti atviros visiems iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių elektros energiją gaminantiems gamintojams. Rengdamos savo paramos schemas valstybės narės gali nustatyti, kad konkurso procedūros būtų taikomos tik konkrečioms technologijoms, kai tai reikalinga siekiant išvengti neoptimalių rezultatų tinklo apribojimų, tinklo stabilumo, sistemos integravimo sąnaudų, poreikio užtikrinti energijos rūšių derinio diversifikaciją ir ilgalaikio technologijų potencialo atžvilgiu;

- (20) savo 2014 m. spalio 23–24 d. išvadose dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos Europos Vadovų Taryba pabrėžė geriau tarpusavyje sujungtos energijos vidaus rinkos svarbą ir pakankamos paramos poreikį siekiant integruoti vis didėjančių kintančiųjų atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį ir taip sudaryti sąlygas Sąjungai įgyvendinti savo užmojus būti energetikos pertvarkos srities lydere. Todėl yra svarbu ir skubu padidinti sujungimo mastą ir daryti pažangą siekiant Europos Vadovų Tarybos tikslų, kad būtų išnaudotas visas energetikos sąjungos potencialas;
- (21) rengdamos atsinaujinančiųjų energijos išteklių paramos schemas, valstybės narės turėtų apsvarstyti prieinamas tvaraus biomasės tiekimo galimybes ir tinkamai atsižvelgti į žiedinės ekonomikos principus bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/98/EB⁽¹⁾ nustatytus atliekų hierarchijos principus siekiant išvengti bereikalingo žaliavų rinkų iškraipymo. Atliekų prevencija ir atliekų perdirbimas turėtų būti pirmenybinis pasirinkimas. Valstybės narės turėtų vengti kurti tokias paramos schemas, kurios prieštarautų atliekų tvarkymo tikslams ir dėl kurių būtų neveiksmingai naudojamos perdirbti tinkamos atliekos;
- (22) valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialas yra skirtingas ir jos nacionaliniu lygmeniu naudoja skirtingas paramos schemas. Dauguma valstybių narių taiko paramos schemas, pagal kurias parama teikiama tik tai atsinaujinančiųjų išteklių energijai, kuri gaminama jų teritorijoje. Kad nacionalinės paramos schemas tinkamai veiktų, itin svarbu, kad valstybės narės ir toliau galėtų kontroliuoti savo nacionalinių paramos schemų poveikį ir sąnaudas, atsižvelgdamos į savo skirtingą potencialą. Viena iš svarbių priemonių siekiant šios direktyvos tikslo išlieka tinkamo nacionalinių paramos schemų veikimo garantija pagal direktyvas 2001/77/EB ir 2009/28/EB, siekiant išlaikyti investuotojų pasitikėjimą ir sudaryti sąlygas valstybės narėms parengti veiksmingas nacionalines priemones dėl jų atitinkamų įnašų siekiant Sąjungos 2030 m. tikslo atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje ir nacionalinių tikslų, kuriuos jos yra sau nustačiusios. Šia direktyva turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybinei paramai atsinaujinančiųjų išteklių energijai, nedarant neproporcingo poveikio nacionalinėms paramos schemoms;
- (23) jei paramos schemomis būtų galima naudotis tarpvalstybiniu mastu, neigiamas poveikis energijos vidaus rinkai būtų ribotas, o tam tikromis sąlygomis valstybės narės galėtų Sąjungos tikslo siekti ekonomiškai efektyviau. Tarpvalstybinis dalyvavimas yra ir natūralus Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energetikos politikos plėtojimo rezultatas, kuriuo skatinama konvergencija ir bendradarbiavimas, siekiant prisidėti prie privalomo Sąjungos lygmens tikslo. Todėl tikslinga skatinti, kad valstybės narės remtų kitose valstybėse narėse įgyvendinamus projektus ir nustatytų kelis būdus, kuriais būtų galima užtikrinti didesnę tokios paramos schemų atvėrimą, užtikrinant SESV, ypač jos 30, 34 ir 110 straipsnių, laikymąsi. Kadangi elektros energijos srautų neįmanoma atsekti, tikslinga susieti paramos schemų tarpvalstybiniame dalyvavime atvėrimą toms procentinėms dalims, kurios yra paskata siekti faktinių fizinės jungties lygių, ir leisti valstybės narėms savo paramos schemas atverti tik toms valstybės narėms, su kuriomis jos turi tiesioginę tinklų jungtį, kadangi tai praktinis rodiklis, galintis parodyti fizinių srautų tarp valstybių narių egzistavimą. Tačiau tai jokių būdu neturėtų daryti poveikio tarpzoniniam ar tarpvalstybiniam elektros energijos rinkų veikimui;

⁽¹⁾ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

- (24) siekiant užtikrinti, kad paramos schemų atvėrimas būtų abipusis ir suteiktų abipusės naudos, dalyvaujančios valstybės narės turėtų pasirašyti bendradarbiavimo susitarimus. Valstybės narės turėtų išlaikyti elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumų panaudojimo savo teritorijoje tempo kontrolę, kad visų pirma būtų atsižvelgta į susijusias integravimo sąnaudas ir reikalingas investicijas į tinklą. Todėl valstybėms narėms turėtų būti leidžiama riboti jų teritorijoje esančių įrenginių dalyvavimą kitų valstybių narių pradėtuose konkursuose. Tuose bendradarbiavimo susitarimuose turėtų būti pakankamai aptariami visi atitinkami aspektai, pavyzdžiui, tai, kaip vykdoma sąnaudų, susijusių su projektu, kurį viena valstybė narė įgyvendina kitos valstybės narės teritorijoje, įskaitant išlaidas, susijusias su tinklų stiprinimu, energijos perdavimu, kaupimu ir atsarginiais pajėgumais, apskaita, taip pat galima tinklo perkrova. Tuose susitarimuose valstybės narės taip pat turėtų atsižvelgti į priemones, kurios gali sudaryti sąlygas ekonomiškai efektyviai integruoti tokius papildomus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumus, neatsižvelgiant į tai, ar jos yra reguliuojamojo pobūdžio (pavyzdžiui, susijusios su rinkos modeliu), ar jomis skiriamos papildomos investicijos į įvairius lankstumo šaltinius (pavyzdžiui, jungtys, kaupimas, apkrovos atsakas ar lanksti energijos gamyba);
- (25) valstybės narės turėtų vengti rinką iškreipiančių situacijų, dėl kurių iš trečiųjų valstybių intensyviai importuojami ištekliai. Tuo atžvilgiu reikėtų apsvarstyti galimybę laikytis gyvavimo ciklo požiūrio ir jį skatinti;
- (26) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos galėtų dalyvauti esamose paramos schemose vienodomis sąlygomis su didelio masto dalyviais. Tuo tikslu valstybėms narėms turėtų būti leidžiama imtis priemonių, pavyzdžiui, teikti informaciją, teikti techninę pagalbą ir finansinę paramą, sumažinti administracinius reikalavimus, įtraukti į bendrijas orientuotus konkursų kriterijus, organizuoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms pritaikytus konkursus arba sudaryti sąlygas atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms gauti atlygį tiesiogine parama, kai jos tenkina mažos galios įrenginiams keliamus reikalavimus;
- (27) planuojant elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybai reikalingą infrastruktūrą turėtų būti atsižvelgiama į politiką, susijusią su tų subjektų, ypač vietos gyventojų, kuriems tokie projektai daro poveikį, dalyvavimu;
- (28) vartotojams turėtų būti suteikta išsami informacija, įskaitant informaciją apie šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų energinį naudingumą ir mažesnes elektra varomų transporto priemonių eksploatavimo sąnaudas, kad jie galėtų individualiai pasirinkti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir nebūtų susiaurinti technologinių požiūrių;
- (29) nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, politika, remianti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, turėtų būti nuspėjama ir stabili, turėtų būti vengiama ją dažnai arba atgaline data keisti. Politikos nenumatytumas ir nestabilumas tiesiogiai veikia kapitalo finansavimo sąnaudas, projektų rengimo sąnaudas, todėl ir bendras atsinaujinančiųjų išteklių energijos panaudojimo Sąjungoje sąnaudas. Valstybės narės turėtų pasirūpinti, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams suteiktos paramos peržiūra neigiamai nepaveiktų tų projektų ekonominio gyvybingumo. Atsižvelgdamos į tai, valstybės narės turėtų skatinti ekonomiškai efektyvios paramos politikos kryptis ir užtikrinti jų finansinį tvarumą. Be to, turėtų būti paskelbtas ilgalaikis orientacinis tvarkaraštis, apimantis pagrindinius numatomos paramos aspektus, nedarant poveikio valstybių narių gebėjimui priimti sprendimus dėl biudžeto paskirstymo tame tvarkaraštyje numatytiems metams;
- (30) valstybių narių įsipareigojimais parengti atsinaujinančiųjų išteklių energijos veiksmų planus ir pažangos ataskaitas ir Komisijos įsipareigojimais rengti valstybių narių pažangos ataskaitas yra esminiai veiksniai siekiant didinti skaidrumą, užtikrinti aiškumą investuotojams ir vartotojams, taip pat sudaryti sąlygas veiksmingai stebėsenai. Reglamentu (ES) 2018/1999 tie įsipareigojimai įtraukiami į energetikos sąjungos valdymo sistemą, kuria optimizuojami planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėsenos įsipareigojimai energetikos ir klimato srityse. Į platesnę elektroninę platformą, nustatytą tame reglamente, taip pat integruojama atsinaujinančiųjų išteklių energijos skaidrumo platforma;
- (31) būtina numatyti skaidrias ir aiškias atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies apskaičiavimo ir tų išteklių nustatymo taisykles;
- (32) šios direktyvos tikslais apskaičiuojant hidroenergijos ir vėjo energijos dalį, klimato pokyčių sukeltos pasekmės turėtų būti sušvelnintos panaudojant normalizavimo taisyklę. Be to, elektros energija, pagaminta hidroakumuliaciniais įrenginiais, kuriems naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo, neturėtų būti laikoma elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių;

- (33) šilumos siurbliams, kuriais galima panaudoti tinkamos temperatūros aplinkos ir geoterminę energiją, arba vėsumos tiekimo sistemoms funkcionuoti reikalinga elektros energija ar kita papildoma energija. Todėl tų sistemų veikimui sunaudojama energija turėtų būti išskaičiuojama iš bendros naudojamos energijos arba iš pašalinamos energijos. Turėtų būti atsižvelgiama tik į šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas, kurių produkcija arba pašalinta energija žymiai viršija pradinę energiją, reikalingą joms veikti. Vėsumos tiekimo sistemomis prisidedama prie energijos naudojimo valstybėse narėse ir todėl tikslinga, kad skaičiavimo metoduose būtų atsižvelgta į tai, kokią tokiose sistemose visuose galutinio naudojimo sektoriuose naudojamos energijos procentinę dalį sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija;
- (34) pasyvios energijos sistemose pastatų projektavimas naudojamas energijai įsisavinti. Tai laikoma sutaupyta energija. Siekiant išvengti dvigubo skaičiavimo, šios direktyvos tikslais į taip įsisavintą energiją neturėtų būti atsižvelgta;
- (35) kai kuriose valstybėse narėse didelė bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis tenka aviacijai. Atsižvelgiant į esamus technologijų ir reguliavimo trūkumus, kurie trukdo komerciniam biodegalų naudojimui aviacijoje, tikslinga toms valstybėms narėms suteikti dalinę išimtį apskaičiuojant jų bendrąjį galutinį energijos suvartojimą nacionaliniame oro transporto sektoriuje, siekiant leisti joms į tą skaičiavimą neįtraukti jų pusantro karto viršijamo Sąjungos aviacijos vidutinio bendrojo galutinio energijos suvartojimo 2005 m. Eurostato duomenimis, t. y. 6,18 %. Kipras ir Malta dėl to, kad yra salos ir turi atokių regionų ypatybių, priklauso nuo aviacijos kaip transporto rūšies, kuri labai svarbi jų piliečiams ir jų ekonomikai. Todėl jų nacionalinio oro transporto sektoriaus bendrasis galutinis energijos suvartojimas yra neproporcingai didelis, t. y. 2005 m. Sąjungos vidurkis viršijamas daugiau nei tris kartus. Taigi jos yra neproporcingai veikiamos esamų technologijų ir reguliavimo suvaržymų. Todėl tikslinga tų valstybių narių atžvilgiu numatyti, kad jos galėtų naudotis išimtimi, apimančia kiekį, kuriuo jos viršija Sąjungos aviacijos vidutinį bendrąjį galutinį energijos suvartojimą 2005 m. Eurostato duomenimis, t. y. 4,12 %;
- (36) 2016 m. liepos 20 d. Komisijos komunikate „Europos mažataršio judumo strategija“ pažymėta, kad vidutinės trukmės laikotarpiu aviacijai ypač svarbūs pažangieji biodegalai ir iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminti nebiologinės kilmės skystieji ir dujiniai degalai;
- (37) siekiant užtikrinti, kad pradinių žaliavų, iš kurių gaminami pažangieji biodegalai, kitų rūšių biodegalai ir biodujos, sąrašas, kaip nustatyta šios direktyvos priede, būtų atsižvelgiama į atliekų hierarchijos principus, nustatytus Direktyvoje 2008/98/EB, į Sąjungos tvarumo kriterijus, taip pat į poreikį užtikrinti, kad tuo priedu nebūtų sukuriama papildomas žemės poreikis, kartu skatinant naudoti atliekas ir liekanas, Komisija, reguliariai vertindama tą priedą, turėtų apsvarstyti galimybę į jį įtraukti papildomas pradines žaliavas, kurios labai neiškreiptų (šalutinių) produktų, atliekų ar liekanų rinkų;
- (38) siekiant sudaryti galimybes sumažinti šioje direktyvoje nustatyto Sąjungos tikslo pasiekimo sąnaudas, o valstybėms narėms leisti lanksčiai laikytis savo įsipareigojimo užtikrinti, kad po 2020 m. jų nacionaliniai tikslai nebūtų žemesni už 2020 m. tikslus, tikslinga tiek sudaryti palankesnes sąlygas vienose valstybėse narėse iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartojimui kitose valstybėse narėse, tiek suteikti galimybę valstybėms narėms į savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį įskaičiuoti kitose valstybėse narėse suvartotą atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Dėl tos priežasties Komisija turėtų įdiegti Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių plėtros platformą (toliau – URDP), kurioje valstybės narės galėtų tarpusavyje prekiauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinėmis dalimis, taip papildant veiklą pagal dvišalius bendradarbiavimo susitarimus. URDP siekiama papildyti savanorišką paramos schemų atvėrimą kitose valstybėse narėse įgyvendinamiems projektams. Į valstybių narių susitarimus įtraukiami statistiniai perdavimai, bendri valstybių narių projektai arba bendros paramos schemos;
- (39) valstybės narės turėtų būti skatinamos siekti visų tinkamų bendradarbiavimo būdų, susijusių su šioje direktyvoje nustatytais tikslais ir informuoti piliečius apie naudojamų bendradarbiavimo mechanizmų duodamą naudą. Toks bendradarbiavimas gali vykti visais lygmenimis dvišaliu ar daugiašaliu pagrindu. Be šioje direktyvoje išimtinai numatytų mechanizmų, kurie turi poveikį atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies tikslo apskaičiavimui ir tikslo laikymuisi, būtent statistikos perdavimų tarp valstybių narių, kurie atliekami dvišaliu pagrindu arba per URDP, bendrų projektų ir bendrų paramos schemų, bendradarbiavimo būdai taip pat gali apimti, pavyzdžiui, keitimąsi informacija ir geriausia patirtimi, kaip visų pirma numatyta pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 sukurtoje elektroninėje platformoje, ir kitą savanorišką koordinavimą tarp visų rūšių paramos schemų;

- (40) turėtų būti įmanoma importuoti elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančiųjų išteklių ne Sąjungoje, įskaičiuoti į valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentines dalis. Siekiant užtikrinti tinkamą neatsinaujinančiųjų išteklių energijos pakeitimo atsinaujinančiųjų išteklių energija poveikį Sąjungoje ir trečiosiose valstybėse, tikslinga užtikrinti, kad tokį importą būtų galima atsekti ir apskaityti patikimu būdu. Bus apsvarstyta galimybė sudaryti susitarimus su trečiosiomis valstybėmis dėl tokios prekybos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energija organizavimo. Jeigu tuo tikslu priėmus sprendimą pagal Energijos bendrijos sutartį ⁽¹⁾, tos Sutarties Susitariančiosioms Šalims yra privalomos atitinkamos šios direktyvos nuostatos, joms turėtų būti taikomos šioje direktyvoje numatytos valstybių narių bendradarbiavimo priemonės;
- (41) kai valstybės narės su viena ar daugiau trečiųjų valstybių vykdo bendrus projektus, susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamyba, tikslinga, kad tie bendri projektai būtų susiję tik su naujai pastatytais įrenginiais arba įrenginiais, kurių pajėgumai neseniai buvo padidinti. Tai padės užtikrinti, kad trečiosios valstybės viso energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, nesumažėtų dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos importo į Sąjungą;
- (42) šalia Sąjungos sistemos, skirtos atsinaujinančiųjų išteklių energijai skatinti, nustatymo, šia direktyva taip pat prisidedama prie galimo teigiamo poveikio, kurį Sąjunga ir valstybės narės gali pajusti skatindamos atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sektoriaus plėtrą trečiosiose valstybėse, didinimo. Sąjunga ir valstybės narės, visapusiškai laikydamosi tarptautinės teisės, turėtų skatinti mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir investicijas į atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą besivystančiose ir kitose šalyse partnerėse, taip stiprindamos savo aplinkosauginį bei ekonominį tvarumą ir savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos eksporto pajėgumus;
- (43) leidimų, sertifikatų ir licencijų atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginiams išdavimo procedūra, taikant taisykles tam tikrų projektų atžvilgiu, turėtų būti objektyvi, skaidri, nediskriminacinė ir proporcinga. Visų pirma tikslinga vengti bet kokios nereikalingos naštos, kuri galėtų kilti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus priskiriant prie įrenginių, kurie kelia didelę riziką sveikatai;
- (44) siekdamas sparčiai didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos panaudojimą ir atsižvelgdamas į jų labai tvarias ir naudingas aplinkai savybes, valstybės narės, taikydamos administracines taisykles arba planuodamos įrenginių licencijavimo, siekiant sumažinti taršą ir kontroliuoti pramoninius įrenginius, kovos su oro tarša ar pavojingų medžiagų išskyrimo į aplinką prevencijos ar mažinimo struktūras ir teisės aktus, turėtų atsižvelgti į atsinaujinančiųjų energijos išteklių įnašą siekiant aplinkos ir klimato kaitos tikslų, visų pirma palyginti su neatsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginiais;
- (45) turėtų būti užtikrinta šios direktyvos tikslų ir kitų Sąjungos aplinkos teisės darna. Visų pirma, vykdydamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių vertinimo, planavimo ar licencijavimo procedūras, valstybės narės turėtų atsižvelgti į visus Sąjungos aplinkos teisės ir atsinaujinančiųjų energijos išteklių įnašą siekiant aplinkosaugos ir klimato kaitos tikslų, ypač palyginti su neatsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių nauda;
- (46) geoterminė energija yra vienas iš svarbių vietos atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kurią gaminant paprastai išmetamas teršalų kiekis yra gerokai mažesnis nei naudojant iškastinį kurą, tam tikrų rūšių geoterminės elektrinės beveik neišmeta teršalų. Tačiau, priklausomai nuo teritorijos geologinių savybių, geoterminės energijos gamybos metu gali būti išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos ir kitos požeminiuose skysčiuose ir kitose žemės gelmių geologinėse formacijose sukauptos medžiagos, kurios yra kenksmingos sveikatai ir aplinkai. Todėl Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas tik tos geoterminės energijos, kuri, palyginti su neatsinaujinančiais šaltiniais, turi nedidelį poveikį aplinkai ir kurią gaminant sumažėja šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, naudojimui;
- (47) nacionaliniu, regioniniu ir, kai taikytina, vietos lygmenimis taisyklės ir įpareigojimai, kuriais nustatyti minimalūs atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo naujuose ir atnaujintuose pastatuose reikalavimai, labai paskatino atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą. Tos priemonės turėtų būti skatinamos platesniame Sąjungos kontekste, kartu skatinant energijos požiūriu efektyvų atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą kartu su energijos taupymo ir energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis statybos reglamentuose ir kodeksuose;

⁽¹⁾ OL L 198, 2006 7 20, p. 18.

- (48) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas mažiausių privalomų atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo pastatuose lygių nustatymui ir jį paspartinti, tų minimalių lygių apskaičiavimas naujiems pastatams ir esamiems pastatams, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, turėtų suteikti pakankamą pagrindą įvertinti, ar techniškai, funkcinio požiūriu ir ekonomiškai įmanoma įtraukti mažiausius privalomus atsinaujinančiųjų išteklių energijos lygius. Kad būtų įgyvendinti tie reikalavimai, valstybės narės, *inter alia*, turėtų leisti naudoti veiksmingą centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą arba, kai centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų nėra, – kitą energijos infrastruktūrą;
- (49) siekiant užtikrinti, kad nacionalinės priemonės, kuriomis plėtojama šilumos ir vėsumos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, būtų pagrįstos išsamiais planais ir nacionalinių atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir atliekinės energijos potencialo analize, ir kad tokiomis priemonėmis būtų numatytas didesnis atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimas, *inter alia*, skatinant naujoviškų technologijų, pavyzdžiui, šilumos siurblių, geoterminių ir saulės šiluminės energijos technologijų, naudojimą, ir atliekinės šilumos ir vėsumos integravimas, tikslinga reikalauti, kad valstybės narės įvertintų savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą ir atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimą šildymo ir vėsinimo sektoriui, ypač tam, kad būtų skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas šildymo ir vėsinimo įrenginiuose ir kad būtų skatinamas konkurencingas ir efektyvus centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas. Kad šildymas ir vėsinimas atitiktų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus ir būtų sumažinta administracinė našta, tas vertinimas turėtų būti įtrauktas į išsamius vertinimus, kurie atliekami ir apie kuriuos pranešama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES ⁽¹⁾ 14 straipsnį;
- (50) įrodyta, kad skaidrių taisyklių stoka ir įvairių leidimų išdavimo įstaigų tarpusavio koordinavimo nebuvimas trukdo panaudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Pareiškėjų konsultavimu administracinio paraiškų teikimo ir leidimų išdavimo proceso metu per administracinį kontaktinį punktą siekiama sumažinti proceso sudėtingumą projektų plėtotojams ir padidinti efektyvumą ir skaidrumą, be kita ko, iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojams ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms. Toks konsultavimas turi būti teikiamas tinkamu valdymo lygmeniu, atsižvelgiant į valstybių narių ypatumus. Bendri kontaktiniai punktai turėtų konsultuoti pareiškėją ir sudaryti jam palankesnes sąlygas viso administracinio proceso metu, kad pareiškėjas nebūtų priverstas kreiptis į kitas administracines įstaigas, kad būtų užbaigtas leidimų išdavimo procesas, nebent pareiškėjas to pageidauja;
- (51) ilgos administracinės procedūros yra viena iš pagrindinių administracinių kliūčių ir yra brangios. Administracinių leidimų išdavimo procesų supaprastinimas ir aiškūs terminai, per kuriuos turi būti priimti institucijų, kompetentingų išduoti užpildyta paraiška grindžiamą leidimą elektros energijos gamybos įrenginiams, sprendimai, turėtų skatinti veiksmingesnes paraiškų tvarkymo procedūras, taip sumažinant administracines išlaidas. Turėtų būti parengtas procedūrų vadovas, skirtas tam, kad projektų plėtotojams ir piliečiams, pageidaujantiems investuoti į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, būtų sudarytos palankesnės sąlygos suprasti procedūras. Siekiant paskatinti labai mažas, mažasias ir vidutines įmones (toliau – MVI), taip pat pavienius piliečius naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, laikantis šioje direktyvoje nustatytų tikslų, tais atvejais, kai įgyvendinami maži atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos projektai, įskaitant tuos, kurie įgyvendinami decentralizuotai, pavyzdžiui, stoginius saulės energijos įrenginius, turėtų būti nustatyta paprasto pranešimo apie prisijungimus prie tinklo procedūra pateikiant jį kompetentingai įstaigai. Siekiant atsižvelgti į didėjančią poreikį modernizuoti esamus energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybos įrenginius, reikėtų numatyti supaprastintas leidimų išdavimo procedūras. Ši direktyva, ypač jos nuostatos dėl administracinio leidimų išdavimo proceso organizavimo ir trukmės, turėtų būti taikoma nedarant poveikio tarptautinei ir Sąjungos teisei, įskaitant nuostatas dėl aplinkos ir žmonių sveikatos apsaugos. Tinkamai pagrįstais atvejais dėl ypatingų aplinkybių pradinius terminus turėtų būti įmanoma pratęsti ne ilgiau kaip vieniems metams;
- (52) kad būtų paskatintas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas, reikėtų pašalinti informacijos ir mokymo spragas, visų pirma šildymo ir vėsinimo sektoriuje;
- (53) jeigu montuotojo profesinės veiklos pradėjimas ar vykdymas yra reglamentuojamas, taikomos profesinių kvalifikacijų pripažinimo išankstinės sąlygos, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/36/EB ⁽²⁾. Todėl ši direktyva taikoma nedarant poveikio Direktyvai 2005/36/EB;

⁽¹⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

⁽²⁾ 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

- (54) nors Direktyvoje 2005/36/EB nustatyti profesinių kvalifikacijų abipusio pripažinimo reikalavimai ir architektams, taip pat reikia užtikrinti, kad projektuotojai ir architektai savo planuose ir projektuose tinkamai atsižvelgtų į optimalų atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir didelio veiksmingumo technologijų derinį. Todėl valstybės narės tuo aspektu turėtų parengti aiškias gaires. Tai turėtų būti padaryta nedarant poveikio tai direktyvai ir ypač jos 46 bei 49 straipsniams;
- (55) vienintelė šios direktyvos tikslais išduotų kilmės garantijų paskirtis yra parodyti galutiniam vartotojui, kad tam tikra energijos procentinė dalis ar kiekis buvo pagaminti iš atsinaujinančiųjų išteklių. Kilmės garantiją vienas turėtojas gali perduoti kitam turėtoju, neatsižvelgiant į energijos rūšį, su kuria ji susijusi. Tačiau siekiant užtikrinti, kad energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių vienetas vartotojui būtų atskleistas tik vieną kartą, turėtų būti vengiama kilmės garantijų dvigubo skaičiavimo ir dvigubo atskleidimo. Atsinaujinančiųjų išteklių energija, kurios kilmės garantiją gamintojas pardavė atskirai, neturėtų būti atskleista ar perduota galutiniam vartotojui kaip atsinaujinančiųjų išteklių energija. Svarbu atskirti žaliuosius sertifikatus, naudojamus paramos schemų tikslu, ir kilmės garantijas;
- (56) tikslinga leisti, kad elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių vartotojų rinka prisidėtų plėtojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Todėl valstybės narės turėtų reikalauti, kad elektros energijos tiekėjai, kurie pagal Sąjungos elektros energijos vidaus rinkos teisės aktus atskleidžia galutiniams vartotojams savo energijos rūšių derinį arba kurie parduoda energiją vartotojams darydami nuorodą į atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą, naudotų energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminančių įrenginių kilmės garantijas;
- (57) svarbu teikti informaciją apie tai, kaip remiama elektros energija paskirstoma galutiniams vartotojams. Siekdamas pagerinti tos vartotojams skiriamos informacijos kokybę, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kilmės garantijos būtų teikiamos visiems pagamintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vienetams, išskyrus atvejus, kai jos nusprendžia nesuteikti kilmės garantijų gamintojams, kurie taip pat gauna finansinę paramą. Jei valstybės narės nusprendžia suteikti kilmės garantijas gamintojams, kurie taip pat gauna finansinę paramą, arba nesuteikti kilmės garantijų tiesiogiai gamintojams, jos turėtų galėti pasirinkti priemones ir mechanizmus, kuriais būtų atsižvelgiama į tų kilmės garantijų rinkos vertę. Kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojai taip pat gauna finansinę paramą, atitinkamoje paramos schemoje turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į kilmės garantijų rinkos vertę tos pačios gamybos atveju;
- (58) Direktyvoje 2012/27/ES numatytos kilmės garantijos, kuriomis įrodoma elektros energijos, pagamintos didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiuose, kilmė. Tačiau nenustatyta, kaip tokios kilmės garantijos turi būti naudojamos, todėl jas taip pat turėtų būti galima naudoti atskleidžiant energijos, pagamintos naudojant didelio naudingumo kogeneraciją, naudojimą;
- (59) kilmės garantijos, kurios dabar galioja atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos atveju, turėtų apimti atsinaujinančiųjų išteklių dujas. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama kilmės garantijų sistemą taikyti ir neatsinaujinančioms energijos ištekliams. Tokiu būdu galutiniams vartotojams būtų nuosekliai įrodoma atsinaujinančiųjų išteklių dujų, pavyzdžiui, biometano, kilmė ir būtų sudaromos palankesnės sąlygos tarpvalstybinei prekybai tokiomis dujomis. Taip pat būtų galima parengti kitoms atsinaujinančiųjų išteklių dujoms, pavyzdžiui, vandeniliui, taikomas kilmės garantijas;
- (60) reikia remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integraciją į perdavimo ir skirstymo tinklą ir energijos kaupimo sistemų panaudojimą siekiant užtikrinti integruotą kintamą energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybą; ypač tai pasakytina apie taisykles, kuriomis reguliuojamas apkrovos paskirstymas ir prieiga prie tinklo. Kitame Sąjungos teisės akte, susijusiame su elektros energijos vidaus rinka, numatyta iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintos elektros energijos integravimo sistema. Tačiau toje sistemoje nėra nuostatų dėl iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintų dujų integravimo į dujų tinklą. Todėl tokias nuostatas būtina įtraukti į šią direktyvą;
- (61) pripažinta, kad naujovių diegimas ir tvari bei konkurencinga energetikos politika gali skatinti ekonomikos augimą. Energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų išteklių dažnai priklauso nuo vietos ar regioninių MVĮ. Vietos verslo plėtojimo, tvaraus ekonomikos augimo ir aukštos kokybės darbo vietų kūrimo galimybės, kurios atsiranda valstybėse narėse ir regionuose investuojant į energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamybą regiono ir

vietos lygmenimis, yra svarbios. Todėl Komisija ir valstybės narės turėtų skatinti ir remti nacionalines ir regionines tų sričių plėtojimo priemones, skatinti vietos ir regionines vystymosi iniciatyvas keistis atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos geriausia patirtimi ir stiprinti techninės pagalbos ir mokymo programų teikimą siekiant stiprinti esamą reguliavimo, techninę ir finansinę ekspertinę patirtį bei plėtoti žinias apie prieinamas finansavimo galimybes, įskaitant tikslingesnę Sąjungos lėšų panaudojimą, pavyzdžiui, sanglaudos politikos fondų lėšų naudojimą toje srityje;

- (62) regionų ir vietos institucijos dažnai nustato platesnio užmojo tikslus atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje, kurie viršija nacionalinius tikslus. Regioniniai ir vietos įsipareigojimai skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtojimą ir didinti energijos vartojimo efektyvumą šiuo metu remiami pasitelkiant tinklus, pavyzdžiui, Merų paktą, pažangiųjų miestų ar pažangiųjų bendruomenių iniciatyvas ir plėtojant tvariosios energetikos veiksmų planus. Tokie tinklai yra būtini ir turėtų būti plečiami, nes jais didinamas informuotumas ir sudaromos palankesnės sąlygos keitimuisi geriausia patirtimi ir turima finansine parama. Tame kontekste Komisija turėtų remti suinteresuotus novatoriškus regionus ir vietos valdžios institucijas dirbti tarpvalstybiniu mastu, padėdama kurti bendradarbiavimo mechanizmus, pavyzdžiui, Europos teritorinio bendradarbiavimo grupę, kuri leidžia įvairių valstybių narių institucijoms susijungti į grupę ir teikti bendras paslaugas ir įgyvendinti bendrus projektus, nereikalaujant, kad nacionaliniai parlamentai prieš tai pasirašytų ir ratifikuotų tarptautinį susitarimą. Taip pat turėtų būti apsvaistyta galimybė taikyti kitas novatoriškas priemones siekiant pritraukti daugiau investicijų į naujas technologijas, pavyzdžiui, sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo ir standartizavimo procesus viešojo finansavimo srityje;
- (63) sudarant palankias sąlygas atsinaujinančiųjų išteklių energijos rinkos vystymuisi, reikia atsižvelgti į palankų poveikį regionų ir vietos plėtros galimybėms, eksporto perspektyvoms, socialinei sanglaudai ir užimtumo galimybėms, ypač MVĮ ir nepriklausomų energijos gamintojų atžvilgiu, įskaitant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojus ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas;
- (64) SESV 349 straipsnyje pripažįstama ypatinga atokiausių regionų padėtis. Atokiausių regionų energetikos sektoriui paprastai būdingas izoliuotumas, ribotas tiekimas ir priklausomybė nuo iškastinio kuro, nors tuose regionuose yra daug naudingų atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Todėl atokiausi regionai galėtų būti pavyzdžiai, kaip novatoriškos energijos technologijos galėtų būti taikomos Sąjungoje. Todėl būtina skatinti didesnę atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, kad būtų užtikrinta didesnė tų regionų energetinė nepriklausomybė, ir pripažinti jų ypatingą padėtį atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialo ir viešosios paramos poreikio atžvilgiu. Turėtų būti numatyta nedidelį vietinį poveikį turinti nukrypti leidžianti nuostata, pagal kurią valstybės narės būtų leidžiama nustatyti konkrečius kriterijus siekiant užtikrinti galimybę gauti finansinę paramą už tam tikros rūšies biomasės kuro vartojimą. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti tokius konkrečius kriterijus biomasės kurą naudojančioms ir atokiausiame regione, kaip nurodyta SESV 349 straipsnyje, esantiems įrenginiams, taip pat biomasei, kuri tokiuose įrenginiuose naudojama kaip kuras ir neatitinka šioje direktyvoje nustatytų suderintų tvarumo, energijos vartojimo efektyvumo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų. Tokie konkretūs kriterijai biomasės kurui turėtų būti taikomi neatsižvelgiant į tai, ar tos biomasės kilmės vieta yra valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje. Be to, visi konkretūs kriterijai turėtų būti objektyviai pagrįsti tuo, kad reikia užtikrinti atitinkamo atokiausio regiono energetinį nepriklausomumą ir sklandų perėjimą prie šioje direktyvoje biomasės kurui nustatytų tvarumo, energijos vartojimo efektyvumo, šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų tokia atokiausiame regione. Atsižvelgiant į tai, kad elektros energijos gamybai naudojamų energijos rūšių derinys atokiausiuose regionuose yra iš esmės sudarytas daugiausia iš mazuto, būtina užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgta į šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus tuose regionuose.

Todėl būtų tikslinga nustatyti konkrečių lygintino iškastinio kuro vertę atokiausiuose regionuose pagamintos elektros energijos atžvilgiu. Valstybės narės turėtų užtikrinti veiksmingą jų konkrečių kriterijų laikymąsi. Galiausiai, valstybės narės, nedarydamos poveikio pagal paramos schemas teikiamai paramai pagal šią direktyvą, neturėtų atsisakyti atsižvelgti, remdamosi kitais tvarumo kriterijais, į laikantis šios direktyvos išgautus biodegalus ir skystuosius bioproduktus. Šiuo draudimu siekiama užtikrinti, kad biodegalams ir skystiesiems bioproduktams, kurie atitinka šioje direktyvoje numatytus suderintus kriterijus, toliau būtų taikomi šios direktyvos palankesnių sąlygų prekybai sudarymo tikslai, be kita ko, atitinkamų atokiausių regionų atžvilgiu;

- (65) tikslinga sudaryti sąlygas plėtoti decentralizuotos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijas ir kaupti energiją nediskriminacinėmis sąlygomis ir nesudarant kliūčių investicijų į infrastruktūrą finansavimui. Perejus prie decentralizuotos energijos gamybos būtų gauta įvairiapusės naudos, įskaitant vietinių energijos išteklių naudojimą, vietos energijos tiekimo saugumo padidėjimą, transportavimo atstumų sutrumpėjimą ir mažesnius energijos perdavimo nuostolius. Tokiu decentralizavimu taip pat būtų prisidedama prie bendruomenės vystymosi ir sanglaudos, nes būtų sudaromos galimybės gauti pajamas ir vietos lygmeniu būtų sukuriamos darbo vietos;

- (66) iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos elektros energijos vartojimas didėja, todėl reikia apibrėžti iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus ir kartu veikiančius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus. Taip pat būtina nustatyti reglamentavimo sistemą, kuria iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai būtų įgalinti gaminti, vartoti, kaupti ir parduoti elektros energiją be neproporcingos naštos. Daugiabučių gyventojai, pavyzdžiui, turėtų galėti naudotis vartotojų įgalinimo privalumais tiek pat, kiek individualių namų ūkiai. Vis dėlto valstybėms narėms turėtų būti leidžiama diferencijuoti individualius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus ir kartu veikiančius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus dėl jų skirtingų ypatumų tiek, kiek bet kokia tokia diferenciacija yra proporcinga ir tinkamai pagrįsta;
- (67) kartu veikiančių iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojų įgalinimas taip pat suteikia galimybes atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms didinti energijos vartojimo efektyvumą namų ūkių lygmeniu ir padeda mažinti energijos nepriteklių mažinant vartojimą ir tiekimo tarifus. Valstybės narės turėtų tinkamai pasinaudoti ta galimybe, *inter alia*, įvertindamos galimybę sudaryti sąlygas dalyvauti namų ūkiams, kurie kitu atveju negalėtų dalyvauti, įskaitant pažeidžiamus vartotojus ir nuomininkus;
- (68) iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai turėtų nesusidurti su diskriminacine arba neproporcinga našta ar išlaidomis ir jiems turėtų būti netaikomos nepagrįstos rinkliavos. Turėtų būti atsižvelgta į jų įnašą siekiant klimato ir energetikos tikslų ir į sąnaudas bei naudą, kurią jie teikia platesnėje energetikos sistemoje. Todėl valstybės narės paprastai turėtų netaikyti mokesčių tose pačiose iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojų patalpose pagamintai ir suvartotai elektros energijai. Vis dėlto valstybėms narėms turėtų būti leidžiama prireikus taikyti nediskriminacines ir proporcingas rinkliavas už tokią elektros energiją, siekiant užtikrinti elektros energijos sistemos finansinį tvarumą, paramos teikimą tik objektyviai reikalingais atvejais ir veiksmingą naudojimąsi savo paramos schemomis. Tuo pačiu metu valstybės narės turėtų užtikrinti, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai subalansuotai ir tinkamai prisidėtų prie bendros elektros energijos gamybos, skirstymo ir vartojimo sąnaudų paskirstymo sistemos, kai elektra teikiama tinklui;
- (69) tuo tikslu valstybės narės iš principo turėtų netaikyti mokesčių iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojų tose pačiose patalpose individualiai pagamintai ir suvartotai elektros energijos. Vis dėlto, siekiant užkirsti kelią tam, kad ta paskata darytų poveikį atsinaujinančiųjų išteklių energijos paramos schemų finansiniam tvarumui, ta paskata galėtų būti taikoma tik mažos galios įrenginiams, kurių elektrinė galia yra 30 kW arba mažesnė. Tam tikrais atvejais valstybėms narėms turėtų būti leidžiama taikyti mokesčius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojams už suvartotą pačių pasigamintą elektros energiją, kai jos veiksmingai panaudoja savo paramos schemas ir užtikrina nediskriminacinę ir veiksmingą prieigą prie jų paramos schemų. Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę taikyti dalines išimtis dėl šių rinkliavų, įmokų ar jų derinio ir remti tiek, kiek to reikia siekiant užtikrinti tokių projektų ekonominį gyvybingumą;
- (70) vietos gyventojų ir vietos institucijų, susibūrusių į atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, dalyvavimas atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektuose sukūrė didelę pridėtinę vertę – atsinaujinančiųjų išteklių energija sulaukė vietos pritarimo ir atsirado galimybių pritraukti daugiau privačiojo kapitalo; tai paskatino vietos investicijas, išplėtė vartotojų pasirinkimo galimybes ir padidino gyventojų dalyvavimą energetikos pertvarkos procese. Tokio vietos dalyvavimo reikšmė itin svarbi atsižvelgiant į tai, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumai auga. Priemonėmis, kuriomis užtikrinamos galimybės atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms vienodomis sąlygomis konkuruoti su kitais gamintojais, taip pat siekiama padidinti vietos gyventojų dalyvavimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektuose, todėl jomis didinamas pritarimas atsinaujinančiųjų išteklių energijai;
- (71) konkretūs vietos atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų ypatumai – jų dydis, nuosavybės struktūra ir projektų skaičius, gali trukdyti joms vienodomis sąlygomis konkuruoti su dideliais subjektais, t. y. konkurentais, kurių projektai ar portfeliai yra didesni. Todėl valstybėms narėms turėtų būti galima atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms parinkti bet kokią subjekto formą su sąlyga, kad toks subjektas, veikdamas savo vardu, gali naudotis teisėmis ir jam galima nustatyti pareigas. Siekiant išvengti piktnaudžiavimo ir užtikrinti plataus masto dalyvavimą, atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos turėtų galėti išlikti nepriklausomos nuo atskirų narių ir kitų tradicinių rinkos subjektų, kurie dalyvauja kaip bendrijos nariai ar akcininkai arba kurie bendradarbiauja kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, investuodami. Visi potencialūs vietos nariai turėtų galėti dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos projektuose remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Priemonės, kuriomis siekiama kompensuoti neigiamus veiksnius, susijusius su konkrečiais vietos atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų ypatumais – jų dydžiu, nuosavybės struktūra ir projektų skaičiumi, apima sąlygų sudarymą atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms veikti energijos sistemoje ir jų integravimosi į rinką lengvinimą. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos turėtų galėti tarpusavyje dalytis energija, kurią pagamina jų bendrijai priklausantys įrenginiai. Vis dėlto bendrijos nariai neturėtų būti atleisti nuo

atitinkamų išlaidų, rinkliavų, įmokų ir mokesčių, kuriuos turėtų mokėti galutiniai vartotojai, kurie nėra bendrijos nariai, gamintojai panašioje situacijoje arba kai tiems perdavimams naudojama bet kurios rūšies viešojo tinklo infrastruktūra;

- (72) namų ūkių vartotojai ir bendrijos, vartojantys iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą energiją, turėtų išsaugoti savo teises kaip vartotojai, įskaitant teises sudaryti sutartį su jų pasirinktu tiekėju ir pakeisti tiekėją;
- (73) maždaug pusė galutinės energijos Sąjungoje suvartojama šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje, todėl laikoma, kad šis sektorius yra vienas pagrindinių sektorių siekiant sparčiau mažinti energijos sistemos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Be to, jis yra strateginis sektorius energetinio saugumo atžvilgiu, nes prognozuojama, kad iki 2030 m. apytiksliai 40 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos turėtų būti suvartojama šilumos ir vėsumos gamybai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Vis dėlto iki šiol pažanga šiame sektoriuje daroma palyginti lėtai, nes šiai dienai nėra suderintos Sąjungos lygmens strategijos, stinga išorės sąnaudų internalizavimo, o šilumos ir vėsumos tiekimo rinkos yra susiskaidžiusios;
- (74) kai kurios valstybės narės šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje įgyvendino priemones, kad pasiektų savo 2020 m. tikslą atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje. Tačiau, nenumačius privalomų nacionalinių tikslų laikotarpiui po 2020 m., likusių nacionalinių paskatų gali neužtekti tam, kad būtų pasiekti ilgalaikiai 2030 ir 2050 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslai. Siekiant pasiekti tokius tikslus, padidinti tikrumą investuotojams ir skatinti šilumos ir vėsumos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių rinkos plėtrą visoje Sąjungoje, kartu laikytis principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, tikslinga skatinti valstybių narių pastangas tiekti iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintą šilumą ir vėsumą, siekiant prisidėti prie laipsniško atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies didinimo. Atsižvelgiant į tai, kad kai kurios šilumos ir vėsumos tiekimo rinkos yra susiskaidžiusios, rengiant priemones tokių pastangų tikslu ypač svarbu užtikrinti lankstumą. Taip pat svarbu užtikrinti, kad tikėtinas iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos tiekimas neturėtų šalutinio neigiamo poveikio aplinkai ar dėl jo atsirastų neproporcingai didelių bendrų sąnaudų. Siekiant kuo labiau sumažinti tą riziką, šilumos ir vėsumos gamybos sektoriuje didinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį turėtų būti atsižvelgiama į padėtį tose valstybėse narėse, kuriose procentinė dalis jau yra labai didelė arba kuriose nenaudojama atliekinė šilumos ir vėsumos gamyba, pavyzdžiui, Kipre ir Maltoje;
- (75) centralizuotai tiekiant šilumą ir vėsumą šiuo metu patenkinama apie 10 % šilumos paklausos visoje Sąjungoje, tačiau valstybių narių skirtumai labai dideli. Komisijos parengtoje šilumos ir vėsumos tiekimo strategijoje pripažįstama, kad centralizuoto šilumos tiekimo priklausomybę nuo iškastinio kuro galima mažinti efektyviau vartojant energiją ir panaudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją;
- (76) energetikos sąjungos strategijoje taip pat pripažįstamas piliečių vaidmuo energetikos pertvarkos procese – piliečiai prisiima atsakomybę už energetikos pertvarką, naudojasi naujų technologijų teikiamais privalumais, kad už suvartotą energiją mokėtų mažiau, ir aktyviai dalyvauja rinkoje;
- (77) turėtų būti pabrėžta galima priemonių siekiant padidinti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos šilumos ir vėsumos tiekimą bei kitų esamų schemų pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES⁽¹⁾ ir Direktyvą 2012/27/ES sinergija. Valstybės narės turėtų turėti kuo didesnes galimybes tokias priemones įgyvendinti naudodamosi esamomis administracinėmis struktūromis, kad sumažintų administracinę naštą;
- (78) todėl centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje ypač svarbu sudaryti galimybę naudoti kitokių rūšių kurą, t. y. pereiti prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos, ir užkirsti kelią reglamentuojamojo pobūdžio bei technologiniam susiaistymui ir technologijų blokavimui sustiprinus atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojų ir galutinių vartotojų teises, taip pat suteikti priemonių galutiniams vartotojams, kad jiems būtų sudarytos palankesnės sąlygos pasirinkti didžiausio energinio efektyvumo sprendimą, kuriuo būtų atsižvelgta į būsimus šilumos ir vėsumos tiekimo poreikius, atitinkančius tikėtinus pastatų energinio naudingumo kriterijus. Galutiniams vartotojams turėtų būti teikiama skaidri ir patikima informacija apie centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų efektyvumą ir tai, kokią konkrečiai jiems tiekiamos šilumos ar vėsumos procentinę dalį sudaro iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminta energija;
- (79) siekiant apsaugoti centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų, kurios yra neefektyvios centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos, vartotojus ir sudaryti sąlygas jiems savo šilumą ar vėsumą gaminti iš atsinaujinančiųjų išteklių užtikrinant gero kaimo didesnę energinį naudingumą, vartotojams turėtų būti suteikta teisė viso pastato lygmeniu atsijungti ir tokiu būdu nebesinaudoti neefektyvių centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų teikiamomis šilumos ar vėsumos paslaugomis, nutraukiant savo sutartį arba, kai sutartis taikoma keliems pastatams, pakeičiant sutartį su centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo operatoriumi;

⁽¹⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

- (80) rengiantis pereiti prie pažangiųjų biodegalų ir kuo labiau sumažinti bendrą tiesioginio ir netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikį, tikslinga apriboti iš javų ir kitų krakmolingų, cukringų ir aliejinių augalų pagamintų biodegalų ir skystųjų bioproduktų kiekį, kuris gali būti priskaičiuojamas prie šioje direktyvoje nustatytų tikslų, neapribojant bendros galimybės naudoti tokius biodegalus ir skystuosius bioproduktus. Ribos nustatymas Sąjungos lygmeniu neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms nustatyti žemesnes ribas, susijusias su iš javų ir kitų krakmolingų, cukringų ir aliejinių augalų pagamintų biodegalų ir skystųjų bioproduktų kiekiu, kuris gali būti nacionaliniu lygmeniu priskaičiuotas prie šioje direktyvoje nustatytų tikslų, neapribojant bendros galimybės naudoti tokius biodegalus ir skystuosius bioproduktus;
- (81) Direktyvoje 2009/28/EB nustatytas tvarumo kriterijų rinkinys, į kurį įtraukti kriterijai, skirti labai didelės biologinės įvairovės vertės žemės ir žemės, kurioje yra didelių anglies sandėpų, apsaugai, bet neapimamas netiesioginio žemės naudojimo keitimo aspektas. Netiesioginis žemės naudojimo pakeitimas įvyksta, kai vietoj tradicinės maistinių ir pašarinių augalų gamybos imama auginti biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybai skirtus augalus. Dėl tokios papildomos paklausos padidėja žemės poreikis ir žemės ūkio paskirties žemės plotai gali būti plečiami užimant žemės, kurioje yra didelių anglies sandėpų, plotus, pavyzdžiui, miškus, šlapžemes ir durpynus, taip sukuriant papildomą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2015/1513 ⁽¹⁾ pripažinta, kad dėl didelio šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo, gali būti prarasta visa nauda, susijusi su tuo, kad naudojant atskirus biodegalus, skystuosius bioproduktus ar biomasės kurą išmetama mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ar jos dalis. Nors kyla rizika dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo, tyrimai parodė, kad poveikio mastas priklauso nuo įvairių veiksnių, įskaitant kuro gamybai naudojamos pradinės žaliavos tipą, papildomos pradinės žaliavos paklausos, kurią sukuria biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimas, lygį ir žemės, kurioje yra didelių anglies sandėpų, apsaugos pasaulyje mastą.

Nors negalima aiškiai nustatyti pakankamai tikslaus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, išmetamo dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo, kad būtų galima jį įtraukti į šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo metodiką, nustatyta, kad didžiausia netiesioginio žemės naudojimo keitimo rizika kyla tada, kai biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras gaminami iš pradinių žaliavų, kurių auginimo teritorija plečiama užimant didelius žemės, kurioje yra didelių anglies sandėpų, plotus. Todėl bendrai tikslinga apriboti pagal šią direktyvą propaguojamus maistinių ir pašarinių augalų pagrindu gaunamus biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą ir dar reikalauti, kad valstybės narės nustatytų konkrečią ir laipsniškai mažinamą biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos iš maistinių ir pašarinių augalų, kurių auginimo teritorija plečiama užimant didelius žemės, kurioje yra didelių anglies sandėpų, plotus, ribą. Nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliantiems biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui tokia konkreti ir laipsniškai mažinama riba turėtų būtų netaikoma;

- (82) dėl geresnės ūkininkavimo praktikos, investicijų į geresnę techniką ir žinių perdavimo didėjantis derlingumas žemės ūkio sektoriuose, viršijantis lygius, kurie būtų vyraavę tuo atveju, jei nebūtų taikomos maistinių ir pašarinių augalų pagrindu išgaunamiems biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui skirtos schemas produktyvumui didinti, taip pat augalų auginimas žemėje, anksčiau nenaudojoje augalų kultūrų auginimui, gali sušvelninti netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikį. Kai yra įrodymų, kad dėl tokių priemonių gamybos padidėjimas viršijo numatytą produktyvumo padidėjimą, biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš tokios papildomos pradinės žaliavos, turėtų būti laikomi nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančiais biodegalais, skystaisiais bioproduktais ir biomasės kuru. Tame kontekste turėtų būti atsižvelgiama į metinius derliaus svyravimus;
- (83) Direktyvoje (ES) 2015/1513 Komisija raginama nedelsiant pateikti išsamų pasiūlymą dėl ekonomiškai efektyvios ir technologijų atžvilgiu neutralios politikos po 2020 m., siekiant sukurti ilgalaikę perspektyvą investicijoms į tvarius biodegalus, kuriuos naudojant susijęs netiesioginio žemės naudojimo keitimo pavojus yra mažas, nustatant pagrindinį tikslą – sumažinti transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro. Valstybės narės nustatytu įpareigojimu reikalauti kuro tiekėjų, kad tam tikrą bendrą tiekiamų degalų procentinę dalį sudarytų degalai iš atsinaujinančiųjų išteklių, gali būti užtikrintas tikrumas investuotojams ir skatinama nuolat kurti alternatyvius iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamus transporto degalus, įskaitant pažangiuosius biodegalus, iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamus skystuosius ir dujinius nebiologinės kilmės transporto degalus, taip pat transporto sektoriuje naudoti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją. Kadangi ne visi kuro tiekėjai gali turėti prieigą prie atsinaujinančiųjų išteklių alternatyvų ir ekonomiškai efektyviai jomis pasinaudoti, tikslinga leisti valstybėms narėms skirtingai traktuoti kuro tiekėjus ir prireikus tam tikrų rūšių kuro tiekėjams netaikyti

⁽¹⁾ 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1513, kuria iš dalies keičiama Direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ir Direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 239, 2015 9 15, p. 1).

įpareigojimo. Dėl to, kad prekyba transporto degalais vyksta nesudėtingai, tikėtina, kad kuro tiekėjai mažai atitinkamų išteklių turinčiose valstybėse narėse turės galimybę iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamų degalų gauti iš kitų šaltinių;

- (84) turėtų būti sukurta Sąjungos duomenų bazė siekiant užtikrinti iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamo kuro skaidrumą ir atsekamumą. Nors valstybėms narėms turėtų būti leidžiama toliau naudoti ar kurti nacionalines duomenų bazines, tos nacionalinės duomenų bazės turėtų būti susietos su Sąjungos duomenų baze siekiant užtikrinti, kad duomenys būtų iš karto perduodami, o duomenų srautai būtų suderinti;
- (85) pažangiųjų biodegalų ir kitų rūšių biodegalų bei biodujų, gaminamų iš šios direktyvos priede išvardytų pradinių žaliavų, taip pat iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro ir iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos naudojimas transporto sektoriuje gali padėti mažinti išmetamą anglies junginių kiekį, taip sukuriant paskatas ekonomiškai efektyviai mažinti Sąjungos transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro, *inter alia*, didinant transporto sektoriaus energijos šaltinių įvairovę, kartu Sąjungos ūkyje skatinant inovacijas, augimą ir darbo vietų kūrimą, taip pat mažinant priklausomybę nuo energijos importo. Valstybėms narėms nustatytu įpareigojimu reikalauti kuro tiekėjų užtikrinti, kad tiekiamo kuro būtinąją procentinę dalį sudarytų pažangieji biodegalai ir tam tikros biodujos, siekiama skatinti nuolatinį pažangiųjų degalų, įskaitant biodegalus, kūrimą. Svarbu užtikrinti, kad tuo įpareigojimu taip pat būtų skatinama siekti, kad degalų, tiekiamų laikantis to įpareigojimo, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo rodikliai būtų geresni. Komisija turėtų vertinti tų degalų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo rodiklius, techninį naujoviškumą ir tvarumą;
- (86) intelektinės transporto sistemos atžvilgiu svarbu didinti elektromobilumo plėtrą ir panaudojimą keliuose, taip pat sparčiau integruoti pažangiąsias technologijas į novatoriškus geležinkelius;
- (87) tikimasi, kad ne vėliau kaip 2030 m. dėl elektromobilumo jau susidarys didelė atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis transporto sektoriuje. Atsižvelgiant į spartų elektromobilumo vystymąsi ir į to sektoriaus potencialą, kurį jis gali suteikti Sąjungai ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo srityje, tam turėtų būti numatytos papildomos paskatos. Siekiant propaguoti elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojimą transporto sektoriuje ir siekiant sumažinti sąlyginę nepalankią padėtį energetikos statistikos srityje, turėtų būti naudojami transporto sektoriui tiekiami iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminti elektros energijai taikomi daugikliai. Kadangi statistikoje neįmanoma atsižvelgti į visą elektros energiją, patiektą kelių transporto priemonėms, pasitelkiant konkrečius skaitiklius, pavyzdžiui, įkrovimą namuose, turėtų būti naudojami daugikliai siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į elektrifikuoto atsinaujinančiųjų išteklių energija grindžiamo transporto teigiamą poveikį. Reikėtų išnagrinėti, kokios yra galimybės užtikrinti, kad nauja elektros energijos paklausa transporto sektoriuje būtų patenkinta papildomais atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumais;
- (88) atsižvelgiant į klimatinis suvaržymus, kurie riboja galimybę vartoti tam tikrų rūšių biodegalus dėl aplinkos, techninių ar sveikatos sumetimų, ir dėl jų degalų rinkų dydžio ir struktūros tikslinga, kad Kipriui ir Maltai būtų leista atsižvelgti į tuos neišvengiamus suvaržymus, kai reikia įrodyti, kad laikomasi kuro tiekėjams taikomų nacionalinių įpareigojimų atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje;
- (89) energijos šaltinių įvairovės didinimo ir transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politikos tikslų gali padėti siekti skatinimas naudoti perdirbtos anglies kurą, kai tas kuras atitinka atitinkamas minimalias išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribas. Todėl į kuro tiekėjams taikomą įpareigojimą dera įtraukti tą kurą, valstybėms narėms suteikiant galimybę neįskaityti to kuro įgyvendinant įpareigojimą, jeigu jos to nepageidauja. Kadangi tas kuras yra neatsinaujinančio pobūdžio, jis neturėtų būti priskaičiuojamas prie bendro Sąjungos energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių tikslo;
- (90) siekiant padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį sektoriuose, kuriuose, kaip manoma, ilguoju laikotarpiu turėtų būti naudojamas skystasis kuras, svarbi vieta tenka iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui. Siekiant užtikrinti, kad naudojant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą nebiologinės kilmės kurą būtų prisidedama prie šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo, to kuro gamybai turėtų būti naudojama iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminta elektros energija. Komisija, pasitelkdama deleguotuosius aktus, turėtų parengti patikimą Sąjungos metodiką, kurią būtų galima taikyti, kai tokia elektros energija imama iš tinklo. Ta metodika turėtų būti užtikrinama elektros energijos gamybos vienetu, su kurio gamintojas turi dvišalę iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamos elektros energijos pirkimo sutartį, ir kuro gamybos koreliacija laiko ir geografiniu atžvilgiu. Pavyzdžiui, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės kuras negali būti priskaičiuojamas prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto kuro, jei jis pagamintas tuo metu, kai atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos vienetas, su kuriuo sudaryta sutartis, negamina elektros energijos. Kitas pavyzdys: elektros tinklo perkrovos atveju kuras gali būti priskaičiuojamas prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto kuro tik tokiu atveju, kai tiek elektros

energijos jėgainė, tiek kuro gamykla perkrovos atžvilgiu yra toje pačioje pusėje. Be to, turėtų būti papildomumo elementas, kuris reiškia, kad kuro gamintojas prisideda prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimo arba atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo;

- (91) turėtų būti skatinama naudoti su nedideliu netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikiu siejamas biodegalų pradinės žaliavas, atsižvelgiant į jų reikšmingumą mažinant ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Į šios direktyvos priedą turėtų būti įtrauktos visų pirma pradinės žaliavos, naudojamos pažangiesiems transporto biodegalams ir biodujoms, kurių gamybos technologija yra naujoviškesnė ir mažiau subrandinta, todėl ją būtina labiau remti. Kad šis priedas būtų atnaujinamas pagal naujausią technologinę pažangą ir būtų išvengta nenumatyto neigiamo poveikio, Komisija turėtų peržiūrėti tą priedą, siekdama išnagrinėti galimybę, ar į jį reikėtų įtraukti naujas pradines žaliavas;
- (92) naujų dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių gamintojų prijungimo prie dujų tinklų sąnaudos turėtų būti grindžiamos objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, taip pat turėtų būti deramai atsižvelgta į naudą, kurią dujų tinklams duoda į juos įtraukti vietiniai dujų iš atsinaujinančiųjų išteklių gamintojai;
- (93) siekiamos visapusiškai išnaudoti biomasės, išskyrus durpes arba geologinėse formacijose esančias ir (arba) iškastinėmis virtusias medžiagas, potencialą ją naudoti medžiagoms ir energijai ir taip padėti mažinti ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, Sąjunga ir valstybės narės turėtų skatinti veiksmingesnį tvarų esamų medienos ir žemės ūkio išteklių naudojimą bei naujų miškininkystės ir žemės ūkio gamybos sistemų plėtojimą su sąlyga, kad būtų laikomasi tvarumo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų;
- (94) biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras turėtų būti visada gaminami tvariai. Todėl turėtų būti reikalaujama, kad biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, kurie naudojami siekiant laikytis šioje direktyvoje nustatyto Sąjungos tikslo ir kuriems taikomos paramos schemos, atitiktų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus. Siekiant Sąjungos energetikos politikos tikslų, kaip nustatyta SESV 194 straipsnio 1 dalyje, itin svarbu suderinti tuos kriterijus biodegalams ir skystiesiems bioproduktams. Tokiu derinimu užtikrinamas energijos vidaus rinkos veikimas ir taip sudaromos palankesnės sąlygos, visų pirma kiek tai susiję su valstybių narių įsipareigojimu neatsisakyti atsižvelgti, remiantis kitais tvarumo kriterijais, į laikantis šios direktyvos gautus biodegalus ir skystuosius bioproduktus, valstybės narės tarpusavyje prekiauti reikalavimus atitinkančiais biodegalais ir skystaisiais bioproduktais. Negalima nuvertinti tų kriterijų suderinimo teigiamo poveikio sklandžiam energijos vidaus rinkos veikimui ir konkurencijos Sąjungoje iškreipimo išvengimui. Biomasės kuro atveju valstybės narės turėtų būti leidžiama nustatyti papildomus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus;
- (95) Sąjunga turėtų imtis atitinkamų priemonių pagal šią direktyvą, įskaitant biodegalams ir skystiesiems bioproduktams bei biomasės kurui taikomų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų skatinimą;
- (96) žemės ūkio žaliavų, naudojamų biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, gamyba ir šioje direktyvoje numatytos jų naudojimo skatinimo priemonės neturėtų paskatinti naikinti didelės biologinės įvairovės žemės. Būtina saugoti tokius ribotus išteklius, kurie įvairiuose tarptautiniuose dokumentuose pripažįstami kaip turintys visuotinę vertę. Todėl būtina nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, pagal kuriuos biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro skatinimo priemonės būtų taikomos tik kai garantuojama, kad žemės ūkio žaliavos nėra kilusios iš vietovių, kurioms būdinga didelė biologinė įvairovė arba jei gamtos apsaugos arba retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių apsaugos tikslais nustatytų vietovių atveju atitinkama kompetentinga institucija įrodo, kad žemės ūkio žaliavų gamyba neklaido tokiems tikslams;
- (97) pagal tvarumo kriterijus turėtų būti laikoma, kad miškams būdinga didelė biologinė įvairovė, jei miškai neliesti pagal apibrėžtį, vartojamą Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) Pasaulio miškų išteklių įvertinime, arba kai jie saugomi pagal nacionalinę gamtos apsaugos teisę. Tai turėtų būti taikoma didelės biologinės įvairovės miškų vietovėms, kuriose renkami miško produktai, išskyrus medieną, jei žmonių daromas poveikis yra mažas. Kitų rūšių miškai, kaip apibrėžta FAO, pavyzdžiui, pakeisti natūralūs miškai, pusiau natūralūs miškai ir sodinti miškai, neturėtų būti laikomi neliestais miškais. Be to, atsižvelgiant į kai kurių pievų, tiek

vidutinio klimato, tiek tropinių, įskaitant labai didelės biologinės įvairovės savanas, stepes, krūmynus ir prerijas, labai didelę biologinę įvairovę, biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, pagamintiems iš tokioje žemėje užaugintų žemės ūkio žaliavų, neturėtų būti taikomos šioje direktyvoje numatytos skatinimo priemonės. Siekiant nustatyti atitinkamus kriterijus, kad būtų apibrėžtos tokios labai didelės biologinės įvairovės pievos remiantis geriausiais turimais moksliniais duomenimis ir atitinkamais tarptautiniais standartais, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai;

- (98) žemės naudojimas neturėtų būti keičiamas siekiant auginti žemės ūkio žaliavas, naudojamas biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybai, jei jos anglies san kaupų praradimo dėl naudojimo pakeitimo negalima per pagrįstą laikotarpį, atsižvelgiant į poreikį neatidėliotinai kovoti su klimato kaita, kompensuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažėjimu dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos ir vartojimo. Taip ekonominės veiklos vykdytojams nereikėtų atlikti brangiai kainuojančių tyrimų ir keisti žemės, kurioje yra didelių anglies san kaupų, kuri, kaip įrodyta, nėra tinkama biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro žemės ūkio žaliavoms gaminti, paskirties. Duomenys apie pasaulio anglies san kaupas rodo, kad prie tos kategorijos turėtų būti priskirtos šlapžemės ir ištisai mišku apaugusios vietovės, kuriose medžių lajos danga užima daugiau kaip 30 %;
- (99) pagal bendrą žemės ūkio politiką Sąjungos ūkininkai turėtų laikytis visapusiškų aplinkos apsaugos reikalavimų, kad gautų tiesioginę paramą. Tų reikalavimų laikymąsi veiksmingiausia tikrinti įgyvendinant žemės ūkio politiką. Tų reikalavimų įtraukti į tvarumo schemą nėra tikslinga, nes bioenergijai taikomais tvarumo kriterijais turėtų būti nustatomos objektyvios ir visuotinai taikomos taisyklės. Be to, jei reikalavimų laikymasis būtų tikrinamas pagal šią direktyvą, būtų užkraunama nereikalinga administracinė našta;
- (100) žemės ūkio pradinės žaliavos, iš kurių gaminami biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, turėtų būti auginamos taikant praktiką, suderinamą su dirvožemio kokybės ir dirvožemio organinės anglies apsauga. Todėl dirvožemio kokybė ir dirvožemio anglis turėtų būti įtrauktos į ūkio subjektų arba nacionalinių institucijų stebėsenos sistemas;
- (101) tikslinga nustatyti visoje Sąjungoje taikomus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus elektros energijos sektoriuje ir šilumos bei vėsumos gamybos sektoriuje naudojamam biomasės kurui, kad toliau būtų užtikrinamas didelis išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas, palyginti su iškastinio kuro alternatyvomis, būtų išvengta nenumatyto poveikio tvarumui ir būtų skatinama vidaus rinka. Atokiausi regionai turėtų turėti galimybę išnaudoti savo išteklių potencialą, kad padidintų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos mastą ir sustiprintų savo energetinę nepriklausomybę;
- (102) siekiant, kad miškas, kurio atželdinimas užtikrintas, būtų kertamas tausiai, nepaisant didėjančios miško biomasės paklausos, kad ypatingas dėmesys būtų skiriamas aiškiai nustatytoms biologinės įvairovės, kraštovaizdžio ir konkrečių gamtos objektų apsaugos vietoms, kad būtų išsaugoti biologinės įvairovės ištekliai ir kad būtų stebimos anglies san kaupos, medienos žaliava turėtų būti gaunama tik iš miško, kertamo laikantis tvarios miškotvarkos principų, parengtų tarptautiniuose miškų srities forumuose, pavyzdžiui, Ministrų konferencijoje dėl Europos miškų apsaugos, ir įgyvendinamų miško gamybos teritorijos lygmeniu pagal nacionalinės teisės aktus arba geriausią valdymo praktiką. Ekonominės veiklos vykdytojai turėtų imtis deramų priemonių, kad kuo labiau sumažintų netausios miško biomasės naudojimo bioenergijos gamybai riziką. Tam ekonominės veiklos vykdytojai turėtų nusistatyti rizika grindžiamą modelį. Atsižvelgiant į tokias aplinkybes, tikslinga, kad Komisija, pasikonsultavusi su Biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo komitetu, parengtų, pasitelkdama įgyvendinimo aktus, praktines tikrinimo, kaip laikomasi rizika grindžiamo modelio, gaires;
- (103) žaliavų ruošos energijai gaminti apimtys padidėjo ir, tikėtina, kad jos ir toliau didės, todėl didės žaliavų importo iš trečiųjų valstybių ir šių medžiagų gamybos Sąjungoje apimtys. Turėtų būti užtikrinta, kad žaliavos būtų ruošiamos tausiai;
- (104) kad administracinė našta būtų kuo mažesnė, Sąjungos tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai turėtų būti taikomi tik tai elektros energijai ir šilumai, iš biomasės kuro gaminamoms įrenginiais, kurių bendra nominali šiluminė galia yra lygi 20 MW arba didesnė;

- (105) elektros energija ir šiluma iš biomasės kuro turėtų būti gaminama našiai, kad energetinis saugumas būtų kuo didesnis, o šiltnamio efektą sukeliančių dujų būtų išmetama kuo mažiau, taip pat kad būtų apribotas oro teršalų išmetimas ir kuo labiau sumažintas ribotų biomasės išteklių stygius;
- (106) naujuose įrenginiuose pagamintiems transporto biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biodujoms taikoma mažiausia išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo riba turėtų būti padidinta, siekiant užtikrinti geresnį jų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio bendrą balansą ir skatinti atsisakyti tolesnių investicijų į įrenginius, kurių išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo rodikliai yra nepakankami. Tas padidinimas suteikia investicijų į transporto biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biodujų gamybos pajėgumus apsaugą;
- (107) remiantis patirtimi, gauta praktiškai įgyvendinant Sąjungos tvarumo kriterijus, dera aktyviau taikyti savanoriškas tarptautines ir nacionalines sertifikavimo schemas tam, kad būtų suderinti tikrinamas tvarumo kriterijų laikymasis;
- (108) Sąjunga yra suinteresuota skatinti savanoriškas tarptautines ar nacionalines schemas, kuriomis būtų nustatomi tvarių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos standartai ir užtikrinama, kad biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamyba atitiktų tuos standartus. Todėl reikėtų numatyti, jog turėtų būti pripažįstama, kad schemas teikia patikimus įrodymus ir duomenis, jeigu jos atitinka pakankamus patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus. Siekiant, kad tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų laikymasis būtų tikrinamas patikimai ir vienodai ir, visų pirma, kad būtų užkirstas kelias sukčiavimui, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti išsamias įgyvendinimo taisykles, įskaitant reikiamus patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus, taikytinus savanoriškose schemose;
- (109) savanoriškoms schemoms tenka vis svarbesnis vaidmuo teikiant įrodymus, kad biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras atitinka tvarumo kriterijus ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių kiekio sumažėjimo kriterijus. Todėl dera, kad Komisija reikalautų, kad vykdant savanoriškų schemų, įskaitant Komisijos jau pripažintas schemas, veiklą būtų reguliariai teikiamos jų veiklos ataskaitos. Tokios ataskaitos turėtų būti skelbiamos viešai, kad būtų padidintas skaidrumas ir pagerinta Komisijos vykdoma priežiūra. Be to, teikiant tokias ataskaitas Komisija gautų būtiną informaciją, kad galėtų teikti savanoriškų schemų veikimo ataskaitas, siekdama nustatyti geriausią praktiką ir prireikus pateikti pasiūlymą dėl tolesnio tokios geriausios praktikos skatinimo;
- (110) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas vidaus rinkos veikimui, įrodymai dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro atitikties tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijams, kurie buvo gauti taikant Komisijos pripažintą schemą, turėtų būti pripažįstami visose valstybėse narėse. Prie tinkamo savanoriškų schemų sertifikavimo principų įgyvendinimo valstybės narės turėtų prisidėti prižiūradamos sertifikavimo įstaigų, kurias akreditavo nacionalinė akreditavimo įstaiga, veikimą ir savanoriškų schemų dalyviams pranešdamos aktualias pastabas;
- (111) siekiant išvengti neproporcingos administracinės naštos, turėtų būti sudarytas numatytųjų verčių, apskaičiuotų bendriems biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos būdams, sąrašas, kuris turėtų būti atnaujinamas ir plečiamas, kai gaunama tolesnių patikimų duomenų. Ekonominės veiklos vykdytojai visada turėtų turėti galimybę biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą susieti su tame sąraše nustatytu išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimu. Jei išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo taikant tam tikrą gamybos būdą numatytoji vertė yra mažesnė už reikalaujamą minimalų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo lygį, gamintojai, norintys įrodyti, kad jie laikosi to minimalaus lygio, turėtų įrodyti, kad faktiniai jų gamybos proceso metu išmetami šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiai yra mažesni nei tie, kurie buvo numatyti apskaičiuojant numatytąsias vertes;
- (112) būtina nustatyti aiškias objektyvius ir nediskriminacinius kriterijais pagrįstas taisykles, kaip apskaičiuoti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo, palyginti su iškastiniu kuru;
- (113) remiantis dabartinėmis technikos ir mokslo žiniomis, šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos metodikoje turėtų būti atsižvelgiama į kietojo ir dujinio biomasės kuro pavertimą galutine energija, kad apskaita atitiktų atsinaujinančiųjų išteklių energijos apskaičiavimą, kuriuo remiantis tokia energija priskaičiuojama prie šioje direktyvoje nustatyto Sąjungos tikslo. Išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio priskyrimas prie gretutinių produktų (ne atliekų ir liekanų) turėtų būti peržiūrėtas, jei elektros energija arba šiluma ir vėsoma gaminamos kogeneracijos arba multigeneracijos įrenginiuose;

- (114) jei žemė, kurios dirvožemyje arba augaluose yra didelių anglies sandėpų, yra pritaikoma biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro žaliavoms auginti, dalis joje susikaupusios anglies pateks į atmosferą ir taip susidarys anglies dioksidas (CO₂). Dėl to atsiradęs neigiamas poveikis šiltnamio efektą sukeliančių dujų atžvilgiu gali nusverti – kai kuriais atvejais gerokai – teigiamą dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro naudojimo daromą poveikį šiltnamio efektą sukeliančių dujų atžvilgiu. Todėl apskaičiuojant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą dėl tam tikrų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo turėtų būti atsižvelgta į visą poveikį anglies susidarymui. Tai būtina norint užtikrinti, kad apskaičiuojant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą būtų atsižvelgta į visą poveikį anglies susidarymui dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo;
- (115) apskaičiuojant dėl žemės naudojimo keitimo daromą poveikį šiltnamio efektą sukeliančių dujų atžvilgiu, ūkio subjektams turėtų būti suteikiama galimybė naudoti faktines anglies sandėpų vertes, susijusias su etaloniniu žemės naudojimu ir su žemės naudojimu po pakeitimo. Jie taip pat turėtų turėti galimybę naudoti standartines vertes. Tarpvyriausybinės klimato kaitos grupės (IPCC) taikoma metodika yra tinkamas tokių standartinių verčių pagrindas. Šiuo metu ta metodika nėra pateikta tokia forma, kad ją iš karto galėtų taikyti ekonominės veiklos vykdytojai. Todėl Komisija turėtų persvarstyti savo 2010 m. birželio 10 d. anglies sandėpų žemėje apskaičiavimo gaires, taikomas taisyklėms, pagal kurias apskaičiuojamas dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo daromas poveikis šiltnamio efektą sukeliančių dujų atžvilgiu, palyginti su iškastiniu kuru, išdėstytoms šios direktyvos priede užtikrinant, kad jos būtų suderintos su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 525/2013 ⁽¹⁾;
- (116) apskaičiuojant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį gaminant ir naudojant kurą, reikėtų atsižvelgti į gretutinius produktus. Politikos analizės tikslais tinka naudoti pakaitinį metodą, tačiau jis nėra tinkamas reguliavimo, susijusio su pavieniais ekonominės veiklos vykdytojais ir pavienėmis transporto degalų siuntomis, tikslais. Tais atvejais tinkamiausias metodas yra energijos priskyrimo metodas, nes jį nesunku taikyti, jis yra nuspėjamas ilgesniu laikotarpiu, leidžia iki minimumo sumažinti neproduktyvias paskatas ir duoda rezultatų, kuriuos apskritai galima palyginti su rezultatais, gautais taikant pakaitinį metodą. Politikos analizės tikslais Komisija, teikdama ataskaitas, taip pat turėtų nurodyti rezultatus, gautus naudojant pakaitinį metodą;
- (117) gretutiniai produktai skiriasi nuo liekanų ir žemės ūkio liekanų, nes juos pagaminti yra pagrindinis gamybos proceso tikslas. Todėl dera išaiškinti, kad žemės ūkio produktų derliaus liekanos yra būtent liekanos, bet ne gretutiniai produktai. Tai neturi įtakos esamai metodikai, tačiau galiojančios nuostatos tampa aiškesnės;
- (118) nusistovėjęs metodas, kai išmetamam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui išdalyti gretutiniams produktams paprastai taikomas energijos priskyrimas, veikia gerai, todėl turėtų būti taikomas toliau. Metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, išmetamas dėl bendros šilumos ir elektros (toliau – kogeneracija) naudojimo, kai kogeneracija naudojama biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kurui apdoroti, reikia suderinti su metodika, taikoma kai kogeneracija yra galutinė naudojimo paskirtis;
- (119) metodikoje atsižvelgiama į dėl kogeneracijos naudojimo išmetamą mažesnę šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su atvejais, kai naudojami vien elektros energiją ir vien šilumą gaminantys įrenginiai, kadangi atsižvelgiama į šilumos naudingumą lyginant su elektros energija ir į įvairių temperatūrų šilumos naudingumą. Todėl aukštesnės temperatūros šilumai turėtų būti priskiriama didesnė viso išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalis nei žemos temperatūros šilumai, tais atvejais, kai šiluma gaminama kartu su elektros energija. Metodikoje atsižvelgiama į visą seką iki galutinės energijos, įskaitant kuro pavertimą šiluma arba elektros energija;
- (120) tikslinga, kad duomenys, naudojami apskaičiuojant numatytąsias vertes, būtų gaunami iš nepriklausomų mokslinių ekspertų šaltinių ir prireikus būtų atnaujinami tiems ekspertams tęsiant savo darbą. Komisija turėtų skatinti tuos ekspertus, kai jie atnauja savo darbą, nagrinėti dujų kiekio, išmetamo auginant, klausimą, regioninių ir klimato sąlygų poveikį, auginimo naudojant tvarius žemės ūkio ir ekologinio ūkininkavimo metodus poveikį ir mokslinius gamintojų Sąjungoje ir trečiojoje valstybėje bei pilietinės visuomenės įnašus;

⁽¹⁾ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

- (121) pasaulinė žemės ūkio produktų paklausa auga. Dalis tos padidėjusios paklausos, tikėtina, bus patenkinta padidinus žemės ūkiui skirtos žemės plotą. Vienas iš būdų, kaip padidinti žemės ūkio produkcijai auginti skirtos žemės plotą – labai nualintos žemės, kuri dėl tokios būklės negali būti naudojama, atkūrimas žemės ūkio tikslams. Pagal tvarumo schemą turėtų būti skatinama naudoti tokią atkurtą žemę, kadangi biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo skatinimas prisidės prie žemės ūkio produktų paklausos augimo;
- (122) siekiant, kad išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo metodika būtų diegiama vienodai, ir siekiant atsižvelgti į naujausius mokslinius įrodymus, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai keisti metodinius principus ir vertes, būtinas vertinant, ar laikomasi išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų, ir įvertinti, ar valstybių narių ir trečiųjų valstybių pateiktose ataskaitose duomenys apie auginant pradinės žaliavas išmetamą teršalų kiekį yra tikslūs;
- (123) Europos dujų tinklai vis labiau integruojami. Dėl biometano gamybos ir naudojimo skatinimo, jo įleidimo į gamtinių dujų tinklus ir tarpvalstybinės prekybos atsiranda poreikis užtikrinti tinkamą atsinaujinančiųjų išteklių energijos apskaitą, taip pat išvengti dvigubų paskatų, kurios gali atsirasti dėl paramos schemų skirtingose valstybėse narėse. Masės balanso sistema, susijusia su bioenergijos tvarumo tikrinimu, ir nauja Sąjungos duomenų bazė siekiama padėti spręsti tuos klausimus;
- (124) siekiant šios direktyvos tikslų, būtina, kad Sąjunga ir valstybės narės didelę finansinių išteklių dalį skirtų moksliniams tyrimams ir plėtrai, susijusiai su atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijomis. Visų pirma, Europos naujovių ir technologijos institutas turėtų teikti išskirtinę pirmenybę atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų moksliniams tyrimams ir plėtrai;
- (125) šios direktyvos įgyvendinimas atitinkamais atvejais turėtų atspindėti Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimanč sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatas, visų pirma įgyvendintas Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB ⁽¹⁾;
- (126) kad neesminiai šios direktyvos nuostatų elementai galėtų būti iš dalies pakeisti arba papildyti, Komisijai pagal SESV 290 straipsnį turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos, naudojamos vėsinimui ir centralizuotam vėsumos tiekimui, kiekio apskaičiavimo metodikos nustatymo ir energijos, gaunamos panaudojus šilumos siurblius, apskaičiavimo metodikos dalinio keitimo; dėl URDP sukūrimo ir statistinio perdavimo tarp valstybių narių per URDP sandorių užbaigimo sąlygų nustatymo; dėl atitinkamų minimalių išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribų, taikomų perdirbtos anglies kurui, nustatymo; dėl nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro sertifikavimo kriterijų priėmimo ir, jei reikia, jų dalinio keitimo ir dėl pripažinimo didelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančiomis pradinėmis žaliavomis, kurių atveju stebima reikšminga jų auginimo teritorijos plėtra užimant žemės, kurioje yra didelių anglies sandėlių, plotus, patvirtinimo ir laipsniško jų įnašo siekiant šioje direktyvoje nustatytų tikslų sumažėjimo; dėl transporto degalų energinės vertės keitimo atsižvelgiant į mokslo ir technikos pažangą; dėl Sąjungos metodikos, pagal kurią nustatomos taisyklės, užtikrinančios, kad ekonominės veiklos vykdytojai laikytųsi reikalavimų, pagal kuriuos elektros energija priskiriama prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamos energijos gaminant iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamą nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą arba imant iš tinklo, nustatymą; dėl metodikos, pagal kurią nustatoma transporto biodegalų ir biodujų procentinė dalis, gaunama bendro proceso metu biomasę apdorojant kartu su iškastiniu kuru, nustatymu ir metodikos, pagal kurią vertinamas dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro ir perdirbtos anglies kuro naudojimo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas, nustatymas siekiant užtikrinti, kad kreditai dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo būtų suteikiami tik vieną kartą; dėl pradinių žaliavų, iš kurių gaminami pažangieji biodegalai ir kitų rūšių biodegalai bei biodujos, kurių indėlis vykstant kuro tiekėjui įpareigojimą transporto sektoriuje yra ribojamas, sąrašų dalinio keitimo juos papildant, bet neišbraukiant iš jų ir dėl taisyklių, pagal kurias apskaičiuojamas dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų naudojimo daromas poveikis šiltnamio efektą sukeliančių dujų atžvilgiu, palyginti su iškastiniu kuru, papildymo arba dalinio keitimo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais,

⁽¹⁾ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką ir panaikinanti Tarybos direktyvą 90/313/EEB (OL L 41, 2003 2 14, p. 26).

ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros ⁽¹⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

- (127) šiai direktyvai įgyvendinti būtinos priemonės turėtų būti patvirtintos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011 ⁽²⁾;
- (128) kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. pasiekti, kad iki 2030 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis sudarytų bent 32 % Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl siūlomo veiksmo masto to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikymasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (129) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽³⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (130) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo Direktyvos 2009/28/EB nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal tą direktyvą;
- (131) ši direktyva turėtų nedaryti poveikio valstybių narių įsipareigojimams, susijusiems su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nustatytais Tarybos direktyvoje 2013/18/ES ⁽⁴⁾ ir Direktyvoje (ES) 2015/1513,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šioje direktyvoje nustatoma bendra skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją sistema. Joje nustatomas privalomas Sąjungos tikslas, kuriuo apibrėžiama, kokią Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinę dalį turi sudaryti atsinaujinančiųjų išteklių energija 2030 m. Joje taip pat nustatomos taisyklės, kuriomis reglamentuojamas finansinės paramos teikimas iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintai elektros energijai, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos vartojimas, atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimas šildymo ir vėsinimo sektoriuje bei transporto sektoriuje, valstybių narių regioninis bendradarbiavimas ir valstybių narių bei trečiųjų valstybių bendradarbiavimas, kilmės garantijos, administracinės procedūros ir informavimas bei mokymas. Joje taip pat nustatomi tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šioje direktyvoje taikomos atitinkamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/72/EB ⁽⁵⁾ pateiktos apibrėžtys.

⁽¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁽²⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

⁽³⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

⁽⁴⁾ 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/18/ES, kuria dėl Kroatijos Respublikos stojimo adaptuojama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 158, 2013 6 10, p. 230).

⁽⁵⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55).

Taip pat taikomos šios apibrėžtys:

- 1) atsinaujinančiųjų išteklių energija arba atsinaujinančioji energija – atsinaujinančiųjų neišskastinių išteklių energija, būtent, vėjo, saulės (šilumos ir fotoelektros) energija, geoterminė energija, aplinkos energija, potvynių, bangų ir kitokia vandenynų energija, hidroenergija, energija iš biomasės, sąvartynų dujų, nuotekų valymo įrenginių dujų ir biodujų;
- 2) aplinkos energija – natūraliai susidaranti šiluminė energija ir apribotoje aplinkoje susikaupusi energija, kuri gali būti susikaupusi aplinkos ore, išskyrus šalinamą orą, paviršiniame vandenyje arba nuotekose;
- 3) geoterminė energija – šilumos energija, susikaupusi po kietojo žemės sluoksnio paviršiumi;
- 4) bendrasis galutinis energijos suvartojimas – energijos tikslais pramonei, transportui, namų ūkiams, paslaugų sektoriui (įskaitant viešąsias paslaugas), žemės ūkiui, miškininkystei ir žuvininkystei tiekiami energijos produktai, elektros energijos ir šilumos, kurią elektros energijos, šilumos ir transporto degalų gamybai sunaudoja energetikos sektorius, suvartojimas ir elektros energijos bei šilumos nuostoliai paskirstymo ir perdavimo proceso metu;
- 5) paramos schema – valstybės narės arba valstybių narių grupės taikoma priemonė, schema ar mechanizmas, kuriuo skatinama naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją mažinant tos energijos sąnaudas, didinant kainą, už kurią ją galima parduoti, arba pasitelkus įpareigojimą naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ar kitas priemones didinant tokios energijos pirkimo apimtį, įskaitant, *inter alia*, paramą investicijoms, neapmokestinimą ar mokesčių sumažinimą, mokesčių grąžinimą, įpareigojimui naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją vykdyti skirtas paramos schemas, įskaitant schemas, pagal kurias naudojamos žaliaisiais sertifikatais, ir tiesioginio kainų rėmimo schemas, įskaitant kintančius arba fiksuotus supirkimo tarifus ir priemokų mokėjimus;
- 6) įpareigojimas naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją – paramos schema, pagal kurią energijos gamintojai privalo tam tikrą procentinę dalį energijos gaminti iš atsinaujinančiųjų išteklių, energijos tiekėjai privalo užtikrinti, kad tam tikra procentinė dalis jų tiekiamos energijos būtų atsinaujinančiųjų išteklių energija, arba energijos vartotojai privalo užtikrinti, kad tam tikra jų vartojamos energijos procentinė dalis būtų atsinaujinančiųjų išteklių energija, įskaitant schemas, pagal kurias tokie reikalavimai gali būti įvykdomi naudojantis žaliaisiais sertifikatais;
- 7) finansinė priemonė – finansinė priemonė, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 ⁽¹⁾ 2 straipsnio 29 punkte;
- 8) MVĮ – labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB ⁽²⁾ priedo 2 straipsnyje;
- 9) atliekinė šiluma ir vėsuma – pramoniniuose ar energijos gamybos įrenginiuose arba tretiniame sektoriuje neišven-giamai sukuriamą perteklinę šilumą ir vėsumą, kuri be prieigos prie centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistemos nenaudojama pasklistų ore arba vandenyje, kai buvo arba bus taikomas kogeneracijos procesas arba kai kogeneracija yra negalima;
- 10) modernizavimas – iš atsinaujinančiųjų išteklių energiją gaminančių elektrinių atnaujinimas, įskaitant visų arba dalies įrenginių arba valdymo sistemų ir įrangos pakeitimą, siekiant pakeisti pajėgumą arba padidinti įrenginio naudingumą arba pajėgumą;
- 11) skirstymo sistemos operatorius – operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/72/EB 2 straipsnio 6 punkte ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB ⁽³⁾ 2 straipsnio 6 punkte;
- 12) kilmės garantija – elektroninis dokumentas, kurio vienintelė paskirtis yra įrodyti galutiniam klientui, kad tam tikra energijos procentinė dalis ar kiekis buvo pagamintas iš atsinaujinančiųjų išteklių;

⁽¹⁾ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

⁽²⁾ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių (MVĮ) apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

⁽³⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94).

- 13) liekamasis energijos rūšių derinys – visas valstybės narės metinis energijos rūšių derinys atėmus panaikintų kilmės garantijų dalį;
- 14) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojas – galutinis vartotojas, kuris veikia savo apibrėžtų ribų patalpose arba, kai valstybės narės leidžia, kitose patalpose, kuris iš atsinaujinančiųjų išteklių gamina elektros energiją savo reikmėms ir kuris iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją gali kaupti ir parduoti, jeigu tokia veikla nebuitiniams iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojams nėra jų pagrindinė komercinė arba profesinė veikla;
- 15) kartu veikiantys iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojai – bent dviejų pagal 14 punktą kartu veikiančių iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojų, esančių tame pačiame pastate arba daugiabučiame name, grupė;
- 16) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrija – juridinis asmuo:
 - a) kuris pagal taikytiną nacionalinę teisę grindžiamas atviru ir savanorišku dalyvavimu, yra autonominis ir kurį veiksmingai kontroliuoja akcininkai arba nariai, esantys netoli atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų, kuriuos tas juridinis asmuo nuosavybės teise valdo ir plėtoja;
 - b) kurio akcininkai arba nariai yra fiziniai asmenys, MVĮ arba vietos valdžios įstaigos, įskaitant savivaldybes;
 - c) kurio pagrindinis tikslas yra ne gauti finansinio pelno, o teikti savo akcininkams arba nariams ar vietos teritorijoms, kuriose jis veikia, aplinkosauginę, ekonominę arba socialinę bendruomeninę naudą;
- 17) atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis – sutartis, pagal kurią fizinis arba juridinis asmuo sutinka iš elektros energijos gamintojo tiesiogiai pirkti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją;
- 18) tarpusavio prekyba atsinaujinančiųjų išteklių energija – tarp rinkos dalyvių vykdoma prekyba atsinaujinančiųjų išteklių energija sudarius sutartį, kurioje išdėstytos iš anksto nustatytos sąlygos, reglamentuojančios automatinį sandorio vykdymą ir atsiskaitymą už jį tiesiogiai tarp rinkos dalyvių arba netiesiogiai per sertifikuotą trečiąją rinkos dalyvį, pavyzdžiui, energijos paklausos valdymo paslaugos teikėją. Teisė vykdyti tarpusavio prekybą nedaro poveikio susijusių šalių, kaip antai, galutinių vartotojų, gamintojų, tiekėjų arba energijos paklausos valdymo paslaugos teikėjų, teisėms ir pareigoms;
- 19) centralizuotas šilumos tiekimas ar centralizuotas vėsumos tiekimas – šilumos energijos paskirstymas garų, karšto vandens ar atvėsintų skysčių forma iš centrinių ar decentralizuotų gamybos šaltinių per tinklą grupės pastatų arba objektų erdvės ar procesų šildymui ar vėsinimui;
- 20) efektyvus centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas – efektyvus centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 41 punkte;
- 21) didelio naudingumo kogeneracija – didelio naudingumo kogeneracija, kaip apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 34 punkte;
- 22) energinio naudingumo sertifikatas – energinio naudingumo sertifikatas, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 12 punkte;
- 23) atliekos – atliekos, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 1 punkte, neįskaitant medžiagų, kurios buvo sąmoningai modifikuotos ar užterštos, kad atitiktų šią apibrėžtį;
- 24) biomasė – biologiškai skaidi biologinės kilmės produktų, atliekų ir liekanų, gaunamų žemės ūkyje, įskaitant augalinės ir gyvūninės kilmės medžiagas, miškų ūkyje ir susijusiose pramonės šakose, įskaitant žvejybą ir akvakultūrą, dalis, taip pat biologiškai skaidi atliekų, įskaitant biologinės kilmės pramonines ir buitines atliekas, dalis;
- 25) žemės ūkio biomasė – žemės ūkyje pagaminta biomasė;
- 26) miško biomasė – miškininkystės sektoriuje pagaminta biomasė;
- 27) biomasės kuras – iš biomasės pagamintas dujinis ir kietasis kuras;
- 28) biodujos – iš biomasės pagamintas dujinis kuras;

- 29) biologinės atliekos – biologinės atliekos, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 4 punkte;
- 30) gavybos teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasės pradinė žaliava, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse;
- 31) miško želdinimas – iškirsto arba gamtos reiškinių, įskaitant gaisrą arba audrą, sunaikinto medyno atkūrimas gamtinėmis arba dirbtinėmis priemonėmis;
- 32) skystieji bioproduktai – energijos tikslais, išskyrus transportui, bet įskaitant elektros energijai, šildymui ir vėsinimui, iš biomasės pagamintas skystasis kuras;
- 33) biodegalai – iš biomasės pagamintas skystasis transporto kuras;
- 34) pažangieji biodegalai – iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinių žaliavų pagaminti biodegalai;
- 35) perdirbtos anglies kuras – skystasis ir dujinis kuras, gaminamas iš neatsinaujinančiųjų išteklių skystų arba kietų atliekų, kurios nėra tinkamos naudoti medžiagoms gauti pagal Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnį, srautų, arba iš atliekų apdorojimo gautų dujų ir išmetamųjų dujų, kurių šaltinis – neatsinaujinantys ištekliai ir kurios yra neišvengiami ir apgalvotai nesiekiami pramonės įrenginių gamybos proceso padariniai;
- 36) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras – transportui naudojamas skystasis arba dujinis kuras, kitas nei biodegalai ar biodujos, kurio energijos kiekis gaunamas iš kitų atsinaujinančiųjų energijos išteklių nei biomasė;
- 37) nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliantys biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras – biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, kuriems naudota pradinė žaliava buvo pagaminta taikant schemas, kuriomis vengiama išstūmimo poveikio, daromo dėl maistinių ir pašarinių augalų pagrindu gaunamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo, taikant geresnę ūkininkavimo praktiką, taip pat augalus auginant žemėje, kuri anksčiau nebuvo naudojama augalų auginimui, ir kurie buvo pagaminti laikantis 29 straipsnyje nustatytų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo kriterijų;
- 38) kuro tiekėjas – rinkai kurą tiekiantis subjektas, atsakingas už kuro pereinimą per akcizo mokesčių punktą, o elektros energijos atveju arba kai akcizas nemokamas, arba kai tinkamai pagrindžiama – bet kuris kitas atitinkamas valstybės narės paskirtas subjektas;
- 39) krakmolingi augalai – augalai, prie kurių priskiriami daugiausia javai, neatsižvelgiant į tai, ar naudojami tik grūdai, ar visas augalas, kaip yra žaliųjų kukurūzų atveju; gumbavaisiai ir šakniavaisiai, pavyzdžiui, bulvės, bulvinės saulėgrąžos, valgomieji batatai, valgomieji maniokai ir dioskorėjos, ir gumbasvogūniai, pavyzdžiui, valgomosios kolokazijos ir ksantosomos;
- 40) maistiniai ir pašariniai augalai – žemės ūkio paskirties žemėje kaip pagrindiniai augalai užauginti krakmolingi augalai, cukringi augalai arba aliejiniai augalai, išskyrus liekanas, atliekas arba lignoceliuliozės medžiagas, ir tarpiniai pasėliai, kaip antai posėliai ir antsėliai, su sąlyga, kad tokių tarpinių pasėlių naudojimas nesukuria papildomos žemės paklausos;
- 41) lignoceliuliozės medžiagos – medžiagos, sudarytos iš lignino, celiuliozės ir hemiceliuliozės, pavyzdžiui, biomasė, gauta iš miškų, miškininių energetinių augalų ir miškininkystės pramonės liekanų bei atliekų;
- 42) nemaistinės celiuliozės medžiagos – žaliavos, daugiausia sudarytos iš celiuliozės ir hemiceliuliozės, o lignino jose yra mažiau nei lignoceliuliozės medžiagose, įskaitant maistinių ir pašarinių augalų liekanas, pavyzdžiui, šiaudai, kukurūzų kotai, išaižos ir kevalai; žolinius energetinius augalus, kuriuose yra mažai krakmolo, pavyzdžiui, aukštoji avižūolė, sora, miskantai, didžioji arundinarija; antsėlius prieš pagrindinius augalus ir po jų; pievų augalus; gamybines atliekas, įskaitant maistinių ir pašarinių augalų liekanas išgavus augalinius aliejus, cukrus, krakmolus ir proteiną, ir iš biologinių atliekų gautas medžiagas, kai pievų augalai ir antsėliai suprantami kaip laikinos trumpalaikės apsėjamos ganyklos, kuriose auga žolės ir ankštinių augalų, kuriuose yra mažai krakmolo, mišinys, skirtas gyvulių pašarui gaminti ir dirvos derlingumui didinti siekiant gauti didesnę pagrindinių lauko augalų derlių;
- 43) liekanos – medžiaga, kurios kaip galutinio (-ių) produkto (-ų) nesiekama tiesiogiai pagaminti gamybos proceso metu; ji nėra pirminis gamybos proceso tikslas ir procesas nėra sąmoningai pakeistas tam, kad ji būtų gaminama;

- 44) žemės ūkio, akvakultūros, žvejybos ir miškininkystės liekanos – liekanos, kurios tiesiogiai gaunamos iš žemės ūkio, akvakultūros, žvejybos ir miškininkystės ir kurios neapima liekanų, gaunamų iš susijusių pramonės šakų ar perdirbimo;
- 45) faktinė vertė – konkretaus biodegalų, skystųjų bioproduktų ar biomasės kuro gamybos proceso tam tikrų arba visų etapų metu sumažintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apskaičiuotas pagal V priedo C dalyje ar VI priedo B dalyje nustatytą metodiką;
- 46) tipinė vertė – šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo apytikslė vertė naudojant konkretų biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro gamybos būdą, kuri atitinka suvartojimą Sąjungoje;
- 47) numatytoji vertė – naudojant tipinę vertę ir naudojantis iš anksto nustatytais veiksniais nustatoma vertė, kuri šioje direktyvoje nustatytomis aplinkybėmis gali būti naudojama vietoj faktinės vertės.

3 straipsnis

Sąjungos privalomas bendras 2030 m. tikslas

1. Valstybės narės kolektyviai užtikrina, kad Sąjungos bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 2030 m. būtų bent 32 %. Komisija įvertina tą tikslą siekdama ne vėliau kaip 2023 m. pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo jis būtų didinamas tais atvejais, kai toliau labai sumažėja atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos sąnaudos arba kai reikia įvykdyti Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, arba kai toks didinimas pateisinamas dėl pastebimo energijos vartojimo sumažėjimo Sąjungoje.

2. Vadovaudamasi Reglamento (ES) 2018/1999 3–5 straipsniais ir 9–14 straipsniais valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose nustato nacionalinius įnašus, kad būtų kolektyviai pasiektas šio straipsnio 1 dalyje nurodytas Sąjungos privalomas bendras tikslas. Rengdamos savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus, valstybės narės gali remtis to reglamento II priede nurodyta formule.

Jei remdamasi integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų, pateiktų pagal Reglamento (ES) 2018/1999 9 straipsnį, vertinimu Komisija padaro išvadą, kad valstybių narių nacionaliniai įnašai nepakankami, kad kolektyviai būtų pasiektas Sąjungos privalomas bendras tikslas, ji laikosi to reglamento 9 ir 31 straipsniuose nustatytos tvarkos.

3. Valstybės narės užtikrina, kad jų nacionalinė politika, įskaitant įpareigojimus pagal šios direktyvos 25–28 straipsnius ir jų paramos schemas, būtų formuojama deramai atsižvelgiant į atliekų hierarchiją, kaip nustatyta Direktyvos 2008/98/EB 4 straipsnyje, siekiant išvengti pernelyg didelio iškrepiamojo poveikio žaliavų rinkoms. Valstybės narės neteikia paramos atsinaujinančiųjų išteklių energijai, gaminamai deginant atliekas, jei nesilaikoma Direktyvoje 2008/98/EB nustatytų atskiro surinkimo įpareigojimų.

4. Nuo 2021 m. sausio 1 d. kiekvienos valstybės narės bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, turi būti ne mažesnė nei bazinė procentinė dalis, nurodyta šios direktyvos I priedo A dalies lentelės trečioje skiltyje. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų tos bazinės procentinės dalies reikalavimo laikymąsi. Jeigu valstybė narė neužtikrina savo bazinės procentinės dalies, vertinant bet kurį vienų metų laikotarpį, taikomos Reglamento (ES) 2018/1999 32 straipsnio 4 dalies pirma ir antra pastraipos.

5. Didelius valstybių narių užmojus Komisija remia taikydama sąlygų sudarymo sistemą, apimančią intensyvesnį Sąjungos lėšų naudojimą, įskaitant papildomas lėšas, kuriomis daug anglies dioksido išmetantiems regionams sudaromos palankesnės sąlygos tinkamai pereiti prie didesnės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies, visų pirma finansines priemones, ypač siekiant šių tikslų:

- a) sumažinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų kapitalo sąnaudas;
- b) rengti projektus ir programas, kuriais atsinaujinantys ištekliai integruojami į energijos sistemą, didinamas energijos sistemos lankstumas, išlaikomas tinklo stabilumas ir šalinamos tinklų perkrovos;
- c) plėtoti perdavimo ir skirstymo tinklų infrastruktūrą, pažangiuosius tinklus, saugyklas ir jungtis, artėjant prie 15 % elektros energijos tinklų sujungimo tikslo vėliau kaip 2030 m., kad būtų padidintas techniškai įmanomas ir ekonomiškai prieinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos lygis elektros energijos sistemoje;

- d) stiprinti regioninių valstybių narių tarpusavio ir valstybių narių bei trečiųjų valstybių bendradarbiavimą įgyvendinant bendrus projektus, bendras paramos schemas ir atveriant galimybes iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos paramos schemose dalyvauti kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams.
6. Komisija sukuria palengvinamąją platformą, siekdama remti valstybes nares, kurios naudoja bendradarbiavimo mechanizmus, siekdamos prisidėti prie 1 dalyje nustatyto Sąjungos privalomo bendro tikslo.

4 straipsnis

Paramos schemas iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamai energijai

1. Kad būtų pasiektas arba viršytas 3 straipsnio 1 dalyje nustatytas Sąjungos tikslas ir įvykdyti nacionaliniu lygmeniu nustatyti valstybių narių įnašai į tą tikslą siekiant plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, valstybės narės gali taikyti paramos schemas.
2. Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamai elektros energijai taikomomis paramos schemomis numatomos paskatos iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją integruoti į elektros energijos rinką rinka pagrįstu ir į rinką reaguojančiu būdu, vengiant nereikalingo elektros energijos rinkų iškreipimo ir atsižvelgiant į galimas integravimo į sistemą sąnaudas ir tinklo stabilumą.
3. Paramos schemas iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintai elektros energijai kuriamos taip, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminama elektros energija būtų kuo labiau integruojama į elektros energijos rinką ir kad energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantys gamintojai reaguotų į rinkos kainos signalus ir gautų kuo didesnes rinkos pajamas.

Tuo tikslu tiesioginio kainų rėmimo schemomis parama teikiama rinkos priemonės forma, kuri galėtų būti, *inter alia*, kintanti arba fiksuota.

Valstybės narės gali nustatyti išimtis mažos galios įrenginiams ir parodomiesiems projektams, kad jiems nebūtų taikoma ši pastraipa, nedarant poveikio taikytiniams Sąjungos elektros energijos vidaus rinkos teisės aktams.

4. Valstybės narės užtikrina, kad parama iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamai elektros energijai būtų skiriama atvirai, skaidriai, konkurencingai, be diskriminacijos ir ekonomiškai efektyviai.

Valstybės narės gali nustatyti išimtis mažos galios įrenginiams ir parodomiesiems projektams, kad jiems nebūtų taikoma konkurso procedūra.

Valstybės narės taip pat gali apsvarstyti galimybę nustatyti mechanizmus, kuriais būtų užtikrinamas iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamos elektros energijos plėtojimo regioninis diversifikavimas, pirmiausia siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvų sistemų integravimą.

5. Valstybės narės gali nustatyti, kad konkurso procedūros būtų taikomos tik konkrečioms technologijoms, kai paramos schemų atvėrimas visiems iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos gamintojams duotų neoptimalų rezultatą, atsižvelgiant į:

- a) ilgalaikį konkrečios technologijos potencialą;
- b) poreikį užtikrinti diversifikavimą;
- c) tinklo integracijos sąnaudas;
- d) tinklo apribojimus ir tinklo stabilumą;
- e) biomasės atveju – poreikį išvengti žaliavų rinkų iškraipymo.

6. Jei parama iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamai elektros energijai teikiama taikant konkurso procedūrą, valstybės narės, siekdamos užtikrinti aukštą projektų įgyvendinimo rodiklį:

- a) nustato ir paskelbia nediskriminacinius ir skaidrius dalyvavimo konkurso procedūroje reikalavimų kriterijus ir nustato tiksliai projekto įvykdymo datas ir taisykles;
- b) skelbia informaciją apie ankstesnes konkurso procedūras, įskaitant projektų įgyvendinimo rodiklius.

7. Siekdamos padidinti energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių atokiausiuose regionuose ir mažose salose, valstybės narės gali pritaikyti finansinės paramos schemas tuose regionuose vykdomiems projektams, kad būtų galima atsižvelgti į gamybos sąnaudas, susijusias su specifinėmis tų regionų izoliacijos ir priklausomybės nuo išorės sąlygomis.

8. Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. ir po to kas trejus metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamai elektros energijai teikiamos paramos pagal konkurso procedūras rezultatų Sąjungoje ataskaitą, kurioje visų pirma įvertinamos galimybės konkurso procedūromis:

- a) sumažinti sąnaudas;
- b) patobulinti technologijas;
- c) pasiekti aukštus įgyvendinimo rodiklius;
- d) užtikrinti mažų subjektų ir, kai taikytina, vietos institucijų nediskriminacinį dalyvavimą;
- e) riboti poveikį aplinkai;
- f) užtikrinti priimtinumą vietos lygmeniu;
- g) užtikrinti tiekimo saugumą ir tinklų integraciją.

9. Šis straipsnis taikomas nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams.

5 straipsnis

Paramos schemų, taikomų atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijai, atvėrimas

1. Valstybės narės pagal šios direktyvos 7–13 straipsnius turi teisę nuspręsti, koku mastu jos teikia paramą elektros energijai iš atsinaujinančiųjų išteklių, gaminamai kitoje valstybėje narėje. Vis dėlto valstybės narės gali sudaryti galimybes dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos paramos schemose kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

Atverdamos atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos paramos schemas valstybės narės gali numatyti, kad paramą naujo remiamo pajėgumo orientacinei procentinei daliai arba jam skirto biudžeto daliai kasmet būtų galima teikti ir kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams.

Tokios orientacinės procentinės dalys kiekvienais metais gali būti bent 5 % 2023–2026 m. laikotarpiu ir bent 10 % 2027–2030 m. laikotarpiu arba, jei jos mažesnės, turi atitikti atitinkamų valstybių narių sujungimo lygį bet kuriais konkrečiais metais.

Siekdamos įgyti papildomos įgyvendinimo patirties, valstybės narės gali parengti vieną ar daugiau bandomųjų schemų, kai parama yra atverta kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams.

2. Valstybės narės gali paprašyti pateikti fizinio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos importo įrodymus. Tuo tikslu valstybės narės gali atverti savo paramos schemas tik tiems gamintojams, kurie yra tose valstybėse narėse, su kuriomis yra tiesioginis ryšys per jungiamąsias linijas. Tačiau valstybės narės nekeičia tarpzoninių programų ir pralaidumo paskirstymo arba kitaip nedaro jiems poveikio dėl gamintojų dalyvavimo tarpvalstybinėse paramos schemose. Tarpvalstybinis elektros energijos perdavimas nustatomas remiantis tik pralaidumo paskirstymo rezultatais pagal Sąjungos elektros energijos vidaus rinkos teisės aktus.

3. Jeigu valstybė narė nusprendžia atverti paramos schemas gamintojams, esantiems kitose valstybėse narėse, atitinkamos valstybės narės susitaria dėl tokio dalyvavimo principų. Į tokius susitarimus įtraukiami bent jau atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos, kuriai teikiama tarpvalstybinė parama, priskaičiavimo principai.

4. Gavusi atitinkamų valstybių narių prašymą, Komisija padeda valstybėms narėms vykdyti derybų procesą ir nustatyti bendradarbiavimo tvarką teikdama informaciją ir analizę, įskaitant kiekybinius ir kokybinius duomenis apie tiesiogines ir netiesiogines bendradarbiavimo sąnaudas ir naudą, taip pat teikdama gaires ir technines ekspertines žinias. Komisija gali skatinti arba sudaryti palankesnes sąlygas keistis geriausia patirtimi ir gali parengti bendradarbiavimo susitarimų šablonus siekiant sudaryti palankesnes sąlygas derybų procesui. Ne vėliau kaip 2025 m. Komisija įvertina atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos diegimo Sąjungoje sąnaudas ir naudą pagal šį straipsnį.

5. Ne vėliau kaip 2023 m. Komisija atlieka šio straipsnio įgyvendinimo vertinimą. Atliekant tą vertinimą įvertinamas poreikis nustatyti pareigą valstybėms narėms iš dalies atverti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos paramos schemas kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams siekiant užtikrinti 5 % atvėrimą ne vėliau kaip 2025 m. ir 10 % atvėrimą ne vėliau kaip 2030 m.

6 straipsnis

Finansinės paramos stabilumas

1. Nedarant poveikio būtiniesiems pakeitimams siekiant laikytis SESV 107 ir 108 straipsnių, valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams suteiktos paramos lygis ir sąlygos nebūtų keičiami taip, kad būtų daromas neigiamas poveikis ja suteiktoms teisėms ir pakenkta projektų, kuriems jau taikoma parama, ekonominiam perspektyvumui.
2. Valstybės narės gali pritaikyti paramos lygį pagal objektyvius kriterijus su sąlyga, kad tokie kriterijai nustatyti pirminiame paramos schemos projekte.
3. Valstybės narės kaip rekomendaciją paskelbia bent artimiausių penkerių metų, o biudžeto planavimo apribojimų atveju – bent artimiausių trejų metų, numatomos paramos skyrimo ilgalaikį grafiką, kuriame numatomi orientaciniai terminai, konkurso procedūrų dažnumas, kai tikslinga, numatomi pajėgumai ir biudžetas arba didžiausia vienetinė parama, kurią numatoma paskirti, ir numatomos reikalavimus atitinkančios technologijos, jei taikytina. Tas grafikas atnaujinamas kasmet arba kai reikia, siekiant atspindėti naujausius pokyčius rinkoje arba numatomos paramos skyrimą.
4. Valstybės narės bent kas penkerius metus vertina savo paramos schemų iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintai elektros energijai efektyvumą ir jų pagrindinį paskirstymo poveikį įvairioms vartotojų grupėms ir investicijoms. Atliekant tą vertinimą atsižvelgiama į tai, kokių poveikį turėtų galimi paramos schemų pakeitimai. Atliekant orientacinį ilgalaikį planavimą, kuriuo remiantis priimami sprendimai dėl paramos skyrimo ir dėl naujos paramos organizavimo, atsižvelgiama į to vertinimo rezultatus. Valstybės narės įtraukia šį vertinimą į savo atitinkamus atnaujintus integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir į pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

7 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies apskaičiavimas

1. Bendrasis galutinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas kiekvienoje valstybėje narėje apskaičiuojamas sudedant šiuos rodiklius:

- a) bendrojo galutinio atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos suvartojimo;
- b) bendrojo galutinio atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo šildymo ir vėsinimo sektoriuje ir
- c) galutinio atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo transporto sektoriuje.

Atsižvelgiant į pirmos pastraipos a, b arba c punktą, apskaičiuojant bendrojo galutinio atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimo procentinę dalį, į dujas, elektros energiją ir vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių atsižvelgiama tik vieną kartą.

Vadovaujantis 29 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, į 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų neatitinkančius biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą neatsižvelgiama.

2. 1 dalies pirmos pastraipos a punkto tikslais bendrasis galutinis atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos suvartojimas apskaičiuojamas kaip valstybėje narėje iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos kiekis, įskaitant elektros energiją, kurią iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamina vartotojai ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos, ir neįskaitant elektros energijos, pagaminamos hidroakumuliaciniais įrenginiais, kuriems naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo.

Įvairių kurą deginančiuose įrenginiuose, kuriuose naudojami atsinaujinantys ir neatsinaujinantys ištekliai, skaičiuojama tik iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagaminta elektros energijos dalis. Atliekant tą apskaičiavimą, kiekvieno energijos ištekliaus indėlis apskaičiuojamas remiantis jo energine verte.

Iš hidroenergijos ir vėjo energijos pagaminta elektros energija skaičiuojama pagal II priede nustatytas normalizavimo taisykles.

3. 1 dalies pirmos pastraipos b punkto tikslais bendrasis galutinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas šildymo ir vėsinimo sektoriuje apskaičiuojamas kaip valstybėje narėje iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas centralizuotai tiekiamos šilumos bei vėsumos kiekis ir kitos atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas pramonėje, namų ūkiuose, teikiant paslaugas, žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje šildymo, vėsinimo ir technologinio proceso tikslais.

Įvairių kurą deginančiuose įrenginiuose, kuriuose naudojami atsinaujinantys ir neatsinaujinantys energijos ištekliai, atsižvelgiama tik į šildymo bei vėsinimo, pagamintų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, dalį. Atliekant tą apskaičiavimą, kiekvieno energijos ištekliaus indėlis apskaičiuojamas remiantis jo energine verte.

Į aplinkos ir geoterminę energiją, naudojamą šildymui ir vėsinimui, išgautą šilumos siurbliais ir centralizuoto vėsumos tiekimo sistemose, atsižvelgiama 1 dalies pirmos pastraipos b punkto tikslais, su sąlyga, kad galutinė energijos išeiga žymiai viršija pradinės energijos sąnaudas, reikalingas šilumos siurblių veikimui. Šilumos ar vėsumos kiekis, laikomas atsinaujinančiųjų išteklių energija pagal šią direktyvą, apskaičiuojamas pagal VII priede nustatytą metodiką ir atsižvelgiama į energijos naudojimą visuose galutinio naudojimo sektoriuose.

Pagal 1 dalies pirmos pastraipos b punktą neįskaičiuojama šilumos energija, gauta pasyviose energetinėse sistemose, kuriose mažesnis energijos suvartojimas pasiekiamas pasyviai per pastato konstrukcijas arba iš šilumos, kuri gaunama naudojant neatsinaujinančiųjų išteklių energiją.

Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotuosius aktus, siekdama papildyti šią direktyvą, kuriais nustatoma atsinaujinančiųjų išteklių energijos, naudojamos vėsinimui ir centralizuotam vėsumos tiekimui, kiekio apskaičiavimo metodika ir iš dalies keičiamas VII priedas.

Ta metodika apima atvirkštinę funkciją veikiantiems šilumos siurbliams taikomus minimalius sezoninio naudingumo koeficientus.

4. 1 dalies pirmos pastraipos c punkto tikslais taikomi šie reikalavimai:

- a) galutinis atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimas transporto sektoriuje apskaičiuojamas kaip visų biodegalų, biomasės degalų ir iš atsinaujinančiųjų išteklių gautų nebiologinių skystųjų ir dujinių transporto degalų, suvartotų transporto sektoriuje, suma. Tačiau iš atsinaujinančiųjų išteklių gauti nebiologiniai skystieji ir dujiniai transporto degalai, pagaminti naudojant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją, įtraukiami tik į pagal 1 dalies pirmos pastraipos a punktą atliekamą skaičiavimą, kai apskaičiuojamas elektros energijos, valstybėje narėje pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kiekis;
- b) galutinis energijos suvartojimas transporto sektoriuje apskaičiuojamas naudojant III priede nustatytas transporto degalų energines vertes. Kad apskaičiuotų į III priedą neįrašytų transporto degalų energinę vertę, valstybės narės naudojasi atitinkamais Europos standartų organizacijos (ESO) standartais, siekiant nustatyti įvairių rūšių degalų šilumingumą. Jei tam tikslui nėra priimto ESO standarto, valstybės narės naudojasi atitinkamais Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) standartais.

5. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis apskaičiuojama bendrąją galutinę atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą padalijus iš bendrojo galutinio energijos iš visų energijos išteklių suvartojimo, kuri išreiškiama procentine dalimi.

Šios dalies pirmos pastraipos tikslais, šio straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta suma koreguojama pagal 8, 10, 12 ir 13 straipsnius.

Apskaičiuojant valstybės narės bendrąją galutinę energijos suvartojimą siekiant nustatyti, ar jis atitinka šioje direktyvoje nustatytus rodiklius ir orientacinę trajektoriją, energijos, sunaudotos aviacijos sektoriuje, kiekis laikomas ne didesniu kaip 6,18 %, palyginti su tos valstybės narės bendroju galutiniu energijos suvartojimu. Kipro ir Maltos energijos, sunaudotos aviacijos sektoriuje, kiekis laikomas ne didesniu kaip 4,12 %, palyginti su tų valstybių narių bendroju galutiniu energijos suvartojimu.

6. Apskaičiuojant atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį taikoma Reglamente (EB) Nr. 1099/2008 numatyta metodika ir apibrėžtys.

Valstybės narės užtikrina statistinės informacijos, naudojamos apskaičiuojant tas sektorių bei bendras procentines dalis, ir statistinės informacijos, pateikiamos Komisijai pagal tą reglamentą, suderinamumą.

8 straipsnis

Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vystymo platforma ir statistiniai perdavimai tarp valstybių narių

1. Valstybės narės gali susitarti dėl nustatyto atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio statistinio perdavimo iš vienos valstybės narės į kitą valstybę narę. Perduotas kiekis yra:

- a) atimamas iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant perdavimą atliekančios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį šios direktyvos tikslais, ir
- b) pridedamas prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant perdavimą priimančios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį šios direktyvos tikslais.

2. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas siekti šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto Sąjungos tikslo ir kiekvienos valstybės narės įnašo siekiant to tikslo pagal šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalį ir sudaryti palankesnes sąlygas statistiniams perdavimams pagal šio straipsnio 1 dalį, Komisija sukuria Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vystymo platformą (toliau – URDP). Valstybės narės savanoriškai gali teikti URDP metinius duomenis apie savo nacionalinius įnašus siekiant Sąjungos tikslo arba apie bet koki lyginamąjį standartą, nustatytą Reglamente (ES) 2018/1999 pažangai, įskaitant numatomus trūkumus ar jų įnašo viršijimą, stebėti, taip pat nurodyti kainą, už kurią jos sutiktų atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos perteklių perduoti iš kitos valstybės narės ar kitai valstybei narei. Tų perdavimų kaina nustatoma kiekvienu atveju atskirai, remiantis URDP paklausos ir pasiūlos derinimo mechanizmu.

3. Komisija užtikrina, kad URDP galėtų suderinti paklausą ir pasiūlą, susijusią su atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekiais, į kuriuos atsižvelgiama apskaičiuojant valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, remiantis kainomis ar kitais kriterijais, nurodomais perdavimą priimančios valstybės narės.

Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, siekiant papildyti šią direktyvą, kuriais sukurama ERDP ir nustatomos perdavimų užbaigimo sąlygos, kaip nurodyta šio straipsnio 5 dalyje.

4. 1 ir 2 dalyse nurodyta tvarka gali galioti vienus ar daugiau kalendorinių metų. Apie tokią tvarką Komisijai pranešama arba ji įvykdoma URDP ne vėliau kaip per 12 mėnesių pasibaigus kiekvieniems metams, kuriais ji galioja. Komisijai siunčiamoje informacijoje, be kita ko, nurodomas atitinkamos energijos kiekis ir kaina. Perdavimų, kurie įvykdomi URDP, atveju dalyvaujančios šalys ir informacija apie konkretų perdavimą atskleidžiamos viešai.

5. Perdavimai laikomi įvykusiais po to, kai visos perdavime dalyvavusios valstybės narės apie perdavimą praneša Komisijai arba kai URDP įvykdomos visos atsiskaitymo sąlygos.

9 straipsnis

Valstybių narių bendri projektai

1. Dvi ar daugiau valstybių narių gali bendradarbiauti vykdydamos visų tipų bendrus projektus, susijusius su elektros energijos, šilumos arba vėsumos gamyba iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Į toki bendradarbiavimą gali būti įtraukti ir privatūs ūkio subjektai.

2. Valstybės narės praneša Komisijai, kokia elektros energijos, šilumos arba vėsumos, pagamintų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, dalis ar koks kiekis pagal bet kurį jų teritorijoje įgyvendinamą bendrą projektą, kuris pradėtas po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinant įrenginio, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, pajėgumus, šios direktyvos tikslais laikomas įskaitomu į kitos valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį.

3. 2 dalyje nurodytame pranešime:

- a) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;

- b) nurodoma įrenginyje pagamintos elektros energijos, šilumos arba vėsumos dalis arba kiekis, kuris laikomas įskaitomu į kitos valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį;
 - c) nurodoma valstybė narė, kurios naudai teikiamas pranešimas, ir
 - d) nurodomas kalendoriniais metais išreikštas laikotarpis, kurio metu įrenginyje iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagaminta elektros energija arba šiluma arba vėsuma turi būti laikomi įskaitomais į kitos valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį.
4. Kaip nurodyta šiame straipsnyje, bendro projekto trukmė gali tęstis ir po 2030 m.
5. Pagal šį straipsnį pateikto pranešimo negalima keisti ar panaikinti, jei nėra pranešimą teikiančios valstybės narės ir pagal 3 dalies c punktą nurodytos valstybės narės bendro susitarimo.
6. Gavusi atitinkamų valstybių narių prašymą Komisija sudaro palankesnes sąlygas kurti bendrus valstybių narių projektus, visų pirma teikdama tikslinę techninę pagalbą ir pagalbą vystant projektus.

10 straipsnis

Valstybių narių bendrų projektų rezultatai

1. Per tris mėnesius pasibaigus kiekvieniems 9 straipsnio 3 dalies d punkte nurodyto laikotarpio metams valstybė narė, pateikusi pranešimą pagal 9 straipsnį, parengia pranešimo raštą, kuriame nurodo:
- a) elektros energijos arba šilumos ar vėsumos bendrą kiekį, per tuos metus pagamintą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių įrenginyje, kuris nurodytas pagal 9 straipsnį pateiktame pranešime, ir
 - b) elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekį, per tuos metus pagamintą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių tame įrenginyje, kuris turi būti įskaitomas į kitos valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį remiantis pranešimo sąlygomis.
2. Pranešančioji valstybė narė pranešimo raštą pateikia valstybei narei, kurios naudai buvo pateiktas pranešimas, ir Komisijai.
3. Šios direktyvos tikslais elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekis, pagamintas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, apie kurį pranešta pagal 1 dalies b punktą:
- a) atimamas iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant pranešimo raštą pateikusių valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį pagal 1 dalį, ir
 - b) pridedamas prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant pranešimo raštą gaunančios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį pagal 2 dalį.

11 straipsnis

Valstybių narių ir trečiųjų valstybių bendri projektai

1. Viena ar kelios valstybės narės gali bendradarbiauti su viena ar keliomis trečiosiomis valstybėmis įgyvendindamos visų rūšių bendrus projektus, susijusius su atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamyba. Į tokių bendradarbiavimą gali būti įtraukti privatūs ekonominės veiklos vykdytojai ir jis vykdomas visapusiškai laikantis tarptautinės teisės.
2. Apskaičiuojant valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentines dalis, į trečiojoje valstybėje pagamintą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją atsižvelgiama tik tuo atveju, jeigu tenkinamos šios sąlygos:
- a) elektros energija suvartojama Sąjungoje, ir laikoma, kad ši sąlyga tenkinama, kai:
 - i) visi atsakingi perdavimo sistemos operatoriai kilmės valstybėje, paskirties valstybėje ir, jei taikoma, visose trečiojoje tranzito valstybėje galutinai priskyrė elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama, paskirtiems tinklų sujungimo pajėgumams;

- ii) atsakingas perdavimo sistemos operatorius, veikiantis jungiamosios linijos Sąjungos pusėje, galutinai įtraukė į balansą elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama, ir
 - iii) paskirti pajėgumai ir elektros energijos gamyba iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių b punkte nurodytame įrenginyje yra susiję su tuo pačiu laikotarpiu;
- b) elektros energija pagaminta įrenginyje, pradėjusiame veikti po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinus pajėgumus įrenginyje, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, įgyvendinant 1 dalyje nurodytą bendrą projektą;
- c) pagamintos ir eksportuotos elektros energijos kiekio atžvilgiu nebuvo suteikta parama pagal trečiosios valstybės paramos schemą, išskyrus įrenginiui suteiktą paramą investicijoms, ir
- d) elektros energija pagaminta laikantis tarptautinės teisės trečiojoje valstybėje, kuri yra Europos Tarybos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos arba kitų tarptautinių konvencijų ar sutarčių žmogaus teisių klausimais pasirašiusioji šalis.
3. 4 dalies tikslais valstybės narės gali kreiptis į Komisiją, prašydamos atsižvelgti į elektros energiją iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, pagamintą ir sunaudotą trečiojoje valstybėje, kai jungiamosios linijos tarp valstybės narės ir trečiosios valstybės tiesimo parengiamasis laikotarpis labai ilgas, kai tenkinamos šios sąlygos:
- a) jungiamosios linijos tiesimas pradėtas ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d.;
 - b) neįmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją iki 2030 m. gruodžio 31 d.;
 - c) įmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją ne vėliau kaip 2032 m. gruodžio 31 d.;
 - d) pradėjus eksploatuoti jungiamąją liniją, ji bus naudojama elektros energijai, gaminamai iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, eksportuoti į Sąjungą pagal 2 dalį;
 - e) prašymas susijęs su 2 dalies b ir c punktuose nustatytais kriterijais atitinkančiu bendru projektu, kurį vykdant bus naudojama jungiamoji linija po to, kai ji bus pradėta eksploatuoti, ir su elektros energijos kiekiu, kuris nėra didesnis nei elektros energijos kiekis, kuris bus eksportuojamas į Sąjungą po to, kai jungiamoji linija bus pradėta eksploatuoti.
4. Komisijai pranešama apie elektros energijos dalį ar kiekį, kuris pagamintas įrenginyje trečiosios valstybės teritorijoje ir kuris laikomas įskaitomu į vienos ar daugiau valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, šios direktyvos tikslais. Kai dalyvauja daugiau nei viena valstybė narė, apie šios dalies ar kiekio paskirstymą valstybėms narėms pranešama Komisijai. Ši dalis ar kiekis negali viršyti faktiškai į Sąjungą eksportuotos ir joje suvartotos dalies ar kiekio, ši dalis ar kiekis turi atitikti 2 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose nurodytą kiekį ir turi atitikti tos dalies a punkte nustatytas sąlygas. Pranešimą pateikia kiekviena valstybė narė, į kurios bendrąją nacionalinę tikslą įskaitoma elektros energijos dalis ar kiekis.
5. 4 dalyje nurodytame pranešime:
- a) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;
 - b) nurodoma elektros energijos dalis arba kiekis, pagamintas įrenginyje, kuris laikomas įskaitomu į valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, taip pat, laikantis konfidencialumo reikalavimų, atitinkami finansiniai susitarimai;
 - c) kalendoriniais metais nurodomas laikotarpis, kurio metu įrenginyje pagaminta elektros energija turi būti laikoma įskaitoma į valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, ir
 - d) kartu pateikiamas trečiosios valstybės, kurios teritorijoje pradėjo veikti įrenginys, rašytinis b ir c punktų patvirtinimas ir nurodoma įrenginyje pagamintos elektros energijos dalis arba kiekis, kuris bus naudojamas trečiojoje valstybėje.
6. Kaip nurodyta šiame straipsnyje, bendro projekto trukmė gali tęstis ir po 2030 m.
7. Pagal šį straipsnį pateiktą pranešimą galima keisti ar panaikinti tik jei yra pranešimą teikiančios valstybės narės ir trečiosios valstybės, kuri pagal 5 dalies d punktą patvirtino bendrą projektą, bendras susitarimas.

8. Valstybės narės ir Sąjunga ragina atitinkamas Energijos bendrijos įstaigas laikantis Energijos bendrijos sutarties imtis priemonių, kurios būtinos, kad Susitariančiosios Šalys galėtų taikyti šioje direktyvoje nustatytas nuostatas dėl bendradarbiavimo tarp valstybių narių.

12 straipsnis

Valstybių narių ir trečiųjų valstybių bendrų projektų rezultatai

1. Per 12 mėnesių pasibaigus kiekvieniems 11 straipsnio 5 dalies c punkte nurodyto laikotarpio metams pranešančioji valstybė narė parengia pranešimo raštą, kuriame nurodo:
 - a) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos bendrą kiekį, per tuos metus pagamintą įrenginyje, kuris nurodytas pagal 11 straipsnį pateiktame pranešime;
 - b) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos kiekį, per metus pagamintą tame įrenginyje, kuris turi būti įskaitomas į jos atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį remiantis pranešimo sąlygomis pagal 11 straipsnį, ir
 - c) įrodymą, kad tenkinamos 11 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.
2. 1 dalyje nurodyta valstybė narė pateikia pranešimo raštą Komisijai ir trečiajai valstybei, kuri pagal 11 straipsnio 5 dalies d punktą patvirtino projektą.
3. Siekiant apskaičiuoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentines dalis pagal šią direktyvą, atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kiekis, apie kurį pranešta pagal 1 dalies b punktą, pridedamas prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant pranešimo raštą pateikusios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentines dalis.

13 straipsnis

Bendros paramos schemos

1. Nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams pagal 5 straipsnį, dvi ar daugiau valstybių narių gali nuspręsti savanorišku pagrindu sujungti savo nacionalines paramos schemas ar iš dalies koordinuoti jų veiklą. Tokiais atvejais tam tikras atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekis, pagamintas vienos dalyvaujančios valstybės narės teritorijoje, gali būti įskaitytas į kitos dalyvaujančios valstybės narės atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį, jeigu atitinkamos valstybės narės:
 - a) padarė atsinaujinančiųjų išteklių energijos nurodytų kiekių statistinį perdavimą iš vienos valstybės narės kitai valstybei narei pagal 8 straipsnį arba
 - b) nustatė paskirstymo taisyklę, dėl kurios susitarė dalyvaujančios valstybės narės ir pagal kurią atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekiai paskirstomi dalyvaujančioms valstybėms narėms.
- Kaip nurodyta pirmos pastraipos b punkte, apie paskirstymo taisyklę pranešama Komisijai ne vėliau kaip per tris mėnesius pasibaigus pirmiesiems metams, kuriais ji įsigalioja.
2. Per tris mėnesius pasibaigus kiekvieniems metams kiekviena valstybė narė, kuri pateikė pranešimą pagal 1 dalies antrą pastraipą, pateikia pranešimo raštą, kuriame nurodo bendrą elektros energijos arba šilumos ar vėsumos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių kiekį, pagamintą tais metais, kuriais taikoma paskirstymo taisyklė.
3. Siekiant apskaičiuoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentines dalis pagal šią direktyvą, elektros energijos arba šilumos ar vėsumos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių kiekis, apie kurį pranešta pagal 2 dalį, paskirstomas atitinkamoms valstybėms narėms pagal paskirstymo taisyklę, apie kurią buvo pranešta.
4. Komisija platina gaires ir geriausių patirtį ir, atitinkamų valstybių narių prašymu, sudaro palankesnes sąlygas kurti bendras valstybių narių paramos schemas.

14 straipsnis

Pajėgumo padidėjimas

9 straipsnio 2 dalies ir 11 straipsnio 2 dalies b punkto tikslais atsinaujinančiųjų išteklių energijos vienetai, pagaminti padidėjus įrenginio pajėgumui, vertinami taip, lyg jie būtų pagaminti atskirame įrenginyje, kuris pradėtas eksploatuoti tuo momentu, kai pajėgumas padidėjo.

15 straipsnis

Administracinės procedūros, nuostatai ir kodeksai

1. Valstybės narės užtikrina, kad visos leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo procedūros reglamentuojančios nacionalinės taisyklės, taikomos elektros energijos, šilumos ar vėsumos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių įrenginiams bei susijusiems perdavimo ir paskirstymo tinklams, biomasės pavertimo biodegalais, skystaisiais bioproductais, biomasės kuru ar kitais energijos produktais procesams, ir iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui, būtų proporcingos ir būtinos ir padėtų įgyvendinti principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“.

Valstybės narės visų pirma imasi reikiamų veiksmų užtikrindamos, kad:

- a) administracinės procedūros būtų supaprastintos ir pagreitintos atitinkamu administraciniu lygmeniu ir būtų nustatyti pirmoje pastraipoje nurodytų procedūrų numatomi terminai;
- b) leidimų išdavimo, sertifikavimo ir licencijavimo taisyklės būtų objektyvios, skaidrios, proporcingos, nediskriminuojančios pareiškėjų, ir kad jomis būtų visiškai atsižvelgta į konkrečių atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų ypatybes;
- c) vartotojų, projektuotojų, architektų, statytojų ir įrangos bei sistemų montuotojų ir tiekėjų mokami administraciniai mokesčiai būtų skaidrūs ir atitiktų sąnaudas, ir
- d) decentralizuotiems energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantiems ir kaupiantiems įtaisams būtų nustatomos paprastesnės ir mažesnės našta užkraunančios leidimų išdavimo procedūros, įskaitant paprasto pranešimo procedūrą.

2. Valstybės narės aiškiai apibrėžia visas technines specifikacijas, kurias turi atitikti atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančios įrenginiai ir sistemos, kad jiems būtų galima pritaikyti paramos schemas. Jei yra nustatyti Europos standartai, įskaitant ekologinius ženklus, energijos duomenų etiketes ir kitas Europos standartizacijos įstaigų nustatytas techninių normatyvų sistemas, tokios techninės specifikacijos parengiamos pagal tuos standartus. Tokiose techninėse specifikacijose nenurodoma, kur įrenginiai ir sistemos turi būti sertifikuojami, ir jos netrukdo tinkamam vidaus rinkos veikimui.

3. Valstybės narės užtikrina, kad, planuojant, įskaitant ankstyvą erdvės planavimą, projektuojant, statant ir atnaujinant miestų infrastruktūrą, pramoninius, komercinius ar gyvenamuosius rajonus ir energijos infrastruktūrą, įskaitant elektros energijos, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo, gamtinių dujų ir alternatyvaus kuro tinklus jų kompetentingos institucijos nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis įtrauktų nuostatas dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimo ir diegimo, be kita ko, dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartojimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų, ir neišvengiamai susidaranti atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimo. Valstybės narės visų pirma, kai tikslinga, skatina vietos ir regionines administracines įstaigas įtraukti šildymo ir vėsinimo iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių aspektą į miestų infrastruktūros planavimą ir konsultuojasi su tinklo operatoriais siekdamas atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo ir apkrovos atsako programų, taip pat specialių nuostatų dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartojimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų poveikį operatorių infrastruktūros vystymo planams.

4. Valstybės narės įtraukia atitinkamas priemones į savo statybos reglamentus ir kodeksus, kad būtų didinama visų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis statybos sektoriuje.

Nustatydamos tokias priemones arba savo paramos schemose valstybės narės gali atsižvelgti, kai taikytina, į nacionalines priemones, susijusias su reikšmingu iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartojimo, vietos energijos kaupimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimu, susijusias su kogeneracija ir susijusias su pasyviais, mažai energijos vartojančiais ar nulinės energijos pastatais.

Valstybės narės savo statybos reglamentuose ir kodeksuose arba kitu tą patį poveikį turinčiu būdu nustato, kiek atsinaujinančiųjų išteklių energijos būtina minimaliai naudoti naujuose pastatuose ir esamuose pastatuose, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, jeigu tai techniškai, funkciniu požiūriu ir ekonomiškai yra įmanoma ir tuo atsižvelgiama į sąnaudų požiūriu optimalių minimalių energinio naudingumo reikalavimų lygių apskaičiavimo, atlikto pagal Direktyvos 2010/31/ES 5 straipsnio 2 dalį, rezultatus, ir nedaromas neigiamas poveikis patalpų oro kokybei. Valstybės narės leidžia, kad tie minimalūs kiekiai būtų užtikrinami, *inter alia*, veiksmingai centralizuotai tiekiant šilumą ir vėsumą naudojant didelę atsinaujinančiųjų energijos išteklių procentinę dalį ir atliekinę šilumą ir vėsumą.

Pirmoje pastraipoje nustatyti reikalavimai taikomi ginkluotosioms pajėgoms tik tokiu mastu, kad jo taikymas nepakenktų ginkluotųjų pajėgų veiklos pobūdžiui ir svarbiausiam tikslui, ir netaikomas medžiagoms, naudojamoms išimtinai kariniais tikslais.

5. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinio, regionų ir vietos lygio nauji viešieji pastatai ir esami viešieji pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, nuo 2012 m. sausio 1 d. atliktų pavyzdinį vaidmenį taikant šią direktyvą. Valstybės narės gali, *inter alia*, numatyti, kad to įpareigojimo laikomasi, jei laikomasi Direktyvoje 2010/31/ES nustatytų nuostatų dėl beveik nulinės energijos pastatų arba jei nustatoma, kad viešųjų pastatų ar mišrių privačių ir viešųjų pastatų stogus trečiosios šalys naudoja energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybai.

6. Remdamosi savo statybos reglamentais ir kodeksais, valstybės narės skatina naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją naudojančias šildymo bei vėsinimo sistemas ir įrenginius, smarkiai sumažinančius energijos vartojimą. Tomis aplinkybėmis valstybės narės taiko energijos, ekologinių ženklų ar kitus atitinkamus sertifikatus ar standartus, nustatytus nacionaliniu ar Sąjungos lygmeniu, jei tokie yra nustatyti, ir užtikrina, kad būtų teikiama tinkama informacija ir patarimai apie itin taupiai energiją vartojančias atsinaujinančiųjų išteklių energijos alternatyvas, taip pat galimas finansines priemones ir iniciatyvas, prieinamas pakeitimo atveju, kad būtų skatinamas didesnis senų šildymo sistemų pakeitimo mastas ir spartesnis perėjimas prie atsinaujinančiųjų išteklių energija grindžiamų sprendimų vadovaujantis Direktyva 2010/31/ES.

7. Valstybės narės įvertina savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialą ir atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimą šildymo ir vėsinimo sektoriuje. Tas vertinimas, kai tinkama, apima nedidelį ekologinį pavojų keliančiam diegimui tinkamų vietovių erdvinę analizę ir nedidelio masto namų ūkio projektų galimybes ir yra įtraukiamas į antrą išsamų vertinimą, atliekamą pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 1 dalį, pirmą kartą ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d., o po to į kitus atnaujintus išsamius vertinimus.

8. Valstybės narės įvertina reguliavimo ir administracinės kliūtis sudaryti ilgalaikes atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis, šalina nepagrįstas kliūtis ir sudaro palankesnes sąlygas tokių sutarčių naudojimui. Valstybės narės užtikrina, kad tokioms sutartims nebūtų taikomos neproporcingos arba diskriminacinės procedūros ar mokesčiai.

Valstybės narės aprašo politiką ir priemones, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos naudoti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis, savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities planuose bei pažangos ataskaitose pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

16 straipsnis

Leidimų išdavimo organizavimas ir trukmė

1. Valstybės narės įsteigia arba paskiria vieną ar daugiau kontaktinių punktų. Tie kontaktiniai punktai, pareiškėjui paprašius, konsultuoja ir sudaro palankesnes sąlygas visam administracinio paraiškų teikimo ir leidimų išdavimo procesui. Pareiškėjui viso proceso metu užtenka susisiekti su vienu kontaktiniu punktu. Leidimų išdavimo procesas apima atitinkamus administracinius leidimus statyti, techniškai pertvarkyti ir eksploatuoti įrenginius atsinaujinančiųjų išteklių energijai gaminti ir lėšas, reikalingas jiems prijungti prie tinklo. Leidimų išdavimo procesas apima visas procedūras nuo paraiškos gavimo patvirtinimo iki procedūros rezultatų perdavimo, nurodyto 2 dalyje.

2. Kontaktinis punktas administracinio paraiškų teikimo proceso metu skaidriai konsultuoja pareiškėją tol, kol proceso pabaigoje atsakingos institucijos priima vieną ar kelis sprendimus, teikia pareiškėjui visą būtiną informaciją ir, kai tinkama, įtraukia kitas administracines institucijas. Pareiškėjams leidžiama atitinkamus dokumentus pateikti ir skaitmenine forma.

3. Kontaktinis punktas pateikia atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos projektų plėtotojams skirtą procedūrų žinyną ir tą informaciją taip pat pateikia internete, konkrečiai aptardamas ir mažus projektus bei iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojų projektus. Internete esančioje informacijoje nurodomas su pareiškėjo paraiška susijęs kontaktinis punktas. Jeigu valstybė narė turi daugiau nei vieną kontaktinį punktą, internete esančioje informacijoje nurodomas su pareiškėjo paraiška susijęs kontaktinis punktas.

4. Nedarant poveikio 7 daliai, 1 dalyje nurodytas leidimų išdavimo procesas negali trukti ilgiau kaip dvejus metus elektrinių atveju, įskaitant visas atitinkamas kompetentingų institucijų procedūras. Tinkamai pagrįstais atvejais dėl ypatingų aplinkybių tas dvejų metų laikotarpis gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vieniems metams.

5. Nedarant poveikio 7 daliai, leidimų išdavimo procesas negali trukti ilgiau kaip vienus metus įrenginių, kurių elektrinė galia yra mažesnė nei 150 kW, atveju. Tinkamai pagrįstais atvejais dėl ypatingų aplinkybių tas vienų metų laikotarpis gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vieniems metams.

Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjai galėtų lengvai naudotis paprastomis procedūromis sprendžiant ginčus dėl leidimų išdavimo proceso ir leidimų statyti bei eksploatuoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginius išdavimo, be kita ko, kai taikytina, alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmais.

6. Valstybės narės sudaro palankesnes sąlygas modernizuoti esamus atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginius užtikrinamos paprastą ir greitą leidimų išdavimo procesą. Tas procesas negali trukti ilgiau kaip vienus metus.

Tinkamai pagrįstais atvejais dėl ypatingų aplinkybių, pavyzdžiui, dėl svarbių su sauga susijusių priežasčių, kai modernizavimo projektas turi didelį poveikį tinklui arba įrenginio pirminiam pajėgumui, dydžiui arba veikimui, tas vienų metų laikotarpis gali būti pratęstas ne ilgiau kaip vieniems metams.

7. Šiame straipsnyje nustatyti terminai taikomi nedarant poveikio išipareigojimams pagal taikytinus Sąjungos aplinkos apsaugos teisės aktus, teisiniams apeliaciniams skundams, teisių gynimo priemonėms ir kitoms teismo procedūroms, taip pat alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmams, įskaitant skundų procedūras, neteisminius apeliacinius skundus ir teisių gynimo priemones, ir gali būti pratęsimi tiek, kiek trunka tokios procedūros.

8. Valstybės narės modernizavimo projektams gali nustatyti paprasto pranešimo apie prisijungimus prie tinklo procedūrą, kaip nurodyta 17 straipsnio 1 dalyje. Kai valstybės narės tai nustato, modernizavimas leidžiamas po to, kai pranešama atitinkamai institucijai, kai nėra tikėtinas didelis neigiamas poveikis aplinkai ar socialinis poveikis. Ta institucija per šešis mėnesius nuo pranešimo gavimo nusprendžia, ar to pakanka.

Jei atitinkama institucija nusprendžia, kad pranešimo pakanka, ji automatiškai išduoda leidimą. Jei ta institucija nusprendžia, kad pranešimo nepakanka, būtina teikti paraišką dėl naujo leidimo, ir taikomi 6 dalyje nurodyti terminai.

17 straipsnis

Paprasto pranešimo apie prisijungimus prie tinklo procedūra

1. Valstybės narės nustato paprasto pranešimo apie prisijungimus prie tinklo procedūrą, pagal kurią iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojų įrenginiai arba bendri gamybos vienetai ir parodomieji projektai, kurių elektrinė galia yra 10,8 kW arba mažesnė, arba lygiavertė jungčių, išskyrus trifazės jungtis, atveju, prijungiami prie tinklo po to, kai pranešama skirstymo sistemos operatoriui.

Skirstymo sistemos operatorius per ribotą laikotarpį po to, kai gautas pranešimas, gali nuspręsti atmesti prašomą prijungimą prie tinklo arba pasiūlyti alternatyvų prijungimo prie tinklo tašką dėl pagrįstų saugumo sumetimų arba dėl sistemos komponentų techninio neatitikimo. Jeigu skirstymo sistemos operatorius priima teigiamą sprendimą arba jeigu skirstymo sistemos operatorius per vieną mėnesį po to, kai gautas pranešimas, sprendimo nepriima, įrenginys arba bendras gamybos vienetas gali būti prijungtas.

2. Valstybės narės gali leisti taikyti paprasto pranešimo procedūrą įrenginiams arba bendriems gamybos vienetais, kurių elektrinė galia viršija 10,8 kW ir nėra didesnė nei 50 kW, jeigu užtikrinamas tinklo stabilumas, tinklo patikimumas ir tinklo sauga.

18 straipsnis

Informavimas ir mokymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad su informacija apie paramos priemones galėtų susipažinti visi atitinkami subjektai, pavyzdžiui, vartotojai, įskaitant mažas pajamas gaunančius pažeidžiamus vartotojus, iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas, šildymo, vėsinimo ir elektros energijos įrenginių bei sistemų statytojai, montuotojai, architektai ir tiekėjai, ir transporto priemonių, kuriose gali būti naudojama atsinaujinančiųjų išteklių energija, bei intelektinių transporto sistemų tiekėjai.
2. Valstybės narės užtikrina, kad įrenginių ar sistemos tiekėjas arba kompetentingos institucijos teiktų informaciją apie įrenginių ir sistemų, kuriose naudojami šildymas, vėsinimas ir elektros energija iš atsinaujinančiųjų išteklių, teikiamą naudą, sąnaudas ir energijos vartojimo efektyvumą.
3. Valstybės narės užtikrina, kad nedidelių biomasės katilų ir krosnių, saulės fotoelektros ir saulės šilumos energijos sistemų, seklių geoterminių sistemų bei šilumos siurblių montuotojai galėtų naudotis sertifikavimo schemomis arba lygiavertėmis kvalifikavimo schemomis. Tose schemose gali būti atsižvelgta atitinkamai į esamas schemas ir struktūras ir jos grindžiamos IV priede nustatytais kriterijais. Vadovaudamasi tais kriterijais, kiekviena valstybė narė pripažįsta kitos valstybės narės išduotą sertifikatą.
4. Valstybės narės viešai paskelbia informaciją apie sertifikavimo schemas ar lygiavertes kvalifikavimo schemas, kaip nurodyta 3 dalyje. Valstybės narės taip pat gali paskelbti montuotojų, kurie yra kvalifikuoti ar sertifikuoti pagal 3 dalį, sąrašą.
5. Valstybės narės užtikrina, kad visiems atitinkamiems subjektams, visų pirma projektuotojams ir architektams, būtų pateiktos gairės, kad planuodami, projektuodami, statydami ir rekonstruodami pramoninius, komercinius ar gyvenamuosius rajonus jie galėtų tinkamai apsvarstyti, kaip būtų galima optimaliai suderinti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, didelio efektyvumo technologijas ir centralizuotą šilumos bei vėsumos tiekimą.
6. Valstybės narės, kai tikslinga, dalyvaujant vietos ir regioninėms institucijoms, parengia tinkamas informavimo, sąmoningumo ugdymo, orientavimo arba mokymo programas, kad piliečiai būtų informuojami apie tai, kaip naudotis savo, kaip aktyvių klientų, teisėmis, ir apie atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtojimo bei naudojimo naudą ir praktines galimybes, taip pat techninius ir finansinius aspektus, įskaitant iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimą arba dalyvavimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijose.

19 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos kilmės garantijos

1. Siekiant parodyti galutiniams klientams, kokia atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis arba koks jos kiekis yra energijos tiekėjo energijos rūšių derinyje ir energijoje, kuri vartotojams tiekiamą pagal sutartis, rinkoje platinamas darant nuorodą į atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimą, valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos kilmė gali būti kaip tokia garantuota pagal šią direktyvą, remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminuojančiais kriterijais.
2. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojo prašymu būtų išduodama kilmės garantija, nebent valstybės narės, siekdamos atsižvelgti į kilmės garantijos rinkos vertę, nusprendžia tokios kilmės garantijos neišduoti gamintojui, kuriam pagal paramos schemą teikiama finansinė parama. Valstybės narės gali nurodyti išduoti kilmės garantijas iš neatsinaujinančiųjų išteklių gautai energijai. Kilmės garantijos gali būti išduodamos taikant minimalią galios ribą. Kilmės garantija turi būti standartinė, suteikiama 1 MWh energijos. Kiekvienam pagamintos energijos vienetui išduodama ne daugiau kaip viena kilmės garantija.

Valstybės narės užtikrina, kad į tą patį atsinaujinančiųjų išteklių energijos vienetą būtų atsižvelgta tik vieną kartą.

Valstybės narės užtikrina, kad kai gamintojui pagal paramos schemą suteikta finansinė parama, atitinkamoje paramos schemoje tinkamai atsižvelgiama į tos pačios gamybos kilmės garantijos rinkos vertę.

Daroma prielaida, kad į kilmės garantijos rinkos vertę buvo tinkamai atsižvelgta bet kuriais iš jų atvejų:

- a) kai finansinė parama suteikiama surengus konkurso procedūrą arba pagal prekių žaliųjų sertifikatų sistemą;
- b) kai į kilmės garantijų rinkos vertę administraciniu požiūriu atsižvelgiama nustatant finansinės paramos dydį arba
- c) kai kilmės garantijos išduodamos ne tiesiogiai gamintojui, o tiekėjui arba vartotojui, perkančiam atsinaujinančiųjų išteklių energiją konkurencingoje aplinkoje arba pagal ilgalaikę atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartį.

Siekdamos atsižvelgti į kilmės garantijos rinkos vertę valstybės narės gali, *inter alia*, nuspręsti gamintojui išduoti kilmės garantiją ir ją nedelsdamos panaikinti.

Kilmės garantija neatlieka jokios funkcijos valstybės narės atitikties 3 straipsnio reikalavimams požiūriu. Kilmės garantijų perdavimas kartu ar atskirai su fiziniu energijos perdavimu nedaro jokio poveikio valstybių narių sprendimui naudoti statistinius perdavimus, bendrus projektus ar bendras paramos schemas laikantis 3 straipsnio arba pagal 7 straipsnį apskaičiuojant bendrąją galutinę atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą.

3. 1 dalies tikslais kilmės garantijos galioja 12 mėnesių po to, kai pagaminamas atitinkamas energijos vienetas. Valstybės narės užtikrina, kad visos nepanaikintos kilmės garantijos baigtų galioti ne vėliau kaip praėjus 18 mėnesių po to, kai pagaminamas energijos vienetas. Valstybės narės nebegaliojančias kilmės garantijas įskaičiuoja į savo liekamąją energijos rūšių derinį.

4. 8 ir 13 dalyse nurodyto informacijos atskleidimo tikslais valstybės narės užtikrina, kad energetikos įmonės kilmės garantijas panaikintų ne vėliau kaip šeši mėnesiai po to, kai pasibaigia kilmės garantijos galiojimo laikotarpis.

5. Valstybės narės ar paskirtos kompetentingos įstaigos prižiūri kilmės garantijų išdavimą, perdavimą ir panaikinimą. Paskirtos kompetentingos įstaigos negali turėti sutampančios atsakomybės geografinėje teritorijoje ir neužsiima gamybos, prekybos ir tiekimo veikla.

6. Valstybės narės ar paskirtos kompetentingos įstaigos įgyvendina atitinkamus mechanizmus, kuriais užtikrina, kad kilmės garantijos būtų išduodamos, perduodamos ir panaikinamos elektroniniu būdu ir kad jos būtų tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo klastojimo. Valstybės narės ir paskirtos kompetentingos įstaigos užtikrina, kad jų nustatyti reikalavimai atitiktų standartą CEN - EN 16325.

7. Kilmės garantijoje nurodoma bent tokia informacija:

- a) energijos išteklius, iš kurio buvo pagaminta energija, taip pat gamybos pradžios ir pabaigos datos;
- b) ar ji yra susijusi su:
 - i) elektros energija;
 - ii) dujomis, įskaitant vandenilį, arba
 - iii) šildymu ar vėsinimu;
- c) įrenginio, kuriame pagaminta energija, identifikaciniai duomenys, vieta, tipas bei pajėgumas;
- d) ar įrenginiui buvo skirta parama investicijoms ir ar energijos vienetui buvo suteikta kitokia parama pagal nacionalinę paramos schemą ir paramos schemos rūšis;
- e) data, kai įrenginys pradėjo veikti, ir
- f) išdavimo data ir išdavusioji valstybė bei unikalus identifikacinis numeris.

Supaprastinta informacija gali būti pateikiama apie kilmės garantijas, išduodamas energijai iš mažesnės kaip 50 kW įrenginių.

8. Kai iš elektros energijos tiekėjo reikalaujama parodyti, kokią jo tiekiamos energijos procentinę dalį ar kokį kiekį jo energijos rūšių derinyje sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija Direktyvos 2009/72/EB 3 straipsnio 9 dalies a punkto tikslais, jis tai padaro pasinaudodamas kilmės garantijomis, išskyrus:

- a) dėl procentinės dalies jo energijos rūšių derinyje, atitinkančios nesekamus komercinius pasiūlymus, jei tokių yra, kuriems tiekėjas gali naudoti liekamąjį derinį, arba
- b) kai valstybė narė nusprendžia neišduoti kilmės garantijų gamintojui, kuris gauna finansinę paramą pagal paramos schemą.

Kai valstybės narės sudaro sąlygas kilmės garantijoms kitoms energijos rūšims išduoti, tiekėjai informacijos atskleidimui visada naudoja tą pačią kilmės garantijų rūšį kaip ir tiekiamai energijai. Pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 10 dalį parengtos kilmės garantijos taip pat gali būti naudojamos pagrįsti bet kokį reikalavimą parodyti, kiek elektros energijos pagaminta didelio naudingumo kogeneracija. Šio straipsnio 2 dalies tikslais, kai elektros energija pagaminta didelio naudingumo kogeneracija naudojant atsinaujinančius išteklius, užtenka išduoti tik vieną kilmės garantiją, kurioje nurodomos abi charakteristikos.

9. Valstybės narės pripažįsta kitų valstybių narių išduotas kilmės garantijas pagal šią direktyvą tik kaip 1 dalyje ir 7 dalies pirmos pastraipos a–f punktuose nurodytos informacijos įrodymą. Valstybė narė gali atsisakyti pripažinti kilmės garantiją tik tuo atveju, kai ji turi tinkamai pagrįstą abejonių dėl jos tikslumo, patikimumo ar tikrumo. Valstybė narė apie tokį atsisakymą ir jo priežastis praneša Komisijai.

10. Jei Komisija nustato, kad kilmės garantiją atsisakoma pripažinti nepagrįstai, ji gali priimti sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad atitinkama valstybė narė garantiją pripažintų.

11. Valstybės narės pripažįsta trečiosios valstybės išduodamas kilmės garantijas tik tuo atveju, jei Sąjunga su ta trečiąja valstybe yra sudariusi susitarimą dėl Sąjungoje išduodamų kilmės garantijų ir toje trečiojoje valstybėje sukurtų suderinamų kilmės garantijų sistemų abipusio pripažinimo, ir tik tuo atveju jei energija importuojama arba eksportuojama tiesiogiai.

12. Valstybė narė, laikydamasi Sąjungos teisės, gali nustatyti objektyvius, skaidrius ir nediskriminacinius kilmės garantijų naudojimo kriterijus, taikomus laikantis Direktyvos 2009/72/EB 3 straipsnio 9 dalyje nustatytų pareigų.

13. Komisija priima ataskaitą, kurioje įvertinamos galimybės nustatyti Sąjungos masto žaliąjį ženklą, siekiant skatinti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją iš naujų įrenginių. Tiekėjai naudoja kilmės garantijose pateiktą informaciją, kad parodytų, jog laikosi tokio ženklo reikalavimų.

20 straipsnis

Prieiga prie tinklų ir jų eksploatavimas

1. Prireikus valstybės narės įvertina, ar, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas dujų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimui, reikia išplėsti egzistuojančią dujų tinklo infrastruktūrą.

2. Kai aktualu, valstybės narės reikalauja, kad jų teritorijoje veikiantys perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai pagal Direktyvos 2009/73/EB 8 straipsnį paskelbtų technines taisykles, visų pirma prisijungimo prie tinklų taisykles, apimančias dujų kokybės, dujų odoravimo ir dujų slėgio reikalavimus. Valstybės narės taip pat reikalauja, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai, remdamiesi objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, skelbtų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintų dujų prijungimo tarifus, taikomus jas prijungiant.

3. Vadovaudamasi savo atliktu būtinumo centralizuotam atsinaujinančiųjų išteklių šilumos ir vėsumos tiekimui statyti naują infrastruktūrą, kad būtų pasiektas šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas Sąjungos tikslas, įvertinimu, pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą įtrauktu į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, valstybės narės prireikus imasi būtinų veiksmų, kad plėtotų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą, siekdamas sudaryti sąlygas šilumos ir vėsumos gamybai didelėse biomasės, saulės, aplinkos energijos ir geoterminei jėgainėse, taip pat naudojant atliekinę šilumą ir vėsumą.

21 straipsnis

Iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojai

1. Valstybės narės užtikrina, kad vartotojai turėtų teisę tapti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojais, laikantis šio straipsnio.
2. Valstybės narės užtikrina, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojai pavieniui arba per tiekėjus turėtų teisę:
 - a) atsinaujinančiųjų išteklių energiją gaminti, be kita ko, savo asmeniniam vartojimui, kaupiti ir parduoti jų iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos perversį, be kita ko, pagal atsinaujinančiųjų išteklių energijos pirkimo sutartis, per elektros energijos tiekėjus ir pagal tarpusavio pardavimo sutartis, ir kad jiems nebūtų taikomos:
 - i) elektros energijos, kurią jie vartoja iš tinklo arba į jį tiekia, atžvilgiu diskriminacinės arba neproporcingos procedūros ir mokesčiai bei tinklo mokesčiai, kurie neatspindi išlaidų;
 - ii) iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, kuri lieka jų valdose, atžvilgiu diskriminacinės arba neproporcingos procedūros ir bet kokie mokesčiai ar rinkliavos;
 - b) įrengti ir eksploatuoti elektros energijos kaupimo sistemas, sujungtas su įrenginiais, kuriais iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminama elektros energija, vartojama savo reikmėms, netaikant jokių dvigubų mokesčių, įskaitant tinklų mokesčius jų valdose liekančiai elektros energijai;
 - c) išlaikyti savo, kaip galutinių vartotojų, teises ir pareigas;
 - d) gauti atlygį, be kita ko, kai taikytina, pagal paramos schemas, už iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą ir į tinklą tiekiamą elektros energiją, kuris atitinka tos elektros energijos rinkos vertę ir kuriuo gali būti atsižvelgta į ilgalaikę jos vertę tinklui, aplinkai ir visuomenei.
3. Valstybės narės gali iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojams taikyti nediskriminacinius ir proporcingus mokesčius ir rinkliavas, susijusius su jų iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminta elektros energija, kaupiama jų valdose, vienų ar daugiau iš šių atvejų:
 - a) jei iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminta elektros energija yra veiksmingai remiama pagal paramos schemas, tik tokiu mastu, kad nebūtų pakenkta projekto ekonominiam perspektyvumui ir tokios paramos skatinamajam poveikiui;
 - b) nuo 2026 m. gruodžio 1 d., jei įrenginių savo reikmėms bendra procentinė dalis viršija 8 % valstybės narės bendros įrengtosios elektros galios ir jei tai pagrindžiama tos valstybės narės nacionalinei reguliavimo institucijai parengiant sąnaudų ir naudos analizę, kuri atliekama taikant atvirą, skaidrią ir dalyvavimu grindžiamą procedūrą, kurioje nustatoma, kad dėl 2 dalies a punkto ii papunktyje išdėstytos nuostatos susidarė didelė neproporcinga našta elektros energijos sistemos ilgalaikiam finansiniam tvarumui arba sukuriama paskata, kuria viršijama tai, ko objektyviai reikia, kad atsinaujinančiųjų išteklių energija būtų diegiama ekonomiškai efektyviai, ir kad tokia našta ar paskata negali būti sumažinta imantis kitų pagrįstų veiksmų, arba
 - c) jei iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminta elektros energija gaminama įrenginiuose, kurių bendra įrengtoji elektrinė galia yra didesnė nei 30 kW.
4. Valstybės narės užtikrina, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojai, esantys tame pačiame pastate, įskaitant daugiabučius namus, turėtų teisę kartu vykdyti 2 dalyje nurodytą veiklą ir jiems būtų leidžiama organizuoti, kaip tarpusavyje dalytis savo objekte (objektuose) pagaminta atsinaujinančiųjų išteklių energija, nedarant poveikio tinklo mokesčiams ir kitiems atitinkamiems mokesčiams, rinkliavoms, įmokoms ir rinkliavoms, taikomiems kiekvienam iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojui. Valstybės narės gali atskirti individualius iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojus ir kartu veikiančius iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojus. Bet kokia tokia diferenciacija turi būti proporcinga ir tinkamai pagrįsta.
5. Iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos įrenginį gali nuosavybės teise turėti trečioji šalis arba ją gali administruoti – įrengti, eksploatuoti, be kita ko, fiksuoti jo rodmenis, ir techniškai prižiūrėti – trečioji šalis su sąlyga, kad trečioji šalis laikosi iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotojo nurodymų. Trečioji šalis pati nėra laikoma iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos vartotoju.

6. Valstybės narės sukuria sąlygų sudarymo sistemą, kuria skatinamas iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo plėtojimas ir jam sudaromos palankesnės sąlygos, remiantis iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo jų teritorijose ir energetikos tinkluose esamų nepagrįstų kliūčių ir potencialo vertinimu. Pagal tą sąlygų sudarymo sistemą, *inter alia*:

- a) sprendžiamas iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos prieinamumo visiems galutiniams klientams, įskaitant galutinius klientus mažas pajamas gaunančiuose ar pažeidžiamuose namų ūkiuose, klausimas;
- b) sprendžiamas projektų finansavimo nepagrįstų kliūčių rinkoje ir priemonių, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos gauti finansavimą, klausimas;
- c) sprendžiamas kitų nepagrįstų reguliavimo kliūčių iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimui, be kita ko, nuomininkams, klausimas;
- d) sprendžiamas paskatų pastatų savininkams sudaryti iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartojimo galimybes, be kita ko, nuomininkams, klausimas;
- e) suteikiamos iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojams už iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintą elektros energiją, kurią jie tiekia į tinklą, nediskriminacinės galimybės naudotis atitinkamomis esamomis paramos schemomis ir visais elektros energijos rinkos segmentais;
- f) užtikrinama, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai tinkamai ir subalansuotai prisidėtų prie bendrų sistemos išlaidų pasidalijimo, kai elektros energija tiekama tinklui.

Valstybės narės pagal sąlygų sudarymo sistemą nustatytą politiką ir priemones ir jų įgyvendinimo įvertinimą įtraukia atitinkamai į savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities planus bei į pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

7. Šis straipsnis taikomas nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams.

22 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos

1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai klientai, visų pirma namų ūkių klientai, turėtų teisę dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoje kaip galutiniai klientai išlaikydami savo teises ar pareigas, ir kad jiems nebūtų taikomos nepagrįstos arba diskriminuojančios sąlygos ar procedūros, kurios užkirstų jiems kelią dalyvauti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoje, jei, privačių įmonių atveju, jų dalyvavimas nėra jų pagrindinė komercinė arba profesinė veikla.

2. Valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos turėtų teisę:

- a) atsinaujinančiųjų išteklių energiją gaminti, vartoti, kaupti ir parduoti, be kita ko, pagal atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos pirkimo sutartis;
- b) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos viduje dalytis atsinaujinančiųjų išteklių energija, kuri gaminama tai atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijai priklausančiuose gamybos vienetuose, laikantis kitų šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir išlaikant atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos narių, kaip klientų, teises ir pareigas;
- c) nediskriminacinėmis sąlygomis patekti į visas tinkamas energijos rinkas tiek tiesiogiai, tiek per tiekėjus.

3. Valstybės narės atlieka esamų kliūčių ir galimybių plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas savo teritorijose vertinimą.

4. Valstybės narės sukuria sąlygų sudarymo sistemą, kuria skatinamas ir sudaromos palankesnės sąlygos atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų plėtojimui. Pagal tą sistemą užtikrinama, *inter alia*, kad:

- a) būtų pašalintos nepagrįstos reguliavimo ir administracinės kliūtys atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms;
- b) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms, kurios tiekia energiją ar teikia sutelkimo arba kitas komercines energetines paslaugas, būtų taikomos su tokia veikla susijusios nuostatos;

- c) atitinkamas skirstymo sistemos operatorius bendradarbiautų su atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijomis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos perduoti energiją atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų viduje;
 - d) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoms būtų taikomos sąžiningos, proporcingos ir skaidrios procedūros, įskaitant registravimo ir licencijavimo procedūras, ir išlaidas atspindintys tinklo mokesčiai, taip pat atitinkamos įmokos ir rinkliavos, užtikrinant, kad jos tinkamai, sąžiningai ir subalansuotai prisidėtų prie bendrų sistemos išlaidų pasidalijimo remiantis skaidria nacionalinių kompetentingų institucijų parengta paskirstytųjų energijos išteklių sąnaudų ir naudos analize;
 - e) atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos nebūtų diskriminuojamos, kiek tai susiję su jų, kaip galutinių klientų, gamintojų, tiekėjų, skirstymo sistemų operatorių ar kaip kitų rinkos dalyvių, veikla, teisėmis ir pareigomis;
 - f) dalyvavimas atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijose būtų prieinamas visiems vartotojams, įskaitant vartotojus mažas pajamas gaunančiuose arba pažeidžiamuose namų ūkiuose;
 - g) būtų numatytos priemonės, sudarančios palankesnes sąlygas gauti finansavimą ir informaciją;
 - h) būtų teikiama reguliavimo ir pajėgumų didinimo parama viešosioms institucijoms kuriant atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijas ir padedant institucijoms dalyvauti tiesiogiai;
 - i) būtų numatytos taisyklės, kuriomis užtikrinamas vienodas ir nediskriminacinis elgesys su atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijoje dalyvaujančiais vartotojais.
5. 4 dalyje nurodytos sąlygų sudarymo sistemos ir jos įgyvendinimo pagrindiniai elementai turi būti įtraukti į valstybių narių integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities planų pažangos ataskaitas ir į pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.
6. Valstybės narės gali numatyti, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos gali dalyvauti veikloje tarpvalstybiniu mastu.
7. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės, rengdamos paramos schemas, atsižvelgia į atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijų ypatumus, kad joms būtų sudarytos vienodos sąlygos konkuruoti dėl paramos su kitais rinkos dalyviais.

23 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo šildymo ir vėsinimo srityje skatinimas

1. Siekiant skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą šildymo ir vėsinimo sektoriuje, kiekviena valstybė narė stengiasi padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį tame sektoriuje orientacinio 1,3 procentinio punkto, kaip metinį vidurkį, apskaičiuojamą 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiams, pradedant nuo 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies šildymo ir vėsinimo sektoriuje, kuri išreiškiama nacionaline galutinio energijos suvartojimo procentine dalimi ir apskaičiuojama pagal 7 straipsnyje nustatytą metodiką, nedarydama poveikio šio straipsnio 2 daliai. Tas padidėjimas apribojamas iki orientacinio 1,1 procentinio punkto toms valstybėms narėms, kuriose atliekinė šiluma ir vėsuma nenaudojama. Valstybės narės, kai tikslinga, pirmenybę teikia geriausioms turimoms technologijoms.
2. 1 dalies tikslais, kiekviena valstybė narė, apskaičiuodama savo atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį šildymo ir vėsinimo sektoriuje ir savo metinį vidutinį padidėjimą pagal tą dalį:
 - a) gali įtraukti atliekinę šilumą ir vėsumą, bet ne daugiau kaip 40 % vidutinio metinio padidėjimo;
 - b) kai jos atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis šildymo ir vėsinimo sektoriuje yra daugiau nei 60 %, gali laikyti, kad tokia procentine dalimi ji įvykdo vidutinio metinio padidėjimo reikalavimą;
 - c) kai jos atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis šildymo ir vėsinimo sektoriuje yra didesnė nei 50 %, bet mažesnė nei 60 %, gali laikyti, kad tokia procentine dalimi ji įvykdo pusę vidutinio metinio padidėjimo reikalavimo.

Spręsdamos, kokias priemones priimti siekiant atsinaujinančius energijos išteklius panaudoti šildymo ir vėsinimo sektoriuje, valstybės narės gali atsižvelgti į ekonominį efektyvumą, atsižvelgdamos į struktūrines kliūtis, susidarancias dėl didelės gamtinių dujų dalies ar vėsinimo arba dėl išsklaidytos gyvenviečių išsidėstymo struktūros esant mažam gyventojų tankiui.

Kai dėl tų priemonių vidutinis metinis padidėjimas yra mažesnis nei nurodytasis šio straipsnio 1 dalyje, valstybės narės tai paskelbia viešai, pavyzdžiui, integruotose nacionalinėse energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 20 straipsnį, ir nurodo Komisijai priežastis, be kita ko, dėl pasirinktų priemonių, kaip nurodyta šios dalies antroje pastraipoje.

3. Remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais valstybės narės gali nustatyti ir viešai paskelbti priemonių sąrašą bei paskirti įgyvendinančius subjektus, pavyzdžiui, kuro tiekėjus, viešąsias ar profesines įstaigas, kurie turi prisidėti prie 1 dalyje nurodyto vidutinio metinio padidėjimo, ir tai viešai paskelbti.

4. Valstybės narės gali įgyvendinti 1 dalyje nurodytą vidutinį metinį padidėjimą, *inter alia*, vienu arba keliais iš šių būdų:

- a) atsinaujinančiųjų išteklių energiją arba atliekinę šilumą ir vėsumą fiziškai įmaišyti į šildymui arba vėsinimui tiekiamą energiją ir energinį kurą;
- b) taikyti tiesiogines poveikio švelninimo priemones, pavyzdžiui, pastatuose įrengti ypač našias atsinaujinančiųjų išteklių energiją vartojančias šildymo ir vėsinimo sistemas arba pramoniniams šildymo ir vėsinimo procesams naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją arba atliekinę šilumą ir vėsumą;
- c) taikyti netiesiogines poveikio švelninimo priemones, įgyvendinamas prekiniais sertifikatais, kuriais įrodoma, kad 1 dalyje nustatyto įpareigojimo laikomasi remiant netiesiogines poveikio švelninimo priemones, kurias įgyvendina kitas ekonominės veiklos vykdytojas, pavyzdžiui, nepriklausomas atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų diegėjas arba energijos paslaugų bendrovė, teikianti diegimo paslaugas atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje;
- d) taikyti kitas lygiavertį poveikį turinčias srities priemones, skirtas 1 dalyje nurodytam vidutiniam metiniam padidėjimui pasiekti, įskaitant fiskalines priemones arba kitas finansines paskatas.

Priimdamos ir įgyvendindamos pirmoje pastraipoje nurodytas priemones valstybės narės siekia užtikrinti priemonių prieinamumą visiems vartotojams, visų pirma mažas pajamas gaunantiuose ar pažeidžiamuose namų ūkiuose gyvenantiems vartotojams, kurie gali neturėti pakankamo pradinio kapitalo, kad galėtų jomis pasinaudoti.

5. Valstybės narės, šio straipsnio 3 dalyje nurodytoms priemonėms įgyvendinti ir stebėti, gali naudotis struktūromis, sukurtomis pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnyje nustatytus nacionalinius energijos taupymo įpareigojimus.

6. Kai pagal 3 dalį paskiriami subjektai, valstybės narės užtikrina, kad tų paskirtųjų subjektų įnašą būtų galima išmatuoti bei patikrinti ir kad paskirtieji subjektai kiekvienais metais praneštų apie:

- a) visą šildymui ir vėsinimui patiektos energijos kiekį;
- b) visą šildymui ir vėsinimui patiektos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį;
- c) šildymui ir vėsinimui patiektos atliekinės šilumos ir vėsumos kiekį;
- d) atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos procentinę dalį visame šildymui ir vėsinimui patiektos energijos kiekyje ir
- e) atsinaujinančio energijos ištekliaus rūšį.

24 straipsnis

Centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniams vartotojams lengvai prieinamu būdu, pavyzdžiui, tiekėjų interneto svetainėse, metinėse sąskaitose arba paprašius, būtų teikiama informacija apie energinį naudingumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinę dalį jų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose.

2. Valstybės narės nustato būtinas priemones ir sąlygas, kad tų centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų, kurios nėra efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos arba kurios tokia sistema netaps iki 2025 m. gruodžio 31 d. remiantis kompetentingos institucijos patvirtintu planu, klientai galėtų atsijungti nutraukiant arba pakeičiant sutartį, kad patys iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintų šilumą ar vėsumą.

Kai sutarties nutraukimas yra susijęs su fiziniu atjungimu, gali būti nustatyta, kad sutartį nutraukti galima tik tuo atveju, jei kompensuojamos išlaidos, tiesiogiai patirtos dėl fizinio atjungimo, ir neamortizuota turto dalis, reikalinga šilumai ir vėsumai tam klientui tiekti.

3. Pagal 2 dalį valstybės narės gali nustatyti, kad teisę atsijungti nutraukiant arba pakeičiant sutartį turi tik tie klientai, kurie gali pagrįsti, kad numatytas alternatyvus šilumos ar vėsumos tiekimo sprendimas užtikrins gerokai didesnę energinį naudingumą. Alternatyvus tiekimo sprendimo naudingumo vertinimas gali būti grindžiamas energinio naudingumo sertifikatu.

4. Valstybės narės nustato būtinas priemones užtikrinti, kad centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos prisidėtų prie šios direktyvos 23 straipsnio 1 dalyje nurodyto padidėjimo, įgyvendindamos bent vieną iš toliau nurodytų dviejų galimybių:

a) stengtis padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos procentinę dalį centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje bent vienu procentiniu punktu, kaip metinį vidurkį, apskaičiuojamą 2021–2025 m. ir 2026–2030 m. laikotarpiams, pradedant nuo 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos procentinės dalies centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sektoriuje, kuri išreiškiama galutinio energijos suvartojimo centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje procentine dalimi, įgyvendinant priemones, kurios, tikėtina, gali lemti tą vidutinį metinį padidėjimą tais metais, kai oro sąlygos yra įprastos.

Valstybės narės, kuriose centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos procentinė dalis yra didesnė nei 60 %, gali laikyti, kad tokia procentine dalimi jos įvykdo šio punkto pirmoje pastraipoje nurodytą vidutinio metinio padidėjimo reikalavimą.

Valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą nustato priemones, būtinas šio punkto pirmoje pastraipoje nurodytam vidutiniam metiniam padidėjimui įgyvendinti;

b) užtikrinti, kad centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų operatoriai privalėtų prijungti atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos tiekėjus arba privalėtų pasiūlyti prijungti trečiuosius tiekėjus ir iš jų pirkti šilumą ar vėsumą, pagamintą iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos energijos, remiantis nediskriminaciniais kriterijais, kuriuos nustato atitinkamos valstybės narės kompetentinga institucija, kai jiems reikia atlikti vieną ar daugiau iš toliau nurodytų veiksmų:

- i) tenkinti paklausą iš naujų klientų pusės;
- ii) pakeisti esamus šilumos ar vėsumos gamybos pajėgumus ir
- iii) išplėsti esamus šilumos ar vėsumos gamybos pajėgumus.

5. Kai valstybė narė taiko 4 dalies b punkte nurodytą galimybę, centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemos operatorius gali atsisakyti prijungti trečiuosius tiekėjus ir iš jų pirkti šilumą ar vėsumą, jei:

- a) sistemai stinga būtino pajėgumo, kadangi atliekinę šilumą ar vėsumą, šilumą ir vėsumą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių arba šilumą ar vėsumą, pagamintą didelio naudingumo kogeneracijos būdu, tiekia kiti tiekėjai;
- b) trečiojo tiekėjo tiekiamą šilumą ar vėsumą neatitinka techninių parametrų, būtinų norint prijungti ir užtikrinti patikimą ir saugų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos eksploatavimą, arba
- c) operatorius gali įrodyti, kad suteikus prieigą pernelyg padidėtų šilumos ar vėsumos kaina galutiniams klientams, palyginti su kaina naudojantis pagrindiniu vietos šilumos ar vėsumos tiekimo šaltiniu, su kuriuo konkuruotų tas atsinaujinančiųjų išteklių energijos šaltinis arba atliekinė šiluma ir vėsuma.

Valstybės narės užtikrina, kad, kai pagal pirmą pastraipą centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemos operatorius atsisako prijungti šildymo ar vėsinimo tiekėją, tas operatorius kompetentingai institucijai pagal 9 dalį pateiktą informaciją apie tokio atsisakymo priežastis, taip pat apie sąlygas ir priemones, kurių reikėtų imtis sistemoje, kad prijungimas būtų įmanomas.

6. Kai valstybė narė taiko 4 dalies b punkte nurodytą galimybę, ji gali netaikyti to punkto šių centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriams:

- a) efektyviam centralizuotam šilumos ar vėsumos tiekimui;
- b) efektyviam centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui, kai pasitelkiama didelio naudingumo kogeneracija;

- c) centralizuotam šilumos ar vėsumos tiekimui, kuris, remiantis kompetentingos institucijos patvirtintu planu, tampa efektyviu centralizuotu šilumos ir vėsumos tiekimu ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d.;
- d) centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui, kurio bendra vardinė šiluminė galia yra mažesnė nei 20 MW.
7. Teise atsijungti nutraukiant arba pakeičiant sutartį pagal 2 dalį gali naudotis pavieniai klientai, klientų arba šalių, veikiančių klientų vardu, sukurtos bendrosios įmonės. Daugiabučio namo atveju tokia atsijungimo nutraukiant arba pakeičiant sutartį galimybe gali būti pasinaudota tik viso pastato lygmeniu, vadovaujantis taikytinu būstų įstatymu.
8. Valstybės narės reikalauja, kad elektros energijos skirstymo sistemų operatoriai, bendradarbiaudami su atitinkamuose jų rajonuose veiklą vykdančiais centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų operatoriais, bent kas ketverius metus įvertintų potencialą centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemomis teikti balansavimo ir kitas sisteminės paslaugas, įskaitant apkrovos atsaką ir perteklinės atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos kaupimą, ir tai, ar naudotis nustatyta galimybe būtų našiau ir ekonomiškai efektyviau nei alternatyviais sprendimais.
9. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija aiškiai apibrėžtų vartotojų teises ir centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų eksploatavimo taisykles pagal šį straipsnį ir užtikrintų jų laikymąsi.
10. Valstybės narės nereikalaujama taikyti šio straipsnio 2–9 dalių, jei:
- a) jos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo procentinė dalis yra mažesnė nei ar lygi 2 % bendro energijos suvartojimo šildant ir vėsinant 2018 m. gruodžio 24 d.;
- b) jos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo procentinė dalis viršijo 2 % plėtojant naują efektyvų centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimą, remiantis jos integruotu nacionaliniu energetikos ir klimato srities planu pagal Reglamento (ES) 2018/1999 I priedą arba remiantis šios direktyvos 15 straipsnio 7 dalyje nurodytu vertinimu, arba
- c) jos sistemų, nurodytų šio straipsnio 6 dalyje, procentinė dalis sudaro virš 90 % viso jos centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo pardavimo.

25 straipsnis

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo transporto sektoriuje skatinimas

1. Kad būtų populiarinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas transporto sektoriuje, kiekviena valstybė narė kuro tiekėjams nustato įpareigojimą užtikrinti, kad galutinio energijos suvartojimo transporto sektoriuje atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis sudarytų bent 14 % (būtinąją procentinę dalis) ne vėliau kaip 2030 m., laikantis valstybės narės nustatytos orientacinės trajektorijos ir apskaičiuojant pagal 26 ir 27 straipsniuose nustatytą metodiką. Komisija įvertina tą įpareigojimą siekdama ne vėliau kaip 2023 m. pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo jis būtų padidintas tais atvejais, kai toliau labai sumažėja atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos sąnaudos, kai reikia įvykdyti Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus dėl priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo arba kai tai pateisinama dėl pastebimo energijos vartojimo sumažėjimo Sąjungoje.

Nustatydamos įpareigojimą kuro tiekėjams, valstybės narės gali nuspręsti jo netaikyti arba jį skirtingai taikyti skirtingiems kuro tiekėjams ir skirtingiems energijos nešikliams, užtikrindamos, kad būtų atsižvelgta į įvairių technologijų skirtingo laipsnio brandą ir sąnaudas.

Apskaičiuodamos pirmoje pastraipoje nurodytą būtinąją procentinę dalį, valstybės narės:

- a) įskaito iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą, kai toks kuras naudojamas kaip tarpinis produktas įprastiniam kurui gaminti, ir
- b) gali įskaityti perdirbtos anglies kurą.

Pirmoje pastraipoje nurodytoje būtinąjoje procentinėje dalyje pažangiųjų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinių žaliavų, įnašas, kaip galutinio energijos suvartojimo transporto sektoriuje procentinė dalis, turi būti bent 0,2 % 2022 m., bent 1 % – 2025 m. ir bent 3,5 % 2030 m.

Valstybės narės gali nuspręsti kuro tiekėjams, kurie tiekia kurą elektros energijos ar iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro forma, netaikyti įpareigojimo tų rūšių kuro atžvilgiu laikytis būtinosios pažangiųjų biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinių žaliavų, procentinės dalies reikalavimo.

Nustatydamos pirmoje ir ketvirtoje pastraipose numatytą įpareigojimą užtikrinti, kad būtų pasiektos jose nustatytos procentinės dalys, valstybės narės gali, *inter alia*, priimti priemones, orientuotas į apimtį, energinę vertę arba išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, su sąlyga, kad yra įrodoma, jog pirmoje ir ketvirtoje pastraipose nurodytos būtinosios procentinės dalys yra pasiektos.

2. Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro naudojimo turi siekti bent 70 % nuo 2021 m. sausio 1 d.

Ne vėliau kaip 2021 m. sausio 1 d., Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotuosius aktus, siekdama papildyti šią direktyvą, kuriais nustatomos atitinkamos minimalios išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribos perdirbtos anglies kurui taikant gyvavimo ciklo analizę, kurioje atsižvelgiama į kiekvienos kuro rūšies ypatumus.

26 straipsnis

Specialios biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro, pagaminto iš maistinių arba pašarinių augalų, taisyklės

1. Apskaičiuojant 7 straipsnyje nurodytą valstybės narės bendrąją galutinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą ir 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą būtinąją procentinę dalį, biodegalų ir skystųjų bioproduktų, taip pat transporto sektoriuje suvartojamo biomasės kuro, jeigu jie pagaminti iš maistinių ir pašarinių augalų, procentinė dalis turi būti ne daugiau kaip vienu procentiniu punktu didesnė nei tokio kuro dalis galutiniame energijos suvartojime kelių ir geležinkelių transporto sektoriuose toje valstybėje narėje 2020 m. ir ne didesnė nei 7 % bendro galutinio energijos suvartojimo kelių ir geležinkelių transporto sektoriuose toje valstybėje narėje.

Kai ta procentinė dalis valstybėje narėje yra mažesnė nei 1 %, ji gali būti padidinta iki ne daugiau kaip 2 % galutinio energijos suvartojimo kelių ir geležinkelių transporto sektoriuose.

Valstybės narės gali nustatyti žemesnę ribą ir 29 straipsnio 1 dalies tikslais taikyti skirtingas ribas skirtingiems biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, pagamintiems iš maistinių arba pašarinių augalų, atsižvelgdamos į geriausius turimus įrodymus dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikio. Pavyzdžiui, valstybės narės gali nustatyti žemesnę ribą biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro, pagamintų iš aliejinių augalų, procentinei daliai.

Kai biodegalų ir skystųjų bioproduktų, taip pat transporto sektoriuje suvartojamo biomasės kuro, pagaminto iš maistinių arba pašarinių augalų, procentinė dalis valstybėje narėje yra apribota iki mažesnės nei 7 % dalies arba kai valstybė narė nusprendžia šią procentinę dalį dar labiau apriboti, ta valstybė narė gali 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą būtiniausią procentinę dalį sumažinti atitinkamai ne daugiau kaip 7 procentiniais punktais.

2. Apskaičiuojant 7 straipsnyje nurodytą valstybės narės bendrąją galutinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą ir 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą būtinąją procentinę dalį, didelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliantiems biodegalams, skystiesiems bioproduktams ar biomasės kurui, pagamintiems iš maistinių ir pašarinių augalų, kurių atveju stebima reikšminga jų auginimo teritorijos plėtra užimant žemės, kurioje yra didelių anglies sancaupų, plotus, tenkanti procentinė dalis neturi viršyti tokio kuro suvartojimo toje valstybėje narėje 2019 m. lygio, nebent yra pripažinta, kad jie yra nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliantys biodegalai, skystieji bioproduktai ar biomasės kuras, vadovaujantis šia dalimi.

Nuo 2023 m. gruodžio 31 d. iki ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d. ta riba turi laipsniškai mažėti iki 0 %.

Ne vėliau kaip 2019 m. vasario 1 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl atitinkamų maistinių ir pašarinių augalų auginimo plėtros visame pasaulyje padėties.

Ne vėliau kaip 2019 m. vasario 1 d. Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotąjį aktą, siekdama papildyti šią direktyvą, kuriuo nustatomi nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro sertifikavimo kriterijai, taip pat pripažinimo didelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančiomis pradinėmis žaliavomis, kurių atveju stebima reikšminga jų auginimo teritorijos plėtra užimant žemės, kurioje yra didelių anglies sandėpų, plotus, kriterijai. Ataskaita ir kartu priimamas deleguotasis aktas grindžiami geriausiais turimais moksliniais duomenimis.

Ne vėliau kaip 2023 m. rugsėjo 1 d. Komisija, remdamasi geriausiais turimais moksliniais duomenimis, peržiūri ketvirtoje pastraipoje nurodytame deleguotajame akte nustatytus kriterijus ir pagal 35 straipsnį priima deleguotuosius aktus, kuriais, kai tikslinga, tokie kriterijai iš dalies keičiami ir kuriuose pateikiama trajektorija, pagal kurią laipsniškai mažinamas didelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro, pagamintų iš pradinių žaliavų, kurių atveju stebima reikšminga jų auginimo teritorijos plėtra užimant žemės, kurioje yra didelių anglies sandėpų, plotus, įnašas siekiant 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto Sąjungos tikslo ir 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos būtinosios procentinės dalies.

27 straipsnis

Būtinųjų atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinių dalių transporto sektoriuje apskaičiavimo taisyklės

1. 25 straipsnio 1 dalies pirmoje ir ketvirtoje pastraipose nurodytos būtinosios procentinės dalys apskaičiuojamos pagal šias nuostatas:

- a) apskaičiuojant vardiklį, t. y. kelių ir geležinkelių transporto kuro, patiekto vartoti arba naudoti rinkoje, energinę vertę, įskaitomas benzinai, dyzelinas, gamtinės dujos, biodegalai, biodujos, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras, perdirbtos anglies kuras ir elektros energija, patiekti kelių ir geležinkelių transporto sektoriui;
- b) apskaičiuojant skaitiklį, t. y. transporto sektoriaus suvartotos atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekį 25 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos tikslais, įskaitoma visų rūšių atsinaujinančiųjų išteklių energijos, patiektos visiems transporto sektoriams, įskaitant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą elektros energiją, patiektą kelių ir geležinkelių transporto sektoriams, energinė vertė. Valstybės narės taip pat gali įskaityti perdirbtos anglies kurą.

Apskaičiuojant skaitiklį, biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo B dalyje išvardytų pradinių žaliavų, procentinė dalis turi būti ne didesnė nei 1,7 % transporto kuro, patiekto vartoti arba naudoti rinkoje, energinės vertės, išskyrus Kiprą ir Maltą. Valstybės narės gali, kai tai pateisinama, pakeisti tą ribą, atsižvelgdamos į pradinių žaliavų prieinamumą. Bet kokių tokių keitimų turi patvirtinti Komisija;

- c) ir skaitiklis, ir vardiklis apskaičiuojami naudojant III priede nustatytas transporto degalų energines vertes. Kad apskaičiuotų į III priedą neįtrauktų transporto degalų energinę vertę, valstybės narės naudojasi atitinkamais ESO standartais, pagal kuriuos nustatomas įvairių rūšių degalų šilumingumas. Jei tuo tikslu nėra priimto ESO standarto, naudojamos atitinkamos ISO standartais. Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, siekiant iš dalies pakeisti šią direktyvą, dėl III priede nurodytos transporto degalų energinės vertės priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos.

2. Įrodymo, kad laikomasi 25 straipsnio 1 dalyje nurodytų būtinųjų procentinių dalių, tikslais:

- a) gali būti laikoma, kad iš IX priede išvardytų pradinių žaliavų pagamintų transporto biodegalų ir biodujų procentinė dalis yra lygi jos energinei vertei, padaugintai iš dviejų;
- b) atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos procentinė dalis gali būti laikoma lygi jos energinei vertei, padaugintai iš keturių, kai tiekiami kelių transporto priemonėms, ir gali būti laikoma lygi jos energinei vertei, padaugintai iš 1,5, kai tiekiami geležinkelių transportui;
- c) aviacijos ir jūrų transporto sektoriuose patiektų degalų, išskyrus degalus, pagamintus iš maistinių ir pašarinių augalų, procentinė dalis turi būti laikoma lygia jų energinei vertei, padaugintai iš 1,2.

3. Apskaičiuojant iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, tiekiamos kelių ir geležinkelių transporto priemonėms, procentinę dalį šio straipsnio 1 dalies taikymo tikslais valstybės narės atsižvelgia į per dvejus metus iki aptariamų metų jų teritorijoje pateiktą elektros energiją.

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos ir siekiant nustatyti elektros energijos procentinę dalį šio straipsnio 1 dalies taikymo tikslais, jeigu elektros energija gaunama tiesiogiai prisijungus prie įrenginio, gaminančio elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių, ir tiekiamą kelių transporto priemonėms, visa ta elektros energija laikoma atsinaujinančiųjų išteklių energija.

Siekiant užtikrinti, kad numatytas elektros energijos paklausos transporto sektoriuje didėjimas viršijant dabartinę bazinį lygį būtų tenkinamas papildomais atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumais Komisija parengia papildomumo transporto sektoriuje sistemą ir parengia įvairias valstybių narių bazinio lygio nustatymo ir papildomumo išmatavimo galimybes.

Šios dalies tikslais, kai elektros energija naudojama iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui gaminti (tiesiogiai arba tarpinių produktų gamybai), atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinei daliai apskaičiuoti reikia naudoti vidutinę per dvejus metus iki aptariamų metų išmatuotą elektros energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių procentinę dalį gamybos šalyje.

Tačiau elektros energija, gaunama tiesiogiai prisijungus prie įrenginio, gaminančio elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių, gali būti visa priskaičiuojama prie iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, kai jis naudojamas iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui gaminti, jeigu įrenginys:

- a) pradėjo vėliau arba tuo pačiu metu kaip įrenginys, iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminantis nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą, ir
- b) nėra prijungtas prie tinklo arba yra prijungtas prie tinklo, bet galima pateikti įrodymų, kad atitinkama elektros energija buvo tiekiamą neimant elektros energijos iš tinklo.

Iš tinklo imama elektros energija gali būti priskaičiuojama prie visiškai iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos elektros energijos, jeigu ji pagaminama tik iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir buvo įrodytos atsinaujinančiųjų išteklių savybės ir kiti atitinkami kriterijai, užtikrinant, kad tos elektros energijos atsinaujinančiųjų išteklių savybės yra deklaruojamos tik kartą ir tik viename galutinio naudojimo sektoriuje.

Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotąjį aktą, siekdama papildyti šią direktyvą, siekiant nustatyti Sąjungos metodiką, nustatančią išsamias taisykles ekonominės veiklos vykdytojams, kad jie laikytųsi šios dalies penktoje ir šeštoje pastraipose nustatytų reikalavimų.

28 straipsnis

Kitos atsinaujinančiųjų išteklių energijos transporto sektoriuje nuostatos

1. Siekiant kuo labiau sumažinti riziką tas pačias siuntas Sąjungoje deklaruoti daugiau nei vieną kartą, valstybės narės ir Komisija stiprina nacionalinių sistemų tarpusavio bendradarbiavimą bei nacionalinių sistemų ir pagal 30 straipsnį nustatytų savanoriškų schemų ir tikrintojų bendradarbiavimą, be kita ko, kai tikslinga, keičiantis duomenimis. Jei vienos valstybės narės kompetentinga institucija įtaria ar nustato pažeidimą, ji, kai tikslinga, informuoja apie problemą kitas valstybes nares.

2. Komisija užtikrina, kad būtų sukurta Sąjungos duomenų bazė, kuri leistų atsekti skystąjį ir dujinį transporto kurą, kurį galima įskaityti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą skaitiklį arba kurį galima įskaityti 29 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais. Valstybės narės reikalauja, kad atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai į tą duomenų bazę įrašytų informaciją apie atliktus sandorius ir to kuro tvarumo charakteristikas, įskaitant per jo gyvavimo ciklą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, pradedant nuo gamybos vietos iki kuro tiekėjo, kuris tą kurą pateikia rinkai. Valstybė narė gali sukurti nacionalinę duomenų bazę, kuri būtų susieta su Sąjungos duomenų baze užtikrinant, jog įvesta informacija būtų nedelsiant perduodama tarp duomenų bazių.

Kuro tiekėjai į atitinkamą duomenų bazę įveda informaciją, būtiną siekiant patikrinti, ar laikomasi 25 straipsnio 1 dalies pirmoje ir ketvirtoje pastraipose nustatytų reikalavimų.

3. Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. valstybės narės imasi priemonių užtikrinti iš atsinaujinančiųjų išteklių gaminamų degalų prieinamumą transportui, įskaitant dėl viešųjų didelės galios įkrovimo prieigų ir kitos degalų papildymo infrastruktūros, kaip numatyta jų nacionalinėse politikos sistemose pagal Direktyvą 2014/94/ES.

4. Valstybės narės turi prieigą prie šio straipsnio 2 dalyje nurodytos Sąjungos duomenų bazė. Jos imasi priemonių siekdamos užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai įvestų teisingą informaciją į atitinkamą duomenų bazę. Komisija reikalauja, kad pagal schemas, kurioms taikomas sprendimas pagal šios direktyvos 30 straipsnio 4 dalį, būtų patikrinama, ar laikomasi to reikalavimo, kai tikrinama biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro atitiktis tvarumo kriterijams. Ji kas dvejus metus skelbia suvestinę informaciją iš Sąjungos duomenų bazės pagal Reglamento (ES) 2018/1999 VIII priedą.

5. Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. Komisija pagal 35 straipsnį priima deleguotuosius aktus, siekdama papildyti šią direktyvą, kad būtų apibrėžta metodika, pagal kurią nustatoma transporto biodegalų ir biodujų procentinė dalis, gaunama bendro proceso metu biomasę apdorojant kartu su iškastiniu kuru, ir metodika, pagal kurią vertinamas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro ir perdirbtos anglies kuro naudojimo, kuriomis užtikrinama, kad už CO₂, už kurio surinkimą jau gautas išmetamųjų teršalų kreditas pagal kitų teisės aktų nuostatas, nebūtų suteikiamas kreditas už išvengtą teršalų išmetimą.

6. Ne vėliau kaip 2019 m. birželio 25 d. ir po to kas dvejus metus Komisija peržiūri IX priedo A ir B dalyse nustatytą pradinį žaliavų sąrašą, kad į jį įrašytų pradines žaliavas remdamasi trečioje pastraipoje nustatytais principais.

Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas IX priedo A ir B dalyse nustatytas pradinis žaliavų sąrašas siekiant įrašyti, bet ne išbraukti, pradines žaliavas. Pradinės žaliavos, kurios gali būti perdirbtos tik naudojant pažangiąsias technologijas, įtraukiamos į IX priedo A dalį. Pradinės žaliavos, kurios gali būti perdirbtos į transporto biodegalus ar biodujus naudojant brandžias technologijas, įtraukiamos į IX priedo B dalį.

Tokie deleguotieji aktai grindžiami žaliavinės medžiagos, kaip transporto biodegalų ir biodujų gamybai skirtos pradinės žaliavos, potencialo analize atsižvelgiant į visus šiuos elementus:

- a) Direktyvoje 2008/98/EB nustatytus žiedinės ekonomikos principus ir atliekų hierarchiją;
- b) 29 straipsnio 2–7 dalyse nustatytus Sąjungos tvarumo kriterijus;
- c) poreikį išvengti didelio iškraipiančio poveikio (šalutinių) produktų, atliekų ir liekanų rinkoms;
- d) galimybę, kad bus užtikrintas esminis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas palyginti su iškastiniu kuru, remiantis išmetamųjų teršalų gyvavimo ciklo analize;
- e) poreikį išvengti neigiamo poveikio aplinkai ir biologinei įvairovei;
- f) būtinybę išvengti sukurti papildomą žemės paklausą.

7. Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 kas dvejus metus atliekamo padarytos pažangos vertinimo kontekste Komisija įvertina, ar 25 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje nustatytu įpareigojimu, susijusiu su pažangiaisiais biodegalais ir biodujomis, pagamintais iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinis žaliavų, veiksmingai skatinamos inovacijos ir užtikrinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas transporto sektoriuje. Komisija tame vertinime išanalizuoja, ar šiuo straipsniu veiksmingai išvengiama dvigubo atsinaujinančiųjų išteklių energijos apskaitymo.

Jei tikslinga, Komisija pateikia pasiūlymą iš dalies pakeisti su pažangiaisiais degalais ir biodujomis, pagamintais iš IX priedo A dalyje išvardytų pradinis žaliavų, susijusį įpareigojimą, nustatytą 25 straipsnio 1 dalies ketvirtojoje pastraipoje.

29 straipsnis

Biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui taikomi tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai

1. Energija iš biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro šios pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais įskaitoma tik tuo atveju, jei jie atitinka 2–7 ir 10 dalyse nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus:

- a) įnašas siekiant 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto Sąjungos tikslo ir valstybių narių atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies;

- b) įpareigojimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, įskaitant 25 straipsnyje nustatytą įpareigojimą, laikymosi vertinimas;
- c) galimybė gauti finansinę paramą už biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimą.

Tačiau tam, kad biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš atliekų ir liekanų, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miškininkystės liekanas, būtų įskaityti pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, reikalaujama, kad jie atitiktų tik 10 dalyje nustatytus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus. Ši pastraipa taip pat taikoma atliekoms ir liekanoms, kurios pirmiausia perdirbamos į produktą, o paskui – į biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą.

Elektros energijai, šilumai ir vėsumai, gaminamoms iš buitinių kietųjų atliekų, netaikomi 10 dalyje nustatyti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai.

Biomasės kuras turi atitikti 2–7 ir 10 dalyse nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, jeigu jis naudojamas elektros energijos, šilumos ir vėsumos arba degalų gamybos įrenginiuose, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra lygi arba viršija 20 MW kietojo biomasės kuro atveju, o dujinio biomasės kuro atveju jų bendra vardinė šiluminė galia yra lygi arba viršija 2 MW. Įrenginiams, kurių bendra vardinė šiluminė galia mažesnė, valstybės narės gali taikyti tvarumo ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus.

2–7 ir 10 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai taikomi nepriklausomai nuo biomasės geografinės kilmės.

2. Biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš atliekų ir liekanų, susidariusių ne miško žemėje, bet žemės ūkio paskirties žemėje, 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais yra įskaitomi tik kai ekonominės veiklos vykdytojai arba nacionalinės institucijos yra parengę stebėsenos arba valdymo planus, skirtus poveikio dirvožemio kokybei ir dirvožemio angliai klausimams spręsti. Informacija apie tai, kaip tas poveikis stebimas ir valdomas, teikiama vadovaujantis 30 straipsnio 3 dalimi.

3. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš labai didelės biologinės įvairovės žemės, t. y. žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. ar vėliau taikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų (nepaisant to, ar tas apibūdinimas žemei vis dar taikomas):

- a) neliestas miškas ir kitos miškingos vietovės, t. y. miškas ir kitos miškingos vietovės, kuriose auga vietinės rūšys ir nėra aiškiai matomų žmogaus veiklos požymių, o ekologiniai procesai nėra pastebimai sutrikdyti;
- b) labai didelės biologinės įvairovės miškas ir kita medžiais apsodinta žemė, kurioje gausu rūšių ir kuri nėra nuniokota arba kuri atitinkamos kompetentingos institucijos yra pripažinta kaip didelės biologinės įvairovės žemė, nebent pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų gamyba tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;
- c) vietovės, nustatytos:

- i) pagal įstatymus arba atitinkamos kompetentingos institucijos gamtos apsaugos tikslais arba
- ii) kaip apsaugos vietovės, kuriose susitelkusios retos, galinčios išnykti arba nykstančios ekosistemos ar rūšys, pripažintos pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktos į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus, jeigu jos pripažįstamos pagal 30 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą,

nebent pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų gamyba tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;

- d) daugiau kaip vieno hektaro labai didelės biologinės įvairovės pievos:

- i) labai didelės biologinės įvairovės natūralios pievos, būtent pievos, kurios liktų pievos be žmogaus įsikišimo ir kuriose išlikusi natūrali rūšių įvairovė ir kurios ekologinės savybės ir procesai nepakitę, arba
- ii) labai didelės biologinės įvairovės nenatūralios pievos, būtent pievos, kurios nebūtų pievos be žmogaus įsikišimo ir kurios pasižymi rūšių įvairove bei yra nenuniokotos, o atitinkama kompetentinga institucija jas yra pripažinusi labai didelės biologinės įvairovės pievoms, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad žaliavos nuėmimas yra būtinas siekiant išsaugoti jai taikomą labai didelės biologinės įvairovės pievos apibūdinimą.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustato kitus kriterijus, apibrėžiančius, kokioms pievoms taikomas šios dalies pirmos pastraipos d punktas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kurioje yra didelių anglies sancaupų, būtent žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. taikytas ir toliau nebetaikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų:

- a) šlapžemės, būtent žemė, nuolat arba didelę metų dalį apsemta arba permirkusi vandeniu;
- b) ištisai mišku apaugusios vietovės, būtent žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos danga užima daugiau kaip 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*;
- c) žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos danga užima nuo 10 % iki 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*, nebent pateikti įrodymai, kad ploto anglies sancaupos iki ir po paskirties keitimo yra tokios, kad taikant V priedo C dalyje nustatytą metodiką būtų įgyvendintos šio straipsnio 10 dalyje nustatytos sąlygos.

Ši dalis netaikoma, jei žaliavų gavimo laikotarpiu žemei taikytas toks pats apibūdinimas kaip ir 2008 m. sausio mėn.

5. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kuri 2008 m. sausio mėn. buvo durpynas, nebent pateikiama įrodymų, kad tos žaliavos auginimui ir derliaus nuėmimui nereikalingas anksčiau nenusausintos dirvos sausinimas.

6. Iš miško biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, turi atitikti šiuos kriterijus, kad būtų kuo labiau sumažinta rizika naudoti netvarios gamybos miško biomasę:

- a) šalis, kurioje paruošta miško biomasė, turi nacionalinius arba subnacionalinius medyno kirtimo teisės aktus, taip pat stebėjimo ir vykdymo užtikrinimo sistemas, kuriomis užtikrinama, kad:
 - i) medyno kirtimo operacijos būtų teisėtos,
 - ii) medyno kirtavietėje būtų želdinamas miškas,
 - iii) būtų saugomos gamtos apsaugos tikslais pagal tarptautinę arba nacionalinę teisę arba atitinkamos kompetentingos institucijos nustatytos vietos, esančios, be kita ko, šlapžemėse ir durpynuose,
 - iv) kirtimas būtų atliekamas atsižvelgiant į dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės išlaikymą, siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį, ir
 - v) medyno kirtimas išlaikytų arba pagerintų ilgalaikį miško produktyvumą;
- b) jei šios dalies a punkte nurodytų įrodymų nėra, biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš miško biomasės, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, jei miško gamybos teritorijos lygiu įdiegtos valdymo sistemos, kuriomis užtikrinama, kad:
 - i) medyno kirtimo operacijos būtų teisėtos,
 - ii) medyno kirtavietėje būtų želdinamas miškas,
 - iii) būtų saugomos gamtos apsaugos tikslais pagal tarptautinę arba nacionalinę teisę arba atitinkamos kompetentingos institucijos nustatytos vietos, esančios, be kita ko, šlapžemėse ir durpynuose, nebent pateikiama įrodymų, kad tos žaliavos derliaus nuėmimas tiems gamtos apsaugos tikslams nekenkia,
 - iv) medyno kirtimas būtų atliekamas atsižvelgiant į dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės išlaikymą, siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą poveikį, ir
 - v) medyno kirtimas išlaikytų arba pagerintų ilgalaikį miško produktyvumą.

7. Biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš miško biomasės, kurie įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, turi atitikti šiuos žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) kriterijus:

a) miško biomasės kilmės šalis arba ekonominės integracijos regioninė organizacija:

- i) yra Paryžiaus susitarimo šalis,
- ii) pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) yra pateikusi numatomus įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu nustatomus įpareigojančius veiksmus, į kuriuos įtrauktas žemės ūkio, miškininkystės ir žemės naudojimo šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas ir absorbuojimas, ir taip užtikrinama, kad bet kuris anglies sandėgis, susijusių su paruošta biomase, pokytis būtų įskaičiuojamas į šalies įsipareigojimą mažinti arba apriboti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kaip numatyta nacionaliniu lygmeniu nustatytuose įpareigojančiuose veiksmuose, arba
- iii) pagal Paryžiaus susitarimo 5 straipsnį yra priimti nacionaliniai arba subnacionaliniai biomasės ruošos srities teisės aktai, kuriais saugomos ir didinamos anglies sandėgos ir absorbentai, ir kuriuose pateikiami įrodymai, kad deklaruojamas LULUCF sektoriuje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis neviršija absorbuojamo tokių dujų kiekio;

b) kai šios dalies a punkte nurodytų įrodymų nėra, biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš miško biomasės, įskaitomi 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, jei miško gavybos teritorijos lygmeniu įdiegtos valdymo sistemos, kuriomis užtikrinama, kad anglies sandėgos ir absorbentai miške ilguoju laikotarpiu būtų išlaikyti arba sustiprinti.

8. Ne vėliau kaip 2021 m. sausio 31 d. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustato veiklos gaires dėl įrodymų, kuriais pagrindžiamas šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytų kriterijų laikymasis. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9. Ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. Komisija, remdamasi turimais duomenimis, įvertina, ar taikant 6 ir 7 dalyse nustatytus kriterijus veiksmingai mažinama rizika naudoti netvarios gamybos miško biomasę ir užtikrinamas LULUCF kriterijų laikymasis.

Jei tikslinga, Komisija pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad būtų iš dalies pakeisti 6 ir 7 dalyse nustatyti kriterijai laikotarpiui po 2030 m.

10. Naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, įskaitomus 1 dalyje nurodytais tikslais, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas yra:

- a) bent 50 % – biodegalams, transporto sektoriuje vartojamoms biodujoms ir skystiesiems bioproduktams, pagamintiems įrenginiais, kurie jau buvo eksploatuojami 2015 m. spalio 5 d. ar anksčiau;
- b) bent 60 % – biodegalams, transporto sektoriuje vartojamoms biodujoms ir skystiesiems bioproduktams, pagamintiems įrenginiais, kurie pradėti eksploatuoti nuo 2015 m. spalio 6 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.;
- c) bent 65 % – biodegalams, transporto sektoriuje vartojamoms biodujoms ir skystiesiems bioproduktams, pagamintiems įrenginiais, kurie pradėti eksploatuoti nuo 2021 m. sausio 1 d.;
- d) bent 70 % – elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamybai iš biomasės kuro, naudojamo įrenginiuose, kurie pradėti eksploatuoti nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d., ir 80 % – kai įrenginiai pradėti eksploatuoti nuo 2026 m. sausio 1 d.

Laikoma, kad įrenginys eksploatuojamas, kai juo pradėta faktinė biodegalų, transporto sektoriuje vartojamų biodujų ir skystųjų bioproduktų gamyba bei faktinė šilumos ir vėsumos, taip pat elektros energijos iš biomasės kuro gamyba.

Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl biodegalų, transporto sektoriuje vartojamų biodujų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo šilumos, vėsumos ir elektros energijos gamybos įrenginiuose apskaičiuojamas pagal 31 straipsnio 1 dalį.

11. Iš biomasės kuro pagaminta elektros energija įskaitoma šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, tik jei ji atitinka vieną ar daugiau iš šių kriterijų:

- a) ji pagaminta įrenginiuose, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra mažesnė nei 50 MW;
- b) įrenginių, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra nuo 50 MW iki 100 MW, atveju ji pagaminta taikant didelio naudingumo kogeneracijos technologiją, arba įrenginių, kuriuose gaminama tik elektros energija, atveju – laikantis su geriausiais prieinamais gamybos būdais (GPGB) siejamo energijos vartojimo efektyvumo lygio, kaip apibrėžta Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2017/1442 ⁽¹⁾;
- c) įrenginių, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra virš 100 MW, atveju ji pagaminta taikant didelio naudingumo kogeneracijos technologiją, arba įrenginių, kuriuose gaminama tik elektros energija, atveju ji pagaminta pasiekiant bent 36 % grynąjį elektros energijos naudingumą;
- d) ji pagaminta taikant CO₂, susidarančio gaminant biomasę, surinkimo ir saugojimo technologiją.

Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais įrenginiai, kuriuose gaminama tik elektros energija, gali būti įskaitomi tik jei juose kaip pagrindinis kuras nėra naudojamas iškastinis kuras ir tik jei nėra ekonomiškai efektyvios galimybės taikyti didelio naudingumo kogeneracijos technologijos, vadovaujantis vertinimu, atliktu pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnį.

Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktų tikslais, ši dalis taikoma tik įrenginiams, pradėtiems eksploatuoti arba pritaikytiems naudoti biomasės kurą po 2021 m. gruodžio 25 d. Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto tikslais, šia dalimi nedaromas poveikis viešajai paramai, teikiamai pagal paramos schemas, vadovaujantis 4 straipsniu, patvirtintas ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 25 d.

Įrenginiams, kurių vardinė šiluminė galia mažesnė, valstybės narės gali taikyti didesnius energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus nei nurodytieji pirmoje pastraipoje.

Pirma pastraipa netaikoma elektros energijai iš įrenginių, apie kuriuos valstybė narė Komisijai turi specialiai pranešti remdamasi tinkamai pagrįsta elektros energijos tiekimo saugumo rizika. Įvertinusi pranešimą, Komisija priima sprendimą, kuriame atsižvelgiama į to pranešimo elementus.

12. Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais ir nedarant poveikio 25 ir 26 straipsniams, valstybės narės neatsisako, remdamosi kitais tvarumo kriterijais, įskaityti biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų laikantis šio straipsnio. Ši dalis nedaro poveikio viešajai paramai, teikiamai pagal iki 2018 m. gruodžio 24 d.

13. Šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytais tikslais valstybės narės gali ribotą laikotarpį nukrypti nuo šio straipsnio 2–7, 10 ir 11 dalyse nustatytų kriterijų, patvirtindamos skirtingus kriterijus, taikomus:

- a) atokiausiame regione, kaip nurodyta SESV 349 straipsnyje, esantiems įrenginiams, jei tokie įrenginiai gamina elektros energiją arba šilumą ar vėsumą iš biomasės kuro, ir
- b) biomasės kurui, naudojamam šios pastraipos a punkte nurodytuose įrenginiuose, neatsižvelgiant į tos biomasės kilmės vietą, jeigu tokie kriterijai yra objektyviai pagrindžiami tikslu užtikrinti sklandų laipsnišką šio straipsnio 2–7, 10 ir 11 dalyse nustatytų kriterijų įdiegimą tame atokiausiame regione ir tokiu būdu teikti paskatas pereiti nuo iškastinio kuro prie tvaraus biomasės kuro.

Apie šioje dalyje nurodytus skirtingus kriterijus atitinkama valstybė narė turi specialiai pranešti Komisijai.

14. 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais valstybės narės gali nustatyti papildomus tvarumo kriterijus biomasės kurui.

Ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. Komisija įvertina galimą tokių papildomų kriterijų poveikį vidaus rinkai, jei būtina, kartu pateikdama pasiūlymą, kad būtų užtikrintas jų suderinimas.

⁽¹⁾ 2017 m. liepos 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2017/1442, kuriame pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų pateikiamos geriausių prieinamų gamybos būdų (GPGB) išvados dėl didelių kurą deginančių įrenginių (OL L 212, 2017 8 17, p. 1).

30 straipsnis

Atitikties tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams patikrinimas

1. Kai į biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą arba kitą kurą, kurį galima įskaičiuoti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą skaitiklį, reikia įskaičiuoti 23 ir 25 straipsniuose bei 29 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, valstybės narės reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai įrodytų, jog yra įvykdę 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai. Tais tikslais jos reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai naudotų masės balanso sistemą, kuri:

- a) leidžia maišyti skirtingomis tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikomis pasižyminčių žaliavų ar kuro siuntas, pavyzdžiui, talpyklose, perdirbimo arba logistikos objektuose, perdavimo ir skirstymo infrastruktūroje arba objekte;
- b) leidžia maišyti skirtingos energinės vertės žaliavų siuntas, ketinant jas toliau perdirbti, jei siuntų dydis pakoreguojamas pagal jų energinę vertę;
- c) reikalauja, kad informacija apie a punkte nurodytų siuntų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikas ir dydžius ir toliau būtų priskiriama mišiniui, ir
- d) numato, kad visų iš mišinio paimtų siuntų suma turi tas pačias tvarumo charakteristikas esant tam pačiam jų kiekiui, kaip visų į mišinį įmaišytų siuntų suma, ir reikalauja, kad šis balansas būtų pasiektas per tam tikrą laikotarpį.

Masės balanso sistema užtikrinama, kad į kiekvieną siuntą būtų atsižvelgiama tik vieną kartą 7 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b arba c punkte, apskaičiuojant bendrąjį galutinį atsinaujinančiųjų išteklių energijos suvartojimą, ir joje pateikiama informacija, ar tos siuntos gamybai buvo suteikta parama, ir jei parama buvo suteikta – nurodant paramos schemos tipą.

2. Perdirbant siuntą informacija apie siuntos tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikas tikslinama ir produkcijai priskiriama pagal šias taisykles:

- a) jei perdirbant žaliavos siuntą gaunama tik vienos rūšies produkcija, skirta biodegalų, skystųjų bioproduktų ar biomasės kuro, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro arba perdirbtos anglies kuro gamybai, siuntos dydis ir susijusios tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikos tikslinamos taikant perskaičiavimo koeficientą, atitinkantį tokiai gamybai skirtos produkcijos masės ir procesui patiekto žaliavos masės santykį;
- b) jei perdirbant žaliavos siuntą gaunama daugiau nei vienos rūšies produkcija, skirta biodegalų, skystųjų bioproduktų ar biomasės kuro, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro arba perdirbtos anglies kuro gamybai, kiekvienos rūšies produkcijai taikomas atskiras perskaičiavimo koeficientas ir atskiras masės balansas.

3. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai pateiktų patikimą informaciją apie nustatytą ir priimtą pagal 25 straipsnio 2 dalį išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribų ir apie 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytą tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų laikymąsi ir kad ekonominės veiklos vykdytojai, pateikę prašymą, valstybėms narėms pateiktų duomenis, kurie buvo panaudoti rengiant šią informaciją. Valstybės narės reikalauja, kad ekonominės veiklos subjektai užtikrintų pakankamą nepriklausomo pateikiamos informacijos audito lygį ir pateiktų įrodymų, kad toks auditas atliekamas. Siekiant laikytis 29 straipsnio 6 dalies a punkto ir 29 straipsnio 7 dalies a punkto miško biomasės atveju galima naudoti vidaus auditą arba antrosios šalies auditą iki pirmosios miško biomasės surinkimo vietos. Atliekant auditą patikrinama, ar ekonominės veiklos vykdytojų naudojamos sistemos yra tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo sukčiavimo, be kita ko, šiuo patikrinimu užtikrinama, kad medžiagos nebūtų sąmoningai modifikuotos ar išmestos, kad siunta arba jos dalis galėtų tapti atliekomis arba liekanomis. Audito metu įvertinamas mėginių ėmimo dažnumas ir metodika, taip pat įvertinamas duomenų patikimumas.

Šioje dalyje nustatyti įpareigojimai taikomi neatsižvelgiant į tai, ar biodegalai, skystieji bioproduktai, biomasės kuras, iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras ar perdirbtos anglies kuras gaminami Sąjungoje ar importuojami. Vartotojams ekonominės veiklos vykdytojų, tiekėjų ar atitinkamų kompetentingų institucijų interneto svetainėse pateikiama informacija apie kiekvieno kuro tiekėjo tiekiamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro geografinę kilmę ir pradinių žaliavų tipą; ši informacija kasmet atnaujinama.

Valstybės narės pateikia šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos suvestinę Komisijai. Komisija tos informacijos santrauką paskelbia Reglamento (ES) 2018/1999 28 straipsnyje nurodytoje e. ataskaitų teikimo platformoje, išsaugodama neskelbtinos komercinės informacijos konfidencialumą.

4. Komisija gali nuspręsti, kad savanoriškos nacionalinės ar tarptautinės schemos, nustatančios biodegalų, skystųjų bioproduktų ar biomasės kuro, arba kito kuro, kurį galima įskaityti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytą skaitiklį, gamybos standartus, teikia tikslius duomenis apie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą 25 straipsnio 2 dalies ir 29 straipsnio 10 dalies tikslais, ir (arba) įrodo, kad laikomasi 27 straipsnio 3 dalies ir 28 straipsnio 2 ir 4 dalių, arba įrodo, kad biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro siuntos atitinka 29 straipsnio 2–7 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus. Siekdami įrodyti, kad laikosi 29 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytų kriterijų, ekonominės veiklos vykdytojai gali nuspręsti reikalaujamus gavybos teritorijos lygmens įrodymus teikti tiesiogiai. 29 straipsnio pirmos pastraipos 3 dalies c punkto ii papunkčio tikslais Komisija gali pripažinti retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių apsaugos teritorijas, pripažintas tarptautiniais susitarimais arba įtrauktas į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos apsaugos sąjungos sudarytus sąrašus.

Komisija gali nuspręsti, kad tų schemų informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant apsaugoti dirvožemį, vandenį ir orą, atkurti nualintą žemę, užkirsti kelią netaupiam vandens naudojimui teritorijose, kuriose vandens stanga, ir sertifikuoti nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančius biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, yra tiksli.

5. Komisija įgyvendinimo aktais priima sprendimus pagal šio straipsnio 4 dalį. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Tokie sprendimai galioja ne ilgiau kaip penkerius metus.

Komisija reikalauja, kad kiekviena savanoriška schema, dėl kurios priimtas sprendimas pagal 4 dalį, kasmet ne vėliau kaip balandžio 30 d. Komisijai pateiktų ataskaitą dėl kiekvieno iš Reglamento (ES) 2018/1999 IX priede nurodytų punktų. Ataskaita teikiama už praėjusius kalendorinius metus. Reikalavimas teikti ataskaitą taikomas tik toms savanoriškoms schemoms, kurios veikia jau bent 12 mėnesių.

Komisija padaro viešai prieinamas savanoriškų schemų parengtų ataskaitų suvestines arba atitinkamais atvejais išsamias ataskaitas Reglamento (ES) 2018/1999 28 straipsnyje nurodytoje e. ataskaitų teikimo platformoje.

6. Valstybės narės gali sukurti nacionalines schemas, pagal kurias 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų ir 25 straipsnio 2 dalyje nustatytų bei pagal tą dalį priimtų iš atnaujinančiųjų išteklių pagamintam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui ir perdirbtos anglies kurui taikomo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribų laikymasis pagal 28 straipsnio 5 dalį būtų tikrinamas visoje priežiūros grandinėje, į kurią sujungtos kompetentingos nacionalinės institucijos.

Valstybė narė apie tokią savo nacionalinę schemą gali pranešti Komisijai. Komisija tokią schemą vertina pirmumo tvarka, siekdama sudaryti palankesnes sąlygas atitikties biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo riboms kitam kurui, kurį galima įskaityti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą skaitiklį, patikrinimo schemų savitarpio dvišaliam ir daugiašaliam pripažinimui. Komisija, pasitelkdama įgyvendinimo aktus, gali nuspręsti, ar tokia nacionalinė schema, apie kurią buvo pranešta, atitinka šioje direktyvoje nustatytas sąlygas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jei sprendimas yra teigiamas, pagal šį straipsnį nustatytais schemomis negali būti atsisakyta taikyti tos valstybės narės schemos savitarpio pripažinimą dėl atitikties 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatytiems tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams ir 25 straipsnio 2 dalyje nustatytiems bei pagal tą dalį priimtoms išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo riboms tikrinimo.

7. Komisija priima sprendimus pagal šio straipsnio 4 dalį tik tuo atveju, jei atitinkama schema atitinka pakankamus patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus ir pagal ją suteikiama pakankamų garantijų, kad jokios

medžiagos nebuvo sąmoningai modifikuotos ar išmestos, kad siunta arba jos dalis atitiktų priskyrimo IX priedui kriterijus. Schemų, skirtų išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimui matuoti, atveju tokios schemos taip pat turi atitikti V arba VI priede nustatytus metodikos reikalavimus. 29 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punkto ii papunktyje nurodytų labai didelės biologinės įvairovės vertės vietovių sąrašai turi atitikti pakankamus objektyvumo standartus ir būti suderinami su tarptautiniu mastu pripažintais standartais; turi būti numatytos tinkamos skundų pateikimo procedūros.

Savanoriškos schemos, nurodytos 4 dalyje, bent kartą per metus skelbia jų nepriklausomam auditui pasitelkiamų sertifikavimo įstaigų sąrašą, kiekvienos sertifikavimo įstaigos atveju nurodydamos, kurio subjekto ar nacionalinės viešosios institucijos ji yra pripažinta ir kuris subjektas ar nacionalinė viešojo valdymo institucija vykdo jos stebėseną.

8. Siekdamą užtikrinti, kad tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų, taip pat nuostatų dėl nedidelę arba didelę tiesioginio ir netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro laikymasis būtų tikrinamas veiksmingai ir vienodai, visų pirma sukčiavimo prevencijos tikslais, Komisija priima įgyvendinimo aktus, nustatydama išsamias įgyvendinimo taisykles, įskaitant patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus, ir reikalauja, kad visos savanoriškos schemos tuos standartus taikytų. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Tuose įgyvendinimo aktuose Komisija ypač atsižvelgia į poreikį mažinti administracinę naštą. Įgyvendinimo aktuose nustatomas terminas, iki kurio savanoriškos schemos turi įgyvendinti standartus. Komisija pagal 4 dalį gali panaikinti sprendimus, kuriais pripažįstamos savanoriškos schemos, jei tos schemos per numatytą terminą neįgyvendina tokių standartų. Jei kuriai nors valstybei narei kiltų susirūpinimas, kad savanoriška schema neveikia pagal patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus, kurie yra sprendimų pagal 4 dalį pagrindas, Komisija išnagrinėja klausimą ir imasi atitinkamų veiksmų.

9. Jei ekonominės veiklos vykdytojas pateikia įrodymų ar duomenų, gautų pagal schemą, dėl kurios pagal šio straipsnio 4 arba 6 dalį buvo priimtas sprendimas, tiek, kiek tas sprendimas taikomas, valstybė narė nereikalauja, kad tiekėjas pateiktų papildomų įrodymų, jog 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai yra įvykdyti.

Valstybių narių kompetentingos institucijos prižiūri nepriklausomą auditą pagal savanorišką schemą atliekančių sertifikavimo įstaigų veiklą. Kompetentingų valdžios institucijų prašymu sertifikavimo įstaigos pateikia visą susijusią informaciją, kurios reikia veiklos priežiūrai atlikti, įskaitant tikslią auditų datą, laiką ir vietą. Valstybės narės, radusios neatitikties problemų, skubiai informuoja savanorišką schemą.

10. Valstybės narės prašymu, kuris gali būti paremtas ekonominės veiklos vykdytojo prašymu, Komisija, remdamasi visais turimais įrodymais, išnagrinėja, ar įvykdyti 29 straipsnio 2–7 ir 10 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai, kiek tai susiję su biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro ištekliu ir 25 straipsnio 2 dalyje nustatytais ir pagal tą dalį priimtomis išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribomis.

Per šešis mėnesius nuo tokio prašymo gavimo dienos ir pagal 34 straipsnio 3 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą Komisija įgyvendinimo aktais nusprendžia, ar:

- a) atitinkamai valstybei narei leidžiama atsižvelgti į iš to ištekliaus pagamintus biodegalus, skystuosius bioproduktus, biomasės kurą ar kitą kurą, kurį galima įskaityti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą skaitiklį, 29 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytas tikslais, ar
- b) nukrypdamą nuo šio straipsnio 9 dalies atitinkama valstybė narė gali reikalauti, kad biodegalų, skystųjų bioproduktų, biomasės kuro ar kito kuro, kurį galima įskaityti į 27 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą skaitiklį, ištekliaus tiekėjas pateiktų papildomų įrodymų, jog tie tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai ir tos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo ribos yra įvykdyti.

31 straipsnis

Biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro poveikio šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui apskaičiavimas

1. 29 straipsnio 10 dalies tikslais, išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą apskaičiuojamas taip:

- a) kai biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdai taikoma numatytoji išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo vertė yra nustatyta V priedo A arba B dalyje, o biomasės kuro – VI priedo A dalyje, kai biodegalų ar skystųjų bioproduktų vertė e_i apskaičiuota pagal V priedo C dalies 7 punktą, o biomasės kuro tokia vertė – pagal VI priedo B dalies 7 punktą, yra lygi nuliui arba mažesnė už nulį, naudojant tą numatytąją vertę;
- b) naudojant biodegalų ir skystųjų bioproduktų faktinę vertę, apskaičiuotą pagal V priedo C dalyje nustatytą metodiką, o biomasės kuro faktinę vertę, apskaičiuotą pagal VI priedo B dalyje nustatytą metodiką;
- c) naudojant vertę, apskaičiuotą kaip V priedo C dalies 1 punkte nurodytos formulės veiksnį, kai V priedo D arba E dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos vertės gali būti naudojamos kai kuriems veiksniams, ir faktinių verčių, apskaičiuotų pagal V priedo C dalyje nustatytą metodiką visiems kitiems veiksniams, suma arba
- d) naudojant vertę, kuri apskaičiuojama prie VI priedo B dalies 1 punkte nurodytų formulių veiksnį, kai VI priedo C dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos vertės gali būti naudojamos kai kuriems veiksniams, pridėdant visų kitų veiksnų faktines vertes, apskaičiuotas pagal VI priedo B dalyje nustatytą metodiką.

2. Valstybės narės Komisijai gali pateikti ataskaitas, į kurias įtraukiama informacija apie tipinį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį auginant žemės ūkio žaliavas tose vietovėse jų teritorijoje, kurios pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1059/2003 ⁽¹⁾ klasifikuojamos kaip Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros (toliau – NUTS) 2 lygio teritoriniai vienetai arba kaip labiau išskaidyto NUTS lygio vienetai. Prie tų ataskaitų pridedamas metodo ir duomenų, kuriais remiantis apskaičiuotas išmetamų teršalų kiekis, aprašymas. Taikant tą metodą atsižvelgiama į dirvožemio charakteristikas, klimatą ir tikėtiną žaliavų derlių.

3. Teritorijų, esančių už Sąjungos ribų atveju, Komisijai gali būti pateikiamos ataskaitos, lygiavertės nurodytosioms 2 dalyje, kurias parengia kompetentingos įstaigos.

4. Komisija, pasitelkdama įgyvendinimo aktus, nusprendžia, ar šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytose ataskaitose pateikiami tikslūs duomenys, kad būtų galima apskaičiuoti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį žemės ūkio biomasės pradinės žaliavas auginant vietovėse, įtraukiami į tokias ataskaitas 29 straipsnio 10 dalyje nurodytais tikslais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Remiantis tokiais sprendimais, tie duomenys gali būti naudojami vietoj išskaidytų numatytųjų auginimo verčių, nustatytų V priedo D arba E dalyje biodegalams bei skystiesiems bioproduktams ir VI priedo C dalyje biomasės kurui.

5. Komisija peržiūri V ir VI priedus, kad į juos, jei tai pateisinama, būtų įrašytos arba persvarstytos biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos būdams apskaičiuotos vertės. Atliekant tas peržiūras, be kita ko, apsparsstoma, ar nevertėtų koreguoti V priedo C dalyje ir VI priedo B dalyje nustatytas metodikas.

Komisijai pagal 35 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus siekiant iš dalies pakeisti, kai tikslinga, V ir VI priedus įtraukiant arba persvarstant numatytąsias vertes arba koreguojant metodiką.

Jei V ir VI prieduose pateikti numatytųjų verčių sąrašai tikslinami arba pildomi:

- a) jeigu veiksnio įnašas į bendrą išmetamą kiekį yra mažas, jeigu pokytis nedidelis ar jeigu faktinių verčių nustatymo kaina yra didelė arba jas nustatyti labai sunku, numatytosios vertės yra įprastų gamybos procesų tipinės vertės;
- b) visais kitais atvejais numatytosios vertės turi būti nuosaikios, palyginti su įprastais gamybos procesais.

⁽¹⁾ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).

6. Kai to reikia siekiant užtikrinti vienodą V priedo C dalies ir VI priedo B dalies taikymą, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais būtų nustatomos išsamios techninės specifikacijos, įskaitant apibrėžtis, perskaičiavimo koeficientus, metinį auginant žaliavas išmetamų teršalų kiekį arba išmetamo kiekio sumažėjimą dėl anglies atsargų dirbamos žemės paviršiuje ir po ja, dėl CO₂ surinkimo, CO₂ pakeitimo ir CO₂ geologinio kaupimo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

32 straipsnis

Įgyvendinimo aktai

Šios direktyvos 29 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 29 straipsnio 8 dalyje, 30 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje, 30 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje, 30 straipsnio 8 dalies pirmoje pastraipoje, 31 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje ir 31 straipsnio 6 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose visapusiškai atsižvelgiama į nuostatas dėl išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/70/EB ⁽¹⁾ 7a straipsnį.

33 straipsnis

Komisijos vykdoma stebėseną

1. Komisija stebi Sąjungoje suvartojamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro kilmę ir jų gamybos poveikį, įskaitant netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikį, žemės naudojimui Sąjungoje ir pagrindinėse trečiosiose tiekimo valstybėse. Tokia stebėseną grindžiama valstybių narių integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais ir atitinkamomis pažangos ataskaitomis pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3, 17 ir 20 straipsnius, ir atitinkamų trečiųjų valstybių bei tarpvyriausybinių organizacijų ataskaitomis, moksliniais tyrimais ir visa kita svarbia informacija. Komisija taip pat stebi prekių kainos pokyčius, susijusius su biomasės naudojimu energijai, ir visą teigiamą ir neigiamą poveikį maisto saugumui.

2. Komisija veda dialogą ir keičiasi informacija su trečiosiomis valstybėmis, biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamintojais bei vartotojų organizacijomis ir pilietine visuomene dėl bendro šioje direktyvoje numatytų priemonių, susijusių su biodegalais, skystaisiais bioproduktais ir biomasės kuro, įgyvendinimo. Tai darydama, ji ypatingą dėmesį skiria poveikiui, kurį biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamyba gali daryti maisto produktų kainoms.

3. 2026 m. Komisija pateikia, jei tikslinga, pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo teisės akto dėl reglamentavimo sistemos, kuria atsinaujinančiųjų išteklių energijos vartojimas būtų skatinamas laikotarpiu po 2030 m.

Tame pasiūlyme atsižvelgiama į šios direktyvos įgyvendinimo patirtį, be kitų dalykų, į joje nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, ir į technologinę pažangą atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje.

4. 2032 m. Komisija paskelbia ataskaitą, kurioje apžvelgiamas šios direktyvos taikymas.

34 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Energetikos sąjungos komitetas, įsteigtas Reglamento (ES) 2018/1999 44 straipsniu.

2. Nepaisant 1 dalies, su biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumu susijusiais klausimais Komisijai padeda Biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

⁽¹⁾ 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/12/EEB (OL L 350, 1998 12 28, p. 58).

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

35 straipsnis

Igaliojimų delegavimas

1. Igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 8 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 25 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, 26 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje, 26 straipsnio 2 dalies penktoje pastraipoje, 27 straipsnio 1 dalies c punkte, 27 straipsnio 3 dalies septintoje pastraipoje, 28 straipsnio 5 dalyje, 28 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje ir 31 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2018 m. gruodžio 24 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais igaliojimais ataskaitą. Deleguotieji igaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. 7 straipsnio 3 dalies penktoje pastraipoje nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami dviejų metų laikotarpiui nuo 2018 m. gruodžio 24 d.
4. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 7 straipsnio 3 dalies penktoje pastraipoje, 8 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, 25 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje, 26 straipsnio 2 dalies ketvirtoje pastraipoje, 26 straipsnio 2 dalies penktoje pastraipoje, 27 straipsnio 1 dalies c punkte, 27 straipsnio 3 dalies septintoje pastraipoje, 28 straipsnio 5 dalyje, 28 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje ir 31 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje nurodytus deleguotuosius igaliojimus. Sprendimu dėl igaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti igaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
5. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
6. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
7. Pagal 7 straipsnio 3 dalies penktą pastraipą, 8 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą, 25 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, 26 straipsnio 2 dalies ketvirtą pastraipą, 26 straipsnio 2 dalies penktą pastraipą, 27 straipsnio 1 dalies c punktą, 27 straipsnio 3 dalies septintą pastraipą, 28 straipsnio 5 dalį, 28 straipsnio 6 dalies antrą pastraipą ir 31 straipsnio 5 dalies antrą pastraipą priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

36 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini siekiant įgyvendinti 2–13, 15–31 ir 37 straipsnius bei II, III ir V–IX priedus ne vėliau kaip 2021 m. birželio 30 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvą, kurią panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3. Šia direktyva nedaromas poveikis nukrypti leidžiančių nuostatų taikymui pagal Sąjungos elektros energijos vidaus rinkos teisės aktus.

37 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2009/28/EB su pakeitimais, padarytais direktyvomis, nurodytomis X priedo A dalyje, panaikinama nuo 2021 m. liepos 1 d. nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams, susijusiems su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nustatytais X priedo B dalyje ir nedarant poveikio valstybių narių įsipareigojimams 2020 m., kaip išdėstyta Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 1 dalyje ir I priedo A dalyje.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir skaitomos pagal XI priede pateiktą atitikties lentelę.

38 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja trečią dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

39 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2018 m. gruodžio 11 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkė

J. BOGNER-STRAUSS

I PRIEDAS

**BENDRI NACIONALINIAI ATSINAUJINANČIŲJŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS PROCENTINĖS DALIES
BENDRAJAME GALUTINĖS ENERGIJOS SUVARTOJIME TIKSLAI 2020 M. ⁽¹⁾**

A. Bendri nacionaliniai tikslai

	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis bendrajame galutinės energijos suvartojime, 2005 m. (S ₂₀₀₅)	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinės dalies bendrajame galutinės energijos suvartojime rodiklis, 2020 m. (S ₂₀₂₀)
Belgija	2,2 %	13 %
Bulgarija	9,4 %	16 %
Čekija	6,1 %	13 %
Danija	17,0 %	30 %
Vokietija	5,8 %	18 %
Estija	18,0 %	25 %
Airija	3,1 %	16 %
Graikija	6,9 %	18 %
Ispanija	8,7 %	20 %
Prancūzija	10,3 %	23 %
Kroatija	12,6 %	20 %
Italija	5,2 %	17 %
Kipras	2,9 %	13 %
Latvija	32,6 %	40 %
Lietuva	15,0 %	23 %
Liuksemburgas	0,9 %	11 %
Vengrija	4,3 %	13 %
Malta	0,0 %	10 %
Nyderlandai	2,4 %	14 %
Austrija	23,3 %	34 %
Lenkija	7,2 %	15 %
Portugalija	20,5 %	31 %
Rumunija	17,8 %	24 %
Slovėnija	16,0 %	25 %
Slovakija	6,7 %	14 %
Suomija	28,5 %	38 %
Švedija	39,8 %	49 %
Jungtinė Karalystė	1,3 %	15 %

⁽¹⁾ Pabrėžiama, kad gairėse dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugos srityje pripažįstama, jog atsinaujinančiųjų išteklių energijos skatinimui nuolat reikalingi nacionaliniai paramos mechanizmai, kad būtų galima pasiekti šiame priede nustatytus nacionalinius tikslus.

II PRIEDAS

NORMALIZAVIMO TAISYKLĖ IŠ HIDROENERGIJOS IR VĖJO ENERGIJOS PAGAMINTAI ELEKTROS ENERGIJAI APSKAIČIUOTI

Ši taisyklė taikoma siekiant apskaičiuoti elektros energiją, pagamintą iš hidroenergijos tam tikroje valstybėje narėje:

$(Q_{N(norm)}) / (C_N \cdot [(i)/(N-14)] \cdot (Q_i \cdot C_i) / 15)$, kai:

N	=	ataskaitiniai metai;
$Q_{N(norm)}$	=	apskaičiuoti naudojamas normalizuotas elektros energijos kiekis, pagamintas visose valstybės narės hidroelektrinėse N metais;
Q_i	=	elektros energijos kiekis, faktiškai pagamintas visose valstybės narės hidroelektrinėse i metais, matuojamas GWh, neįskaitant elektros energijos kiekio, pagaminto hidroakumuliaciniuose įrenginiuose, naudojančiuose prieš tai pakeltą vandenį;
C_i	=	visų valstybės narės, neįskaitant hidroakumuliacijos, hidroelektrinių bendra įrengtoji galia i metų pabaigoje, matuojama MW.

Ši taisyklė taikoma tam tikroje valstybėje narėje iš sausumos vėjo energijos pagamintai elektros energijai apskaičiuoti:

$(Q_{N(norm)}) / ((C_N \cdot C_{N-1} \cdot 2) \cdot [(i)/(N_n)] \cdot (Q_i / [(j)/(N_n)] \cdot (C_j \cdot 1/2)))$, kai:

N	=	ataskaitiniai metai;
$Q_{N(norm)}$	=	apskaičiuoti naudojamas normalizuotas elektros energijos kiekis, pagamintas visose valstybės narės sausumoje įrengtose vėjo elektrinėse N metais;
Q_i	=	elektros energijos kiekis, faktiškai pagamintas visose valstybės narės sausumoje įrengtose vėjo elektrinėse i metais, matuojamas GWh;
C_j	=	visų valstybės narės sausumoje įrengtų vėjo elektrinių bendra įrengtoji galia j metų pabaigoje, matuojama MW;
n	=	4 arba metų skaičius prieš N metus, už kuriuos turima atitinkamos valstybės narės galios ir gamybos duomenų, priklausomai nuo to, kuris iš jų mažesnis.

Ši taisyklė taikoma tam tikroje valstybėje narėje iš vėjo energijos jūroje pagamintai elektros energijai apskaičiuoti:

$(Q_{N(norm)}) / ((C_N \cdot C_{N-1} \cdot 2) \cdot [(i)/(N_n)] \cdot (Q_i / [(j)/(N_n)] \cdot (C_j \cdot 1/2)))$, kai:

N	=	ataskaitiniai metai;
$Q_{N(norm)}$	=	apskaičiuoti naudojamas normalizuotas elektros energijos kiekis, pagamintas visose valstybės narės jūroje įrengtose vėjo elektrinėse N metais;
Q_i	=	elektros energijos kiekis, faktiškai pagamintas visose valstybės narės jūroje įrengtose vėjo elektrinėse i metais, matuojamas GWh;
C_j	=	visų valstybės narės jūroje įrengtų vėjo elektrinių bendra įrengtoji galia j metų pabaigoje, matuojama MW;
n	=	4 arba metų skaičius prieš N metus, už kuriuos turima atitinkamos valstybės narės galios ir gamybos duomenų, priklausomai nuo to, kuris iš jų mažesnis.

III PRIEDAS

KURO ENERGINĖ VERTĖ

Kuras	Energinė vertė pagal masę (žemutinė šilumingumo vertė, MJ/kg)	Energinė vertė pagal tūrį (žemutinė šilumingumo vertė, MJ/l)
IŠ BIOMASĖS IR (ARBA) JĄ PERDIRBANT PAGAMINTAS KURAS		
Biopropanas	46	24
Grynas augalinis aliejus (aliejus, pagamintas iš aliejinių augalų taikant spaudimo, ekstrahavimo ar kitas palyginamas procedūras; žalias arba valytas, bet chemiškai nemodifikuotas)	37	34
Biodyzelinas – riebalų rūgščių metilesteris (metilesteris, pagamintas iš biomasės aliejaus)	37	33
Biodyzelinas – riebalų rūgščių etilesteris (etilesteris, pagamintas iš biomasės aliejaus)	38	34
Biodujos, kurias galima išvalyti iki gamtinių dujų kokybės	50	-
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip dyzelino pakaitalas	44	34
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip benzino pakaitalas	45	30
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip reaktyvinių degalų pakaitalas	44	34
Hidrinimu valytas (termocheminiu būdu apdorotas vandeniliu) biomasės aliejus, naudojamas kaip suskystintų naftos dujų pakaitalas	46	24
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip dyzelino pakaitalas	43	36
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip benzino pakaitalas	44	32
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip reaktyvinių degalų pakaitalas	43	33
Bendrai (kartu su iškastiniu kuru) perdirbimo gamykloje apdorotas biomasės arba pirolizuotosios biomasės aliejus, naudojamas kaip suskystintų naftos dujų pakaitalas	46	23
IŠ ĮVAIRIŲ ATSINAUJINANČIŲJŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ PAGAMINTAS KURAS, ĮSKAITANT BIOMASĘ		
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas metanolis	20	16
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas etanolis	27	21
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas propanolis	31	25
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas butanolis	33	27

Kuras	Energinė vertė pagal masę (žemutinė šilumingumo vertė, MJ/kg)	Energinė vertė pagal tūrį (žemutinė šilumingumo vertė, MJ/l)
Fišerio ir Tropšo dyzelinas (sintetinis angliavandenilis arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojamas kaip dyzelino pakaitalas)	44	34
Fišerio ir Tropšo benzinas (sintetinis angliavandenilis arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojami kaip benzino pakaitalas)	44	33
Fišerio ir Tropšo reaktyviniai degalai (sintetinis angliavandenilis arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojami kaip reaktyvinių degalų pakaitalas)	44	33
Fišerio ir Tropšo suskystintos naftos dujos (sintetinis angliavandenilis arba sintetinių angliavandenilių mišinys, naudojami kaip suskystintų naftos dujų pakaitalas)	46	24
DME (dimetileteris)	28	19
Iš atsinaujinančiųjų išteklių gaunamas vandenilis	120	—
ETBE (etil-tret-butileteris, pagamintas etanolio pagrindu)	36 (iš kurių 37 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	27 (iš kurių 37 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
MTBE (metil-tret-butileteris, pagamintas metanolio pagrindu)	35 (iš kurių 22 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	26 (iš kurių 22 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
TAAE (tret-amil-etilo eteris, pagamintas etanolio pagrindu)	38 (iš kurių 29 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	29 (iš kurių 29 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
TAME (tret-amil-metilo eteris, pagamintas metanolio pagrindu)	36 (iš kurių 18 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	28 (iš kurių 18 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
THxEE (tret-heksil-etilo eteris, pagamintas etanolio pagrindu)	38 (iš kurių 25 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	30 (iš kurių 25 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
THxME (tret-heksil-metilo eteris, pagamintas metanolio pagrindu)	38 (iš kurių 14 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)	30 (iš kurių 14 % iš atsinaujinančiųjų išteklių)
IŠKASTINIS KURAS		
Benzinas	43	32
Dyzelinas	43	36

IV PRIEDAS

MONTUOTOJŲ SERTIFIKAVIMAS

18 straipsnio 3 dalyje nurodytos sertifikavimo schemos arba lygiavertės kvalifikavimo schemos grindžiamos šiais kriterijais:

1. Sertifikavimo arba kvalifikavimo procesas turi būti skaidrus, jį turi aiškiai apibrėžti valstybė narė arba jos paskirta administracinė įstaiga.
2. Biomasės, šilumos siurblių, seklių geoterminių ir saulės fotoelektros bei saulės terminių įrenginių montuotojai sertifikuojami pagal akredituotą mokymo programą arba mokymų rengėją.
3. Mokymo programą ar rengėją akredituoja valstybės narės arba jų paskirtos administracinės įstaigos. Akredituojanti įstaiga užtikrina, kad mokymo rengėjo siūloma mokymo programa būtų tęstinė ir regioninio arba nacionalinio masto. Mokymų rengėjas turi turėti pakankamai techninių priemonių praktiniams mokymams rengti, įskaitant laboratorinę įrangą ar atitinkamas priemones. Mokymų rengėjas be pagrindinių mokymų taip pat turi pasiūlyti trumpesnius kvalifikacijos kėlimo kursus aktualiais klausimais, įskaitant apie naujas technologijas, kad būtų sudarytos sąlygos apie įrenginius mokytis visą gyvenimą. Mokymų rengėjas gali būti įrangos ar sistemos gamintojas, institutai arba asociacijos.
4. Mokymus, kuriuos užbaigus suteikiamas montuotojo sertifikatas arba montuotojo kvalifikacija, sudaro teorinė ir praktinė dalys. Mokymų pabaigoje montuotojas turi būti įgijęs įgūdžių, būtinų atitinkamai įrangai ir sistemoms montuoti, atitikti vartotojo veiklos rezultatų ir patikimumo poreikius, užtikrinti darbo kokybę ir atitikti visus galiojančius kodeksus ir standartus, įskaitant energijos ir ekologinio ženklinimo.
5. Mokymo kursai užbaigiami egzaminu, kurį išlaikius išduodamas sertifikatas arba suteikiama kvalifikacija. Egzaminą sudaro praktinis sėkmingo biomasės katilų ar krosnių, šilumos siurblių, seklių geoterminių įrenginių, saulės fotoelektros ar saulės terminių įrenginių sumontavimo įvertinimas.
6. 18 straipsnio 3 dalyje nurodytose sertifikavimo schemose arba lygiavertėse kvalifikavimo schemose deramai atsižvelgiama į šias gaires:
 - a) akredituotos mokymo programos turėtų būti siūlomos darbo patirties turintiems montuotojams, turintiems arba besiruošiantiems įgyti tokią kvalifikaciją:
 - i) biomasės katilų ir krosnių montuotojams: santechniko, vamzdžių klojėjo, šilumos tiekimo inžinieriaus ar sanitarinės ir šilumos ir vėsumos tiekimo įrangos techniko kvalifikacija yra būtina sąlyga;
 - ii) šilumos siurblių montuotojams: santechniko ar šaldymo inžinieriaus kvalifikacija, taip pat baziniai elektriko ir santechniko įgūdžiai (vamzdžių pjovimas, vamzdžių jungčių litavimas, vamzdžių jungčių klijavimas, izoliavimas, jungčių sandarinimas, nuotėkio testavimas ir šilumos ar vėsumos tiekimo sistemų montavimas) yra būtina sąlyga;
 - iii) fotoelektros ar terminių saulės įrenginių montuotojui: santechniko arba elektriko kvalifikacija ir santechniko, elektriko ir dangų klojėjo įgūdžiai, įskaitant žinias apie vamzdžių jungčių litavimą, vamzdžių jungčių klijavimą, jungčių sandarinimą, santechninės įrangos nuotėkio testavimą, gebėjimą sujungti laidus, žinias apie pagrindines dengimo medžiagas, hidroizoliacijos ir sandarinimo metodus yra būtina sąlyga, arba
 - iv) profesinis montuotojų mokymas, kuriuo siekiama suteikti montuotojo įgūdžių, atitinkančių trejų metų išsilavinimą a, b arba c punktuose nurodytose srityse, įskaitant teorinį mokymąsi ir praktiką darbo vietoje;
 - b) teorinėje biomasės krosnių ir katilų montavimo mokymų dalyje turėtų būti apžvelgta biomasės rinkos padėtis ir turėtų būti nagrinėjami ekologiniai aspektai, biomasės kuras, logistika, priešgaisrinė apsauga, susijusios subsidijos, degimo technika, deginimo sistemos, optimalūs hidrauliniai sprendiniai, sąnaudų bei pelningumo palyginimas ir biomasės katilų bei krosnių projektavimas, montavimas ir priežiūra. Mokymuose taip pat turėtų būti suteikiama išsamių žinių apie Europos standartus, taikomus technologijoms ir biomasės kurui, pavyzdžiui, granulėms, ir apie susijusią nacionalinę ir Sąjungos teisę, taikomą biomasei;

- c) teorinėje šilumos siurblių montuotojo mokymų dalyje turėtų būti apžvelgiama padėtis šilumos siurblių rinkoje ir turėtų būti nagrinėjami įvairių regionų geoterminiai ištekliai ir žemės šaltinių temperatūra, dirvožemio ir uolienų šiluminio laidumo nustatymas, geoterminių išteklių naudojimo reglamentai, šilumos siurblių naudojimo pastatuose pagrindumas ir tinkamiausios šilumos siurblių sistemos nustatymas ir žinios apie jų techninius reikalavimus, saugumą, oro filtravimą, sujungimą su šilumos šaltiniu ir sistemos išdėstymą. Mokymuose taip pat turėtų būti suteikiama išsamių žinių apie visus šilumos siurbliams taikomus Europos standartus, ir apie atitinkamą nacionalinę ir Sąjungos teisę. Montuotojas turėtų įrodyti turįs šiuos pagrindinius gebėjimus:
- i) bazinis šilumos siurblio fizinių ir veikimo principų suvokimas, įskaitant šilumos siurblio ciklo charakteristikas: ryšys tarp šilumos šaltinio žemų temperatūrų ir šilumos šaltinio aukštų temperatūrų, sistemos veiksmingumo, naudingumo koeficiento ir sezoninio naudingumo koeficiento (SPF) nustatymas;
 - ii) šilumos siurblio ciklo komponentų ir jų funkcijos, įskaitant kompresorių, išsiplėtimo vožtuvą, garintuvą, kondensatorių, įrenginius ir įtaisus, tepalinę alyvą, šaltnešį, perkaitinimo, dalinio vėsinimo ir vėsinimo su šilumos siurbliais galimybes, suvokimas ir
 - iii) gebėjimas pasirinkti sudedamąsias dalis ir pritaikyti jų dydį tipiškais montavimo atvejais, įskaitant tipinių įvairių pastatų šilumos apkrovimo verčių nustatymą, taip pat karšto vandens gamybai pagal energijos suvartojimą, šilumos siurblio galios nustatymą šilumos poreikiui, kuris būtinas karšto vandens gamybai, pastato šilumos kaupimo masei ir nepertraukiamai srovės grandinei; nustatyti buferinės cisternos komponentą, jos tūrį ir antrosios šilumos tiekimo sistemos integravimą;
- d) teorinėje mokymų apie fotoelektros ir terminių saulės energijos įrenginių montavimą dalyje turėtų būti apžvelgta padėtis saulės energijos produktų rinkoje bei sąnaudų ir pelningumo palyginimas ir turėtų būti nagrinėjami ekologiniai aspektai, sudedamosios dalys, saulės energijos sistemų charakteristikos ir matmenys, tikslų sistemų ir sudedamųjų dalių parinkimas, šilumos poreikio nustatymas, priešgaisrinė apsauga, susijusios subsidijos, taip pat saulės fotoelektros ir saulės šilumos įrenginių projektavimas, montavimas ir priežiūra. Mokymuose taip pat turėtų būti suteikiama išsamių žinių apie visus Europos technologijos normatyvus bei sertifikavimą, pvz., *Solar Keymark*, ir susijusią nacionalinę ir Sąjungos teisę. Montuotojas turėtų įrodyti turįs šiuos pagrindinius gebėjimus:
- i) sugebėti dirbti saugiai, naudoti būtinus įrankius ir įrangą, laikytis saugos kodeksų bei standartų ir nustatyti santechnikos, elektros ir kitus pavojus, susijusius su saulės įrenginiais;
 - ii) sugebėti identifikuoti sistemas ir jų sudedamąsias dalis, būdingas aktyvioms ir pasyvioms sistemoms, įskaitant mechaninę konstrukciją, ir nustatyti sudedamųjų dalių vietą bei sistemos išdėstymą ir konfigūraciją;
 - iii) sugebėti nustatyti būtiną montavimo vietą, fotoelektros ir saulės energiją naudojančio vandens šildytuvo krypties nustatymą ir posvirį, atsižvelgiant į šešėlio nustatymą, saulės energijos prieigą, struktūrinį integralumą, įrenginio tinkamumą pastatui ar klimatui, įvairių montavimo metodų, tinkamų dangos tipams, nustatymą ir montavimui būtinos įrangos sistemos balansą ir
 - iv) saulės fotoelektros sistemoms – sugebėti pritaikyti elektros projektą, įskaitant projekto srovių nustatymą, atitinkamų rūšių laidininkų pasirinkimą ir kiekvienos elektros grandinės parametrų, visos susijusios įrangos ir posistemų tinkamo dydžio, parametrų bei vietų nustatymą ir atitinkamo sujungimo taško pasirinkimą;
- e) montuotojo pažymėjimas turėtų galioti ribotą laiką; kad pažymėjimo galiojimas būtų pratęstas, būtina dalyvauti kvalifikacijos kėlimo seminare ar renginyje.
-

V PRIEDAS

BIODEGALŲ, SKYSTŲJŲ BIOPRODUKTŲ IR LYGINTINO IŠKASTINIO KURO SUKELIAMO ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ POVEIKIO APSKAIČIAVIMO TAISYKLĖS

A. TIPINĖS IR NUMATYTOSIOS BIODEGALŲ VERTĖS, JEI JIE GAMINAMI NEIŠMETANT ANGLIES (NETO) DĖL ŽEMĖS NAUDOJIMO PAKĖITIMO

Biodegalų gamybos būdas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	67 %	59 %
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	77 %	73 %
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	73 %	68 %
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	79 %	76 %
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	58 %	47 %
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	71 %	64 %
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	48 %	40 %
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	55 %	48 %
etanolis iš kukurūzų (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	40 %	28 %
etanolis iš kukurūzų (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	69 %	68 %
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	47 %	38 %
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	53 %	46 %
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	37 %	24 %
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	67 %	67 %

Biodegalų gamybos būdas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
etanolis iš cukranendrių	70 %	70 %
etil-tret-butileterio (ETBE) dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
tret-amileterio (TAEE) dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	52 %	47 %
biodyzelinas iš saulėgrąžų	57 %	52 %
biodyzelinas iš sojos pupelių	55 %	50 %
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	32 %	19 %
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	51 %	45 %
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	88 %	84 %
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	84 %	78 %
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	51 %	47 %
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	58 %	54 %
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	55 %	51 %
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	34 %	22 %
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	53 %	49 %
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	87 %	83 %
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	83 %	77 %
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	59 %	57 %
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	65 %	64 %
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	63 %	61 %
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	40 %	30 %
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	59 %	57 %

Biodegalų gamybos būdas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
grynas aliejus iš kepybos aliejaus atliekų	98 %	98 %

(*) Numatytosios apdorojimo vertės, kai naudojama kogeneracija, galioja tik jei visa techninė šiluma gaunama kogeneracijos būdu.

(**) Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šaltinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1069/2009 ⁽¹⁾, neskirtiems vartoti žmonėms, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydomo dalis, kiekį.

B. ATEITIES BIODEGALŲ, KURIŲ 2016 M. NEBUVO RINKOJE ARBA RINKOJE BUVO TIK MAŽI JŲ KIEKIAI, ĮVERTINTOS TIPINĖS IR NUMATYTOSIOS VERTĖS, JEI PAKEITUS ŽEMĖS NAUDOJIMĄ BIODEGALAI GAMINAMI NEIŠMETANT ANGLIES (NETO)

Biodegalų gamybos būdas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
etanolis iš kviečių šiaudų	85 %	83 %
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	85 %	85 %
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	82 %	82 %
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	85 %	85 %
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	82 %	82 %
dimetileris (DME) iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	86 %	86 %
dimetileris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	83 %	83 %
metanolis iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	86 %	86 %
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	83 %	83 %
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	89 %	89 %
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	89 %	89 %
dimetileris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	89 %	89 %
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	89 %	89 %
metil-tret-butilerio (MTBE) dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

⁽¹⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šaltinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (Šaltinių gyvūninių produktų reglamentas) (OL L 300, 2009 11 14, p. 1).

C. METODIKA

1. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant transporto kurą, biodegalus ir skystuosius bioproduktus, kiekis apskaičiuojamas taip:

- a) šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant biodegalus, kiekis apskaičiuojamas taip:

$$E = e_{ec} + e_l + e_p + e_{td} + e_u - e_{sca} - e_{ccs} - e_{ccr}$$

kai:

E	=	bendras naudojant kurą išmetamas kiekis;
e_{ec}	=	kiekis, išmetamas išgaunant arba auginant žaliavas;
e_l	=	metams apskaičiuotas anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, išmetamas kiekis;
e_p	=	kiekis, išmetamas perdirbant;
e_{td}	=	kiekis, išmetamas transportuojant ir skirstant;
e_u	=	kiekis, išmetamas naudojant kurą;
e_{sca}	=	išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl anglies kaupimosi dirvožemyje, pasitelkiant geresnį žemės ūkio valdymą;
e_{ccs}	=	išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl CO ₂ surinkimo ir geologinio saugojimo; ir
e_{ccr}	=	išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl CO ₂ surinkimo ir pakeitimo;

Į kiekį, išmetamą gaminant mechanizmus ir įrangą, neatsižvelgiama.

- b) Gaminant ir naudojant skystuosius bioproduktus išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas kaip biodegalams (E), tačiau į skaičiavimą būtinai įtraukiamas energijos pavertimas pagaminta elektros energija ir (arba) šiluma ir vėsuma:

- i) jei energijos įrenginys duoda tik šilumą:

$$EC_h = \frac{E}{\eta_h}$$

- ii) jei energijos įrenginys duoda tik elektros energiją:

$$EC_{el} = \frac{E}{\eta_{el}}$$

kai:

$EC_{h,el}$ = visas galutinio energijos produkto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis,

E = visas skystojo bioprodukto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis prieš galutinį energijos virsmą,

η_{el} = elektrinis naudingumas apibrėžiamas kaip per metus pagamintos elektros energijos ir metinių skystojo bioprodukto sąnaudų, atsižvelgiant į jo energinę vertę, dalmuo

η_h = šiluminis naudingumas apibrėžiamas kaip per metus pagamintos naudingosios šilumos ir metinių skystojo bioprodukto sąnaudų, atsižvelgiant į jo energinę vertę, dalmuo

- iii) jei energijos įrenginys duoda naudingą šilumą kartu su elektros energija ir (arba) mechanine energija, jo elektros energija ir mechaninė energija:

$$EC_{el} = \frac{E}{\eta_{el}} \left(\frac{C_{el} \cdot \eta_{el}}{C_{el} \cdot \eta_{el} + C_h \cdot \eta_h} \right)$$

- iv) jei energijos įrenginys duoda šilumą kartu su elektros energija ir (arba) mechanine energija, jo naudingoji šiluma:

$$EC_h = \frac{E}{\eta_h} \left(\frac{C_h \cdot \eta_h}{C_{el} \cdot \eta_{el} + C_h \cdot \eta_h} \right)$$

kai:

$EC_{h,el}$ = visas galutinio energijos produkto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis,

E = visas skystojo bioproducto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis prieš galutinį energijos virsmą,

η_{el} = elektrinis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos elektros energijos ir metinių kuro sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo

η_h = šiluminis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos naudingosios šilumos ir metinių kuro sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo

C_{el} = nustatyta eksergijos dalis elektros energijoje ir (arba) mechaninėje energijoje, yra 100 % ($C_{el} = 1$)

C_h = Karno efektyvumas (eksergijos dalis naudingoje šilumoje).

Įvairių temperatūrų naudingosios šilumos Karno efektyvumas (C_h) apibrėžiamas taip:

$$C_h = \frac{T_h - T_0}{T_h}$$

kai:

T_h = naudingosios šilumos absoliučioji temperatūra (kelvinais), išmatuota galutiniame taške

T_0 = aplinkos temperatūra yra 273,15 K (lygi 0 °C).

Jeigu perteklinė šiluma eksportuojama pastatų šildymui (žemesnės nei 150 °C (423,15 K) temperatūros), C_h gali būti apibrėžiamas taip:

C_h = Karno efektyvumas, kai šilumos temperatūra 150 °C (423,15 K), t. y.: 0,3546

Šio skaičiavimo tikslais taikomos tokios apibrėžtys:

- kogeneracija – vienalaikė šiluminės energijos ir elektros energijos ir (arba) mechaninės energijos gamyba vienu procesu;
- naudingoji šiluma – šiluma, šildymo ir vėsinimo tikslais gaminama siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą šilumos paklausą;
- ekonomiškai pagrįsta paklausa – paklausa, kuri nedidesnė už šildymo arba vėsinimo poreikį ir kuri būtų kitaip tenkinama rinkos sąlygomis.

- Naudojant biokurą ir skystuosius bioproductus išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis išreiškiamas taip:

- biodegalų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (E) išreiškiamas CO₂ ekvivalento gramais biodegalų MJ, g CO₂eq/MJ;
- skystųjų bioproductų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (EC) išreiškiamas CO₂ ekvivalento gramais kiekvienam galutinio energijos produkto (šilumos arba elektros energijos) MJ, g CO₂eq /MJ.

Jei šiluma ir vėsima gaminamos kartu su elektros energija, išmetamųjų teršalų kiekis paskirstomas tarp šilumos ir elektros energijos (kaip nustatyta 1 punkto b papunktyje), nesvarbu, ar šiluma naudojama šildymui, ar vėsinimui ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Šiluma arba atliekinė šiluma naudojama vėsumos (atvėsinto oro arba vandens) gamybai absorbciniais aušintuvais. Todėl dera apskaičiuoti tik tą išmetamųjų teršalų kiekį, kuris susijęs su kiekvienu pagamintos šilumos MJ, nesvarbu, ar šiluma galiausiai naudojama šildymui, ar vėsinimui absorbciniais aušintuvais.

Jei išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekis (e_{cc}) išreiškiamas g CO₂eq/sausosios pradinės žaliavos tonos, CO₂ ekvivalento gramai MJ kuro (g CO₂eq /MJ) apskaičiuojami taip ⁽¹⁾:

$$e_{cc,kuro_a} \left[\frac{gCO_2eq}{MJ kuro} \right]_{ec} = \frac{e_{cc,žaliavos_a} \left[\frac{gCO_2eq}{t_{sausosios}} \right]}{LHV_a \left[\frac{MJ žaliavos}{t_{sausosios žaliavos}} \right]} \times kuro žaliavos koeficientas_a \times kuro paskirstymo koeficientas_a$$

kai:

$$kuro paskirstymo koeficientas_a = \left[\frac{Kuro energija}{Kuro energija + Gretutinių produktų energija} \right]$$

$$kuro žaliavos koeficientas_a = [žaliavos kiekis MJ, reikalingas 1 MJ kuro pagaminti]$$

Sausosios pradinės žaliavos tonos išmetamų teršalų kiekis apskaičiuojamas taip:

$$e_{cc,žaliavos_a} \left[\frac{gCO_2eq}{t_{sausosios}} \right] = \frac{e_{cc,žaliavos_a} \left[\frac{gCO_2eq}{t_{drėgnosios}} \right]}{(1 - drėgnis)}$$

3. Naudojant biodegalus ir skystuosius bioproduktus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas apskaičiuojamas taip:

- a) naudojant biodegalus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas:

$$KIEKIO SUMAŽĖJIMAS = (E_{F(t)} - E_B) / E_{F(t)},$$

kai:

E_B	=	bendras biodegalų arba skystojo bioprodukto išmetamas kiekis; ir
$E_{F(t)}$	=	bendras lygintino iškastinio kuro išmetamas kiekis transporto sektoriuje.

- b) naudojant iš skystųjų bioproduktų pagamintą šilumą ir vėsumą, taip pat elektros energiją išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas:

$$KIEKIO SUMAŽĖJIMAS = (EC_{F(h\&c,el)} - EC_{B(h\&c,el)}) / EC_{F(h\&c,el)},$$

kai:

$EC_{B(h\&c,el)}$ = visas šilumos arba elektros energijos išmetamųjų teršalų kiekis; ir

$EC_{F(h\&c,el)}$ = visas lygintino iškastinio kuro išmetamųjų teršalų kiekis naudingajai šilumai ir elektros energijai.

4. Šiltnamio efektą sukeliančios dujos, į kurias atsižvelgiama pagal 1 punktą, yra CO₂, N₂O ir CH₄. CO₂ ekvivalentui apskaičiuoti tos dujos įvertinamos taip:

CO ₂	:	1
N ₂ O	:	298
CH ₄	:	25

5. Į kiekį, kuris išmetamas išgaunant arba auginant žaliavas (e_{cc}), įtraukiamas kiekis, išmetamas vykstant gamybos arba auginimo procesams, taip pat kiekis, išmetamas renkant, džiovinant ir saugant žaliavas, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su gamybai arba auginimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba. CO₂ surinkimas auginant žaliavas neįskaičiuojamas. Kiekio, kuris išmetamas auginant žemės ūkio biomasę, įverčius galima gauti vietoj faktinių verčių taikant vietovių, įrašomų į 31 straipsnio 4 dalyje nurodytas ataskaitas,

⁽¹⁾ Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekio (e_{cc}) apskaičiavimo formulėje nurodomi atvejai, kai pradinė žaliava paverčiama biokuru vienu etapu. Sudėtingesnių tiekimo grandinių atveju, siekiant apskaičiuoti tarpinių produktų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekį (e_{cc}), reikia atlikti korekcijas.

auginimo išmetamųjų teršalų kiekio vidurkius arba naudojantis informacija apie auginimo išmetamųjų teršalų kiekio numatytąsias išskaidytas vertes, įtrauktas į šį priedą. Jei tose ataskaitose aktualios informacijos nėra, galima vidurkius, kaip alternatyvą faktinėms vertėms, apskaičiuoti atsižvelgiant į vietinius ūkininkavimo būdus, pavyzdžiui, remiantis ūkių grupės duomenimis.

6. 1 punkto a papunktyje nurodyto skaičiavimo tikslais į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą, pasiektą geriau valdant žemės ūkį e_{sca} (pavyzdžiui, mažiau įdirbant žemę arba jos neįdirbant, pagerinus sėjomainą, sėjant antsėlius, įskaitant pasėlių liekanų valdymą, ir naudojant organines dirvožemio gerinimo medžiagas (pavyzdžiui, kompostą, mėšlo skaidymo degazuotąjį substratą)), atsižvelgiama tik jei pateikiami svarūs ir patikimi įrodymai, kad dirvožemyje sukaupta daugiau anglies arba kad pagrįsta tikėtis, kad auginant atitinkamą žaliavą anglies dirvožemyje susikaupė daugiau, atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekius, jei auginant žaliasias naudota daugiau trąšų ir herbicidų ⁽¹⁾.
7. Dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, metams apskaičiuotas išmetamas kiekis el apskaičiuojamas bendrą išmetamą kiekį padalijant į lygias dalis 20 metų laikotarpiui. Tam išmetamam kiekiui apskaičiuoti taikoma tokia taisyklė:

$$e_i = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P - e_B, \text{ (}^2\text{)}$$

kai:

e_i	=	dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, metams apskaičiuotas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (išmatuotas kaip CO ₂ ekvivalento masė (gramais) biodegalų ar skystųjų bioproduktų energijos vienetai (megadžauliais)); pasėlių žemė ⁽³⁾ ir daugiamečių pasėlių žemė ⁽⁴⁾ laikomos vienu žemės naudojimu;
CS_R	=	su etaloniniu žemės naudojimu susijusios anglies atsargos ploto vienetai (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetai, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Etaloninis žemės naudojimas yra žemės naudojimas 2008 m. sausio mėn. arba 20 metų iki žaliavos gavimo, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė;
CS_A	=	su faktiniu žemės naudojimu susijusios anglies atsargos ploto vienetai (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetai, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Tais atvejais, kai anglies atsargos susikaupia per daugiau kaip vienerius metus, CS_A vertė yra numatomos atsargos ploto vienetai po 20 metų arba, jei tai įvyksta anksčiau, pasėliams pasiekus brandą;
P	=	pasėlių produktyvumas (išmatuotas kaip biodegalų arba skystųjų bioproduktų energija ploto vienetai per metus) ir
e_B	=	29 g CO ₂ eq/MJ biodegalų arba skystojo bioprodukto priedas, jei biomasė gauta iš atkurtos nualintos žemės 8 punkte nustatytais sąlygomis.

8. Suteikiamas 29 g CO₂eq/MJ priedas, jeigu pateikiami įrodymai, kad žemė:

- a) 2008 m. sausio mėn. nebuvo naudojama žemės ūkio ar bet kuriai kitai veiklai ir
- b) yra labai nualinta žemė, įskaitant žemę, kuri anksčiau buvo žemės ūkio paskirties žemė.

29 g CO₂eq/MJ priedas taikomas laikotarpiu iki 20 metų nuo žemės naudojimo paskirties pakeitimo į žemės ūkio paskirtį datos, jei užtikrinamas nuolatinis anglies atsargų didėjimas, taip pat žymiai sumažinamas erozijos pasireiškimas b papunktyje nurodytoje žemėje.

⁽¹⁾ Tokius įrodymus gali sudaryti anglies kiekio dirvožemyje matavimo rezultatai, pavyzdžiui, pirmas matavimas prieš pradedant auginimą ir vėlesni matavimai reguliariais intervalais kas kelerius metus. Tokiu atveju prieš gaunant antrojo matavimo rezultatus anglies kiekio padidėjimas dirvožemyje būtų įvertinamas remiantis atitinkamais eksperimentais arba dirvožemio modeliais. Po antrojo ir vėliau matavimo nustatant anglies kiekio padidėjimą dirvožemyje ir to padidėjimo mastą remiamasi tais matavimais.

⁽²⁾ Dalmuo, gautas dalijant CO₂ molekulinį svorį (44,010 g/mol) iš anglies molekulinio svorio (12,011 g/mol), yra lygus 3,664.

⁽³⁾ Pasėlių žemė pagal Tarpyvyriausybines klimato kaitos komisijos apibrėžtį.

⁽⁴⁾ Daugiamečiai pasėliai apibrėžiami kaip daugiamečiai augalai, kurių stiebai paprastai nėra kasmet nupjaunami, pavyzdžiui, trumpos rotacijos želdiniai ir alyvpalmės.

9. Labai nualinta žemė – žemė, kuri gana ilgą laiką buvo labai druskinga arba turėjo labai mažai organinių medžiagų ir buvo labai paveikta erozijos.
10. Komisija ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. peržiūri žemėje esančių anglies atsargų apskaičiavimo gaires ⁽¹⁾, parengtas remiantis 2006 m. Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos gairėmis dėl nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos (4 tomas) Reglamentu (ES) Nr. 525/2013 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/841 ⁽²⁾. Komisijos gairėmis remiamasi šios direktyvos tikslais apskaičiuojant žemėje esančias anglies atsargas.
11. Į kiekį, kuris išmetamas perdirbant (e_p), turi būti įtrauktas su pačiu perdirbimu susijęs išmetamas kiekis, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su perdirbimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba, įskaitant išmetamą CO_2 kiekį, kuris atitinka iškastinio kuro anglies kiekį, neatsižvelgiant į tai, ar jis iš tikrųjų proceso metu sudeginamas.

Norint apskaičiuoti elektros energijos, pagamintos ne kuro gamybos gamykloje, suvartojimą, tos elektros energijos gamybos ir skirstymo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio intensyvumas laikomas lygiu elektros energijos gamybos ir skirstymo vidutiniam išmetimo intensyvumui apibrėžtame regione. Nukrypstant nuo šios taisyklės, gamintojai gali naudoti tam tikros elektros energijos gamybos įmonės vidutinę vertę toje įmonėje pagamintai elektros energijai, jei ta įmonė neprijungta prie elektros energijos sistemos.

Į perdirbimo išmetamųjų teršalų kiekį prireikus įskaičiuojamas tarpinių produktų ir medžiagų džiovavimo išmetamųjų teršalų kiekis.

12. Į transportavimo ir skirstymo (e_{td}) išmetamųjų teršalų kiekį turi būti įtrauktas kiekis, išmetamas transportuojant žaliavas bei pusgaminius ir saugant bei skirstant gatavas medžiagas. Kiekui, išmetamam transportuojant ir skirstant, į kurį turi būti atsižvelgta pagal 5 punktą, šis punktas netaikomas.
13. Naudojant kurą išmetamas kiekis (e_u) biodegalams ir skystiesiems bioproduktams turi būti prilygintas nuliui.

Naudojamo kuro kitų (ne CO_2) išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (N_2O ir CH_4) kiekis įskaičiuojamas į skystųjų bioproduktų koeficientą e_u .

14. Išmetamas CO_2 kiekis, sumažėjęs surenkant ir geologiškai saugant anglį (e_{ccs}), į kurį dar neatsižvelgta apskaičiuojant e_p , yra tik tas kiekis, kurio išvengiama surenkant ir saugant išmetamą CO_2 kiekį, tiesiogiai susijusį su kuro gavyba, transportavimu, perdirbimu ir skirstymu, jei saugojimas atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB ⁽³⁾ dėl anglies dioksido geologinio saugojimo.
15. Išmetamas CO_2 kiekis, sumažėjęs surenkant ir pakeičiant anglį (e_{ccr}), yra tiesiogiai susijęs su biokuro arba skystųjų bioproduktų gamyba, kuriai jis priskiriamas, ir yra tik tas kiekis, kurio išvengiama surenkant CO_2 , kurio anglis yra iš biomasės ir kuris naudojamas komerciniuose produktuose ir paslaugose naudojamam iškastinio kuro CO_2 pakeisti.
16. Jei kogeneracijos įrenginys, šilumą ir (arba) elektros energiją duodantis kuro gamybos procesui, kurio išmetamųjų teršalų kiekis apskaičiuojamas, gamina perteklinę elektros energiją ir (arba) perteklinę naudingąją šilumą, išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis padalijamas tarp elektros energijos ir naudingosios šilumos pagal šilumos temperatūrą (atitinkančią šilumos naudingumą (naudą)). Naudingoji šilumos dalis apskaičiuojama sudauginant jos energinę vertę ir Karno efektyvumą (C_h) ir apskaičiuojama taip:

$$C_h = \frac{T_h - T_0}{T_h}$$

kai:

T_h = naudingosios šilumos absoliučioji temperatūra (kelvinais), išmatuota galutiniame taške

T_0 = aplinkos temperatūra yra 273,15 K (lygi 0 °C).

⁽¹⁾ 2010 m. birželio 10 d. Komisijos sprendimas 2010/335/ES dėl anglies sanaujų žemėje apskaičiavimo gairių, nurodytų Direktyvos 2009/28/EB V priede (OL L 151, 2010 6 17, p. 19).

⁽²⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1).

⁽³⁾ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

Jeigu perteklinė šiluma eksportuojama pastatų šildymui (žemesnės nei 150 °C (423,15 K) temperatūros), C_h gali būti apibrėžiamas taip:

C_h = Karnò efektyvumas, kai šilumos temperatūra 150 °C (423,15 K), t. y.: 0,3546

To skaičiavimo tikslais naudojamas faktinis efektyvumas, gaunamas metinį mechaninės energijos, elektros energijos ir šilumos kiekį atitinkamai padalijus iš metinių energijos sąnaudų.

To skaičiavimo tikslais taikomos šios terminų apibrėžtys:

- a) kogeneracija – vienalaikė šiluminės energijos ir elektros energijos ir (arba) mechaninės energijos gamyba vienu procesu;
- b) naudingoji šiluma – šiluma, šildymo arba vėsinimo tikslais gaminama siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą šilumos paklausą;
- c) ekonomiškai pagrįsta paklausa – paklausa, kuri nedidesnė už šildymo arba vėsinimo poreikį ir kuri būtų kitaip tenkinama rinkos sąlygomis.

17. Kai kuro gamybos procese gaminamas ir kuras, kuriam apskaičiuojamas išmetamas kiekis, ir vienas arba keli kiti produktai (gretutiniai produktai), išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis kurui arba jo tarpiniam produktui ir gretutiniams produktams turi būti paskirstytas proporcingai jų energinei vertei (nustatytai kaip žemutinė kuro degimo šiluma kitų nei elektros energija ir šiluma gretutinių produktų atveju). Perteklinės naudingosios šilumos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumas yra toks pat kaip kuro gamybos procesui tiekiamos šilumos arba elektros energijos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumas, gaunamas apskaičiavus visų kogeneracijos įrenginio, katilo arba kito aparato, kuro gamybai duodančio šilumą arba elektros energiją, sąnaudų ir išmetamųjų teršalų, įskaitant pradinės žaliavas ir CH_4 bei N_2O , taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumą. Jei kogeneracijos būdu gaminama elektros energija ir šiluma, skaičiavimas atliekamas pagal 16 punktą.

18. Norint atlikti 17 punkte nurodytą apskaičiavimą, paskirstomas išmetamas kiekis yra $e_{ec} + e_l + e_{sca} +$ tos e_p , e_{td} , e_{ccs} , ir e_{ccr} dalys, kurios išmetamos prieš gretutinio produkto gamybos proceso etapą ir per jį. Jei koks nors priskyrimas prie gretutinių produktų atliktas ankstesniame būvio ciklo proceso etape, tiems tikslams vietoj bendro šio išmetamo kiekio naudojama dalis to išmetamo kiekio, kuris buvo priskirtas tarpiniam kuro produktui paskutiniame tokio proceso etape.

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų atveju, atliekant tą skaičiavimą, atsižvelgiama į visus gretutinius produktus. Atliekoms ir liekanoms nepriskiriamas joks išmetamųjų teršalų kiekis. Apskaičiuojant daroma prielaida, kad neigiamos energinės vertės gretutinių produktų energinė vertė lygi nuliui.

Laikoma, kad atliekų ir liekanų, įskaitant medžių viršūnes ir šakas, šiaudus, išspaudas, lukštus, burbuolių kotus ir riešutų kevalus, taip pat perdirbimo liekanų, įskaitant neapdorotą gliceriną (nerafinuotą gliceriną) ir cukranendrių išspaudas, būvio ciklo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki tų atliekų ir liekanų surinkimo yra lygus nuliui, nesvarbu, ar prieš pavirsdamos galutiniais produktais jos perdirbamos į tarpinius produktus.

Jei kuras gaminamas perdirbimo gamyklose (ne apdorojimo įrenginiuose, sujungtuose su katilais arba kogeneracijos įrenginiais, tiekiančiais šilumą ir (arba) elektros energiją apdorojimo įrenginiui), 17 punkte nurodyto skaičiavimo tikslais atliekamos analizės vienetas yra perdirbimo gamykla.

19. Atliekant 3 punkte nurodytą su biodegalais susijusį apskaičiavimą, kaip lygintino iškastinio kuro vertės $E_{F(i)}$ yra 94 g CO_2eq /MJ.

Atliekant 3 punkte nurodytus su skystaisiais bioproduktais, kurie naudojami elektros energijai gaminti, susijusius apskaičiavimus, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{F(e)}$ turi būti 183 g CO_2eq /MJ.

Atliekant 3 punkte nurodytus su skystaisiais bioproduktais, kurie naudojami naudingajai šilumai, taip pat šilumai ir (arba) vėsumai gaminti, susijusius apskaičiavimus, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{F(h\&c)}$ turi būti 80 g CO_2eq /MJ.

D. NUMATYTOSIOS IŠSKAIDYTOS BIODEGALŲ IR SKYSTŲJŲ BIOPRODUKTŲ VERTĖS

Išskaidytos numatytosios auginimo vertės, e_{cc} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje, įskaitant iš dirvožemio sklindančio N_2O kiekį

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	9,6	9,6
etanolis iš kukurūzų	25,5	25,5
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų)	27,0	27,0
etanolis iš cukranendrių	17,1	17,1
ETBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	32,0	32,0
biodyzelinas iš saulėgrąžų	26,1	26,1
biodyzelinas iš sojos pupelių	21,2	21,2
biodyzelinas iš palmių aliejaus	26,2	26,2
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	0	0
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	0	0
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	33,4	33,4
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	26,9	26,9
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	22,1	22,1
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus	27,4	27,4
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	0	0
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	33,4	33,4
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	27,2	27,2
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	22,2	22,2
grynas augalinis palmių aliejus	27,1	27,1
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0

(**) Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Išskaidytos numatytosios auginimo vertės e_{ec} – tik iš dirvožemio sklindančiam N_2O kiekiui (šis kiekis jau įtrauktas į išskaidytąsias auginimo išmetamųjų teršalų vertes lentelėje e_{ec})

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių	4,9	4,9
etanolis iš kukurūzų	13,7	13,7
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų)	14,1	14,1
etanolis iš cukranendrių	2,1	2,1
ETBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAAE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	17,6	17,6
biodyzelinas iš saulėgrąžų	12,2	12,2
biodyzelinas iš sojos pupelių	13,4	13,4
biodyzelinas iš palmių aliejaus	16,5	16,5
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	0	0
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	0	0
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	18,0	18,0
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	12,5	12,5
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	13,7	13,7
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus	16,9	16,9
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	0	0
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	17,6	17,6
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	12,2	12,2
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	13,4	13,4
grynas augalinis palmių aliejus	16,5	16,5
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Išskaidytos numatytosios perdirbimo vertės: e_p , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	18,8	26,3
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	9,7	13,6
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	13,2	18,5
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	7,6	10,6
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	27,4	38,3
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	15,7	22,0
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	20,8	29,1
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	14,8	20,8
etanolis iš kukurūzų (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	28,6	40,1
etanolis iš kukurūzų (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,8	2,6
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	21,0	29,3
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	15,1	21,1
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	30,3	42,5
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,5	2,2
etanolis iš cukranendrių	1,3	1,8
ETBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
TAE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	11,7	16,3
biodyzelinas iš saulėgrąžų	11,8	16,5
biodyzelinas iš sojos pupelių	12,1	16,9
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	30,4	42,6
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	13,2	18,5
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	9,3	13,0
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	13,6	19,1
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	10,7	15,0
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	10,5	14,7
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	10,9	15,2
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	27,8	38,9
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	9,7	13,6
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	10,2	14,3
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	14,5	20,3
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	3,7	5,2
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	3,8	5,4
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	4,2	5,9
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	22,6	31,7
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	4,7	6,5
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0,6	0,8

(*) Numatytosios apdorojimo vertės, kai naudojama kogeneracija, galioja tik jei visa techninė šiluma gaunama kogeneracijos būdu.

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Išskaidytos numatytosios tik aliejaus ekstrahavimo vertės (šios vertės jau įtrauktos į išskaidytas perdirbimo vertes lentelėje e_p)

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
biodyzelinas iš rapsų grūdų	3,0	4,2
biodyzelinas iš saulėgrąžų	2,9	4,0
biodyzelinas iš sojos pupelių	3,2	4,4
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	20,9	29,2
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	3,7	5,1
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	0	0
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	4,3	6,1
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	3,1	4,4
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	3,0	4,1
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	3,3	4,6
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	21,9	30,7
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	3,8	5,4
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	4,3	6,0
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	3,1	4,4
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	3,0	4,2
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	3,4	4,7
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	21,8	30,5
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	3,8	5,3
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0	0

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Išskaidytos numatytosios transportavimo ir skirstymo vertės: e_{td} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	2,3	2,3
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	2,3	2,3
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,3	2,3
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,3	2,3
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,3	2,3
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,3	2,3
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	2,2	2,2
etanolis iš kukurūzų (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš kukurūzų (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	2,2	2,2
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	2,2	2,2
etanolis iš cukranendrių	9,7	9,7
ETBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
TAE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	1,8	1,8
biodyzelinas iš saulėgrąžų	2,1	2,1
biodyzelinas iš sojos pupelių	8,9	8,9
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	6,9	6,9
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	6,9	6,9
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	1,9	1,9
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	1,7	1,7
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	1,7	1,7
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	2,0	2,0
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	9,2	9,2
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	7,0	7,0
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	7,0	7,0
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	1,7	1,7
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	1,5	1,5
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	1,4	1,4
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	1,7	1,7
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	8,8	8,8
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	6,7	6,7
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	6,7	6,7
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	1,4	1,4

(*) Numatytosios apdorojimo vertės, kai naudojama kogeneracija, galioja tik jei visa techninė šiluma gaunama kogeneracijos būdu.

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Išskaidytos numatytosios tik galutinių degalų transportavimo ir skirstymo vertės. Šios vertės jau įtrauktos į Transportavimo ir skirstymo išmetamųjų teršalų lentelę e_{id} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje, tačiau toliau pateikiamos vertės naudingos, jei ūkio subjektas nori deklaruoti vien grūdų arba aliejaus transportavimo faktinį išmetamųjų teršalų kiekį

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	1,6	1,6
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	1,6	1,6
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	1,6	1,6
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kukurūzų (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kukurūzų (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	1,6	1,6
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	1,6	1,6
etanolis iš cukranendrių	6,0	6,0
etil-tret-butileterio (ETBE) dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių etanolio	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
tret-amiletileterio (TAEE) dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių etanolio	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
biodyzelinas iš rapsų grūdų	1,3	1,3
biodyzelinas iš saulėgrąžų	1,3	1,3
biodyzelinas iš sojos pupelių	1,3	1,3
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	1,3	1,3
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	1,3	1,3
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	1,3	1,3
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	1,3	1,3
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	1,2	1,2
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	1,2	1,2
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	1,2	1,2
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	1,2	1,2
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	1,2	1,2
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	1,2	1,2
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	1,2	1,2
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	0,8	0,8
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	0,8	0,8
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	0,8	0,8
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	0,8	0,8
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	0,8	0,8
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	0,8	0,8

(*) Numatytosios apdorojimo vertės, kai naudojama kogeneracija, galioja tik jei visa techninė šiluma gaunama kogeneracijos būdu.

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

Bendros auginimo, perdirbimo, transportavimo ir skirstymo vertės

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	30,7	38,2
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	21,6	25,5
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	25,1	30,4
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	19,5	22,5
etanolis iš cukrinių runkelių (be biodujų iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	39,3	50,2
etanolis iš cukrinių runkelių (su biodujomis iš žlaugtų, rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	27,6	33,9
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	48,5	56,8
etanolis iš kukurūzų (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	42,5	48,5
etanolis iš kukurūzų (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	56,3	67,8
etanolis iš kukurūzų (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	29,5	30,3
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras įprastame katile)	50,2	58,5
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (gamtinės dujos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	44,3	50,3
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (rusvosios anglys kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	59,5	71,7
etanolis iš kitokių grūdų (ne kukurūzų) (miško liekanos kaip proceso kuras kogeneracijos įrenginyje (*))	30,7	31,4
etanolis iš cukranendrių	28,1	28,6
ETBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	
TAEE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam etanolio gamybos būdo kiekiui	

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
biodyzelinas iš rapsų grūdų	45,5	50,1
biodyzelinas iš saulėgrąžų	40,0	44,7
biodyzelinas iš sojos pupelių	42,2	47,0
biodyzelinas iš palmių aliejaus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	63,5	75,7
biodyzelinas iš palmių aliejaus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	46,3	51,6
biodyzelinas iš kepimo aliejų atliekų	11,2	14,9
biodyzelinas iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	15,3	20,8
hidrinimu valytas augalinis rapsų grūdų aliejus	45,8	50,1
hidrinimu valytas augalinis saulėgrąžų aliejus	39,4	43,6
hidrinimu valytas augalinis sojos pupelių aliejus	42,2	46,5
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	62,2	73,3
hidrinimu valytas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	44,1	48,0
hidrinimu valytas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	11,9	16,0
hidrinimu valytas aliejus iš lydytų gyvūninių riebalų (**)	16,0	21,8
grynas augalinis rapsų grūdų aliejus	38,5	40,0
grynas augalinis saulėgrąžų aliejus	32,7	34,3
grynas augalinis sojos pupelių aliejus	35,2	36,9
grynas augalinis palmių aliejus (atvirasis nuotekų rezervuaras)	56,3	65,4
grynas augalinis palmių aliejus (procesas su metano surinkimu aliejaus gamykloje)	38,4	57,2
grynas aliejus iš kepimo aliejaus atliekų	2,0	2,2

(*) Numatytosios apdorojimo vertės, kai naudojama kogeneracija, galioja tik jei VISA techninė šiluma gaunama kogeneracijos būdu.

(**) Pastaba. Taikoma tik biodegalams, pagamintiems iš šalutinių gyvūninių produktų, klasifikuojamų kaip 1 ir 2 kategorijų medžiagos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kurių atveju neatsižvelgiama į išmetamų teršalų, susijusių su higienizacija, kai tai – lydymo dalis, kiekį.

E. ATEITIES BIODEGALŲ IR SKYSTŲJŲ BIOPRODUKTŲ, KURIŲ 2016 M. NEBUVO RINKOJE ARBA RINKOJE BUVO TIK MAŽI JŲ KIEKIAI, ĮVERTINTOS IŠSKAIDYTOS NUMATYTOSIOS VERTĖS

Išskaidytos numatytosios auginimo vertės: e_{ec} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje, įskaitant išmetamo N_2O kiekį (su medienos atliekų ir auginamo miško medienos smulkinimu)

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	1,8	1,8
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	3,3	3,3
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	8,2	8,2
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	8,2	8,2
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	12,4	12,4
dimetileris (DME) iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	3,1	3,1
dimetileris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	7,6	7,6
metanolis iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	3,1	3,1
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	7,6	7,6
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,5	2,5
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,5	2,5
dimetileris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,5	2,5
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,5	2,5
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos numatytosios iš dirvožemio sklindančio N_2O vertės (įtrauktos į išskaidytas numatytąsias auginimo vertes lentelėje e_{ec})

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	0	0
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	0	0

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	4,4	4,4
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	0	0
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	4,4	4,4
dimetileteris (DME) iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	0	0
dimetileteris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	4,1	4,1
metanolis iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	0	0
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	4,1	4,1
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
dimetileteris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos numatytosios perdirbimo vertės: e_p , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	4,8	6,8
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	0,1	0,1
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	0,1	0,1
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	0,1	0,1
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	0,1	0,1
dimetileteris (DME) iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	0	0

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
dimetileteris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	0	0
metanolis iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	0	0
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	0	0
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
dimetileteris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	0	0
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos numatytosios transportavimo ir skirstymo vertės: e_{td} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	7,1	7,1
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	10,3	10,3
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	8,4	8,4
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	10,3	10,3
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	8,4	8,4
dimetileteris (DME) iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	10,4	10,4
dimetileteris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	8,6	8,6
metanolis iš medienos atliekų pavieniam įrenginyje	10,4	10,4
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniam įrenginyje	8,6	8,6
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	7,7	7,7
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	7,9	7,9
dimetileteris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	7,7	7,7

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	7,9	7,9
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Išskaidytos numatytosios tik galutinių degalų transportavimo ir skirstymo vertės. Šios vertės jau įtrauktos į Transportavimo ir skirstymo išmetamųjų teršalų lentelę e_{id} , kaip apibrėžta šio priedo C dalyje, tačiau toliau pateikiamos vertės naudingos, jei ūkio subjektas nori deklaruoti vien pradinės žaliavos transportavimo faktinį išmetamųjų teršalų kiekį.

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	1,6	1,6
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	1,2	1,2
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	1,2	1,2
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	1,2	1,2
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	1,2	1,2
dimetileteris (DME) iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	2,0	2,0
dimetileteris (DME) iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	2,0	2,0
metanolis iš medienos atliekų paviniame įrenginyje	2,0	2,0
metanolis iš auginamo miško medienos paviniame įrenginyje	2,0	2,0
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,0	2,0
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,0	2,0
dimetileteris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,0	2,0

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	2,0	2,0
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

Bendros auginimo, perdirbimo, transportavimo ir skirstymo vertės

Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos būdas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
etanolis iš kviečių šiaudų	13,7	15,7
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	13,7	13,7
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	16,7	16,7
Fišerio ir Tropšo benzinas iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	13,7	13,7
Fišerio ir Tropšo benzinas iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	16,7	16,7
dimetileteris (DME) iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	13,5	13,5
dimetileteris (DME) iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	16,2	16,2
metanolis iš medienos atliekų pavieniame įrenginyje	13,5	13,5
metanolis iš auginamo miško medienos pavieniame įrenginyje	16,2	16,2
Fišerio ir Tropšo dyzelinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	10,2	10,2
Fišerio ir Tropšo benzinas iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	10,4	10,4
dimetileteris (DME) iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	10,2	10,2
metanolis iš juodojo šarmo dujinimo, įdiegto celiuliozės gamykloje	10,4	10,4
MTBE dalis iš atsinaujinančiųjų išteklių	Lygus naudojamam metanolio gamybos būdo kiekiui	

VI PRIEDAS

BIOMASĖS KURO IR LYGINTINO IŠKASTINIO KURO ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ POVEIKIO APSKAIČIAVIMO TAISYKLĖS

A. TIPINĖS IR NUMATYTOSIOS BIOMASĖS KURO IŠMETAMO ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ KIEKIO SUMAŽĖJIMO VERTĖS, JEI BIOMASĖS KURAS GAMINAMAS NEIŠMETANT ANGLIES (NETO) DĖL ŽEMĖS NAUDOJIMO PAKĖITIMO

SKIEDROS					
Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
		Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
Miško liekanų skiedros	1–500 km	93 %	89 %	91 %	87 %
	500–2 500 km	89 %	84 %	87 %	81 %
	2 500–10 000 km	82 %	73 %	78 %	67 %
	Toliau kaip 10 000 km	67 %	51 %	60 %	41 %
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) skiedros	2 500–10 000 km	77 %	65 %	73 %	60 %
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) skiedros	1–500 km	89 %	83 %	87 %	81 %
	500–2 500 km	85 %	78 %	84 %	76 %
	2 500–10 000 km	78 %	67 %	74 %	62 %
	Toliau kaip 10 000 km	63 %	45 %	57 %	35 %
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) skiedros	1–500 km	91 %	87 %	90 %	85 %
	500–2 500 km	88 %	82 %	86 %	79 %
	2 500–10 000 km	80 %	70 %	77 %	65 %
	Toliau kaip 10 000 km	65 %	48 %	59 %	39 %
Kamienų skiedros	1–500 km	93 %	89 %	92 %	88 %
	500–2 500 km	90 %	85 %	88 %	82 %
	2 500–10 000 km	82 %	73 %	79 %	68 %
	Toliau kaip 10 000 km	67 %	51 %	61 %	42 %
Pramonės liekanų skiedros	1–500 km	94 %	92 %	93 %	90 %
	500–2 500 km	91 %	87 %	90 %	85 %
	2 500–10 000 km	83 %	75 %	80 %	71 %
	Toliau kaip 10 000 km	69 %	54 %	63 %	44 %

MEDIENOS GRANULĖS (*)						
Biomasės kuro gamybos sistema		Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
			Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
Miško liekanų medienos briketai arba granulės	1 atvejis	1–500 km	58 %	37 %	49 %	24 %
		500–2 500 km	58 %	37 %	49 %	25 %
		2 500–10 000 km	55 %	34 %	47 %	21 %
		Toliau kaip 10 000 km	50 %	26 %	40 %	11 %
	2a atvejis	1–500 km	77 %	66 %	72 %	59 %
		500–2 500 km	77 %	66 %	72 %	59 %
		2 500–10 000 km	75 %	62 %	70 %	55 %
		Toliau kaip 10 000 km	69 %	54 %	63 %	45 %
	3a atvejis	1–500 km	92 %	88 %	90 %	85 %
		500–2 500 km	92 %	88 %	90 %	86 %
		2 500–10 000 km	90 %	85 %	88 %	81 %
		Toliau kaip 10 000 km	84 %	76 %	81 %	72 %
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) medienos briketai arba granulės	1 atvejis	2 500–10 000 km	52 %	28 %	43 %	15 %
	2a atvejis	2 500–10 000 km	70 %	56 %	66 %	49 %
	3a atvejis	2 500–10 000 km	85 %	78 %	83 %	75 %
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) medienos briketai arba granulės	1 atvejis	1–500 km	54 %	32 %	46 %	20 %
		500–10 000 km	52 %	29 %	44 %	16 %
		Toliau kaip 10 000 km	47 %	21 %	37 %	7 %
	2a atvejis	1–500 km	73 %	60 %	69 %	54 %
		500–10 000 km	71 %	57 %	67 %	50 %
		Toliau kaip 10 000 km	66 %	49 %	60 %	41 %
	3a atvejis	1–500 km	88 %	82 %	87 %	81 %
		500–10 000 km	86 %	79 %	84 %	77 %
		Toliau kaip 10 000 km	80 %	71 %	78 %	67 %

MEDIENOS GRANULĖS (*)						
Biomasės kuro gamybos sistema		Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
			Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) medienos briketai arba granulės	1 atvejis	1–500 km	56 %	35 %	48 %	23 %
		500–10 000 km	54 %	32 %	46 %	20 %
		Toliau kaip 10 000 km	49 %	24 %	40 %	10 %
	2a atvejis	1–500 km	76 %	64 %	72 %	58 %
		500–10 000 km	74 %	61 %	69 %	54 %
		Toliau kaip 10 000 km	68 %	53 %	63 %	45 %
	3a atvejis	1–500 km	91 %	86 %	90 %	85 %
		500–10 000 km	89 %	83 %	87 %	81 %
		Toliau kaip 10 000 km	83 %	75 %	81 %	71 %
Kamieniai	1 atvejis	1–500 km	57 %	37 %	49 %	24 %
		500–2 500 km	58 %	37 %	49 %	25 %
		2 500–10 000 km	55 %	34 %	47 %	21 %
		Toliau kaip 10 000 km	50 %	26 %	40 %	11 %
	2a atvejis	1–500 km	77 %	66 %	73 %	60 %
		500–2 500 km	77 %	66 %	73 %	60 %
		2 500–10 000 km	75 %	63 %	70 %	56 %
		Toliau kaip 10 000 km	70 %	55 %	64 %	46 %
	3a atvejis	1–500 km	92 %	88 %	91 %	86 %
		500–2 500 km	92 %	88 %	91 %	87 %
		2 500–10 000 km	90 %	85 %	88 %	83 %
		Toliau kaip 10 000 km	84 %	77 %	82 %	73 %
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės	1 atvejis	1–500 km	75 %	62 %	69 %	55 %
		500–2 500 km	75 %	62 %	70 %	55 %
		2 500–10 000 km	72 %	59 %	67 %	51 %
		Toliau kaip 10 000 km	67 %	51 %	61 %	42 %
	2a atvejis	1–500 km	87 %	80 %	84 %	76 %
		500–2 500 km	87 %	80 %	84 %	77 %
		2 500–10 000 km	85 %	77 %	82 %	73 %
		Toliau kaip 10 000 km	79 %	69 %	75 %	63 %

MEDIENOS GRANULĖS (*)						
Biomasės kuro gamybos sistema		Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
			Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
	3a atvejis	1–500 km	95 %	93 %	94 %	91 %
		500–2 500 km	95 %	93 %	94 %	92 %
		2 500–10 000 km	93 %	90 %	92 %	88 %
		Toliau kaip 10 000 km	88 %	82 %	85 %	78 %

(*) 1 atvejis – procesai, kai techninę šilumą granulių gamyklai duoda gamtinių dujų katilas. Elektra granulių gamyklai tiekama iš tinklo;
 2a atvejis – procesai, kai techninę šilumą duoda džiovintomis skiedromis kūrenamas medžio skiedrų katilas. Elektra granulių gamyklai tiekama iš tinklo;
 3a atvejis – procesai, kai elektrą ir šilumą granulių gamyklai duoda džiovintomis skiedromis kūrenamas kogeneracinis įrenginys.

ŽEMĖS ŪKIO GAMYBOS BŪDAI					
Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
		Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis <0,2 t/m ³ (*)	1–500 km	95 %	92 %	93 %	90 %
	500–2 500 km	89 %	83 %	86 %	80 %
	2 500–10 000 km	77 %	66 %	73 %	60 %
	Toliau kaip 10 000 km	57 %	36 %	48 %	23 %
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis >0,2 t/m ³ (**)	1–500 km	95 %	92 %	93 %	90 %
	500–2 500 km	93 %	89 %	92 %	87 %
	2 500–10 000 km	88 %	82 %	85 %	78 %
	Toliau kaip 10 000 km	78 %	68 %	74 %	61 %
Šiaudų granulės	1–500 km	88 %	82 %	85 %	78 %
	500–10 000 km	86 %	79 %	83 %	74 %
	Toliau kaip 10 000 km	80 %	70 %	76 %	64 %
Cukranendrių išspaudų briketai	500–10 000 km	93 %	89 %	91 %	87 %
	Toliau kaip 10 000 km	87 %	81 %	85 %	77 %
Alyvpalmių sėklų miltai	Toliau kaip 10 000 km	20 %	-18 %	11 %	-33 %

ŽEMĖS ŪKIO GAMYBOS BŪDAI					
Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė	
		Šiluma	Elektros energija	Šiluma	Elektros energija
Alyvpalmių sėklų miltai (iš aliejaus gamyklos neišmetamas CH ₄)	Toliau kaip 10 000 km	46 %	20 %	42 %	14 %

(*) Prie šios grupės medžiagų priskiriamos mažo tūrinio tankio žemės ūkio liekanos ir joje yra tokios medžiagos, kaip šiaudų ryšuliai, avių lukštai, ryžių lukštai ir cukranendrių išspaudų ryšuliai (sąrašas nebaigtinis).

(**) Didėsio tūrinio tankio žemės ūkio liekanų grupė, kurioje yra tokios medžiagos, kaip kukurūzų burbulės, riešutų kevalai, sojos pupelių lukštai, alyvpalmių sėklų kevalai (sąrašas nebaigtinis).

BIODUJOS ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBAI (*)				
Biodujų gamybos sistema		Technologinis sprendimas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Šlapiasis mėšlas ⁽¹⁾	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas ⁽²⁾	146 %	94 %
		Uždara laikomas degazuotasis substratas ⁽³⁾	246 %	240 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	136 %	85 %
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	227 %	219 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	142 %	86 %
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	243 %	235 %
Visas kukurūzo augalas ⁽⁴⁾	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	36 %	21 %
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	59 %	53 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	34 %	18 %
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	55 %	47 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	28 %	10 %
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	52 %	43 %

⁽¹⁾ Į biodujų gamybos iš mėšlo vertes įskaičiuotas neigiamas išmetamųjų teršalų, neišmetų tvarkant neapdorotą mėšlą, kiekis. Laikoma, kad vertė e_{sc} yra lygi -45 g CO₂eq/MJ anaerobiškai skaidomo mėšlo.

⁽²⁾ Atvirai laikomas degazuotasis substratas skleidžia CH₄ ir N₂O. Pasklidusių medžiagų kiekis keičiasi priklausomai nuo aplinkos sąlygų, pasluoksnio rūšies ir skaidymo efektyvumo.

⁽³⁾ Uždarasis laikymas reiškia, kad skaidymo procesu gautas degazuotasis substratas laikomas hermetiškoje talpoje, todėl laikymo metu sklindančios biudujos surenkamos ir naudojamos papildomos elektros energijos arba biometano gamybai. Į tą procesą neįskaičiuotas joks išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.

⁽⁴⁾ Visas kukurūzo augalas – kukurūzai, nupjauti pašarui ir užkonservuoti silose.

BIODUJOS ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBAI (*)

Biodujų gamybos sistema		Technologinis sprendimas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Biologinės atliekos	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	47 %	26 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	84 %	78 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	43 %	21 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	77 %	68 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	38 %	14 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	76 %	66 %

(*) 1 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalingą elektrą ir šilumą duoda pats kogeneracijos įrenginio variklis.

2 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalinga elektros energijainama iš tinklo, o techninę šilumą duoda pats kogeneracijos įrenginio variklis. Kai kuriose valstybėse narėse ūkio subjektams negalima kreiptis subsidijų bendrajai produkcijai, todėl labiau tikėtina 1 atvejo konfigūracija.

3 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalinga elektros energijainama iš tinklo, o techninę šilumą duoda biodujų katilas. Šis atvejis tinka kai kuriems įrenginiams, kuriuose kogeneracijos įrenginio variklio nėra objekte, o biodujos parduodamos (bet nemodifikuotos į biometaną).

BIODUJOS ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBAI. MĖŠLO IR KUKURŪZŲ MIŠINIAI

Biodujų gamybos sistema		Technologinis sprendimas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Mėšlo – kukurūzų 80 %–20 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	72 %	45 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	120 %	114 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	67 %	40 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	111 %	103 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	65 %	35 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	114 %	106 %
Mėšlo – kukurūzų 70 %–30 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	60 %	37 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	100 %	94 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	57 %	32 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	93 %	85 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	53 %	27 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	94 %	85 %

BIODUJOS ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBAI. MĖŠLO IR KUKURŪZŲ MIŠINIAI				
Biodujų gamybos sistema		Technologinis sprendimas	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Mėšlo – kukurūzų 60 %–40 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	53 %	32 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	88 %	82 %
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	50 %	28 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	82 %	73 %
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	46 %	22 %
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	81 %	72 %
BIOMETANAS TRANSPORTUI (*)				
Biometano gamybos sistema	Technologiniai sprendimai		Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Šlapiasis mėšlas	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos		117 %	72 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos		133 %	94 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos		190 %	179 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos		206 %	202 %
Visas kukurūzo augalas	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos		35 %	17 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos		51 %	39 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos		52 %	41 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos		68 %	63 %
Biologinės atliekos	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos		43 %	20 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos		59 %	42 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos		70 %	58 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos		86 %	80 %

(*) Naudojant biometaną išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas galioja tik suslėgtam biometanui, susijusiam su transporto lygintino iškastinio kuro verte 94 g CO₂eq/MJ.

(*) Naudojant biometaną išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas galioja tik suslėgtam biometanui, susijusiam su transporto lygintinio iškastinio kuro verte 94 g CO₂eq/MJ.

BIOMETANAS. MĖŠLO IR KUKURŪZŲ MIŠINIAI (*)			
Biometano gamybos sistema	Technologiniai sprendimai	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – tipinė vertė	Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas – numatytoji vertė
Mėšlo – kukurūzų 80 %–20 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos ⁽¹⁾	62 %	35 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos ⁽²⁾	78 %	57 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	97 %	86 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	113 %	108 %
Mėšlo – kukurūzų 70 %–30 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	53 %	29 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	69 %	51 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	83 %	71 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	99 %	94 %
Mėšlo – kukurūzų 60 %–40 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	48 %	25 %
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	64 %	48 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	74 %	62 %
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	90 %	84 %

(*) Naudojant biometaną išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas galioja tik suslėgtam biometanui, susijusiam su transporto lygintinio iškastinio kuro verte 94 g CO₂eq/MJ.

B. METODIKA

1. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant biomasės kurą, kiekis apskaičiuojamas taip:

a) Šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų gaminant ir naudojant biomasės kurą iki jo pavertimo elektros energija, šiluma ir vėsoma, kiekis apskaičiuojamas taip:

$$E = e_{ec} + e_l + e_p + e_{td} + e_u - e_{sca} - e_{ccs} - e_{ccr}$$

kai:

E = visas kuro gamybos išmetamųjų teršalų kiekis iki energijos virsmo;

e_{ec} = žaliavų išgavimo arba auginimo išmetamųjų teršalų kiekis;

e_l = išmetamųjų teršalų dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, kiekis metų laikotarpiui;

e_p = perdirbimo išmetamųjų teršalų kiekis;

⁽¹⁾ Prie šios kategorijos priskiriamos šių rūšių technologijos, kuriomis biodujos modifikuojamos į biometaną: svyruojančio slėgio adsorbicija (PSA), slėginis plovimas vandeniu (PWS), membranos, kriogeninis ir organinis fizinis valymas (OPS). Į šią kategoriją įtrauktas išmetamas 0,03 MJ CH₄/MJ biometano kiekis, taikomas su išėinančiomis dujomis išmetamam metanui.

⁽²⁾ Prie šios kategorijos priskiriamos šių rūšių technologijos, kuriomis biodujos modifikuojamos į biometaną: slėginis plovimas vandeniu (PWS), jei vanduo recirkuliuoja, svyruojančio slėgio adsorbicija (PSA), cheminis valymas, organinis fizinis valymas (OPS), membranos ir kriogeninis modifikavimas. Šiai kategorijai nenumatytas joks išmetamo metano kiekis (jei susidaro metano, toks išėinančiose dujose esantis metanas sudeginamas).

e_{td} = transportavimo ir skirstymo išmetamųjų teršalų kiekis;

e_u = naudojamo kuro išmetamųjų teršalų kiekis;

e_{sca} = išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl anglies kaupimosi dirvožemyje, pasitelkiant geresnį žemės ūkio valdymą;

e_{ccs} = išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl CO₂ surinkimo ir geologinio saugojimo ir

e_{ccr} = išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl CO₂ surinkimo ir pakeitimo

Į kiekį, išmetamą gaminant mechanizmus ir įrangą, neatsižvelgiama.

- b) Jei biologinių dujų gamykloje, kartu skaidant įvairius substratus, gaminamos biodujos arba biometanas, tipinis ir numatytas sumažintas išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taip:

$$E = \sum_1^n \cdot E_n$$

kai:

E = išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis kiekvienam biodujų arba biometano, pagamintų skaidant nustatyto mišinio substratus, MJ

S_n = pradinės žaliavos n procentinė dalis energinėje vertėje

E_n = šio priedo D dalyje numatyto gamybos būdo n išmetamųjų teršalų kiekis, išreikštas gCO₂/MJ (*)

$$S_n = \frac{P_n \cdot W_n}{\sum_1^n \cdot W_n}$$

kai:

P_n = kilogramo šlapiosios pradinės žaliavos n energijos išeiga [MJ] (**)

W_n = substrato n svorinis daugiklis, apibrėžiamas kaip:

$$W_n = \frac{I_n}{\sum_1^n I_n} \cdot \left(\frac{1 - AM_n}{1 - SM_n} \right)$$

kai:

I_n = metinis į pūdytuvą sudėto substrato n kiekis [nesuskaidytos medžiagos tonomis]

AM_n = vidutinis metinis substrato n drėgnumas [kg vandens / kg nesuskaidytos medžiagos]

SM_n = standartinis substrato n drėgnumas (***)

(*) Jei gyvulių mėšlas naudojamas kaip substratas, už gerą žemės ūkio valdymą ir mėšlo tvarkymą skaičiuojamas 45 gCO₂eq/MJ (– 54 kg CO₂eq/ t nesuskaidytos medžiagos) priedas.

(**) Tipinės ir numatytosios vertės apskaičiuojamos naudojant šias P_n vertes:

SP(kukurūzai): 4,16 [MJ]_{biodujų}/kg šlapių kukurūzų drėgnumas 65 %]

P(mėšlas): 0,50 [MJ]_{biodujų}/kg šlapiojo mėšlo drėgnumas 90 %]

P(biologinės atliekos) 3,41 [MJ]_{biodujų}/kg šlapių biologinių atliekų drėgnumas 76 %]

(***) Naudojamos šios standartinės substrato drėgnumo SM_n vertės:

SM(kukurūzai): 0,65 [kg vandens/kg nesuskaidytos medžiagos]

SM(mėšlas): 0,90 [kg vandens/kg nesuskaidytos medžiagos]

SM(biologinės atliekos): 0,76 [kg vandens/kg nesuskaidytos medžiagos]

- c) Jei biologinių dujų gamykloje, kartu skaidant substratus n , gaminamos biodujos elektros energijos gamybai arba biometanas, biodujų ir biometano faktinis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taip:

$$E = \sum_1^n S_n \cdot (e_{ec,n} + e_{td, žaliavos,n} + e_{l,n} - e_{sca,n}) + e_p + e_{td, produkto} + e_u - e_{ccs} - e_{ccr}$$

kai:

- E = visas biodujų arba biometano gamybos išmetamųjų teršalų kiekis iki energijos virsmo;
- S_n = pradinės žaliavos n procentinė dalis, kaip į pūdytuvą sudėtos medžiagos frakcija;
- $e_{ec,n}$ = pradinės žaliavos n išgavimo arba auginimo išmetamųjų teršalų kiekis;
- $e_{td,feedstock,n}$ = pradinės žaliavos n transportavimo į pūdytuvą išmetamųjų teršalų kiekis;
- $e_{l,n}$ = pradinės žaliavos n dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, išmetamo teršalų kiekis metų laikotarpiui;
- e_{sca} = išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl geresnio pradinės žaliavos n (*) tvarkymo;
- e_p = perdirbimo išmetamųjų teršalų kiekis;
- $e_{td,product}$ = biodujų ir (arba) biometano transportavimo ir skirstymo išmetamųjų teršalų kiekis;
- e_u = naudojant kurą susidarantių išmetamųjų teršalų kiekis, t. y. vykstant degimui išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;
- e_{ccs} = dėl CO_2 sugavimo ir geologinio saugojimo sumažintas išmetamas kiekis ir
- e_{ccr} = išmetamo teršalų kiekio sumažėjimas dėl CO_2 surinkimo ir pakeitimo

(*) Jei gyvulių mėšlas naudojamas kaip substratas biodujų ir biometano gamybai, už gerą žemės ūkio valdymą ir mėšlo tvarkymą prie e_{sca} priskaičiuojamas 45 g CO_2 eq/ MJ mėšlo priedas.

- d) Jei biomasės kuras naudojamas elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamybai, įskaitant energijos pavertimą pagaminta elektros energija ir (arba) šiluma arba vėsoma, išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taip:

- i) jei energijos įrenginys duoda tik šilumą:

$$EC_h = \frac{E}{\eta_h}$$

- ii) jei energijos įrenginys duoda tik elektros energiją:

$$EC_{el} = \frac{E}{\eta_{el}}$$

kai:

- $EC_{h,el}$ = visas galutinio energijos produkto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis;
- E = visas kuro išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis prieš galutinę energijos virsmą;
- η_{el} = elektrinis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos elektros energijos ir metinių kuro sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo;
- η_h = šiluminis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos naudingosios šilumos ir metinių kuro sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo.

- iii) jei energijos įrenginys duoda naudingą šilumą kartu su elektros energija ir (arba) mechanine energija, jo elektros energija ir mechaninė energija:

$$EC_{el} = \frac{E}{\eta_{el}} \left(\frac{C_{el} \cdot \eta_{el}}{C_{el} \cdot \eta_{el} + C_h \cdot \eta_h} \right)$$

- iv) jei energijos įrenginys duoda šilumą kartu su elektros energija ir (arba) mechanine energija, jo naudingoji šiluma:

$$EC_h = \frac{E}{\eta_h} \left(\frac{C_h \cdot \eta_h}{C_{el} \cdot \eta_{el} + C_h \cdot \eta_h} \right)$$

kai:

$EC_{h,el}$ = visas galutinio energijos produkto išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis,

E = visas kuro išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis prieš galutinę energijos virsmą;

η_{el} = elektrinis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos elektros energijos ir metinių energijos sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo;

η_h = šiluminis naudingumas, apibrėžiamas kaip per metus pagamintos naudingosios šilumos ir metinių energijos sąnaudų, atsižvelgiant į energinę vertę, dalmuo;

C_{el} = eksergijos dalis elektros energijoje ir (arba) mechaninėje energijoje, nustatyta 100 % ($C_{el} = 1$);

C_h = Karnò efektyvumas (eksergijos dalis naudingoje šilumoje).

Įvairių temperatūrų naudingosios šilumos Karnò efektyvumas (C_h) apibrėžiamas taip:

$$C_h = \frac{T_h - T_0}{T_h}$$

kai:

T_h = naudingosios šilumos absoliučioji temperatūra (kelvinais), išmatuota galutiniame taške;

T_0 = aplinkos temperatūra, nustatyta 273,15 K (lygu 0 °C).

Jeigu perteklinė šiluma eksportuojama pastatų šildymui (žemesnės nei 150 °C (423,15 K) temperatūros), C_h gali būti apibrėžiamas taip:

C_h = Karnò efektyvumas, kai šilumos temperatūra 150 °C (423,15 K), t. y.: 0,3546

To skaičiavimo tikslais taikomos šios terminų apibrėžtys:

- i) kogeneracija – viena laikė šiluminės energijos ir elektros energijos ir (arba) mechaninės energijos gamyba vienu procesu;
- ii) naudingoji šiluma – šiluma, šildymo arba vėsinimo tikslais gaminama siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą šilumos paklausą;
- iii) ekonomiškai pagrįsta paklausa – paklausa, kuri nedidesnė už šildymo arba vėsinimo poreikį ir kuri būtų kitaip tenkinama rinkos sąlygomis.

2. Biomasės kuro išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis apskaičiuojamas taip:

- a) biomasės kuro išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (E) išreiškiamas CO₂ ekvivalento gramais biomasės kuro MJ, g CO₂eq/MJ;
- b) naudojant biomasės kurą pagamintos šilumos arba elektros energijos išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (EC) išreiškiamas CO₂ ekvivalento gramais galutinio energijos produkto (šilumos arba elektros energijos) MJ, g CO₂eq /MJ.

Jei šiluma ir vėsima gaminamos kartu su elektros energija, išmetamas teršalų kiekis paskirstomas tarp šilumos ir elektros energijos (kaip nustatyta 1 punkto d papunktyje), nesvarbu, ar šiluma naudojama šildymui ar vėsinimui ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Šiluma arba atliekinė šiluma naudojama vėsumos (atvėsinto oro arba vandens) gamybai absorbciniais aušintuvais. Todėl dera apskaičiuoti tik tą išmetamųjų teršalų kiekį, kuris susijęs su kiekvienu pagamintos šilumos MJ, nesvarbu, ar šiluma galiausiai naudojama šildymui, ar vėsinimui absorbciniais aušintuvais.

Jei išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekis (e_{cc}) išreiškiamas g CO₂eq/sausosios pradinės žaliavos tonos, CO₂ ekvivalento gramai MJ kuro (g CO₂eq /MJ) apskaičiuojami taip ⁽¹⁾:

$$e_{cc} \text{ kuro}_a \left[\frac{\text{gCO}_2 \text{ eq}}{\text{MJ kuro}} \right]_{cc} = \frac{e_{cc} \text{ žaliavos}_a \left[\frac{\text{gCO}_2 \text{ eq}}{t_{\text{sausosios}}} \right]}{LHV_a \left[\frac{\text{MJ žaliavos}}{t_{\text{sausosios žaliavos}}} \right]} \cdot \text{kuro žaliavos koeficientas}_a \cdot \text{kuro paskirstymo koeficientas}_a$$

Kai

$$\text{kuro paskirstymo koeficientas}_a = \left[\frac{\text{Kuro energija}}{\text{Kuro energija} + \text{Gretutinių produktų energija}} \right]$$

$$\text{kuro žaliavos koeficientas}_a = [\text{žaliavos kiekis MJ, reikalingas 1 MJ kuro pagaminti}]$$

Sausosios pradinės žaliavos tonos išmetamas teršalų kiekis apskaičiuojamas taip:

$$e_{cc} \text{ žaliavos}_a \left[\frac{\text{gCO}_2 \text{ eq}}{t_{\text{sausosios}}} \right] = \frac{e_{cc} \text{ žaliavos}_a \left[\frac{\text{gCO}_2 \text{ eq}}{t_{\text{drėgnosios}}} \right]}{(1 - \text{drėgnis})}$$

3. Naudojant biomasės kurą išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas apskaičiuojamas taip:

- a) transporto degalams naudojamo biomasės kuro išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas:

$$\text{KIEKIO SUMAŽĖJIMAS} = (E_{F(t)} - E_B)/E_{F(t)},$$

kai:

E_B = bendras transporto degalams naudojamo biomasės kuro išmetamas kiekis ir

$E_{F(t)}$ = bendras lygintino iškastinio kuro išmetamųjų teršalų kiekis transporto sektoriuje;

- b) naudojant iš biomasės kuro pagamintą šilumą ir vėsumą, taip pat elektros energiją išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas:

$$\text{KIEKIO SUMAŽĖJIMAS} = (EC_{F(h\&c,el)} - EC_{B(h\&c,el)})/EC_{F(h\&c,el)},$$

kai:

$EC_{B(h\&c,el)}$ = visas šilumos arba elektros energijos išmetamųjų teršalų kiekis;

$EC_{F(h\&c,el)}$ = visas lygintino iškastinio kuro išmetamųjų teršalų kiekis naudingajai šilumai ir elektros energijai.

4. Šiltnamio efektą sukeliančios dujos, į kurias atsižvelgiama pagal 1 punktą, yra CO₂, N₂O ir CH₄. CO₂ ekvivalentui apskaičiuoti tos dujos įvertinamos taip:

CO₂: 1

N₂O: 298

CH₄: 25

5. Į kiekį, kuris išmetamas išgaunant, nuimant žaliavų derlių arba auginant žaliavas (e_{cc}), įtraukiamas kiekis, išmetamas vykstant gavybos arba auginimo procesams, taip pat kiekis, išmetamas renkant, džiovinant ir saugant žaliavas, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su gavybai arba auginimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba. CO₂ surinkimas auginant žaliavas neįskaičiuojamas. Kiekio, kuris išmetamas auginant žemės ūkio biomasę, įverčius galima gauti vietoj faktinių verčių taikant vietovių, įrašomų į šios direktyvos 31 straipsnio 4 dalyje nurodytas ataskaitas, auginimo išmetamųjų teršalų kiekio vidurkius arba naudojantis informacija apie auginimo išmetamųjų teršalų kiekio numatytąsias išskaidytas vertes, įtrauktas į šį priedą. Jei tose ataskaitose aktualios informacijos nėra, galima vidurkius, kaip alternatyvą faktinėms vertėms, apskaičiuoti atsižvelgiant į vietinius ūkininkavimo būdus, pavyzdžiui, remiantis ūkių grupės duomenimis.

Teršalų, išmetamų auginant ir kertant miško biomasę, kiekio įverčius, kaip alternatyvą faktinėms vertėms, galima gauti naudojantis teršalų, išmetamų auginant ir kertant miško biomasę, kiekio vidurkiais, apskaičiuotais tai vietovei nacionaliniu lygmeniu.

⁽¹⁾ Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekio (e_{cc}) apskaičiavimo formulėje nurodomi atvejai, kai pradinė žaliava paverčiama biokuru vienu etapu. Sudėtingesnių tiekimo grandinių atveju, siekiant apskaičiuoti tarpinių produktų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidariusių išgaunant arba auginant žaliavas, kiekį (e_{cc}), reikia atlikti korekcijas.

6. 1 punkto a papunktyje nurodyto skaičiavimo tikslais į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimą, pasiektą geriau valdant žemės ūkio e_{sca} (pavyzdžiui, mažiau įdirbant žemę arba jos neįdirbant, pagerinus sėjomainą, sėjant antsėlius, taip pat valdant pasėlių liekanas ir naudojant organines dirvožemio gerinimo medžiagas (pavyzdžiui, kompostą, mėšlo skaidymo degazuotąjį substratą)), atsižvelgiama tik jei pateikiami svarūs ir patikimi įrodymai, kad dirvožemyje sukaupta daugiau anglies arba kad pagrįsta tikėtis, kad auginant atitinkamą žaliavą anglies dirvožemyje susikaupė daugiau, atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekius, jei auginant žaliavas naudota daugiau trąšų ir herbicidų ⁽¹⁾.
7. Dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, metams apskaičiuotas išmetamas kiekis e_i apskaičiuojamas bendrą išmetamą kiekį padalijant į lygias dalis 20 metų laikotarpiui. Tam išmetamųjų teršalų kiekiui apskaičiuoti taikoma tokia taisyklė:

$$e_i = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P - e_B, \text{ } ^{(2)}$$

kai:

e_i = dėl anglies atsargų kitimo, susijusio su žemės naudojimo keitimu, metams apskaičiuotas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (išmatuotas kaip CO₂ ekvivalento masė biomasės kuri energijos vienetui); pasėlių žemė ⁽³⁾ ir daugiamečių pasėlių žemė ⁽⁴⁾ laikomos vienu žemės naudojimu;

CS_R = su etaloniniu žemės naudojimu susijusios anglies atsargos ploto vienetui (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetui, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Etaloninis žemės naudojimas yra žemės naudojimas 2008 m. sausio mėn. arba 20 metų iki žaliavos gavimo, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė;

CS_A = su faktiniu žemės naudojimu susijusios anglies atsargos ploto vienetui (išmatuotos kaip anglies masė (tonomis) ploto vienetui, įskaitant dirvožemį ir augmeniją). Tais atvejais, kai anglies atsargos susikaupia per daugiau kaip vienerius metus, CS_A vertė yra numatomos atsargos ploto vienetui po 20 metų arba, jei tai įvyksta anksčiau, pasėliams pasiekus brandą;

P = pasėlių produktyvumas (išmatuotas kaip biomasės kuro energija ploto vienetui per metus) ir

e_B = 29 g CO₂eq/MJ biomasės kuro priedas, jei biomasė gauta iš atkurtos nualintos žemės 8 punkte nustatytais sąlygomis.

8. Suteikiamas 29 g CO₂eq/MJ priedas, jeigu pateikiami įrodymai, kad žemė:

a) 2008 m. sausio mėn. nebuvo naudojama žemės ūkio veiklai ar bet kuriai kitai veiklai ir

b) yra labai nualinta žemė, įskaitant žemę, kuri anksčiau buvo žemės ūkio paskirties žemė.

29 g CO₂eq/MJ priedas taikomas laikotarpiu iki 20 metų nuo žemės naudojimo paskirties pakeitimo į žemės ūkio paskirtį datos, jei užtikrinamas nuolatinis anglies atsargų didėjimas, taip pat žymiai sumažinamas erozijos pasireiškimas b papunktyje nurodytoje žemėje.

9. Labai nualinta žemė – žemė, kuri gana ilgą laiką buvo labai druskinga arba turėjo labai mažai organinių medžiagų ir buvo labai paveikta erozijos.
10. Pagal šios direktyvos V priedo C dalies 10 punktą, Komisijos sprendimu 2010/335/ES ⁽⁵⁾, kuriame numatytos anglies sancaupų žemėje apskaičiavimo gairės, priimtos pagal šią direktyvą atsižvelgiant į 2006 m. Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos gaires dėl nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos (4 tomas) ir pagal reglamentus (ES) Nr. 525/2013 bei (ES) 2018/841, remiamasi apskaičiuojant anglies sancaupas žemėje.

⁽¹⁾ Tokius įrodymus gali sudaryti anglies kiekio dirvožemyje matavimo rezultatai, pavyzdžiui, pirmas matavimas prieš pradėdant auginimą ir vėlesni matavimai reguliariais intervalais kas kelerius metus. Tokiu atveju prieš gaunant antrojo matavimo rezultatus anglies kiekio padidėjimas dirvožemyje būtų įvertinamas remiantis atitinkamais eksperimentais arba dirvožemio modeliais. Po antrojo ir vėliau matavimo nustatant anglies kiekio padidėjimą dirvožemyje ir to padidėjimo mastą remiamasi tais matavimais.

⁽²⁾ Dalmuo, gautas dalijant CO₂ molekulinį svorį (44,010 g/mol) iš anglies molekulinio svorio (12,011 g/mol), yra lygus 3,664.

⁽³⁾ Pasėlių žemė pagal Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos apibrėžtį.

⁽⁴⁾ Daugiamečiai pasėliai apibrėžiami kaip daugiamečiai augalai, kurių stiebai paprastai nėra kasmet nupjaunami, pavyzdžiui, trumpos rotacijos želdiniai ir alyvpalmės.

⁽⁵⁾ 2010 m. birželio 10 d. Komisijos sprendimas 2010/335/ES dėl anglies sancaupų žemėje apskaičiavimo gairių, nurodytų Direktyvos 2009/28/EB V priede (OL L 151, 2010 6 17, p. 19).

11. Į kiekį, kuris išmetamas perdirbant (e_p), turi būti įtrauktas su pačiu perdirbimu susijęs išmetamas kiekis, su atliekomis ir nuotėkiu susijęs išmetamas kiekis ir kiekis, susijęs su perdirbimui naudojamų cheminių medžiagų arba produktų gamyba, įskaitant išmetamą CO_2 kiekį, kuris atitinka iškastinio kuro anglies kiekį, neatsižvelgiant į tai, ar jis iš tikrųjų proceso metu sudeginamas.

Norint apskaičiuoti elektros energijos, pagamintos ne kietojo ar dujinio biomasės kuro gamykloje, suvartojimą, tos elektros energijos gamybos ir skirstymo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio intensyvumas laikomas lygiu elektros energijos gamybos ir skirstymo vidutiniam išmetimo intensyvumui apibrėžtame regione. Nukrypstant nuo šios taisyklės, gamintojai gali naudoti tam tikros elektros energijos gamybos įmonės vidutinę vertę toje įmonėje pagamintai elektros energijai, jei ta įmonė neįjungta į elektros energijos sistemą.

Į perdirbimo išmetamųjų teršalų kiekį prireikus įskaičiuojamas tarpinių produktų ir medžiagų džiovavimo išmetamųjų teršalų kiekis.

12. Į transportavimo ir skirstymo (e_{it}) išmetamųjų teršalų kiekį turi būti įtrauktas kiekis, išmetamas transportuojant žaliavas bei pusgaminius ir saugant bei skirstant gatavas medžiagas. Kiekiui, išmetamam transportuojant ir skirstant, į kurį turi būti atsižvelgta pagal 5 punktą, šis punktas netaikomas.
13. Naudojant kurą išmetamo CO_2 kiekis (e_u) biomasės kurui turi būti prilygintas nuliui. Naudojant kurą išmetamų kitų (ne CO_2) šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CH_4 ir N_2O) kiekiai įskaičiuojami į vertę e_u .
14. Išmetamas kiekis, sumažinamas surenkant ir geologiškai saugant CO_2 (e_{ccs}), į kurį dar neatsižvelgta apskaičiuojant e_p , yra tik tas kiekis, kurio išvengiama surenkant ir saugant išmetamą CO_2 kiekį, tiesiogiai susijusį su biomasės kuro gavyba, transportavimu, perdirbimu ir skirstymu, jei saugojimas atitinka Direktyvą 2009/31/EB.
15. Išmetamas kiekis, sumažinamas surenkant ir pakeičiant CO_2 , (e_{ccr}) yra tiesiogiai susijęs su biomasės kuro gamyba, kuriai jis priskiriamas, ir yra tik tas kiekis, kurio išvengiama surenkant CO_2 , kurio anglis yra iš biomasės ir kuris naudojamas komercinių produktų ir paslaugų gamyboje siekiant pakeisti iškastinio kuro CO_2 .
16. Jei kogeneracijos įrenginys, šilumą ir (arba) elektros energiją duodantis biomasės kuro gamybos procesui, kurio išmetamųjų teršalų kiekis apskaičiuojamas, gamina perteklinę elektros energiją ir (arba) perteklinę naudingąją šilumą, išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis padalijamas tarp elektros energijos ir naudingosios šilumos pagal šilumos temperatūrą (atitinkančią šilumos naudingumą (naudą)). Naudingoji šilumos dalis apskaičiuojama sudauginant jos energinę vertę ir Karno efektyvumą (C_h) ir apskaičiuojama taip:

$$C_h = \frac{T_h - T_0}{T_h}$$

kai:

T_h = naudingosios šilumos absoliučioji temperatūra (kelvinais), išmatuota galutiniame taške;

T_0 = aplinkos temperatūra yra 273,15 K (lygi 0 °C).

Jeigu perteklinė šiluma eksportuojama pastatų šildymui (žemesnės nei 150 °C (423,15 K) temperatūros), C_h gali būti apibrėžiamas taip:

C_h = Karno efektyvumas, kai šilumos temperatūra 150 °C (423,15 K), t. y.: 0,3546

To skaičiavimo tikslais naudojamas faktinis efektyvumas, gaunamas metinį mechaninės energijos, elektros energijos ir šilumos kiekį atitinkamai padalijus iš metinių energijos sąnaudų.

To skaičiavimo tikslais taikomos šios terminų apibrėžtys:

- kogeneracija – vienalaikė šiluminės energijos ir elektros energijos ir (arba) mechaninės energijos gamyba vienu procesu;
- naudingoji šiluma – šiluma, šildymo arba vėsinimo tikslais gaminama siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą šilumos paklausą;
- ekonomiškai pagrįsta paklausa – paklausa, kuri nedidesnė už šildymo arba vėsinimo poreikį ir kuri būtų kitaip tenkinama rinkos sąlygomis.

17. Kai biomasės kuro gamybos procese gaminamas ir kuras, kuriam apskaičiuojamas išmetamas kiekis, ir vienas arba keli kiti produktai (gretutiniai produktai), išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis kurui arba jo tarpiniams produktui ir gretutiniams produktams turi būti paskirstytas proporcingai jų energinei vertei (nustatytai kaip žemutinė kuro degimo šiluma kitų nei elektros energija ir šiluma gretutinių produktų atveju). Perteklinės naudingosios šilumos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumas yra toks pat kaip biomasės kuro gamybos procesui tiekiamos šilumos arba elektros energijos taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumas, gaunamas apskaičiavus visų kogeneracijos įrenginio, katilo arba kito aparato, biomasės kuro gamybai duodančio šilumą arba elektros energiją, sąnaudų ir išmetamųjų teršalų, įskaitant pradinės žaliavas ir CH_4 bei N_2O , taršos šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis intensyvumą. Jei kogeneracijos būdu gaminama elektros energija ir šiluma, skaičiavimas atliekamas pagal 16 punktą.
18. Norint atlikti 17 punkte nurodytus apskaičiavimus, paskirstomas išmetamas kiekis yra $e_{\text{cc}} + e_l + e_{\text{sca}} + \text{tos } e_p, e_{\text{id}}, e_{\text{ccs}}$, ir e_{ccr} dalys, kurios išmetamos prieš gretutinio produkto gamybos proceso etapą ir per jį. Jei koks nors priskyrimas prie gretutinių produktų atliktas ankstesniame būvio ciklo proceso etape, tiems tikslams vietoj bendro to išmetamo kiekio naudojama dalis to išmetamo kiekio, kuris buvo priskirtas tarpiniams kuro produktui paskutiniame tokio proceso etape.

Biodujų ir biometano atveju, atliekant tą apskaičiavimą atsižvelgiama į visus gretutinius produktus, kuriems netaikomas 7 punktas. Atliekoms ir liekanoms nepriskiriamas joks išmetamųjų teršalų kiekis. Apskaičiuojant daroma prielaida, kad neigiamos energinės vertės gretutinių produktų energinė vertė lygi nuliui.

Laikoma, kad atliekų ir liekanų, įskaitant medžių viršūnes ir šakas, šiaudus, išspaudas, lukštus, burbuolių kotus ir riešutų kevalus, taip pat perdirbimo liekanų, įskaitant neapdorotą gliceriną (nerafinuotą gliceriną) ir cukranendrių išspaudas, būvio ciklo išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis iki tų atliekų ir liekanų surinkimo yra lygus nuliui, nesvarbu, ar prieš pavirsdamas galutiniais produktais jos perdirbamos į tarpinius produktus.

Jei biomasės kuras gaminamas perdirbimo gamyklose (ne apdorojimo įrenginiuose, sujungtuose su katilais arba kogeneracijos įrenginiais, tiekiančiais šilumą ir (arba) elektros energiją apdorojimo įrenginiui), 17 punkte nurodyto skaičiavimo tikslais atliekamos analizės vienetas yra perdirbimo gamykla.

19. Atliekant 3 punkte nurodytą elektros energijos gamybai naudojamo biomasės kuro skaičiavimą, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{\text{F(e)}}$ turi būti 183 g $\text{CO}_2\text{eq/MJ}$ arba 212 g $\text{CO}_2\text{eq/MJ}$ elektros energijos atokiausiems regionams.

Atliekant 3 punkte nurodytą naudingosios šilumos gamybai naudojamo biomasės kuro, taip pat šilumos ir (arba) elektros energijos gamybai naudojamo biomasės kuro skaičiavimą, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{\text{F(h)}}$ turi būti 80 g $\text{CO}_2\text{eq/MJ}$.

Atliekant 3 punkte nurodytą naudingosios šilumos gamybai naudojamo biomasės kuro skaičiavimą, jei tiesioginį fizinį anglių pakeitimą galima įrodyti, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{\text{F(h)}}$ turi būti 124 g $\text{CO}_2\text{eq/MJ}$.

Atliekant 3 punkte nurodytą transporto degalams naudojamo biomasės kuro skaičiavimą, lygintino iškastinio kuro vertė $EC_{\text{F(t)}}$ turi būti 94 g $\text{CO}_2\text{eq/MJ}$.

C. IŠSKAIDYTOS NUMATYTOSIOS BIOMASĖS KURO VERTĖS

Medienos briketai arba granulės

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Miško liekanų skiedros	1–500 km	0,0	1,6	3,0	0,4	0,0	1,9	3,6	0,5
	500–2 500 km	0,0	1,6	5,2	0,4	0,0	1,9	6,2	0,5
	2 500–10 000 km	0,0	1,6	10,5	0,4	0,0	1,9	12,6	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	1,6	20,5	0,4	0,0	1,9	24,6	0,5
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) skiedros	2 500–10 000 km	4,4	0,0	11,0	0,4	4,4	0,0	13,2	0,5
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) skiedros	1–500 km	3,9	0,0	3,5	0,4	3,9	0,0	4,2	0,5
	500–2 500 km	3,9	0,0	5,6	0,4	3,9	0,0	6,8	0,5
	2 500–10 000 km	3,9	0,0	11,0	0,4	3,9	0,0	13,2	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	3,9	0,0	21,0	0,4	3,9	0,0	25,2	0,5
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) skiedros	1–500 km	2,2	0,0	3,5	0,4	2,2	0,0	4,2	0,5
	500–2 500 km	2,2	0,0	5,6	0,4	2,2	0,0	6,8	0,5
	2 500–10 000 km	2,2	0,0	11,0	0,4	2,2	0,0	13,2	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	2,2	0,0	21,0	0,4	2,2	0,0	25,2	0,5
Kamienų skiedros	1–500 km	1,1	0,3	3,0	0,4	1,1	0,4	3,6	0,5
	500–2 500 km	1,1	0,3	5,2	0,4	1,1	0,4	6,2	0,5
	2 500–10 000 km	1,1	0,3	10,5	0,4	1,1	0,4	12,6	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	1,1	0,3	20,5	0,4	1,1	0,4	24,6	0,5

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Medienos pramonės liekanų skiedros	1–500 km	0,0	0,3	3,0	0,4	0,0	0,4	3,6	0,5
	500–2 500 km	0,0	0,3	5,2	0,4	0,0	0,4	6,2	0,5
	2 500–10 000 km	0,0	0,3	10,5	0,4	0,0	0,4	12,6	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	0,3	20,5	0,4	0,0	0,4	24,6	0,5

Medienos briketai arba granulės

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	0,0	25,8	2,9	0,3	0,0	30,9	3,5	0,3
	500–2 500 km	0,0	25,8	2,8	0,3	0,0	30,9	3,3	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	25,8	4,3	0,3	0,0	30,9	5,2	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	25,8	7,9	0,3	0,0	30,9	9,5	0,3
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	0,0	12,5	3,0	0,3	0,0	15,0	3,6	0,3
	500–2 500 km	0,0	12,5	2,9	0,3	0,0	15,0	3,5	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	12,5	4,4	0,3	0,0	15,0	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	12,5	8,1	0,3	0,0	15,0	9,8	0,3
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	0,0	2,4	3,0	0,3	0,0	2,8	3,6	0,3
	500–2 500 km	0,0	2,4	2,9	0,3	0,0	2,8	3,5	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	2,4	4,4	0,3	0,0	2,8	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	2,4	8,2	0,3	0,0	2,8	9,8	0,3

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (eukaliptų, 1 atvejis)	2 500–10 000 km	3,9	24,5	4,3	0,3	3,9	29,4	5,2	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (eukaliptų, 2a atvejis)	2 500–10 000 km	5,0	10,6	4,4	0,3	5,0	12,7	5,3	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (eukaliptų, 3a atvejis)	2 500–10 000 km	5,3	0,3	4,4	0,3	5,3	0,4	5,3	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (tręštų tuopų, 1 atvejis)	1–500 km	3,4	24,5	2,9	0,3	3,4	29,4	3,5	0,3
	500–10 000 km	3,4	24,5	4,3	0,3	3,4	29,4	5,2	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	3,4	24,5	7,9	0,3	3,4	29,4	9,5	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (tręštų tuopų, 2a atvejis)	1–500 km	4,4	10,6	3,0	0,3	4,4	12,7	3,6	0,3
	500–10 000 km	4,4	10,6	4,4	0,3	4,4	12,7	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	4,4	10,6	8,1	0,3	4,4	12,7	9,8	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (tręštų tuopų, 3a atvejis)	1–500 km	4,6	0,3	3,0	0,3	4,6	0,4	3,6	0,3
	500–10 000 km	4,6	0,3	4,4	0,3	4,6	0,4	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	4,6	0,3	8,2	0,3	4,6	0,4	9,8	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (netręštų tuopų, 1 atvejis)	1–500 km	2,0	24,5	2,9	0,3	2,0	29,4	3,5	0,3
	500–2 500 km	2,0	24,5	4,3	0,3	2,0	29,4	5,2	0,3
	2 500–10 000 km	2,0	24,5	7,9	0,3	2,0	29,4	9,5	0,3

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (netręštų tuopų, 2a atvejis)	1–500 km	2,5	10,6	3,0	0,3	2,5	12,7	3,6	0,3
	500–10 000 km	2,5	10,6	4,4	0,3	2,5	12,7	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	2,5	10,6	8,1	0,3	2,5	12,7	9,8	0,3
Trumpos rotacijos želdinių medienos briketai (netręštų tuopų, 3a atvejis)	1–500 km	2,6	0,3	3,0	0,3	2,6	0,4	3,6	0,3
	500–10 000 km	2,6	0,3	4,4	0,3	2,6	0,4	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	2,6	0,3	8,2	0,3	2,6	0,4	9,8	0,3
Kamienų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	1,1	24,8	2,9	0,3	1,1	29,8	3,5	0,3
	500–2 500 km	1,1	24,8	2,8	0,3	1,1	29,8	3,3	0,3
	2 500–10 000 km	1,1	24,8	4,3	0,3	1,1	29,8	5,2	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	1,1	24,8	7,9	0,3	1,1	29,8	9,5	0,3
Kamienų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	1,4	11,0	3,0	0,3	1,4	13,2	3,6	0,3
	500–2 500 km	1,4	11,0	2,9	0,3	1,4	13,2	3,5	0,3
	2 500–10 000 km	1,4	11,0	4,4	0,3	1,4	13,2	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	1,4	11,0	8,1	0,3	1,4	13,2	9,8	0,3
Kamienų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	1,4	0,8	3,0	0,3	1,4	0,9	3,6	0,3
	500–2 500 km	1,4	0,8	2,9	0,3	1,4	0,9	3,5	0,3
	2 500–10 000 km	1,4	0,8	4,4	0,3	1,4	0,9	5,3	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	1,4	0,8	8,2	0,3	1,4	0,9	9,8	0,3
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	0,0	14,3	2,8	0,3	0,0	17,2	3,3	0,3
	500–2 500 km	0,0	14,3	2,7	0,3	0,0	17,2	3,2	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	14,3	4,2	0,3	0,0	17,2	5,0	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	14,3	7,7	0,3	0,0	17,2	9,2	0,3

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	0,0	6,0	2,8	0,3	0,0	7,2	3,4	0,3
	500–2 500 km	0,0	6,0	2,7	0,3	0,0	7,2	3,3	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	6,0	4,2	0,3	0,0	7,2	5,1	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	6,0	7,8	0,3	0,0	7,2	9,3	0,3
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	0,0	0,2	2,8	0,3	0,0	0,3	3,4	0,3
	500–2 500 km	0,0	0,2	2,7	0,3	0,0	0,3	3,3	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	0,2	4,2	0,3	0,0	0,3	5,1	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	0,2	7,8	0,3	0,0	0,3	9,3	0,3

Žemės ūkio gamybos būdai

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis <0,2 t/m ³	1–500 km	0,0	0,9	2,6	0,2	0,0	1,1	3,1	0,3
	500–2 500 km	0,0	0,9	6,5	0,2	0,0	1,1	7,8	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	0,9	14,2	0,2	0,0	1,1	17,0	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	0,9	28,3	0,2	0,0	1,1	34,0	0,3
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis >0,2 t/m ³	1–500 km	0,0	0,9	2,6	0,2	0,0	1,1	3,1	0,3
	500–2 500 km	0,0	0,9	3,6	0,2	0,0	1,1	4,4	0,3
	2 500–10 000 km	0,0	0,9	7,1	0,2	0,0	1,1	8,5	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	0,9	13,6	0,2	0,0	1,1	16,3	0,3

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)				Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)			
		Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Auginimas	Perdirbimas	Transportavimas ir skirstymas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą
Šiaudų granulės	1–500 km	0,0	5,0	3,0	0,2	0,0	6,0	3,6	0,3
	500–10 000 km	0,0	5,0	4,6	0,2	0,0	6,0	5,5	0,3
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	5,0	8,3	0,2	0,0	6,0	10,0	0,3
Cukranendrių išspaudų briketai	500–10 000 km	0,0	0,3	4,3	0,4	0,0	0,4	5,2	0,5
	Toliau kaip 10 000 km	0,0	0,3	8,0	0,4	0,0	0,4	9,5	0,5
Alyvpalmių sėklų miltai	Toliau kaip 10 000 km	21,6	21,1	11,2	0,2	21,6	25,4	13,5	0,3
Alyvpalmių sėklų miltai (iš aliejaus gamyklos neišmetamas CH ₄)	Toliau kaip 10 000 km	21,6	3,5	11,2	0,2	21,6	4,2	13,5	0,3

Išskaidytos numatytosios vertės, taikomos elektros energijos gamyba iš biodujų

Biomasės kuro gamybos sistema		Technologija	TIPINĖ VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]					NUMATYTOJI VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]				
			Auginimas	Perdirbimas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Transportavimas	Mėslo įskaitiniai vienetai	Auginimas	Perdirbimas	Išmetamųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Transportavimas	Mėslo įskaitiniai vienetai
Šlapiasis mėšlas ⁽¹⁾	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	0,0	69,6	8,9	0,8	– 107,3	0,0	97,4	12,5	0,8	– 107,3
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	0,0	0,0	8,9	0,8	– 97,6	0,0	0,0	12,5	0,8	– 97,6
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	0,0	74,1	8,9	0,8	– 107,3	0,0	103,7	12,5	0,8	– 107,3
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	0,0	4,2	8,9	0,8	– 97,6	0,0	5,9	12,5	0,8	– 97,6
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	0,0	83,2	8,9	0,9	– 120,7	0,0	116,4	12,5	0,9	– 120,7
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	0,0	4,6	8,9	0,8	– 108,5	0,0	6,4	12,5	0,8	– 108,5

⁽¹⁾ Į biodujų gamybos iš mėšlo vertės įskaičiuotas neigiamas išmetamųjų teršalų, neišmestų tvarkant neapdorotą mėšlą, kiekis. Laikoma, kad vertė e_{sca} yra lygi -45 g CO_{2eq}/MJ anaerobiškai skaidomo mėšlo.

Biomasės kuro gamybos sistema		Technologija	TIPINĖ VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]					NUMATYTOJI VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]				
			Augini- mas	Perdir- bimas	Išmeta- mųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Trans- porta- vimas	Mėšlo įskaitiniai vienetai	Augini- mas	Perdir- bimas	Išmeta- mųjų teršalų (ne CO ₂) kiekis, išmetamas naudojant kurą	Trans- porta- vimas	Mėšlo įskaitiniai vienetai
Visas kukurūzo augalas ⁽¹⁾	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	15,6	13,5	8,9	0,0 ⁽²⁾	—	15,6	18,9	12,5	0,0	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	15,2	0,0	8,9	0,0	—	15,2	0,0	12,5	0,0	—
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	15,6	18,8	8,9	0,0	—	15,6	26,3	12,5	0,0	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	15,2	5,2	8,9	0,0	—	15,2	7,2	12,5	0,0	—
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	17,5	21,0	8,9	0,0	—	17,5	29,3	12,5	0,0	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	17,1	5,7	8,9	0,0	—	17,1	7,9	12,5	0,0	—
Biologi-nės atliekos	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	21,8	8,9	0,5	—	0,0	30,6	12,5	0,5	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	0,0	8,9	0,5	—	0,0	0,0	12,5	0,5	—
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	27,9	8,9	0,5	—	0,0	39,0	12,5	0,5	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	5,9	8,9	0,5	—	0,0	8,3	12,5	0,5	—
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	31,2	8,9	0,5	—	0,0	43,7	12,5	0,5	—
		Uždarai laikomas degazuota- sis substratas	0,0	6,5	8,9	0,5	—	0,0	9,1	12,5	0,5	—

⁽¹⁾ Visas kukurūzo augalas – kukurūzai, nupjauti pašarui ir užkonservuoti silose.

⁽²⁾ Žemės ūkio žaliavų transportavimas į perdirbimo įrenginį pagal 2010 m. vasario 25 d. Komisijos ataskaitoje dėl kietosios ir dujinės biomasės išteklių naudojimo elektros energijos gamybai, šildymui ir vėsinimui tvarumo reikalavimų numatytą metodiką įskaičiuojamas į auginimo vertę. Kukurūzų siloso transportavimo vertė yra 0,4 g CO₂eq/MJ biodujų.

Biometano gamybos sistema	Technologinis sprendimas		TIPINĖ VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]						NUMATYTOJI VERTĖ [g CO ₂ eq/MJ]					
			Augi- nimas	Perdir- bimas	Modi- fika- vimas	Transp- or- tavimas	Suspau- dimas užpil- dymo stotyje	Mėšlo įskaiti- niai vienetai	Augi- nimas	Perdir- bimas	Modifi- kavimas	Transp- or- tavimas	Suspau- dimas užpil- dymo stotyje	Mėšlo įskaiti- niai vienetai
Šlapiasis mėšlas	Atvirai lai- komas dega- zuotasis substratas	išeinančios dujos nedegina- mos	0,0	84,2	19,5	1,0	3,3	– 124,4	0,0	117,9	27,3	1,0	4,6	– 124,4
		išeinančios dujos degina- mos	0,0	84,2	4,5	1,0	3,3	– 124,4	0,0	117,9	6,3	1,0	4,6	– 124,4
	Uždarai lai- komas dega- zuotasis substratas	išeinančios dujos nedegina- mos	0,0	3,2	19,5	0,9	3,3	– 111,9	0,0	4,4	27,3	0,9	4,6	– 111,9
		išeinančios dujos degina- mos	0,0	3,2	4,5	0,9	3,3	– 111,9	0,0	4,4	6,3	0,9	4,6	– 111,9
Visas kukurūzo augalas	Atvirai lai- komas dega- zuotasis substratas	išeinančios dujos nedegina- mos	18,1	20,1	19,5	0,0	3,3	—	18,1	28,1	27,3	0,0	4,6	—
		išeinančios dujos degina- mos	18,1	20,1	4,5	0,0	3,3	—	18,1	28,1	6,3	0,0	4,6	—
	Uždarai lai- komas dega- zuotasis substratas	išeinančios dujos nedegina- mos	17,6	4,3	19,5	0,0	3,3	—	17,6	6,0	27,3	0,0	4,6	—
		išeinančios dujos degina- mos	17,6	4,3	4,5	0,0	3,3	—	17,6	6,0	6,3	0,0	4,6	—
Biologinės atliekos	Atvirai lai- komas dega- zuota-sis substratas	išeinančios dujos nedegina- mos	0,0	30,6	19,5	0,6	3,3	—	0,0	42,8	27,3	0,6	4,6	—
		išeinančios dujos degina- mos	0,0	30,6	4,5	0,6	3,3	—	0,0	42,8	6,3	0,6	4,6	—
	Uždarai lai- komas dega- zuota-sis substratas	išeinančios dujos nedegina- mos	0,0	5,1	19,5	0,5	3,3	—	0,0	7,2	27,3	0,5	4,6	—
		išeinančios dujos degina- mos	0,0	5,1	4,5	0,5	3,3	—	0,0	7,2	6,3	0,5	4,6	—

D. BIOMASĖS KURO GAMYBOS TIPINĖS IR NUMATYTOSIOS VISO KIEKIO VERTĖS

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Miško liekanų skiedros	1–500 km	5	6
	500–2 500 km	7	9
	2 500–10 000 km	12	15
	Toliau kaip 10 000 km	22	27
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) skiedros	2 500–10 000 km	16	18
Trumpos rotacijos želdinių (trėštų tuopų) skiedros	1–500 km	8	9
	500–2 500 km	10	11
	2 500–10 000 km	15	18
	Toliau kaip 10 000 km	25	30
Trumpos rotacijos želdinių (netrėštų tuopų) skiedros	1–500 km	6	7
	500–2 500 km	8	10
	2 500–10 000 km	14	16
	Toliau kaip 10 000 km	24	28
Kamienų skiedros	1–500 km	5	6
	500–2 500 km	7	8
	2 500–10 000 km	12	15
	Toliau kaip 10 000 km	22	27
Pramonės liekanų skiedros	1–500 km	4	5
	500–2 500 km	6	7
	2 500–10 000 km	11	13
	Toliau kaip 10 000 km	21	25
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	29	35
	500–2 500 km	29	35
	2 500–10 000 km	30	36
	Toliau kaip 10 000 km	34	41
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	16	19
	500–2 500 km	16	19
	2 500–10 000 km	17	21
	Toliau kaip 10 000 km	21	25

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Miško liekanų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	6	7
	500–2 500 km	6	7
	2 500–10 000 km	7	8
	Toliau kaip 10 000 km	11	13
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	2 500–10 000 km	33	39
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	2 500–10 000 km	20	23
Trumpos rotacijos želdinių (eukaliptų) medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	2 500–10 000 km	10	11
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	31	37
	500–10 000 km	32	38
	Toliau kaip 10 000 km	36	43
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	18	21
	500–10 000 km	20	23
	Toliau kaip 10 000 km	23	27
Trumpos rotacijos želdinių (tręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	8	9
	500–10 000 km	10	11
	Toliau kaip 10 000 km	13	15
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	30	35
	500–10 000 km	31	37
	Toliau kaip 10 000 km	35	41
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	16	19
	500–10 000 km	18	21
	Toliau kaip 10 000 km	21	25
Trumpos rotacijos želdinių (netręštų tuopų) medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	6	7
	500–10 000 km	8	9
	Toliau kaip 10 000 km	11	13

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Kamienų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	29	35
	500–2 500 km	29	34
	2 500–10 000 km	30	36
	Toliau kaip 10 000 km	34	41
Kamienų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	16	18
	500–2 500 km	15	18
	2 500–10 000 km	17	20
	Toliau kaip 10 000 km	21	25
Kamienų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	5	6
	500–2 500 km	5	6
	2 500–10 000 km	7	8
	Toliau kaip 10 000 km	11	12
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (1 atvejis)	1–500 km	17	21
	500–2 500 km	17	21
	2 500–10 000 km	19	23
	Toliau kaip 10 000 km	22	27
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (2a atvejis)	1–500 km	9	11
	500–2 500 km	9	11
	2 500–10 000 km	10	13
	Toliau kaip 10 000 km	14	17
Medienos pramonės liekanų medienos briketai arba granulės (3a atvejis)	1–500 km	3	4
	500–2 500 km	3	4
	2 500–10 000 km	5	6
	Toliau kaip 10 000 km	8	10

1 atvejis – procesai, kai techninę šilumą granulių gamyklai duoda gamtinių dujų katilas. Technologinė elektros energija perkama iš tinklo.

2 atvejis – procesai, kai techninę šilumą granulių gamyklai duoda skiedrų katilas. Technologinė elektros energija perkama iš tinklo.

3 atvejis – procesai, kai šilumą ir elektrą granulių gamyklai duoda kogeneracijos įrenginys.

Biomasės kuro gamybos sistema	Transportavimo atstumas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis – numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis < 0,2 t/m ³ ⁽¹⁾	1–500 km	4	4
	500–2 500 km	8	9
	2 500–10 000 km	15	18
	Toliau kaip 10 000 km	29	35
Žemės ūkio liekanos, kurių tankis > 0,2 t/m ³ ⁽²⁾	1–500 km	4	4
	500–2 500 km	5	6
	2 500–10 000 km	8	10
	Toliau kaip 10 000 km	15	18
Šiaudų granulės	1–500 km	8	10
	500–10 000 km	10	12
	Toliau kaip 10 000 km	14	16
Cukranendrių išspaudų briketai	500–10 000 km	5	6
	Toliau kaip 10 000 km	9	10
Alyvpalmių sėklų miltai	Toliau kaip 10 000 km	54	61
Alyvpalmių sėklų miltai (iš aliejaus gamyklos neišmetamas CH ₄)	Toliau kaip 10 000 km	37	40

Tipinės ir numatytosios vertės, taikomos elektros energijos gamybai iš biodujų

Biodujų gamybos sistema	Technologinis sprendimas		Tipinė vertė	Numatytoji vertė
			Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO ₂ eq/MJ)
Iš šlapiojo mėšlo gautos biodujų elektros energijos gamybai	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas ⁽³⁾	– 28	3
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas ⁽⁴⁾	– 88	– 84
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	– 23	10
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	– 84	– 78
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	– 28	9
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	– 94	– 89

⁽¹⁾ Prie šios grupės medžiagų priskiriamos mažo tūrinio tankio žemės ūkio liekanos ir joje yra tokios medžiagos, kaip šiaudų ryšuliai, avižų lukštai, ryžių lukštai ir cukranendrių išspaudų ryšuliai (sąrašas nebaigtinis).

⁽²⁾ Didėsio tūrinio tankio žemės ūkio liekanų grupė, kurioje yra tokios medžiagos, kaip kukurūzų burbulės, riešutų kevalai, sojos pupelių lukštai, alyvpalmių sėklų kevalai (sąrašas nebaigtinis).

⁽³⁾ Jei degazuotasis substratas laikomas atvirai, iš jo sklinda papildomas metanas, kurio kiekis kinta priklausomai nuo oro sąlygų, substrato ir skaidymo efektyvumo. Skaičiuojant laikoma, kad kiekis yra 0,05 MJ CH₄ / MJ biodujų (mėšlui), 0,035 MJ CH₄ / MJ biodujų (kukurūzams) ir 0,01 MJ CH₄ / MJ biodujų (biologinėms atliekoms).

⁽⁴⁾ Uždarasis laikymas reiškia, kad skaidymo procesu gautas degazuotasis substratas laikomas hermetiškoje talpoje, todėl laikymo metu sklindančios biodujų surenkamos ir naudojamos papildomos elektros energijos arba biometano gamybai.

Biodujų gamybos sistema	Technologinis sprendimas		Tipinė vertė	Numatytoji vertė
			Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis (g CO ₂ eq/MJ)
Iš kukurūzų (viso augalo) gautos biodujų elektros energijos gamybai	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	38	47
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	24	28
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	43	54
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	29	35
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	47	59
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	32	38
Iš biologinių atliekų gautos biodujų elektros energijos gamybai	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	31	44
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	9	13
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	37	52
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	15	21
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	41	57
		Uždarai laikomas degazuotasis substratas	16	22

Tipinės ir numatytosios biometano vertės

Biometano gamybos sistema	Technologinis sprendimas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Biometanas iš šlapijojo mėšlo	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedegamos ⁽¹⁾	– 20	22
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos degamos ⁽²⁾	– 35	1
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedegamos	– 88	– 79
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos degamos	– 103	– 100
Iš kukurūzų (viso augalo) gautas biometanas	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedegamos	58	73
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos degamos	43	52
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedegamos	41	51
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos degamos	26	30

⁽¹⁾ Prie šios kategorijos priskiriamos šių rūšių technologijos, kuriomis biodujų modifikuojamos į biometaną: svyrųojančio slėgio adsorbicija (PSA), slėginis plovimas vandeniu (PWS), membranos, kriogeninis ir organinis fizinis valymas (OPS). Į šią kategoriją įtrauktas išmetamas 0,03 MJ CH₄/MJ biometano kiekis, taikomas su išėinančiomis dujomis išmetamam metanui.

⁽²⁾ Prie šios kategorijos priskiriamos šių rūšių technologijos, kuriomis biodujų modifikuojamos į biometaną: slėginis plovimas vandeniu (PWS), jei vanduo recirkuliuoja, svyrųojančio slėgio adsorbicija (PSA), cheminis valymas, organinis fizinis valymas (OPS), membranos ir kriogeninis modifikavimas. Šiai kategorijai nenumatytas joks išmetamo metano kiekis (jei susidaro metano, toks išėinančiose dujose esantis metanas sudeginamas).

Biometano gamybos sistema	Technologinis sprendimas	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Iš biologinių atliekų gautas biometanas	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos nedegina	51	71
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos deginamos	36	50
	Uždara laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos nedegina	25	35
	Uždara laikomas degazuotasis substratas, išeinančios dujos deginamos	10	14

Iš mėšlo ir kukurūzų mišinių gautų biodujų elektros energijos gamybai tipinės ir numatytosios vertės: išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir dalys pagal nesuskaidytą masę

Biodujų gamybos sistema		Technologiniai sprendimai	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - tipinė vertė (g CO ₂ eq/MJ)	Išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis - numatytoji vertė (g CO ₂ eq/MJ)
Mėšlo – kukurūzų 80 %-20 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	17	33
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	– 12	– 9
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	22	40
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	– 7	– 2
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	23	43
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	– 9	– 4
Mėšlo – kukurūzų 70 %-30 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	24	37
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	0	3
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	29	45
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	4	10
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	31	48
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	4	10
Mėšlo – kukurūzų 60 %-40 %	1 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	28	40
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	7	11
	2 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	33	47
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	12	18
	3 atvejis	Atvirai laikomas degazuotasis substratas	36	52
		Uždara laikomas degazuotasis substratas	12	18

Pastabos

1 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalingą elektrą ir šilumą duoda pats kogeneracijos įrenginio variklis.

2 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalinga elektros energija imama iš tinklo, o techninę šilumą duoda pats kogeneracijos įrenginio variklis. Kai kuriose valstybėse narėse ūkio subjektams negalima kreiptis subsidijų bendrajai produkcijai, todėl labiau tikėtina 1 atvejo konfigūracija.

3 atvejis – gamybos būdai, kai procesui reikalinga elektros energija imama iš tinklo, o techninę šilumą duoda biodujų katilas. Šis atvejis tinka kai kuriems įrenginiams, kuriuose kogeneracijos įrenginio variklio nėra objekte, o biodujos parduodamos (bet nemodifikuotos į biometaną).

Iš mėšlo ir kukurūzų mišinių gauto biometano elektros energijos gamybai tipinės ir numatytosios vertės: išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir dalys pagal nesuskaidytą masę

Biometano gamybos sistema	Technologiniai sprendimai	Tipinė vertė	Numatytoji vertė
		(g CO ₂ eq/MJ)	(g CO ₂ eq/MJ)
Mėšlo – kukurūzų 80 %–20 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	32	57
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	17	36
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	– 1	9
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	– 16	– 12
Mėšlo – kukurūzų 70 %–30 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	41	62
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	26	41
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	13	22
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	– 2	1
Mėšlo – kukurūzų 60 %–40 %	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	46	66
	Atvirai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	31	45
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos nedeginamos	22	31
	Uždarai laikomas degazuotasis substratas, išėinančios dujos deginamos	7	10

Kai biometanas naudojamas kaip suslėgtas biometanas transporto degalams, prie tipinių verčių reikia pridėti 3,3 g CO₂eq/MJ biometano, o prie numatytųjų verčių reikia pridėti 4,6 g CO₂eq/MJ biometano.

VII PRIEDAS

ENERGIJOS, GAUNAMOS PANAUDOJUS ŠILUMOS SIURBLIUS, APSKAIČIAVIMAS

Aeroterminės, geoterminės ar hidroterminės energijos, kurią panaudoja šilumos siurbliai, kiekis, kuris pagal šią direktyvą laikomas atsinaujinančiųjų išteklių energija, E_{RES} , apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$E_{RES} = Q_{usable} * (1 - 1/SPF)$$

kai:

- Q_{usable} = įvertinta visa panaudojama šiluma, kurią patiekia šilumos siurbliai, atitinkantys 7 straipsnio 4 dalyje nurodytus kriterijus, kurie įgyvendinami taip: atsižvelgiama tik į šilumos siurblius, kurių $SPF > 1,15 * 1/\eta$,
 - SPF = tų šilumos siurblių įvertintas vidutinis sezoninis naudingumo koeficientas,
 - η = visas bendras pagamintos elektros energijos ir pirminės elektros energijos, sunaudotos elektros energijos gamybai, kiekių santykis, apskaičiuojamas kaip ES vidurkis, pagrįstas Eurostato duomenimis.
-

VIII PRIEDAS

A DALIS. SU BIODÉGALŲ, SKYSTŲJŲ BIOPRODUKTŲ IR BIOMASĖS KURO PRADINIŲ ŽALIAVŲ NAUDOJIMU SUSIJĘS PRELIMINARUS NUMATOMAS KIEKIS, IŠMETAMAS DĖL NETIESIOGINIO ŽEMĖS PASKIRTIES KEITIMO (g CO₂eq/MJ) ⁽¹⁾

Pradinių žaliavų grupė	Vidurkis ⁽²⁾	Procentilių intervalas, gautas atlikus jautrumo analizę ⁽³⁾
Grūdai ir kiti krakmolingi augalai	12	8–16
Cukrūs	13	4–17
Aliejiniai augalai	55	33–66

B DALIS. BIODÉGALAI, SKYSTIEJI BIODÉGALAI IR BIOMASĖS KURAS, KURIUOS NAUDOJANT LAIKOMA, KAD NUMATOMAS KIEKIS, IŠMETAMAS DĖL NETIESIOGINIO ŽEMĖS PASKIRTIES KEITIMO, YRA LYGUS NULIUI

Bus laikoma, kad numatomas kiekis, išmetamas dėl netiesioginio žemės naudojimo keitimo, bus lygus nuliui, kai naudojami biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš toliau nurodytų kategorijų pradinių žaliavų:

- 1) iš pradinių žaliavų, kurios neįtrauktos į šio priedo A dalį;
- 2) pradinių žaliavų, kurių gamyba lėmė tiesioginį žemės paskirties pakeitimą, t. y. pakeitimą iš vienos Tarpyvyriausybės klimato kaitos komisijos žemės dangos kategorijų (miško žemės, pievų, šlapžemių, gyvenviečių ar kitos žemės) žemės į pasėlius ar daugiamečius pasėlius ⁽⁴⁾. Tokiu atveju kiekio, išmetamo dėl tiesioginio žemės naudojimo keitimo, vertė (e) turėtų būti apskaičiuota pagal V priedo C dalies 7 punktą.

⁽¹⁾ Čia nurodytos vidutinės vertės atitinka individualiai modeliuotų žaliavų verčių svartinį vidurkį. Priede pateikiamų verčių dydį lemia įvairios jų kiekiui apskaičiuoti parengtuose ekonominiuose modeliuose naudojamos prielaidos (pavyzdžiui, šalutinių produktų apdorojimas, derliaus pokyčiai, anglies atsargos, kitų produktų išstūmimas ir pan.). Nors dėl šios priežasties neįmanoma iki galo apibūdinti su tokiais skaičiavimais susijusio neapibrėžtumo intervalo, buvo atlikta pagrindinių parametų atsiktiniu kintamumu grindžiama rezultatų jautrumo analizė – vadinamoji Monte Karlo analizė.

⁽²⁾ Čia nurodytos vidutinės vertės atitinka individualiai modeliuotų pradinių žaliavų verčių svartinį vidurkį.

⁽³⁾ Čia pateikiamas intervalas atspindi 90 % rezultatų naudojant penktojo ir devyniasdešimt penktojo procentilio vertes, gautas atlikus analizę. Penktasis procentilis reiškia vertę, žemiau kurios buvo nustatyta 5 % rezultatų (t. y. 5 % visų naudotų duomenų atveju rezultatai buvo mažesni nei 8, 4 ir 33 g CO₂eq/MJ). Devyniasdešimt penktasis procentilis reiškia vertę, žemiau kurios buvo nustatyta 95 % rezultatų (t. y. 5 % visų naudotų duomenų atveju rezultatai buvo didesni nei 16, 17 ir 66 g CO₂eq/MJ).

⁽⁴⁾ Daugiamečiai pasėliai apibrėžiami kaip daugiamečiai augalai, kurių stiebai paprastai nėra kasmet nupjaunami, pavyzdžiui, trumpos rotacijos želdiniai ir alyvpalmės.

IX PRIEDAS

A dalis. Pradinės žaliavos transporto biodujų ir pažangiųjų biodegalų gamybai, kurių įnašas siekiant 25 straipsnio 1 dalies pirmoje ir ketvirtoje pastraipose nurodytų būtinųjų procentinių dalių gali būti laikomas dvigubai didesniu nei jų energinė vertė:

- a) dumbliai, jeigu jie auginami sausumoje esančiuose vandens telkiniuose ar fotobioreaktoriuose;
- b) nerūšiuotų komunalinių atliekų (išskyrus rūšiuotas namų ūkių atliekas, kurioms taikomi perdirbimo rodikliai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnio 2 dalies a punktą) biomasės dalis;
- c) Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 4 punkte apibrėžtos biologinės atliekos iš privačių namų ūkių, kurioms turi būti taikomas atskiras surinkimas, kaip apibrėžta tos direktyvos 3 straipsnio 11 punkte;
- d) maisto ar pašarų tiekimo grandinėje netinkama naudoti pramoninių atliekų, įskaitant mažmeninės bei didmeninės prekybos ir žemės ūkio produktų perdirbimo ir žuvies bei akvakultūros pramonės medžiagas, išskyrus šio priedo B dalyje išvardytas pradinės žaliavas, biomasės dalis;
- e) šiaudai.
- f) gyvulių mėšlas ir nuotekų šlamas;
- g) alyvpalmių aliejaus gamyklų nuotekos ir tuščios alyvpalmių vaisių kekės;
- h) talo alyvos derva;
- i) neapdorotas glicerinas;
- j) cukranendrių išspaudos;
- k) vynuogių išspaudos ir vyno nuosėdos;
- l) riešutų kevalai;
- m) išaižos;
- n) burbuolių kotai, nuo kurių pašalintos kukurūzų sėklos;
- o) miškininkystės ir miškininkystės pramonės atliekų ir liekanų, t. y. žievių, šakų, nekomercinio retinimo kirtimų medienos, lapų, spyglių, medžių viršūnių, pjuvenų, medienos drožlių, juodųjų nuovirų, rudųjų nuovirų, pluošto atliekų, lignino ir talo alyvos, biomasės dalis;
- p) kitos nemaistinės celiuliozės medžiagos;
- q) kitos lignoceliuliozės medžiagos, išskyrus pjaustytinus rąstus ir fanermedį.

B dalis. Pradinės žaliavos transporto biodegalų ir biodujų gamybai, kurių įnašas siekiant 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatytų būtinųjų procentinių dalių yra ribojamas ir gali būti laikomas dvigubai didesniu nei jų energinė vertė:

- a) naudotas kepimo aliejus;
 - b) 1 ir 2 kategorijų gyvūniniai riebalai pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009.
-

X PRIEDAS

A DALIS

Panaikinama direktyva ir jos vėlesnių pakeitimų sąrašas (nurodytas 37 straipsnyje)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16)	
Tarybos direktyva 2013/18/ES (OL L 158, 2013 6 10, p. 230)	
Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1513 (OL L 239, 2015 9 15, p. 1)	Tik 2 straipsnis

B DALIS

**Perkėlimo į nacionalinę teisę terminai
(nurodyti 36 straipsnyje)**

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas
2009/28/EB	2009 m. birželio 25 d.
2013/18/ES	2013 m. liepos 1 d.
(ES) 2015/1513	2017 m. rugsėjo 10 d.

XI PRIEDAS

Atitikties lentelė

Direktyva 2009/28/EB	Ši direktyva
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnio pirma pastraipa	2 straipsnio pirma pastraipa
2 straipsnio antros pastraipos įžanginė frazė	2 straipsnio antros pastraipos įžanginė frazė
2 straipsnio antros pastraipos a punktas	2 straipsnio antros pastraipos 1 punktas
2 straipsnio antros pastraipos b punktas	—
—	2 straipsnio antros pastraipos 2 punktas
2 straipsnio antros pastraipos c punktas	2 straipsnio antros pastraipos 3 punktas
2 straipsnio antros pastraipos d punktas	—
2 straipsnio antros pastraipos e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v ir w punktai	2 straipsnio antros pastraipos 24, 4, 19, 32, 33, 12, 5, 6, 45, 46, 47, 23, 39, 41, 42, 43, 36, 44 ir 37 punktai
—	2 straipsnio antros pastraipos 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 38 ir 40 punktai
3 straipsnis	—
—	3 straipsnis
4 straipsnis	—
—	4 straipsnis
—	5 straipsnis
—	6 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	7 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 2 dalis	—
5 straipsnio 3 dalis	7 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 4 dalies pirma, antra, trečia ir ketvirta pastraipos	7 straipsnio 3 dalies pirma, antra, trečia ir ketvirta pastraipos
—	7 straipsnio 3 dalies penkta ir šešta pastraipos
—	7 straipsnio 4 dalis
5 straipsnio 5 dalis	27 straipsnio 1 dalies pirma pastraipos c punktas
5 straipsnio 6 ir 7 dalys	7 straipsnio 5 ir 6 dalys
6 straipsnio 1 dalis	8 straipsnio 1 dalis
—	8 straipsnio 2 ir 3 dalys
6 straipsnio 2 ir 3 dalys	8 straipsnio 4 ir 5 dalys
7 straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 5 dalys	9 straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 5 dalys
—	9 straipsnio 6 dalis
8 straipsnis	10 straipsnis
9 straipsnio 1 dalis	11 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai	11 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a, b, c punktai
—	11 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos d punktas
10 straipsnis	12 straipsnis
11 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	13 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys

Direktyva 2009/28/EB	Ši direktyva
—	13 straipsnio 4 dalis
12 straipsnis	14 straipsnis
13 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	15 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
13 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	15 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
13 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a ir b punktai	—
13 straipsnio 1 dalies antros pastraipos c, d, e ir f punktai	15 straipsnio 1 dalies antros pastraipos a, b, c ir d punktai
13 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalys	15 straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalys
13 straipsnio 6 dalies pirma pastraipa	15 straipsnio 6 dalies pirma pastraipa
13 straipsnio 6 dalies antra, trečia, ketvirta ir penkta pastraipos	—
—	15 straipsnio 7 ir 8 dalys
—	16 straipsnis
—	17 straipsnis
14 straipsnis	18 straipsnis
15 straipsnio 1 dalis	19 straipsnio 1 dalis
15 straipsnio 2 dalies pirma, antra ir trečia pastraipos	19 straipsnio 2 dalies pirma, antra ir trečia pastraipos
—	19 straipsnio 2 dalies ketvirta ir penkta pastraipos
15 straipsnio 2 dalies ketvirta pastraipa	19 straipsnio 2 dalies šešta pastraipa
15 straipsnio 3 dalis	—
—	19 straipsnio 3 ir 4 dalys
15 straipsnio 4 ir 5 dalys	19 straipsnio 5 ir 6 dalys
15 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos a punktas	19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos a punktas
15 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos b punkto i papunktis	19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos b punkto i papunktis
—	19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos b punkto ii papunktis
15 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos b punkto ii papunktis	19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos b punkto iii papunktis
15 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos c, d, e ir f punktai	19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos c, d, e ir f punktai
—	19 straipsnio 7 dalies antra pastraipa
15 straipsnio 7 dalis	19 straipsnio 8 dalis
15 straipsnio 8 dalis	—
15 straipsnio 9 ir 10 dalys	19 straipsnio 9 ir 10 dalys
—	19 straipsnio 11 dalis
15 straipsnio 11 dalis	19 straipsnio 12 dalis
15 straipsnio 12 dalis	—
—	19 straipsnio 13 dalis
16 straipsnio 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ir 8 dalys	—
16 straipsnio 9, 10 ir 11 dalys	20 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
—	21 straipsnis
—	22 straipsnis
—	23 straipsnis
—	24 straipsnis
—	25 straipsnis
—	26 straipsnis

Direktyva 2009/28/EB	Ši direktyva
—	27 straipsnis
—	28 straipsnis
17 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos	29 straipsnio 1 dalies pirma ir antra pastraipos
—	29 straipsnio 1 dalies trečia, ketvirta ir penkta pastraipos
—	29 straipsnio 2 dalis
17 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos	—
17 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa	29 straipsnio 10 dalies trečia pastraipa
17 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punktas	29 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a punktas
—	29 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punktas
17 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b ir c punktai	29 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c ir d punktai
—	29 straipsnio 3 dalies antra pastraipa
17 straipsnio 4 dalis	29 straipsnio 4 dalis
17 straipsnio 5 dalis	29 straipsnio 5 dalis
17 straipsnio 6 ir 7 dalys	—
—	29 straipsnio 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 dalys
17 straipsnio 8 dalis	29 straipsnio 12 dalis
17 straipsnio 9 dalis	—
—	29 straipsnio 13 ir 14 dalys
18 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	30 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
18 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai	30 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, c ir d punktai
—	30 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktas
—	30 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
18 straipsnio 2 dalis	—
—	30 straipsnio 2 dalis
18 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa	30 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa
18 straipsnio 3 dalies antra ir trečia pastraipos	—
18 straipsnio 3 dalies ketvirta ir penkta pastraipos	30 straipsnio 3 dalies antra ir trečia pastraipos
18 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa	—
18 straipsnio 4 dalies antra ir trečia pastraipos	30 straipsnio 4 dalies pirma ir antra pastraipos
18 straipsnio 4 dalies ketvirta pastraipa	—
18 straipsnio 5 dalies pirma ir antra pastraipos	30 straipsnio 7 dalies pirma ir antra pastraipos
18 straipsnio 5 dalies trečia pastraipa	30 straipsnio 8 dalies pirma ir antra pastraipos
18 straipsnio 5 dalies ketvirta pastraipa	30 straipsnio 5 dalies trečia pastraipa
—	30 straipsnio 6 dalies pirma pastraipa
18 straipsnio 5 dalies penkta pastraipa	30 straipsnio 6 dalies antra pastraipa
18 straipsnio 6 dalies pirma ir antra pastraipos	30 straipsnio 5 dalies pirma ir antra pastraipos
18 straipsnio 6 dalies trečia pastraipa	—
18 straipsnio 6 dalies ketvirta pastraipa	30 straipsnio 6 dalies trečia pastraipa
—	30 straipsnio 6 dalies ketvirta pastraipa
18 straipsnio 6 dalies penkta pastraipa	30 straipsnio 6 dalies penkta pastraipa
18 straipsnio 7 dalis	30 straipsnio 9 dalies pirma pastraipa

Direktyva 2009/28/EB	Ši direktyva
—	30 straipsnio 9 dalies antra pastraipa
18 straipsnio 8 ir 9 dalys	—
—	30 straipsnio 10 dalis
19 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	31 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
19 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai	31 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktai
—	31 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punktas
19 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys	31 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys
19 straipsnio 5 dalis	—
19 straipsnio 7 dalies pirma pastraipa	31 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa
19 straipsnio 7 dalies pirmos pastraipos pirma, antra, trečia ir ketvirta įtraukos	—
19 straipsnio 8 dalis	31 straipsnio 6 dalis
20 straipsnis	32 straipsnis
22 straipsnis	—
23 straipsnio 1 ir 2 dalys	33 straipsnio 1 ir 2 dalys
23 straipsnio 3, 4, 5, 6, 7 ir 8 dalys	—
23 straipsnio 9 dalis	33 straipsnio 3 dalis
23 straipsnio 10 dalis	33 straipsnio 4 dalis
24 straipsnis	—
25 straipsnio 1 dalis	34 straipsnio 1 dalis
25 straipsnio 2 dalis	34 straipsnio 2 dalis
25 straipsnio 3 dalis	34 straipsnio 3 dalis
25a straipsnio 1 dalis	35 straipsnio 1 dalis
25a straipsnio 2 dalis	35 straipsnio 2 ir 3 dalys
25a straipsnio 3 dalis	35 straipsnio 4 dalis
—	35 straipsnio 5 dalis
25a straipsnio 4 ir 5 dalys	35 straipsnio 6 ir 7 dalys
26 straipsnis	—
27 straipsnis	36 straipsnis
—	37 straipsnis
28 straipsnis	38 straipsnis
29 straipsnis	39 straipsnis
I priedas	I priedas
II priedas	II priedas
III priedas	III priedas
IV priedas	IV priedas
V priedas	V priedas
VI priedas	—
—	VI priedas
VII priedas	VII priedas
VIII priedas	VIII priedas
IX priedas	IX priedas
—	X priedas
—	XI priedas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2018/2002**2018 m. gruodžio 11 d.****kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) energijos poreikio mažinimas – vienas iš penkių energetikos sąjungos strategijos, nustatytos 2015 m. vasario 25 d. Komisijos komunikate „Atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategija“, aspektų. Didesnis energijos vartojimo efektyvumas visoje energijos grandinėje, įskaitant energijos gamybą, perdavimą, paskirstymą ir galutinį vartojimą, bus naudingas aplinkai, pagerins oro kokybę ir visuomenės sveikatą, sumažins išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, padidins energetinį saugumą, nes sumažins priklausomumą nuo energijos importo iš Sąjungai nepriklausančių šalių, sumažins namų ūkių ir bendrovių energijos išlaidas, padės sumažinti energijos nepriteklį ir sudarys sąlygas užtikrinti didesnę konkurencingumą, sukurti daugiau darbo vietų ir aktyvinti ekonominę veiklą visos ekonomikos mastu, taip pagerindamas piliečių gyvenimo kokybę. Tai atitinka Sąjungos įsipareigojimus, kuriuos ji prisiėmė energetikos sąjungos ir pasaulinės kovos su klimato kaita darbotvarkės, nustatytos 2015 m. Paryžiaus susitarime dėl klimato kaitos po 21-osios Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijos ⁽⁴⁾ (toliau – Paryžiaus susitarimas), pagal kurį įsipareigota užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros didėjimas būtų išlaikytas gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad ji nepadidėtų daugiau kaip 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, kontekste;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES ⁽⁵⁾ – pažangos kuriant energetikos sąjungą, kurioje energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti laikomas atskiru energijos šaltiniu, elementas. Į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ turėtų būti atsižvelgiama nustatant naujas taisykles pasiūlos srityje ir kitose politikos srityse. Komisija turėtų užtikrinti, kad energijos vartojimo efektyvumas ir paklausos valdymas galėtų lygiomis sąlygomis konkuruoti su generavimo pajėgumais. Į energijos vartojimo efektyvumą turi būti atsižvelgiama kaskart, kai priimami sprendimai dėl energijos sistemos planavimo arba finansavimo. Patobulinimai, didinantys energijos vartojimo efektyvumą, turi būti įgyvendinami kaskart, kai tik jie yra ekonomiškai efektyvesni, nei atitinkami su pasiūla susiję sprendimai. Tai turėtų padėti pasinaudoti visokeriopa energijos vartojimo efektyvumo nauda Sąjungai, visų pirma piliečiams ir verslininkams;
- (3) energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti pripažintas itin svarbiu elementu ir prioritetiniu klausimu būsimuose sprendimuose dėl investicijų Sąjungos energetikos infrastruktūros srityje;
- (4) siekiant plataus užmojo efektyvaus energijos vartojimo tikslo reikia pašalinti kliūtis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos investicijoms į efektyvaus energijos vartojimo priemones. Vienas žingsnis ta kryptimi – 2017 m. rugsėjo 19 d. Eurostato pateiktas išaiškinimas, kaip nacionalinėse sąskaitose registruoti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kurio dėka pašalinami netikrumai ir sudaromos palankesnės sąlygos tokių sutarčių naudojimui;

⁽¹⁾ OL C 246, 2017 7 28, p. 42.⁽²⁾ OL C 342, 2017 10 12, p. 119.⁽³⁾ 2018 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ OL L 282, 2016 10 19, p. 4.⁽⁵⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

- (5) 2014 m. spalio 23 ir 24 d. Europos Vadovų Taryba pritarė tikslui ne vėliau kaip 2030 m. energijos vartojimo efektyvumą Sąjungos lygmeniu padidinti 27 %, kuris turi būti peržiūrėtas ne vėliau kaip 2020 m., atsižvelgiant į 30 % Sąjungos lygmens tikslą. 2015 m. gruodžio 15 d. rezoliucijoje dėl Europos energetikos sąjungos kūrimo Europos Parlamentas paragino Komisiją papildomai įvertinti, ar būtų įmanoma per tą patį laikotarpį pasiekti 40 % energijos vartojimo efektyvumo tikslą. Todėl tikslinga Direktyvą 2012/27/ES iš dalies pakeisti siekiant ją pritaikyti prie 2030 m. perspektyvos;
- (6) būtinybė Sąjungai pasiekti savo energijos vartojimo efektyvumo tikslus Sąjungos lygmeniu, išreikštus suvartojamu pirminės ir (arba) galutinės energijos kiekiu, turėtų būti aiškiai suformuluota kaip bent 32,5 % tikslas 2030 m. 2007 m. atliktos prognozės parodė, kad 2030 m. pirminės energijos suvartojimas sudarys 1 887 mln. tne, o galutinės energijos suvartojimas – 1 416 mln. tne. 32,5 % sumažėjimas 2030 m. reikš atitinkamai 1 273 mln. tne ir 956 mln. tne. Tą tikslą, kuris yra tokio pat pobūdžio kaip Sąjungos 2020 m. tikslas, turėtų įvertinti Komisija, siekiant jį ne vėliau kaip 2023 m. peržiūrėti padidinant reikšmingo išlaidų sumažėjimo atveju arba, kai to reikia, kad būtų pasiekti Sąjungos tarptautiniai įsipareigojimai mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. 2020 ir 2030 m. perspektyvos atžvilgiu privalomų valstybės narės lygmens tikslų nenustatyta; taigi ir toliau neturėtų būti ribojama valstybių narių laisvė nusistatyti, koks bus jų nacionalinis indėlis, grindžiamas jų pirminės arba galutinės energijos suvartojimu, arba sutaupytos pirminės arba galutinės energijos kiekiu, arba energijos intensyvumu. Savo nacionalinius orientacinius indėlius į energijos vartojimo efektyvumą valstybės narės turėtų nusistatyti atsižvelgdamos į tai, kad 2030 m. Sąjungos pirminės energijos suvartojimas turi būti ne didesnis kaip 1 273 mln. tne ir (arba) galutinės energijos – ne didesnis kaip 956 mln. tne. Tai reiškia, kad Sąjungos pirminės energijos suvartojimas turėtų būti sumažintas 26 %, o galutinės – 20 %, palyginti su 2005 m. lygiu. Būtina reguliariai vertinti pažangą, padarytą siekiant 2030 m. Sąjungos tikslų, ir tai numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1999 ⁽¹⁾;
- (7) energijos sistemų veikimo efektyvumui bet kuriuo metu daro poveikį galimybė sklandžiai ir lanksčiai tiekti į tinklą elektros energiją, gautą iš įvairių šaltinių, kurių inercijos laipsniai ir veikimo pradžios intervalai yra skirtingi. Padidinus tą efektyvumą bus sudarytos sąlygos geriau panaudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją;
- (8) energijos vartojimo efektyvumo didinimas gali prisidėti prie geresnių ekonominių rezultatų. Valstybės narės ir Sąjunga turėtų siekti mažinti energijos vartojimą, nepaisant ekonomikos augimo dydžio;
- (9) įpareigojimas valstybėms narėms nustatyti ilgalaikes investicijų į nacionalinio pastatų ūkio renovaciją telkimo ir jos palengvinimo strategijas bei jas pateikti Komisijai turi būti pašalintas iš Direktyvos 2012/27/ES ir jis turi būti įtrauktas į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES ⁽²⁾ su pakeitimais, kurioje tas įpareigojimas dera su ilgalaikiais planais dėl energijos beveik nevartojančių pastatų statybos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo pastatų sektoriuje;
- (10) atsižvelgiant į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, Direktyva 2012/27/ES nustatyto įpareigojimo dėl energijos vartojimo efektyvumo galiojimas turėtų būti pratęstas laikotarpiui po 2020 m. Tas pratęsimas suteiktų daugiau stabilumo investuotojams, taigi paskatins ilgalaikes investicijas ir ilgalaikes energijos vartojimo efektyvumo priemones, pavyzdžiui, esminę pastatų renovaciją, siekiant ilgalaikio tikslo – palengvinti ekonomiškai efektyvų esamų pastatų pertvarkymą į energijos beveik nevartojančius pastatus. Įpareigojimas dėl energijos vartojimo efektyvumo atliko svarbų vaidmenį sudarant sąlygas ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui vietos lygmeniu ir jis turėtų būti paliktas galioti siekiant užtikrinti, kad Sąjunga galėtų pasiekti savo energetikos ir klimato srities tikslus sukurdamą papildomų galimybių, ir nutraukti sąsają tarp energijos vartojimo ir ekonomikos augimo. Norint įvertinti sąlygas, kuriomis būtų galima paskatinti privatųjį sektorių investuoti į energijos vartojimo efektyvumo projektus, taip pat sukurti naujus pajamų modelius energijos vartojimo efektyvumo srityje inovacijoms, svarbu bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi;
- (11) energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės taip pat daro teigiamą poveikį oro kokybei, nes efektyviau energiją vartojantys pastatai prisideda prie poreikio šildyti kuru, įskaitant kietąjį kurą, mažinimo. Taigi, energijos vartojimo efektyvumo priemonės prisideda prie oro kokybės viduje ir lauke gerinimo ir padeda ekonomiškai efektyviu būdu siekti Sąjungos oro kokybės politikos tikslų, nustatytų visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/2284 ⁽³⁾;

⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

⁽²⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

⁽³⁾ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

- (12) valstybės narės turi per visą 2021–2030 m. įpareigojimų taikymo laikotarpį pasiekti tokį suminį galutinės sutaupytos energijos kiekį, kuris sudaro bent 0,8 % naujo kasmetinio sutaupytos energijos kiekio nuo galutinės energijos suvartojimo dydį. Tas reikalavimas gali būti įgyvendintas naujomis politikos priemonėmis, priimtomis naujuoju įpareigojimų laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. arba naujais atskirais veiksmais, kurie yra prieš ankstesnį laikotarpį arba jo metu priimtų politikos priemonių rezultatas, su sąlyga, kad tokie atskiri energijos taupymą skatinantys veiksmai yra pradėti naujuoju laikotarpiu. Tuo tikslu valstybės narės turėtų turėti galimybę naudotis energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema arba alternatyviomis politikos priemonėmis, arba abiem kartu. Be to, turėtų būti numatytos įvairios galimybės, be kita ko, tai, ar transporto sektoriuje sunaudojama energija visiškai arba iš dalies įtraukiama į apskaičiavimo bazinį scenarijų, siekiant valstybėms narėms suteikti lankstumo joms apskaičiuojant savo sutaupytą energijos kiekį, kartu užtikrinant, kad būtų pasiektas reikalaujamas suminis galutinės sutaupytos energijos kiekis, kuris sudaro ne mažiau kaip 0,8 % naujo kasmetinio sutaupytos energijos kiekio dydį;
- (13) vis dėlto būtų neproporcinga tokį reikalavimą nustatyti Kiprui ir Maltai. Tų mažų salų valstybių narių energijos rinkai būdingi ypatumai, dėl kurių priemonių, kurias taikant įgyvendinamas įpareigojimas taupyti energiją, įvairovė yra labai ribota, pavyzdžiui, tai, kad yra vienas elektros energijos tiekėjas, nėra gamtinių dujų tinklų ir centralizuotų šilumos tiekimo ir centralizuotų vėsumos tiekimo sistemų, taip pat naftos paskirstymo bendrovės yra mažos. Tuos ypatumus apsunkina mažas tų valstybių narių energijos rinkos dydis. Todėl turėtų būti reikalaujama, kad Kipras ir Malta pasiektų suminį galutinės energijos suvartojimo sumažinimą tik tokiu kiekiu, kuris sudaro 0,24 % naujo kasmetinio sutaupytos energijos kiekio nuo galutinės energijos suvartojimo 2021–2030 m. laikotarpiu dydį;
- (14) valstybės narės, kai jos taiko įpareigojimų sistemą, turėtų, remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, paskirti įpareigotąsias šalis iš energijos skirstytojų, mažmeninės prekybos energija įmonių ir transporto degalų skirstytojų arba mažmeninės prekybos jais įmonių. Tam tikrų tokių skirstytojų ar mažmeninės prekybos įmonių kategorijų paskyrimas arba jų atleidimas nuo paskyrimo neturėtų būti laikomas nesuderinamu su nediskriminavimo principu. Todėl valstybės narės gali pasirinkti, ar paskyrimas įpareigotosiomis šalimis taikomas visiems tokiems skirstytojams arba mažmeninės prekybos įmonėms, ar tik tam tikroms jų kategorijoms;
- (15) į valstybių narių energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones transporte galima atsižvelgti tam, kad būtų įvykdytas jų įpareigojimas dėl sutaupytos galutinės energijos kiekio. Tokios priemonės apima politikos priemones, kurios, *inter alia*, skirtos skatinti naudoti efektyvesnes transporto priemones, pereiti prie kitų transporto rūšių – važiavimo dviračiu, ėjimo ir visuomeninio transporto, arba vykdyti judumo ir miestų planavimą, dėl kurio sumažėtų transporto poreikis. Be to, taip pat gali būti atsižvelgta į schemas, kurios pagreitina naujų ir efektyvesnių transporto priemonių ar politikos, skatinančių pereiti prie veiksmingesnių kuro rūšių, dėl kurių sumažėtų energijos suvartojimas vienam kilometrui, diegimą su sąlyga, kad jos atitinka Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, V priede nustatytas taisykles dėl reikšmingumo ir papildomumo. Tokios priemonės turėtų pririnkti atitikti valstybių narių nacionalines politikos sistemas, nustatytas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/94/ES ⁽¹⁾;
- (16) priemonės, kurių ėmėsi valstybės narės pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/842 ⁽²⁾ ir dėl kurių atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas, gali būti laikomos ekonomiškai efektyviu būdu valstybėms narėms įvykdyti savo energijos taupymo įpareigojimą pagal Direktyvą 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva;
- (17) kaip alternatyva reikalavimui, kad įpareigotosios šalys pasiektų suminį sutaupytos galutinės energijos kiekį, kurio reikalaujama pagal Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, 7 straipsnio 1 dalį, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė savo įpareigojimų sistemose leisti įpareigotosioms šalims padaryti įnašą į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą arba to iš jų reikalauti;
- (18) nedarant poveikio 7 straipsnio 4 ir 5 dalims, kaip nustatyta šia direktyva, valstybės narės ir įpareigotosios šalys turėtų pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis ir technologijomis, kad pasiektų reikalaujamą suminį sutaupytos galutinės energijos kiekį, be kita ko, skatindamos tvarių technologijų naudojimą efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose, efektyvaus šildymo ir vėsinimo infrastruktūroje ir atliekant energijos vartojimo auditus arba atitinkamose valdymo sistemose su sąlyga, kad nurodyti sutaupytos energijos

⁽¹⁾ 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL L 307, 2014 10 28, p. 1).

⁽²⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi išpareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

kiekiai atitiktų Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, 7 straipsnyje ir V priede nustatytus reikalavimus. Valstybės narės turėtų siekti didelio lankstumo rengdamos ir įgyvendindamos alternatyvias politikos priemones;

- (19) ilgalaikės energijos vartojimo efektyvumo priemonės ir toliau lems mažesnę energijos suvartojimą po 2020 m., tačiau norint, kad jos prisidėtų prie Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo įgyvendinimo, dėl tų priemonių taikymo po 2020 m. turėtų būti naujai sutaupoma energijos. Be to, energijos, sutaupytos po 2020 m. gruodžio 31 d., kiekis neturėtų būti laikomas suminiu galutinės energijos suvartojimo sutaupymu, kurio reikalaujama laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.;
- (20) naujai sutaupomos energijos kiekis – tai papildomas kiekis tam, kuris ir taip jau būtų sutaupyta; taigi tas energijos kiekis, kuris būtų ir taip sutaupyta, neturėtų būti įskaičiuojamas vykdamas reikalavimus dėl energijos taupymo. Siekiant apskaičiuoti nustatytų priemonių poveikį, turėtų būti skaičiuojamas tik grynas sutaupytos energijos kiekis, išmatuojamas kaip energijos suvartojimo pokytis, kurį galima tiesiogiai susieti su konkrečia energijos vartojimo efektyvumo priemone. Kad galėtų apskaičiuoti grynąjį sutaupytos energijos kiekį, valstybės narės turėtų nustatyti bazinį scenarijų, kaip situacija vystytųsi, jei atitinkama priemonė nebūtų įgyvendinta. Atitinkamos politikos priemonės poveikis turėtų būti vertinamas lyginant su tuo baziniu scenarijumi. Valstybės narės turėtų atsižvelgti į tai, kad per tą patį laikotarpį gali būti imamasi ir kitų politikos priemonių, kurios taip pat daro poveikį sutaupomos energijos kiekiui, taigi ne visi pokyčiai, nustatyti nuo konkrečios politikos priemonės nustatymo pradžios, gali būti priskiriami tik tai vienai politikos priemonei. Įpareigotosios, dalyvaujančios ar įgaliotosios šalies veiksmai turėtų realiai prisidėti prie nurodyto energijos sutaupymo, siekiant užtikrinti, kad būtų įvykdytas reikšmingumo reikalavimas;
- (21) siekiant didinti energijos taupymo potencialą elektros energijos perdavimo ir paskirstymo etapuose, svarbu atitinkamais atvejais apsvarstyti galimybę į sutaupytos energijos kiekio apskaičiavimą įtraukti visus etapus energijos grandinėje;
- (22) veiksminga vandentvarka gali labai padėti taupyti energiją. Vandens ir nuotekų sektoriuose sunaudojama 3,5 % suvartojamos elektros energijos Sąjungoje kiekio ir tikėtina, kad ta dalis didės. Tuo pačiu metu vandens nuotėkiai sudaro 24 % viso Sąjungoje suvartojamo vandens kiekio, o energetikos sektorius yra didžiausias vandens vartotojas – jame sunaudojama 44 % suvartojamo vandens kiekio. Reikėtų visapusiškai ištirti galimybes taupyti energiją panaudojant išmaniąsias technologijas ir procesus;
- (23) remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 9 straipsniu, Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo politika turėtų būti įtrauki ir dėl to turėtų užtikrinti, kad energijos nepriteklių patiriantys vartotojai galėtų naudotis energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis. Pastatų energijos vartojimo efektyvumo padidinimas turėtų, visų pirma, atnešti naudos pažeidžiamiems namų ūkiams, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius, ir atitinkamais atvejais socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims. Valstybės narės jau dabar gali reikalauti, kad įpareigotosios šalys į energijos taupymo priemones įtrauktų socialinius tikslus, susijusius su energijos nepriteklumi, ir ši galimybė turėtų būti taikoma ir alternatyvioms politikos priemonėms bei nacionaliniams energijos vartojimo efektyvumo fondams, ir tai turėtų tapti privalomu įpareigojimu, kartu valstybės narės leidžiant išlaikyti visapusišką lankstumą pačioms spręsti dėl tokių priemonių dydžio, apimtys ir turinio. Jei pagal energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą neleidžiama taikyti priemonių, susijusių su individualiais energijos vartotojais, valstybės narės gali siekti sumažinti energijos nepriteklių vien tik imdamosi alternatyvių politikos priemonių;
- (24) apie 50 mln. namų ūkių Sąjungoje patiria energijos nepriteklių. Todėl energijos vartojimo efektyvumo priemonės turi būti esminis bet kokios ekonomiškai efektyvios kovai su energijos nepriteklumi ir vartotojų pažeidžiamumu skirtos strategijos elementas ir jomis papildomos socialinės apsaugos politikos priemonės valstybių narių lygmeniu. Siekiant užtikrinti, kad energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis būtų tvariai mažinamas nuomininkų patiriamas energijos nepriteklis, turėtų būti atsižvelgta į tokių priemonių ekonominį efektyvumą, taip pat jų įperkumą pastatų savininkams ir nuomininkams, o valstybių narių lygmeniu tokioms priemonėms turėtų būti užtikrinama tinkama finansinė parama. Atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimo tikslus, Sąjungos pastatai ilgainiui turi būti pertvarkyti į energijos beveik nevartojančius pastatus. Dabartinis pastatų renovacijos tempas yra nepakankamas, o pastatus, kuriuose gyvena mažas pajamas gaunantys piliečiai, patiriantys energijos nepriteklių, sunkiausia renovuoti. Todėl šioje direktyvoje nustatytos priemonės dėl energijos taupymo įpareigojimų, energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų ir alternatyvių politikos priemonių yra ypač svarbios;
- (25) mažesnių vartotojų išlaidų suvartotai energijai turėtų būti siekiama padedant jiems vartoti mažiau energijos: mažinant pastatų energijos poreikius ir didinant prietaisų energijos vartojimo efektyvumą; tai turėtų būti derinama kartu su galimybėmis naudotis į viešojo transporto sistemą integruotomis mažai energijos vartojančiomis transporto priemonėmis bei dviračiais;

- (26) labai svarbu didinti visų Sąjungos piliečių informuotumą apie didesnio energijos vartojimo efektyvumo teikiamą naudą ir jiems teikti tikslią informaciją apie būdus, kuriais tai gali būti pasiekta. Didesnis energijos vartojimo efektyvumas taip pat itin svarbus siekiant užtikrinti Sąjungos energijos tiekimo saugumą mažinant Sąjungos priklausomybę nuo iš trečiųjų valstybių importuojamo kuro;
- (27) vartotojams turėtų būti užtikrinamas visiškas visų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, kurių buvo imtasi, kaštų ir naudos, įskaitant grąžos laikotarpius, skaidrumas;
- (28) įgyvendindamos Direktyvą 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, ir imdamosi kitų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, valstybės narės turėtų itin daug dėmesio skirti energijos vartojimo efektyvumo priemonių ir veiksmingo gamtos išteklių panaudojimo sinergijai laikantis žiedinės ekonomikos principų;
- (29) valstybės narės, pasinaudodamos naujais verslo modeliais ir technologijomis, turėtų stengtis skatinti diegti energijos vartojimo efektyvumo priemones, be kita ko, stambiems ir smulkiems vartotojams teikiant naujoviškas energetines paslaugas, ir sudaryti palankesnes sąlygas tokiam diegimui;
- (30) energetikos sąjungos ir šildymo ir vėsinimo strategijos kontekste reikia sustiprinti būtiniausias vartotojų teises laiku gauti tikslią, patikimą ir aiškią informaciją apie jų energijos suvartojimą – tai yra ir viena iš 2015 m. liepos 15 d. Komisijos komunikate „Naujų galimybių energijos vartotojams teikiančių priemonių rinkinio įgyvendinimas“ nurodytų priemonių. Direktyvos 2012/27/ES 9–11 straipsniai ir VII priedas turėtų būti iš dalies pakeisti taip, kad būtų numatytas dažnesnis ir išsamesnis informacijos apie energijos suvartojimą teikimas, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai veiksminga atsižvelgiant į įrengtus matavimo prietaisus. Šioje direktyvoje išaiškinama, kad tai, ar atskiras matavimas yra ekonomiškai veiksmingas, priklauso nuo to, ar susiję kaštai yra proporcingi galimos sutaupyti energijos kiekiui. Vertinant, ar atskiras matavimas yra ekonomiškai veiksmingas, galima atsižvelgti į kitų konkrečių, planuojamų priemonių konkrečiame pastate, pavyzdžiui, būsimos renovacijos, poveikį;
- (31) šioje direktyvoje taip pat išaiškinama, kad teisės, susijusios su sąskaitų išrašymu ir informacija apie sąskaitas ar suvartojimą, turėtų būti taikomos vartotojams, kuriems šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio, net jei jie su energijos tiekėju nėra sudarę tiesioginės individualios sutarties. Terminas „galutinis vartotojas“ gali būti suprantamas kaip nurodantis tik fizinius ar juridinius asmenis, perkančius energiją remiantis su energijos tiekėju sudaryta tiesiogine individualia sutartimi. Todėl atitinkamų nuostatų tikslu turėtų būti įvestas terminas „galutinis naudotojas“, kad juo būtų nurodoma į platesnę vartotojų grupę ir jis, be galutinių vartotojų, perkančių šilumą, vėsumą ar buitinį karštą vandenį savo asmeniniam galutiniam suvartojimui, taip pat turėtų apimti atskirų pastatų arba daugiabučių ar daugeliui paskirčių naudojamų pastatų atskirų butų (vienetų) naudotojus, kai į tokius vienetus šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio ir kai naudotojai nėra sudarę tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėju. Terminas „atskiras matavimas“ turėtų reikšti suvartojimo tokių pastatų atskiruose vienetuose matavimą;
- (32) siekiant užtikrinti individualaus šiluminės energijos suvartojimo apskaitos skaidrumą ir taip palengvinti atskiro matavimo įgyvendinimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos skaidrios ir viešai prieinamos nacionalinės taisyklės dėl šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose kaštų paskirstymo. Be skaidrumo aspekto, valstybės narės galėtų apsvaistyti galimybę imtis priemonių, kuriomis būtų stiprinama konkurencija teikiant atskiro matavimo paslaugas, ir taip padėti užtikrinti, kad visi galutinių naudotojų patiriami kaštai būtų pagrįsti;
- (33) nuo 2020 m. spalio 25 d. nauji įrengti šilumos skaitikliai ir šilumos dalikliai turėtų būti nuskaitomi nuotoliniu būdu, kad vartotojams būtų užtikrintas ekonomiškai efektyvus ir dažnas informacijos apie suvartojimą teikimas. Šia direktyva padarytus Direktyvos 2012/27/ES pakeitimus, susijusius su šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens matavimu; šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens atskiru matavimu ir sąnaudų paskirstymu už juos; nuotolinio nuskaitymo reikalavimu; šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitomis ir informacija apie suvartojimą; prieigos prie šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo matavimo informacijos, sąskaitų ir informacijos apie suvartojimą kaštus; ir būtiniausiais reikalavimais dėl šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitų ir informacijos apie suvartojimą, numatoma taikyti tik iš centrinio šaltinio tiekiamai šilumai, vėsumai ir buitiniam karštam vandeniui. Valstybės narės gali savo nuožiūra nuspręsti, ar nuotolinio duomenų nuskaitymo prieinamumą ar privažiuojant technologijas turi būti laikomos nuotoliniu būdu nuskaitomomis. Naudojant nuotoliniu būdu nuskaitomus prietaisus nereikia patekti į atskirus butus ar vienetus, kad duomenis būtų galima nuskaityti;
- (34) valstybės narės turėtų atsižvelgti į tai, kad norint sėkmingai įgyvendinti naujas technologijas, skirtas suvartotos energijos kiekiui matuoti, reikia didinti investicijas į vartotojų ir energijos tiekėjų švietimą ir jų įgūdžių ugdymą;

- (35) sąskaitose pateikiama informacija ir metinės ataskaitos yra svarbios vartotojų informavimo priemonės apie jų suvartojamą energiją. Duomenys apie suvartojimą ir išlaidas taip pat gali būti kitos informacijos, kuri padeda vartotojams palyginti jų sudarytą susitarimą su kitais pasiūlymais, ir pasinaudoti skundų nagrinėjimo bei alternatyviais ginčų sprendimo mechanizmais, šaltinis. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad vartotojai dažnai skundžiasi dėl sąskaitų, ir tai yra vienas iš veiksnių, dėl kurių yra nuolat žemas vartotojų pasitenkinimo ir jų santykių su savo energijos tiekėjais lygis, būtina nustatyti, kad būtų teikiamos paprastesnės, aiškesnės ir suprantamesnės sąskaitos ir kartu užtikrinti, kad atskiromis priemonėmis, pavyzdžiui, sąskaitose pateikiama informacija, informavimo priemonėmis ir metinėmis ataskaitomis, būtų teikiama visa būtina informacija, kad vartotojai galėtų reguliuoti savo energijos suvartojimą, palyginti pasiūlymus ir keisti tiekėjus;
- (36) valstybių narių priemonės turėtų remti tinkamai parengtos ir veiksmingos Sąjungos finansinės priemonės, pavyzdžiui, Europos struktūriniai ir investiciniai fondai, Europos strateginių investicijų fondas, taip pat finansavimas iš Europos investicijų banko (EIB) ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB), kurie turėtų remti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą visuose energijos grandinės etapuose ir pasitelkti išsamią sąnaudų ir naudos analizę su diferencijuotų diskonto normų modeliu. Teikiant finansinę paramą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama ekonomiškai efektyviems energijos vartojimo efektyvumo didinimo metodams, dėl kurių sumažėtų suvartojamos energijos kiekis. EIB ir ERPB, veikdami kartu su nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais, turėtų kurti, rengti ir finansuoti programas ir projektus, pritaikytus efektyvumo didinimo sričiai, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius;
- (37) siekiant užtikrinti, kad būtų galima atnaujinti Direktyvos 2012/27/ES priedus ir suderintąsias naudingumo ataskaitas vertes, būtina išplėsti Komisijai suteiktus deleguotus įgaliojimus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (38) siekiant, kad būtų galima įvertinti Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, veiksmingumą, reikėtų nustatyti reikalavimą atlikti bendrą tos direktyvos peržiūrą ir pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip 2024 m. vasario 28 d. Ta peržiūra turėtų būti atlikta po 2023 m. įvyksiančio Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos bendros pažangos įvertinimo, kad būtų galima atlikti reikiamą suderinimą su tuo procesu, be kita ko, atsižvelgiant į pokyčius ekonomikos ir inovacijų srityse;
- (39) vietos ir regionų institucijos turėtų atlikti vadovaujamą vaidmenį plėtojant, rengiant, įgyvendinant ir vertinant Direktyvoje 2012/27/ES nustatytas priemones, kad jos galėtų tinkamai spręsti klausimus, susijusius su jų klimato, kultūros ir visuomenės ypatumais;
- (40) atsižvelgiant į technologijų pažangą ir didėjančią atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį elektros energijos gamybos sektoriuje, sutaupyta elektros energijos kiekiui, išreikštam kWh, apskaičiuoti taikomas nustatytasis koeficientas, turėtų būti peržiūrėtas, kad būtų atsižvelgta į elektros pirminės energijos koeficiento (PEK) pokyčius. Elektros PEK apskaičiavimas, atspindintis energijos rūšių derinį, grindžiamas metinėmis vidutinėmis vertėmis. „Fizinės energijos turinio“ apskaičiavimo metodas naudojamas branduolinės elektros energijos ir šilumos gamybai, o „techninės konversijos našumo“ metodas – elektros energijos ir šilumos gamybai iš iškastinio kuro ir biomasės. Ne degimo būdu pagamintai atsinaujinančiųjų išteklių energijai taikomas metodas – tiesioginis ekvivalentas, grindžiamas „bendro pirminės energijos kiekio“ požiūriu. Siekiant apskaičiuoti, kokią pirminės energijos dalį kogeneracijoje sudaro elektros energija, naudojamas Direktyvos 2012/27/ES II priede pateiktas metodas. Naudojama vidutinė, o ne ribinė rinkos pozicija. Laikoma, kad ne degimo būdu iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos konversijos našumas yra 100 %, geoterminių jėgainių pagamintos energijos – 10 %, o branduolinių elektrinių – 33 %. Bendras kogeneracijos naudingumas apskaičiuojamas remiantis naujausiais Eurostato duomenimis. Kalbant apie sistemos ribas, visų energijos šaltinių PEK yra 1. PEK vertė nurodo 2018 m. ir grindžiama duomenimis, interpoliuotais iš naujausios 2015 ir 2020 m. PRIMES pagrindinio scenarijaus versijos bei patikslintais Eurostato iki 2016 m. turimais duomenimis. Analizė apima valstybes nares ir Norvegiją. Norvegijos duomenų rinkinys yra grindžiamas Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo duomenimis;
- (41) dėl Sąjungos teisės įgyvendinimo sutaupyta energijos kiekis neturėtų būti įskaičiuojamas, nebent tas sutaupymas atsirado dėl priemonės, kuri viršija atitinkamu Sąjungos teisės aktu reikalaujamus būtiniausius lygius tuo, kad ja nustatyti didesni energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai valstybės narės lygmeniu, arba tuo, kad priemonė daugiau diegiama. Pastatų sektoriuje esama didelių galimybių dar labiau padidinti energijos vartojimo efektyvumą, o pastatų renovacija yra esminis ir ilgalaikis didesnio energijos sutaupymo elementas, kuriam būdinga masto

⁽¹⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

ekonomija. Taigi būtina išaiškinti, kad gali būti įskačiuotas bet koks dėl esamų pastatų renovacijos skatinimo priemonių sutaupyto energijos kiekis, su sąlyga, kad toks sutaupymas viršija kiekį, kuris būtų buvęs sutaupytas netaikant atitinkamos priemonės, ir su sąlyga, kad valstybė narė įrodo, kad įpareigotoji, dalyvaujančioji ar įgaliotoji šalis faktiškai prisidėjo prie nurodyto energijos sutaupymo pasiekimo;

- (42) vadovaujantis energetikos sąjungos strategija ir geresnio reglamentavimo principais, daugiau dėmesio reikėtų skirti energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų ir alternatyvių politikos priemonių, įskaitant reikalavimą patikrinti statistiškai reprezentatyvų priemonių ėminių, įgyvendinimo stebėsenos ir patikros taisyklėms. Direktyvoje 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių „statistiškai reikšminga dalis ir reprezentatyvūs ėminys“ turėtų būti suprantami kaip reikalaujantys nustatyti tokį atitinkamų energijos taupymo priemonių statistinės populiacijos poaibį, kuris tiksliai atspindėtų visų energijos taupymo priemonių visą statistinę populiaciją, ir juo remiantis būtų galima daryti pagrįstai patikimas išvadas dėl pasikliojimo priemonių visuma;
- (43) energija, pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojant ant pastatų ar juose montuojamus įrenginius, mažina iš iškastinio kuro teikiamos energijos kiekį. Mažesnis energijos suvartojimas ir energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojimas pastatų sektoriuje – tai svarbios Sąjungos energetinės priklausomybės ir išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio mažinimo priemonės, ypač atsižvelgiant į tai, kad 2030 m. nustatyti didelio užmojo klimato srities ir energetikos tikslai bei įsipareigojimai pasaulio mastu pagal Paryžiaus susitarimą. Įpareigojimo dėl suminio sutaupyto energijos kiekio tikslu valstybės narės gali į energijos taupymo reikalavimų įgyvendinimą, jei taikytina, įskaityti sutaupyto energijos kiekį, gautą dėl ant pastatų arba juose sumontuotais įrenginiais iš atsinaujinančiųjų išteklių savo reikmėms pasigamintos energijos;
- (44) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽¹⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (45) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. ne vėliau kaip 2020 m. pasiekti 20 %, o ne vėliau kaip 2030 m. – bent 32,5 % Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo lygio tikslų, ir nutiesti kelią tolesniam energijos vartojimo efektyvumo didinimui po tų datų, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (46) todėl Direktyva 2012/27/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2012/27/ES iš dalies keičiama taip:

- 1) 1 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Šia direktyva nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad 2020 m. būtų pasiekti pagrindiniai Sąjungos 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslai, o 2030 m. būtų pasiekti pagrindiniai jos bent 32,5 % energijos vartojimo efektyvumo tikslai, ir sudaromos sąlygos vėliau toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą.

Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama šalinti kliūtis energijos rinkoje ir rinkos trūkumus, trukdančius efektyviai tiekti ir naudoti energiją; be to, numatoma nustatyti 2020 m. ir 2030 m. nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir indėlius.

Šia direktyva prisidedama prie principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ įgyvendinimo.“;

- 2) 3 straipsnis papildomas šiomis dalimis:

„4. Ne vėliau kaip 2022 m. spalio 31 d. Komisija įvertina, ar Sąjunga pasiekė savo 2020 m. pagrindinius tikslus dėl energijos vartojimo efektyvumo.

⁽¹⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

5. Kiekviena valstybė narė pagal Reglamento (ES) 2018/1999 (*) 4 ir 6 straipsnius nusistato orientacinį nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo indėlį siekiant šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje nurodytą Sąjungos 2030 m. tikslų. Nusistatydamos tuos indėlius valstybės narės atsižvelgia į tai, kad 2030 m. Sąjungos energijos suvartojimas neturi viršyti 1 273 mln. tne pirminės energijos ir (arba) neviršyti 956 mln. tne galutinės energijos. Apie tuos indėlius valstybės narės praneša Komisijai pateikdamos savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnyje ir 7–12 straipsniuose.

6. Komisija įvertina 1 straipsnio 1 dalyje nustatytus pagrindinius Sąjungos 2030 m. tikslus dėl energijos vartojimo efektyvumo, kad ne vėliau kaip 2023 m. pateiktą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo tie tikslai būtų peržiūrėti juos padidinant – reikšmingo išlaidų sumažėjimo dėl ekonominių ar technologinių pokyčių atveju, arba jei to prireiktų vykdant Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro.

(*) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1)“;

3) 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„7 straipsnis

Pareiga taupyti energiją

1. Valstybės narės sutaupo bent tokį suminį galutinės energijos kiekį, kuris atitinka:

- a) nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 1,5 % metinio galutiniams vartotojams parduodamo energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal trejų metų, ėjusių prieš 2013 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Į tą apskaičiavimą gali būti visiškai arba iš dalies neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas energijos kiekis;
- b) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 0,8 % metinio galutinės suvartojamos energijos kiekiui, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Nukrypstant nuo to reikalavimo Kipras ir Malta nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kasmet naujai sutaupo kiekį, lygų 0,24 % metinio galutinės suvartojamos energijos kiekiui, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis.

Valstybės narės gali įskaiciuoti sutaupytą energijos kiekį, kurį lemia politikos priemonės, nustatytos ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. arba po tos datos, jei dėl tų priemonių imamasi naujų atskirų veiksmų po 2020 m. gruodžio 31 d.

Po 2030 m. dešimties metų laikotarpiu valstybės narės toliau pagal pirmos pastraipos b punktą mažina metinį suvartojamos energijos kiekį, nebent Komisija, atlikusi peržiūrą ne vėliau kaip 2027 m., o po to kas dešimt metų, padarytų išvadą, kad to nebereikia, jog būtų pasiekti Sąjungos ilgalaikiai 2050 m. energetikos ir klimato srities tikslai.

Valstybės narės nusprendžia, kokių būdu paskirstyti apskaičiuotą naujos sutaupytos energijos kiekį pagal kiekvieną pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytą laikotarpį su sąlyga, kad kiekvieno įpareigojimo taikymo laikotarpio pabaigoje būtų pasiektas bendras suminis galutinės sutaupytos energijos kiekis.

2. Su sąlyga, kad valstybės narės pasiekia bent 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą suminį sutaupytos galutinės energijos kiekį, jos gali reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį apskaičiuoti naudodamos vieną ar daugiau iš toliau išvardytų būdų:

- a) taikydamos metinę sutaupymo normą galutiniams vartotojams parduodamos energijos arba galutinės suvartojamos energijos kiekiui, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis;
- b) į apskaičiavimo bazinio lygio scenarijų visiškai arba iš dalies neįtraukdamos transporto sektoriuje sunaudojamos energijos;
- c) pasinaudodamos kuria nors iš 4 dalyje nustatytų pasirinkimo galimybių.

3. Jei valstybės narės pasinaudoja 2 dalies a, b arba c punkte numatytomis galimybėmis, jos nustato:

- a) savo pačių metinę taupymo normą, kuri bus taikoma apskaičiuojant savo suminį galutinės energijos suvartojimą ir kuria užtikrinama, kad galutinis grynasis jų sutaupytos energijos kiekis nebūtų mažesnis, nei tas, kurio reikalaujama pagal 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, ir
- b) savo pačių apskaičiavimo bazinį scenarijų, į kurį gali būti visiškai arba iš dalies neįtraukta transporto sektoriuje sunaudojama energija.

4. Taikant 5 dalį kiekviena valstybė narė gali:

- a) atlikti apskaičiavimą, kurio reikalaujama pagal 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, 2014 m. ir 2015 m. naudodama 1 % vertes; 2016 m. ir 2017 m. – 1,25 % vertes, o 2018 m., 2019 m. ir 2020 m. – 1,5 % vertes;
- b) neįtraukti į apskaičiavimą visos ar dalies parduotos ir sunaudotos energijos (pagal kiekį) 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio atžvilgiu arba galutinės suvartotos energijos tos pastraipos b punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio atžvilgiu Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytoms pramoninės veiklos rūšims;
- c) įtraukti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytos energijos kiekį, pasiektą įgyvendinant 14 straipsnio 4 dalyje, 14 straipsnio 5 dalies b punkte bei 15 straipsnio 1–6 ir 9 dalyse nustatytus reikalavimus energijos transformacijos, skirstymo ir perdavimo sektoriuose, įskaitant efektyvią centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą. Valstybės narės informuoja Komisiją apie pagal šį punktą jų numatomas politikos priemones laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d., kurios yra jų integruotųjų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų dalis. Tų priemonių poveikis apskaičiuojamas pagal V priedą ir įtraukiamas į tuos planus;
- d) įtraukti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytos energijos kiekį, pasiektą dėl atskirų veiksmų, kurie naujai įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir toliau daro poveikį 2020 m. – 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio atžvilgiu, o po 2020 m. – 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto laikotarpio atžvilgiu, ir kurie gali būti išmatuoti bei patikrinti;
- e) įtraukti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytos energijos kiekį, pasiektą dėl politikos priemonių, su sąlyga, kad galima įrodyti, jog dėl tų priemonių imtasi atskirų veiksmų laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., ir dėl kurių taikymo sutaupoma energija po 2020 m. gruodžio 31 d.;
- f) neįskaičiuoti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį 30 % patikrinamo energijos, kuri savoms reikmėms pasigaminama ant pastatų arba juose sumontuotais įrenginiais, įdiegtais dėl politikos priemonių, skatinančių naujai diegti energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijas, kiekio;
- g) įtraukti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį tuos sutaupytos energijos kiekius, kurie viršija įpareigojimo taikymo laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį, su sąlyga, kad tie sutaupyti kiekiai atsirado dėl atskirų veiksmų, atliktų vykdant 7a ir 7b straipsniuose nurodytas politikos priemones, apie kurias valstybės narės pranešė savo nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose ir nurodė savo pažangos ataskaitose pagal 24 straipsnį.

5. Valstybės narės pagal 4 dalį pasirinktas galimybes taiko ir jų taikymo poveikį apskaičiuoja 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytais laikotarpiais atskirai:

- a) reikalaujamam sutaupyti energijos kiekiui per 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytą įpareigojimo taikymo laikotarpį apskaičiuoti valstybės narės gali taikyti 4 dalies a–d punktus. Dėl visų pagal 4 dalį pasirinktų galimybių taikymo sutaupytas kiekis turi būti ne didesnis kaip 25 % 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto reikalaujamo sutaupyti kiekio;
- b) reikalaujamam sutaupyti energijos kiekiui per 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą įpareigojimo taikymo laikotarpį apskaičiuoti valstybės narės gali taikyti 4 dalies b–g punktus su sąlyga, kad 4 dalies d punkte nurodyti atskiri veiksmai ir po 2020 m. gruodžio 31 d. turi patikrinamą ir išmatuojamą poveikį. Dėl visų pagal 4 dalį pasirinktų galimybių taikymo pagal 2 ir 3 dalis apskaičiuotas sutaupytos energijos kiekis neturi sumažėti daugiau kaip 35 %.

Nepaisant to, ar valstybės narės visiškai arba iš dalies neįtraukia transporto sektoriuje sunaudotos energijos į savo apskaičiavimo bazinį scenarijų, ar pasinaudoja kuria nors iš 4 dalyje išvardytų galimybių, jos užtikrina, kad apskaičiuotas naujas grynasis sutaupytos energijos kiekis, kuris turi būti pasiektas vartojant galutinę energiją įpareigojimo taikymo laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d., būtų ne mažesnis nei kiekis, gaunamas taikant 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą metinę sutaupymo normą.

6. Valstybės narės savo integruotuosiuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities planuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 III priedą apibūdina sutaupytos energijos kiekio, kuris turi būti pasiektas per šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d., apskaičiavimą ir prireikus paaiškina, kaip buvo nustatyta metinė sutaupymo norma ir apskaičiavimo bazinis scenarijus ir kaip bei koku mastu buvo taikomos šio straipsnio 4 dalyje nurodytos galimybės.

7. Sutaupytos energijos kiekis, pasiektas po 2020 m. gruodžio 31 d., neturi būti įskaičiuotas į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

8. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, valstybės narės, kurios leidžia įpareigotosioms šalims pasinaudoti 7a straipsnio 6 dalies b punkte nurodyta galimybe, gali šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte tikslu bet kuriais konkrečiais metais po 2010 m. ir iki šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio sutaupyti energijos kiekį laikyti sutaupytu po 2013 m. gruodžio 31 d. ir anksčiau nei 2021 m. sausio 1 d., su sąlyga, kad tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema galiojo visą laiką nuo 2009 m. gruodžio 31 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. ir buvo įtraukta į valstybės narės pirmąjį pagal 24 straipsnio 2 dalį pateiktą nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planą;
- b) sutaupyti kiekiai gauti taikant įpareigojimų sistemą,
- c) sutaupyti kiekiai apskaičiuoti pagal V priedą;
- d) apie metus, per kuriuos laikoma, kad buvo pasiekti apskaičiuoti sutaupyti kiekiai, buvo pranešta nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose pagal 24 straipsnio 2 dalį.

9. Valstybės narės užtikrina, kad energijos kiekis, sutaupytas dėl 7a ir 7b straipsniuose bei 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų politikos priemonių taikymo, būtų apskaičiuotas pagal V priedą.

10. Valstybės narės sutaupo pagal šio straipsnio 1 dalį reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sukurdamos 7a straipsnyje nurodytas energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas arba priimdamos 7b straipsnyje nurodytas alternatyvias politikos priemones. Valstybės narės gali derinti energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas su alternatyviomis politikos priemonėmis.

11. Valstybės narės, rengdamos politikos priemones, kad įvykdytų savo įpareigojimus dėl sutaupytos energijos kiekių, atsižvelgia į poreikį sumažinti energijos nepriteklių, laikydamosi savo pačių nustatytų kriterijų ir atsižvelgdamos į jų taikomą praktiką šioje srityje, reikalaujamos, atitinkamu mastu, dalį energijos vartojimo efektyvumo priemonių pagal jų nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, alternatyvias politikos priemones arba nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo fondo lėšomis finansuojamas programas ar priemones pirmenybės tvarka įgyvendinti pažeidžiamuose namų ūkiuose, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius, ir, kai tikslinga, socialiniuose būstuose.

Valstybės narės įtraukia informaciją apie energijos nepritekliaus mažinimo priemones įgyvendinant šią direktyvą rezultatus į savo integruotąsias nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

12. Valstybės narės turi įrodyti, kad, kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis sutampa, sutaupytos energijos kiekis nėra skaičiuojamas du kartus.“;

4) įterpiami šie straipsniai:

„7a straipsnis

Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos

1. Jei valstybės narės nusprendžia įvykdyti savo įpareigojimus sutaupyti pagal 7 straipsnio 1 dalį reikalaujamą energijos kiekį taikydamos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, jos užtikrina, kad kiekvienos valstybės narės teritorijoje veiklą vykdančios įpareigotosios šalys, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, nedarant poveikio 7 straipsnio 4 ir 5 dalims, įgyvendintų 7 straipsnio 1 dalyje nustatytą jų suminio galutinio energijos suvartojimo taupymo reikalavimą.

Kai taikytina, valstybės narės gali nuspręsti, kad įpareigotosios šalys tą taupymo įpareigojimą visiškai arba iš dalies įvykdytų įnašo į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą forma laikantis 20 straipsnio 6 dalies.

2. Remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais valstybės narės paskiria įpareigotąsias šalis iš energijos skirstytojų, mažmeninės prekybos energija įmonių ir transporto degalų skirstytojų arba mažmeninės prekybos transporto degalais įmonių, veikiančių jų teritorijoje. Įpareigotosios šalys, kurias valstybė narė paskiria iš galutinių vartotojų, energijos kiekį, reikiamą įpareigojimui įvykdyti, sutaupo nepriklausomai nuo skaičiavimo, atlikto pagal 7 straipsnio 1 dalį, arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, pasitelkdamos sertifikuotą kitų šalių sutaupytos energijos kiekį, kaip apibūdinta šio straipsnio 6 dalies a punkte.

3. Jeigu mažmeninės prekybos energija įmonės yra paskirtos įpareigotosiomis šalimis pagal 2 dalį, valstybės narės užtikrina, kad vykdydamos savo įpareigojimus mažmeninės prekybos energija įmonės nesudarytų jokių kliūčių vartotojų galimybei pakeisti vieną tiekėją kitu.

4. Energijos kiekį, kurį privalo sutaupyti kiekviena įpareigotoji šalis, valstybės narės išreiškia galutinės arba pirminės suvartojamos energijos kiekiu. Metodas, kuris pasirinktas reikalaujamos sutaupyti energijos kiekiui išreikšti, naudojamas taip pat energijos kiekiui, kurį įpareigosios šalys nurodo sutaupiusios, apskaičiuoti. Taikomi IV priede nustatyti perskaičiavimo koeficientai.

5. Valstybės narės įdiegia matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų atliekamas dokumentuotas įpareigotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių bent statistiškai reikšmingos dalies ir reprezentatyviojo ėminio patikrinimas. Matavimas, kontrolė ir tikrinimas turi būti atliekami nepriklausomai nuo įpareigotųjų šalių.

6. Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemoje gali leisti atlikti vieną arba abu iš toliau nurodytų veiksmų:

- a) leisti įpareigosioms šalims į joms tenkantį įpareigojimą įtraukti sertifikuotą sutaupytos energijos kiekį, kurį sutaupė energetinių paslaugų teikėjai ar kitos trečiosios šalys, įskaitant atvejus, kai įpareigosios šalys skatina priemonės pasitelkdamos kitas valstybės patvirtintas įstaigas arba valdžios institucijas; šios priemonės gali būti susijusios su oficialiomis partnerystėmis ir gali būti derinamos su kitais finansavimo šaltiniais. Tuo atveju, kai valstybės narės tai leidžia, jos užtikrina, kad sutaupytos energijos kiekio sertifikavimas būtų vykdomas laikantis valstybės narės įdiegto aiškaus, skaidraus ir visiems rinkos dalyviams atviro patvirtinimo proceso, kuriuo būtų siekiama kuo labiau sumažinti sertifikavimo išlaidas;
- b) leisti įpareigosioms šalims atitinkamais metais sutaupytą energijos kiekį laikyti bet kuriais iš ketverių ankstesnių metų arba trejų paskesnių metų, jei tai neįvyko pasibaigus 7 straipsnio 1 dalyje nustatytiems įpareigojimų laikotarpiams, sutaupytu kiekiu.

Valstybės narės įvertina vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų tiesioginių ir netiesioginių išlaidų poveikį tarptautinę konkurenciją patiriančių energijai imlių sektorių konkurencingumui ir, jei tikslinga, imasi priemonių kuo labiau jį sumažinti.

7. Valstybės narės kasmet skelbia kiekvienos įpareigosios šalies arba kiekvienos įpareigotųjų šalių pakategorės sutaupytos energijos kiekį ir bendrą įgyvendinant sistemą sutaupytos energijos kiekį.

7b straipsnis

Alternatyvios politikos priemonės

1. Jei valstybės narės nusprendžia įvykdyti savo įpareigojimus sutaupyti pagal 7 straipsnio 1 dalį reikalaujamą energijos kiekį taikydamos alternatyvias politikos priemones, jos užtikrina, nedarant poveikio 7 straipsnio 4 ir 5 dalims, kad pagal 7 straipsnio 1 dalį reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytų galutiniai vartotojai.

2. Visoms priemonėms, išskyrus susijusias su apmokestinimu, valstybės narės sukuria matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų atliekamas dokumentuotas dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių bent statistiškai reikšmingos dalies ir reprezentatyviojo ėminio patikrinimas. Matavimas, kontrolė ir tikrinimas turi būti atliekami nepriklausomai nuo dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių.“;

5) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Dujų ir elektros energijos suvartojimo matavimas“;

b) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad, jei tai yra techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga galimos sutaupyti energijos kiekiui, galutiniai elektros energijos ir gamtinių dujų galutiniai vartotojai konkurencingomis kainomis būtų aprūpinami individualiais skaitikliais, kurie tiksliai atspindi jų faktinį energijos suvartojimą ir pateikia informaciją apie faktinį vartojimo laiką.“;

c) 3 dalis išbraukiama;

6) įterpiami šie straipsniai:

„9a straipsnis

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens matavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad centralizuotai tiekiamos šilumos, centralizuotai tiekiamos vėsumos ir buitinio karšto vandens galutiniai vartotojai konkurencingomis kainomis būtų aprūpinami skaitikliais, kurie tiksliai rodo jų faktinį energijos suvartojimą.

2. Tais atvejais, kai šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo pastatui tiekiami iš centrinio daug pastatų aptarnaujančio šaltinio arba centralizuotos šilumos ar centralizuotos vėsumos tiekimo sistemos, skaitiklis įrengiamas prie šilumokaičio arba tiekimo vietoje.

9b straipsnis

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens atskiras matavimas ir sąnaudų paskirstymas už juos

1. Daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose, kuriuose yra centrinis šildymo arba centrinis vėsinimo šaltinis, arba į kuriuos šiluma ir vėsuma tiekiami iš centralizuotos šilumos ar centralizuotos vėsumos tiekimo sistemos, įrengiami individualūs skaitikliai, matuojantys kiekviename pastato vienetuose suvartojamos šilumos, vėsumos arba buitinio karšto vandens kieki, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai efektyvu, nes yra proporcinga, palyginti su galimos sutaupyti energijos kiekiu.

Jei šilumai matuoti kiekviename pastato vienetuose individualių skaitiklių naudoti neįmanoma dėl techninių priežasčių arba tai nėra ekonomiškai efektyvu, kiekviename radiatoriuje suvartotai šilumai matuoti naudojami individualūs šilumos dalikliai, nebent atitinkama valstybė narė įrodys, kad tokių šilumos daliklių įrengimas nebūtų ekonomiškai efektyvus. Tokiais atvejais gali būti svarstoma galimybė naudoti alternatyvius ekonomiškai veiksmingus suvartotos šilumos matavimo metodus. Kiekviena valstybė narė aiškiai nustato ir paskelbia bendruosius kriterijus, metodiką ir (arba) procedūras, kuriuos taikant nustatoma, kas yra techniškai neįmanoma ir ekonomiškai neefektyvu.

2. Naujuose daugiabučiuose pastatuose ir naujų daugeliui paskirčių naudojamų pastatų gyvenamosiose dalyse, kuriose yra centrinis šildymo šaltinis buitiniam karštam vandeniui ruošti arba į juos šiluma tiekiami iš centralizuotų šilumos tiekimo sistemų, nepaisant 1 dalies pirmos pastraipos, įrengiami individualūs buitinio karšto vandens skaitikliai.

3. Jeigu daugiabučius ar daugeliui paskirčių naudojamus pastatus aptarnauja centralizuoto šilumos ar centralizuoto vėsumos tiekimo tinklas arba jei vyrauja nuosavos tokių pastatų bendros šildymo ar vėsinimo sistemos, valstybės narės užtikrina, kad būtų priimtos skaidrios, viešai prieinamos nacionalinės šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo tokiuose pastatuose sąnaudų paskirstymo taisyklės, jog būtų užtikrintas individualaus suvartojimo apskaitos skaidrumas ir tikslumas. Kai tikslinga, tokiose taisyklėse pateikiamos gairės, kaip paskirstyti sąnaudas energijai, kuri naudojama:

- a) kaip buitinis karštas vanduo;
- b) kaip šiluma, kurią išskiria pastato įrenginiai siekiant apšildyti bendro naudojimo patalpas, jei laiptinėse ir koridoriuose įrengti radiatoriai,
- c) butų šildymui arba vėsinimui.

9c straipsnis

Nuotolinio nuskaitymo reikalavimas

1. 9a ir 9b straipsnių taikymo tikslais skaitikliai ir šilumos dalikliai, įrengti po 2020 m. spalio 25 d., turi būti nuotoliniu būdu nuskaitomi prietaisais. Toliau taikomos 9b straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos dėl techninių galimybių ir ekonominio efektyvumo.

2. Jau įrengti skaitikliai ir šilumos dalikliai, kurie nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, ne vėliau kaip 2027 m. sausio 1 d. pertvarkomi į nuotoliniu būdu nuskaitomus prietaisus arba tokiais pakeičiami, nebent atitinkama valstybė narė įrodys, kad tai nėra ekonomiškai efektyvu.“;

7) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

- a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Sąskaitose už dujas ir elektros energiją pateikiama informacija“;

- b) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Jei galutiniai vartotojai neturi direktyvose 2009/72/EB ir 2009/73/EB nurodytų pažangiųjų skaitiklių, valstybės narės ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. užtikrina, kad sąskaitose už elektros energiją ir dujas pateikiama informacija būtų patikima, tiksli ir pagrįsta faktiniu suvartojimu, laikantis VII priedo 1.1 punkto, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai pagrįsta.“;

8) įterpiamas šis straipsnis:

„10a straipsnis

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą

1. Kai yra įrengti skaitikliai arba šilumos dalikliai, valstybės narės užtikrina, kad visiems galutiniams naudotojams, t. y. fiziniams ar juridiniams asmenims, perkantiems šilumą, vėsumą arba buitinį karštą vandenį savo galutiniam vartojimui, arba fiziniams ar juridiniams asmenims, užimantiems atskirą pastatą arba vienetą daugiabučiame pastate ar daugeliui paskirčių naudojamame pastate, į kurį šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio, ir nesudariusiems tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėju, sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą būtų patikima, tiksli ir pagrįsta faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis, laikantis VIIa priedo 1 ir 2 punktų.

Tas įpareigojimas, kai taip nustato valstybė narė, išskyrus tą atvejį, jei suvartojimas matuojamas atskirais šilumos dalikliais pagal 9b straipsnį, gali būti įgyvendintas reguliaraus galutinio vartotojo arba galutinio naudotojo savarankiško duomenų registravimo sistema, pagal kurią jie perduoda savo skaitiklių rodmenis. Tik jei galutinis vartotojas ar galutinis naudotojas nepateikia skaitiklių rodmenų už atitinkamą sąskaitų išrašymo laikotarpį, sąskaitų išrašymas grindžiamas numatomu suvartoti kiekiu arba fiksuoto dydžio norma.

2. Valstybės narės:

- a) reikalauja, kad jeigu yra informacijos apie galutinių naudotojų suvartotos energijos sąskaitas ir ankstesnį suvartojimą arba šilumos daliklių rodmenis, ji, galutinio naudotojo prašymu, būtų pateikta galutinio naudotojo nurodytam energetinių paslaugų teikėjui;
- b) užtikrina, kad galutiniams vartotojams būtų sudaryta galimybė elektroniniu būdu gauti sąskaitose pateikiamą informaciją ir sąskaitas;
- c) užtikrina, kad visiems galutiniams naudotojams pagal VIIa priedo 3 punktą kartu su sąskaita būtų pateikiama aiški ir suprantama informacija, ir
- d) skatina kibernetinį saugumą ir užtikrina galutinių naudotojų privatumo ir duomenų apsaugą pagal taikytiną Sąjungos teisę.

Valstybės narės gali nustatyti, kad sąskaitose esanti informacija galutinio vartotojo prašymu nebūtų laikoma mokėjimo prašymu. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad būtų siūloma lanksti faktinio mokėjimo tvarka.

3. Valstybės narės nusprendžia, kas turi būti atsakingas už 1 ir 2 dalyse nurodytos informacijos teikimą tiems galutiniams naudotojams, kurie nėra sudarę tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėju.“;

9) 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„11 straipsnis

Prieigos prie elektros energijos ir dujų suvartojimo matavimo informacijos bei sąskaitose pateikiamos informacijos kaštai

Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams naudotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su suvartojimo duomenimis.“;

10) įterpiamas šis straipsnis:

„11a straipsnis

Prieigos prie šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo matavimo informacijos, sąskaitose pateikiamos informacijos ir informacijos apie suvartojimą kaštai

1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai naudotojai visas savo sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams naudotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su suvartojimo duomenimis.

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, informacijos apie individualų šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimą daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose pateikimo sąskaitose kaštai vadovaujantis 9b straipsniu paskirstomi nesiekiant pelno. Su tos užduoties paskyrimu trečiajai šaliai, pavyzdžiui, paslaugų teikėjui arba vietos energijos tiekėjui, susiję kaštai, apimantys faktinio individualaus suvartojimo matavimą, paskirstymą ir apskaitą tokiuose pastatuose, gali būti perkelti galutiniams naudotojams, jei tokie kaštai yra pagrįsti.

3. Siekdamas užtikrinti, kad atskiros matavimo paslaugų kaštai būtų pagrįsti, kaip nurodyta 2 dalyje, valstybės narės gali skatinti konkurenciją tame paslaugų sektoriuje imdamosi atitinkamų priemonių, pavyzdžiui, rekomenduoti ar kitaip skatinti skelbti konkursus arba naudoti sąveikius prietaisus ir sistemas, kurie palengvintų galimybę keisti paslaugos teikėjus.“;

11) 15 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„2a. Komisija, pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. parengia bendrą metodiką, skirtą paskatinti tinklo operatorius mažinti nuostolius, įgyvendinti investicijų į veiksmingą sąnaudų ir energijos vartojimo atžvilgiu infrastruktūros programą ir užtikrinti tinkamą apskaitą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumu ir tinklo lankstumu.“;

12) 20 straipsnyje įterpiamos šios dalys:

„3a. Kad sutelktų privatų finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, Komisija, laikydamasi Direktyvos 2010/31/ES, veda dialogą tiek su viešosiomis, tiek su privačiomis finansų įstaigomis, kad būtų nustatyti galimi veiksmai, kurių ji galėtų imtis.

3b. 3a dalyje nurodytus veiksmus sudaro toliau išvardyti elementai:

- a) kapitalo investicijų į energijos vartojimo efektyvumą sutelkimas, atsižvelgiant į sutaupytos energijos platesnio pobūdžio poveikį finansinės rizikos valdymui;
- b) geresnių energijos ir finansų sričių veiklos rezultatų duomenų užtikrinimas imantis šių veiksmų:
 - i) toliau nagrinėti, kaip investicijos į energijos vartojimo efektyvumą padidina pagrindinio turto vertę;
 - ii) remti tyrimus, kuriais siekiama įvertinti investicijų į energijos vartojimo efektyvumą su energija nesusijusios naudos monetizavimą.

3c. Siekdamas sutelkti privatų finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės:

- a) apsarsto būdus, kaip geriau pasinaudoti energijos vartojimo auditais pagal 8 straipsnį siekiant paveikti sprendimų priėmimą;
- b) optimaliai naudoti galimybes ir priemones, pasiūlytomis Pažangiojo išmaniųjų pastatų finansavimo iniciatyvoje.

3 d. Komisija ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d. pateikia valstybėms narėms rekomendacijas, kaip paskatinti privačiojo sektoriaus investicijas.“;

13) 22 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva iš dalies keičiama suderinant I–V, VII–X ir XII prieduose nurodytas vertes, skaičiavimo metodus, pirminės energijos koeficientą ir reikalavimus su technine pažanga.“;

14) 23 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 22 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2018 m. gruodžio 24 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.“;

b) įterpiama ši dalis:

„3a. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros (*) nustatytais principais.

(*) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.“;

15) 24 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„4a. Teikdama energetikos sąjungos būklės ataskaitą, Komisija praneša apie anglies dioksido rinkos veikimą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies c punktą, atsižvelgdama į šios direktyvos įgyvendinimo poveikį.“;

b) papildomas šiomis dalimis:

„12. Komisija ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d. įvertina mažų ir vidutinių įmonių apibrėžties įgyvendinimo veiksmingumą 8 straipsnio 4 dalies tikslais ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Kuo greičiau po tos ataskaitos pateikimo, Komisija, jei tikslinga, priima pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

13. Komisija ne vėliau kaip 2021 m. sausio 1 d. įvertina energijos vartojimo efektyvumo potencialą energijos keitimo, transformacijos, perdavimo, transportavimo ir saugojimo srityse bei pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Su ta ataskaita, jei tikslinga, pateikiami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

14. Komisija ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d., nebent iki to laiko pateikiamas pasiūlymas dėl Direktyvos 2009/73/EB dėl dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių nuostatų, susijusių su mažmenine rinka, pakeitimo, atlieka įvertinimą ir Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl nuostatų, susijusių su gamtinių dujų suvartojimo matavimo informacija, sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą, siekiant jas suderinti, kai tikslinga, su atitinkamomis Direktyvos 2009/72/EB nuostatomis dėl elektros energijos, kad sustiprintų vartotojų apsaugą ir sudarytų sąlygas galutiniams vartotojams dažniau gauti aiškią ir naujausią informaciją apie jų suvartotą gamtinių dujų kiekį ir reguliuotų savo energijos suvartojimą. Kai tik ta ataskaita pateikiama, Komisija, jei tikslinga, priima pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

15. Komisija ne vėliau kaip 2024 m. vasario 28 d., o vėliau – kas penkerius metus, įvertina šią direktyvą ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

Tas vertinimas apima:

a) nagrinėjimą, ar reikia pritaikyti 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir alternatyvų požiūrį po 2030 m.;

b) bendro šios direktyvos veiksmingumo ir būtinybės toliau koreguoti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo politiką atsižvelgiant į 2015 m. Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos po 21-osios Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijos (*) tikslus, taip pat į ekonomikos ir inovacijų raidą, vertinimą.

Su ta ataskaita, jei tikslinga, pateikiami pasiūlymai dėl tolesnių priemonių.

(*) OL L 282, 2016 10 19, p. 4.“;

16) priedai iš dalies keičiami pagal šios direktyvos priedą.

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2020 m. birželio 25 d.

Tačiau valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 1 straipsnio 5–10 punktų ir priedo 3 ir 4 punktų būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2020 m. spalio 25 d.

Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja trečią dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2018 m. gruodžio 11 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkė

J. BOGNER-STRAUSS

PRIEDAS

Direktyvos 2012/27/ES priedai iš dalies keičiami taip:

1) IV priedo 3 išnaša pakeičiama taip:

„⁽³⁾ Taikytina, jei sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas kaip pirminė energija, taikant metodą „iš apačios į viršų“, pagrįstą galutiniu energijos suvartojimu. Sutaupytos elektros energijos kiekiui, išreikštam kWh, apskaičiuoti valstybės narės taiko koeficientą, nustatytą taikant skaidrią metodiką, remiantis nacionalinėmis aplinkybėmis, turinčiomis poveikio pirminės energijos suvartojimui, kad būtų užtikrintas tikslus realiai sutaupyto kiekio apskaičiavimas. Tos aplinkybės turi būti pagrįstos, patikrinamos ir paremtos objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. Sutaupyta elektros energijos kiekiui, išreikštam kWh, apskaičiuoti valstybės narės gali taikyti nustatytą koeficientą 2,1 arba pasinaudoti teise nustatyti kitokį koeficientą, jei jos gali jį pagrįsti. Tai darydamos valstybės narės atsižvelgia į savo energijos rūšių derinį, nurodytą jų integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, pateiktuose Komisijai pagal Reglamentą (ES) 2018/1999. Ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 25 d., o po to – kas ketverius metus, Komisija peržiūri nustatytą koeficientą remdamasi stebėjimų duomenimis. Atliekant tą peržiūrą atsižvelgiama į jo poveikį kitiems Sąjungos teisės aktams, pavyzdžiui, Direktyvai 2009/125/EB ir 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).“;

2) V priedas pakeičiamas taip:

„V PRIEDAS

7, 7a ir 7b straipsniuose ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų arba kitų politikos priemonių poveikio apskaičiavimo bendrieji metodai ir principai

1. Energijos, sutaupytos taikant kitas nei apmokestinimo priemonės, kiekio apskaičiavimo taikant 7, 7a ir 7b straipsnius ir 20 straipsnio 6 dalį metodai.

Įpareigotosios, dalyvaujančiosios ar įgaliotosios šalys arba įgyvendinančiosios valdžios institucijos, apskaičiuodamos sutaupytos energijos kiekį, gali taikyti toliau nurodytus metodus:

- numanomai sutaupyto kiekio nustatymą, atsižvelgdamos į nepriklausomai stebėto ankstesnio energijos vartojimo efektyvumo padidinimo panašiuose įrenginiuose rezultatus. Bendrai šis metodas vadinamas *ex ante*;
- sutaupyto kiekio išmatavimą, pagal kurį dėl įdiegtos priemonės ar priemonių rinkinio sutaupytos energijos kiekis nustatomas užregistravus faktinį energijos suvartojimo sumažėjimą, tinkamai atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip papildomumas, ploto naudojimas, gamybos lygiai ir klimatinės sąlygos, kurie gali turėti įtakos suvartojimui. Bendrai šis metodas vadinamas *ex post*;
- sutaupyto kiekio moduliavimą, pagal kurį naudojamos inžinerinės sutaupytos energijos sąmatos. Šis metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus išmatuotus konkretaus įrenginio duomenis, pvz., keičiant kompresorių ar elektros variklį, kuris suvartoja kitokį kWh kiekį nei tas, kurio sutaupyto kiekio duomenys buvo nepriklausomai nustatyti, arba kai, vadovaudamiesi nacionaliniu lygmeniu nustatytais metodikomis ir kriterijais, tas sąmatas sudaro kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo atitinkamų įpareigotųjų, dalyvaujančiųjų ar įgaliotųjų šalių;
- sutaupyto kiekio įvertinimą atliekant apklausą, kurios metu nustatoma vartotojų reakcija į rekomendacijas, informavimo kampanijas, ženklavimo ar sertifikavimo sistemas ar pažangiųjų skaitiklių naudojimą. Šis metodas gali būti taikomas tik apskaičiuojant energijos kiekį, sutaupytą dėl vartotojų elgesio pokyčių. Jo negalima taikyti apskaičiuojant įdiegtus fizines priemones sutaupytą kiekį.

2. 7, 7a ir 7b straipsnių bei 20 straipsnio 6 dalies taikymo tikslais nustatant dėl energijos vartojimo efektyvumo priemonės sutaupytą energiją taikomi šie principai:

- turi būti įrodyta, kad sutaupyta energijos kiekis yra papildomas tam kiekiui, kuris būtų sutaupytas bet koku atveju, įpareigotajai, dalyvaujančiajai ar įgaliotajai šaliai arba įgyvendinančiajai valdžios institucijai nesiimant veiksmų. Kad galėtų nustatyti, koks sutaupytos energijos

kiekis gali būti nurodomas kaip papildomas, valstybės narės atsižvelgia į tai, kokia būtų energijos vartojimo ir paklausos raida neįgyvendinus atitinkamos politikos priemonės, įvertindama bent šiuos veiksnius: energijos vartojimo tendencijas, vartotojų elgesio pokyčius, technologinę pažangą ir kitų Sąjungos bei nacionaliniu lygmenimis įgyvendintų priemonių sukeltus pokyčius;

- b) dėl privalomos Sąjungos teisės įgyvendinimo sutaupyta energijos kiekis laikomas kiekiu, kuris būtų sutaupyta bet kuriuo atveju, todėl jis negali būti laikomas sutaupyta energijos kiekiu 7 straipsnio 1 dalies taikymo tikslu. Taikant nukrypti nuo to reikalavimo leidžiančią nuostatą, sutaupyta energijos kiekis, susijęs su esamų pastatų renovacija, gali būti laikomas sutaupyta energijos kiekiu 7 straipsnio 1 dalies taikymo tikslu, su sąlyga, kad užtikrinamas šio priedo 3 punkto h papunktyje nurodytas reikšmingumo kriterijus. Kiekį, sutaupytą įgyvendinant nacionalinius būtiniausius reikalavimus, nustatytus naujiems pastatams prieš perkeliant į nacionalinę teisę Direktyvą 2010/31/ES, galima laikyti sutaupyta energijos kiekiu 7 straipsnio 1 dalies a punkto taikymo tikslu, su sąlyga, kad užtikrinamas šio priedo 3 punkto h papunktyje nurodytas reikšmingumo kriterijus ir tą sutaupytą kiekį valstybės narės nurodė savo nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose pagal 24 straipsnio 2 dalį;
 - c) atsižvelgti galima tik į tokį sutaupytą kiekį, kuris viršija šiuos lygius:
 - i) Sąjungos naujų keleivinių automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normas, įgyvendinus Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (EB) Nr. 443/2009 (*) ir (ES) Nr. 510/2011 ((**));
 - ii) Sąjungos reikalavimus, susijusius su tam tikrų su energija susijusių gaminių pašalinimu iš rinkos, įgyvendinus įgyvendinimo priemones pagal Direktyvą 2009/125/EB;
 - d) leidžiama vykdyti politikos priemones, kuriomis skatinama, kad produktų, įrangos, transporto sistemų, transporto priemonių ir degalų, pastatų ir statybos elementų, procesų ar rinkų energijos vartojimo efektyvumas būtų aukštesnio lygio;
 - e) energijos taupymo, kaip reikalaujama pagal 7 straipsnio 1 dalį, įgyvendinimo tikslu galima atsižvelgti į priemones, skatinančias ant pastatų arba juose montuoti mažos galios energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijas, su sąlyga, kad dėl jų sutaupytos energijos kiekis būtų patikrinamas, išmatuojamas ar apskaičiuojamas. Sutaupytos energijos kiekis turi būti apskaičiuojamas laikantis šio priedo reikalavimų;
 - f) galima nurodyti visą politikos priemonių, kuriomis skatinama sparčiau diegti taupiau energiją vartojančius produktus ir transporto priemones, poveikį, jei įrodoma, kad toks įdiegimas įvyksta anksčiau nei baigiasi vidutinė tikėtina produkto ar transporto priemonės gyvavimo trukmė, arba anksčiau nei produktą arba transporto priemonę būtų įprasta pakeisti, o sutaupytas kiekis įskaičiuojamas tik už laikotarpį iki vidutinės tikėtinės keičiamo produkto arba transporto priemonės gyvavimo trukmės pabaigos;
 - g) skatindamos diegti energijos vartojimo efektyvumo priemones, valstybės narės, kai aktualu, užtikrina, kad būtų išlaikyti produktų, paslaugų ir priemonių diegimo kokybės standartai, o jei tų standartų nėra – jie būtų nustatyti;
 - h) kad būtų atsižvelgta į skirtingą klimatą regionuose, valstybės narės gali nuspręsti sutaupomą kiekį pakoreguoti pagal standartinę vertę arba skirtingą sutaupomos energijos kiekį derinti su regionams būdingais oro temperatūros skirtumais;
 - i) apskaičiuojant sutaupyto energijos kiekį atsižvelgiama į priemonių gyvavimo trukmę ir kokia verte taupymo poveikis laikui bėgant mažėja. Tai daroma apskaičiuojant kiekį, kuris bus sutaupomas kiekvienu atskiru veiksmu laikotarpiu nuo jo įgyvendinimo dienos iki atitinkamai 2020 m. gruodžio 31 d. arba 2030 m. gruodžio 31 d. Kitu atveju valstybės narės gali taikyti kitą metodą, kuriuo, remiantis skaičiavimais, gaunamas bent toks pat bendras sutaupyto energijos kiekis. Naudodamos kitą metodą valstybės narės užtikrina, kad bendras sutaupyto energijos kiekis, apskaičiuotas taikant tą metodą, neviršytų sutaupyto energijos kiekio, kuris būtų gautas joms apskaičiavus kiekvienu atskiru veiksmu sutaupyto energijos kiekį laikotarpiu nuo to veiksmo įgyvendinimo dienos iki atitinkamai 2020 m. gruodžio 31 d. arba 2030 m. gruodžio 31 d. Savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, rengiamuose pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, valstybės narės išsamiai apibūdina tuos kitus metodus ir priimtas nuostatas, skirtas užtikrinti, kad būtų laikomasi privalomo apskaičiavimo reikalavimo.
3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi toliau nurodytų politikos priemonės, kurių imamasi pagal 7b straipsnį ir 20 straipsnio 6 dalį, taikomų reikalavimų:
- a) dėl politikos priemonių ir atskirų veiksmų sutaupomas patikrinamas galutinės energijos kiekis;

- b) aiškiai apibrėžiama kiekvienos dalyvaujančiosios šalies, įgaliotosios šalies ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos (priklausomai nuo to, kas aktualu) atsakomybė;
 - c) energijos, kuri yra arba bus sutaupyta, kiekis nustatomas skaidriu būdu;
 - d) pagal politikos priemonę reikalaujamas sutaupyti energijos kiekis arba kiekis, kuris turi būti pasiektas, išreiškiamas suvartotos galutinės arba pirminės energijos kiekiu, naudojant IV priede nustatytus perskaičiavimo koeficientus;
 - e) parengiama ir viešai skelbiama metinė ataskaita apie energijos, kurią sutaupė įgaliotosios šalys, dalyvaujančiosios šalys ir įgyvendinančiosios valdžios institucijos, kiekį, taip pat metinių energijos taupymo tendencijų duomenys;
 - f) rezultatai stebimi ir imamasi atitinkamų priemonių, jei daroma pažanga yra nepakankama;
 - g) dėl atskiro veiksmo sutaupytos energijos kiekį gali nurodyti ne daugiau kaip viena šalis;
 - h) įrodoma, kad dalyvaujančiosios šalies, įgaliotosios šalies ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos veikla buvo reikšminga nurodytam energijos kiekiui sutaupyti.
4. Nustatant energijos kiekį, sutaupyta taikant su apmokestinimu susijusias politikos priemones pagal 7b straipsnį, taikomi šie principai:
- a) dėl apmokestinimo priemonių taikymo sutaupytos energijos kiekis įskaitomas tik jei tos priemonės viršija minimalius kurui taikomo apmokestinimo lygius, kaip reikalaujama Tarybos direktyvose 2003/96/EB ((**)) arba 2006/112/EB ((****));
 - b) apskaičiuojant (energijos produktų) apmokestinimo priemonių poveikį, kainų elastingumas atitinka energijos paklausos reakciją į kainų pokyčius ir nustatomas remiantis naujais ir reprezentatyviais oficialių šaltinių duomenimis;
 - c) energijos, sutaupytos taikant papildomas mokesčių politikos priemones, įskaitant fiskalines paskatas ar mokėjimą fondui, kiekis skaičiuojamas atskirai.
5. Pranešimas apie metodiką
- Valstybės narės pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 praneša Komisijai apie išsamią metodiką, kurią jos norėtų naudoti įgyvendindamos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas ir alternatyvias priemones, kaip nurodyta 7a ir 7b straipsniuose bei 20 straipsnio 6 dalyje. Išskyrus apmokestinimo atvejį, tokia pranešime pateikiama išsami informacija apie:
- a) tai, kiek energijos reikalaujama sutaupyti pagal 7 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą arba tikimasi, kad bus sutaupyta per visą laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d.;
 - b) įpareigojusias, dalyvaujančiąsias ar įgaliotąsias šalis arba įgyvendinančiąsias valdžios institucijas;
 - c) tikslinius sektorius;
 - d) politikos priemones ir atskirus veiksmus, įskaitant bendrą suminį taikant kiekvieną priemonę numatomos sutaupyti energijos kiekį;
 - e) energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemoje numatytą įpareigojimo taikymo laikotarpio trukmę;
 - f) veiksmus, numatytus politikos priemonėje;
 - g) skaičiavimo metodiką, įskaitant tai, kaip buvo nustatytas papildomumas ir reikšmingumas, ir kurios metodikos ir kriterijai naudojami numanomam ir moduluotam sutaupyto energijos kiekiui nustatyti;
 - h) priemonių gyvavimo trukmę ir tai, kaip ji apskaičiuojama arba kuo ji pagrįsta;
 - i) tai, pagal kokį metodą atsižvelgiama į klimato sąlygų skirtumus valstybėje narėje;
 - j) pagal 7a ir 7b straipsnius priimtų priemonių stebėsenos ir tikrinimo sistemas ir tai, kaip užtikrinamas jų nepriklausomumas nuo įpareigojusių, dalyvaujančiųjų ar įgaliotųjų šalių;
 - k) apmokestinimo atvejų:
 - i) tikslinius sektorius ir mokesčių mokėtojų segmentą;
 - ii) įgyvendinančiąją valdžios instituciją;

- iii) numatomą sutaupyti energijos kiekį;
- iv) apmokestinimo priemonės trukmę ir
- v) skaičiavimo metodiką, įskaitant tai, kokios rūšies kainų elastingumas naudojamas ir kaip jis buvo nustatytas.

- (*) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 443/2009, nustatantis naujų keleivinių automobilių išmetamų teršalų normas pagal Bendrijos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį (OL L 140, 2009 6 5, p. 1).
- (**) 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 510/2011, kuriuo nustatomos naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normos pagal Sąjungos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį (OL L 145, 2011 5 31, p. 1).
- (***) 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, 2003 10 31, p. 51).
- (****) 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).“;

3) VII priede, pavadinimas pakeičiamas taip:

„Faktiniu elektros energijos ir dujų suvartojimu grindžiamų sąskaitų išrašymo ir sąskaitose pateikiamos informacijos būtiniausi reikalavimai“;

4) įterpiamas šis priedas:

„VIIa PRIEDAS

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitų išrašymo ir informacijos apie suvartojimą būtiniausi reikalavimai

1. Faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis grindžiamas sąskaitų išrašymas

Tam, kad galutiniai naudotojai galėtų reguliuoti savo energijos vartojimą, sąskaitų išrašymas grindžiamas faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis ir atliekamas ne rečiau kaip kartą per metus.

2. Minimalus sąskaitų išrašymo arba informacijos apie suvartojimą pateikimo dažnumas

Jei įrengti nuotoliniu būdu nuskaitomi skaitikliai arba šilumos dalikliai, nuo 2020 m. spalio 25 d. faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis grindžiamos sąskaitos išrašomos arba informacija apie suvartojimą pateikiama galutiniams naudotojams bent kartą per ketvirtį, jei galutiniai vartotojai to prašo arba jei jie pasirinko galimybę gauti elektronines sąskaitas, kitu atveju – du kartus per metus.

Jei įrengti nuotoliniu būdu nuskaitomi skaitikliai arba šilumos dalikliai, nuo 2022 m. sausio 1 d. faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis grindžiamos sąskaitos išrašomos arba informacija apie suvartojimą pateikiama galutiniams naudotojams bent kartą per mėnesį. Ji taip pat gali būti pateikiama internetu ir atnaujinama taip dažnai, kiek įmanoma atsižvelgiant į naudojamus matavimo prietaisus ir sistemas. Šilumai ir vėsumai tas reikalavimas gali būti netaikomas ne šildymo (vėsinimo) sezono metu.

3. Būtiniausia sąskaitoje nurodoma informacija

Valstybės narės užtikrina, kad galutiniams naudotojams išrašomose sąskaitose, kai jos yra grindžiamos faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis, arba kartu su jomis būtų aiškiai ir suprantamai pateikiama toliau nurodyta informacija:

- a) galiojančios faktinės kainos ir faktinis suvartotos energijos kiekis arba bendra šilumos kaina ir šilumos daliklio rodmenys;
- b) informacija apie naudojamą kuro rūšių derinį ir susijusį metinį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, be kita ko, galutiniams naudotojams, kuriems šiluma arba vėsuma tiekama centralizuotai, ir taikomų įvairių mokesčių, rinkliavų ir tarifų aprašymas. Valstybės narės gali reikalavimą teikti informaciją apie išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį apriboti taip, kad jis būtų taikomas tik tiekimui iš centralizuotų šilumos tiekimo sistemų, kurių bendra nominalioji šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW;

- c) galutinių naudotojų per einamąjį laikotarpį suvartotos energijos kiekio ir per tą patį praėjusių metų laikotarpį suvartotos energijos kiekio palyginimas, pavaizduotas grafiškai ir, šilumos bei vėsumos atveju, pakoreguotas atsižvelgiant į klimato sąlygas;
- d) galutinių vartotojų organizacijų, energetikos agentūrų ar panašių organizacijų kontaktinė informacija, įskaitant interneto svetainių, kuriose galima rasti informacijos apie esamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamąsias galutinių naudotojų charakteristikas ir energiją vartojančios įrangos objektyvias technines specifikacijas, adresus;
- e) informacija apie atitinkamas skundų nagrinėjimo procedūras, ombudsmenų tarnybas ar alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus, taikomus valstybėse narėse;
- f) palyginimai su vidutiniu tipiniu arba lyginamuoju tos pačios naudotojų kategorijos galutiniu naudotoju. Kaip alternatyva, elektroninių sąskaitų atveju tokie palyginimai gali būti pateikiami internete ir į juos daroma nuoroda sąskaitose.

Sąskaitose, kurios nėra grindžiamos faktiniu suvartojimu ar šilumos daliklio rodmenimis, turi būti aiškiai ir suprantamai paaiškinta, kaip apskaičiuota sąskaitoje pateikta suma, taip pat pateikiama bent informacija, nurodyta d ir e punktuose.“;

5) IX priedo 1 dalies ketvirtos pastraipos g punktas pakeičiamas taip:

„g) Ekonominė analizė. Poveikio aprašas

Ekonominėje analizėje atsižvelgiama į visą susijusį ekonominį poveikį.

Valstybės narės gali įvertinti ir savo sprendimų priėmimo procese atsižvelgti į kaštus ir sutaupytos energijos kiekį dėl didesnio lankstumo energijos tiekimo sistemoje ir dėl geresnio elektros tinklų veikimo pagal analizuotus scenarijus, įskaitant kaštus, kurių išvengta, ir sutaupytų lėšų kiekį dėl sumažintų investicijų į infrastruktūrą.

Pirmoje pastraipoje nurodyti kaštai ir nauda apima:

i) Nauda

- gamybos vertė vartotojui (šiluma ir elektros energija)
- kiek įmanoma, išorės nauda, pavyzdžiui, nauda aplinkai, nauda išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio atžvilgiu ir nauda sveikatai bei saugai
- kiek įmanoma, poveikis darbo rinkai, energetinis saugumas ir konkurencingumas;

ii) Kaštai

- kapitalo kaštai, susiję su įrenginiais ir įranga
- kapitalo kaštai, susiję su susietais energetikos tinklais
- kintami ir pastovūs veiklos kaštai
- energijos kaštai
- kiek įmanoma, kaštai, susiję su aplinka, sveikata ir sauga
- kiek įmanoma, kaštai, susiję su darbo rinka, energetinis saugumas ir konkurencingumas.“;

6) XII priedo pirmos pastraipos a punktas pakeičiamas taip:

„a) parengia ir viešai paskelbia techninio pritaikymo (pvz., tinklo jungtys, tinklo sustiprinimas ir naujų tinklų įdiegimas, geresnis tinklo veikimas) kaštų padengimo ir pasidalijimo tipines taisykles, taip pat taisykles dėl tinklo kodeksų, kurie būtini, kad naujus didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančius gamintojus būtų galima integruoti į sujungtą tinklą, nediskriminacinio įgyvendinimo“.

ISSN 1977-0723 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-5120 (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT